

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ SAP :
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Μεταπτυχιακή φοιτήτρια: Αντωνία Μαρκογιαννοπούλου

Επιβλέπων : Αναπληρωτής καθηγητής Ιωάννης Φίλος

Τριμελής Επιτροπή: Α. Καθ Ιωάννης Φίλος, Καθ Α. Αποστόλου, Δρ Μ.Ε Αγοράκη

Σεπτέμβριος 2014

Δήλωση:

Η εμπειρία μου σε περιβάλλον SAP άρχισε το 2008 και συνεχίζεται έως σήμερα. Τα στοιχεία τα οποία και χρησιμοποιώ στη παρούσα διπλωματική εργασία δεν αποτελούν εμπιστευτικό υλικό εταιρείας. Οι πηγές αναφέρονται στο τέλος του θεωρητικού και πρακτικού μέρους και προέρχονται από έντυπο και διαδικτυακό υλικό. Για το λόγο της μη εμπιστευτικότητας των στοιχείων ενημέρωσα τον επιβλέποντα καθηγητή πριν την έναρξη της διπλωματικής εργασίας.

Σημείωση:

Η παρούσα εργασία διακρίνεται σε 2 μέρη. Το θεωρητικό και το πρακτικό.

Θεωρητικό μέρος: Σελ 1-135

Πρακτικό μέρος: 136-179

Αντωνία Μαργογιαννοπούλου

Ελεγκτική Διαδικασία με τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων SAP: Θεωρητική και Πρακτική Προσέγγιση (Εγχειρίδιο SAP)

Περίληψη

Η διπλωματική αυτή εργασία με θέμα «Ελεγκτική Διαδικασία με τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων SAP. Θεωρητική και Πρακτική Προσέγγιση» εκπονήθηκε στα πλαίσια του ΠΜΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ, με επιβλέποντα καθηγητή τον κ. Ι. Φίλο.

Η κυριαρχία του συγκεκριμένου λογισμικού στη παγκόσμια αγορά και ο ρόλος που διαδραματίζει στην διαμόρφωση και απεικόνιση των οικονομικών αποτελεσμάτων, καθιστά επιτακτική την ανάγκη παρουσίασης της λειτουργίας του και των δυνατοτήτων του με συνοπτικό τρόπο προκειμένου να γίνει κατανοητό στους ελεγκτές που δεν εξοικειωμένοι με το SAP.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, η διπλωματική αυτή εργασία, όσον αφορά το θεωρητικό της μέρος, μπορεί να χαρακτηριστεί συγγραφικά ως η πρώτη απόπειρα σε ελληνική γλώσσα, καταγραφής του Audit Information System (AIS) & του Audit Management System (AMS). Όσον αφορά το πρακτικό μέρος, αποτελεί γενικότερα καινοτόμα διαδικασία προσαρμοσμένη στα ελληνικά δεδομένα, καθώς έχει δημιουργηθεί ένα ελεγκτικό εγχειρίδιο (Audit Manual) που κατευθύνει τους ελεγκτές προκειμένου να αντλήσουν τις πληροφορίες που χρειάζονται (AIS) μέσω SAP αλλά και να διαμορφώσουν τη διαχείριση ελέγχου (Audit Management) σε περιβάλλον SAP. Κάνει σαφή τη διάκριση του Audit Information System και του Audit Management, τα επεξηγεί και τα αναλύει σε πρακτικό και θεωρητικό επίπεδο.

Επιπρόσθετα, μέσω του εγχειριδίου, ο ελεγκτής καθοδηγείται στο πως να αντλήσει τις πληροφορίες που χρειάζεται πρωτογενώς δίχως να παρεμβάλλεται κάποιος τρίτος, καθιστώντας έτσι την πληροφόρηση πιο αξιόπιστη. Μέσω του ερωτηματολογίου, που εκπονείται στο θεωρητικό μέρος, ο ελεγκτής αντιλαμβάνεται τη σημαντικότητα των παραμετροποιήσεων (z-transactions) για την καλύτερη κατανόηση της εταιρείας που ελέγχει, τους κινδύνους που θέλει να μειώσει και τις δικλίδες ασφαλείας που εφαρμόζει ενώ δύναται να τα χρησιμοποιήσει και ο ίδιος σαν ελεγκτικό εργαλείο.

Συμπερασματικά, όσον αφορά το θεωρητικό μέρος, όλα τα στάδια της ελεγκτικής διαδικασίας συνοψίζονται και απεικονίζεται με σαφήνεια, προκειμένου να γίνει αντιληπτός ο τρόπος με τον οποίο το πληροφοριακό σύστημα SAP μπορεί και προσαρμόζεται και ανταποκρίνεται στους διεθνείς κανονισμούς και νόμους (COSO & SOX). Μέσω της έρευνας που διεξάγεται για τις παραμετροποιήσεις, η ελεγκτική διαδικασία αποκτά προστιθέμενη αξία, και ο ελεγκτής αποκτά καλύτερη εικόνα της επιχείρησης. Τέλος, όσον αφορά το πρακτικό μέρος, λόγω των αναρίθμητων κωδικών κινήσεων (transactions) που υπάρχουν, το εγχειρίδιο αυτό αποτελεί τη βάση των απαραίτητων προς την ελεγκτική διαδικασία βημάτων, αφήνοντας περιθώρια στο χρήστη ή στον ελεγκτή να το εμπλουτίσει στην πορεία με βήματα που ο ίδιος θεωρεί χρήσιμα για την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Γεγονός πάντως είναι ότι σε μια συνεχώς εξελισσόμενη επιστημονική κοινότητα, οι ελεγκτές οφείλουν να εμπλουτίσουν τις παραδοσιακές ελεγκτικές διαδικασίες μέσα από εξελιγμένα λογισμικά όπως το SAP .

Σημαντικοί Όροι: Ελεγκτική διαδικασία, SAP, AIS, AMS

Auditing Procedure through SAP software system:

Theoretical & Practical Overview (SAP Manual) and guidance.

Abstract

SAP software is considered to be in great demand worldwide making SAP AG one of the leading companies. Auditors in order to fulfill auditing procedure need to select samples and to check various proceedings. Instead of asking from employees the information they need, it is considered more reliable that auditors select by themselves appropriate data directly from the software. Although, auditors are not obliged to be familiar with every software from which statements or reports are extracted, thus, it is certainly useful to have a gist at least. In other words, being able to confront with an unknown, complicated but noted software like SAP, is undoubtedly an added value to every type of auditor.

Subject dissertation, focusing on auditing procedures through SAP, aims to assist auditors in selecting samples needed and all audit information directly from SAP (AIS) and to manage Audit (Audit Management). Therefore this thesis is divided into two parts, the theoretical and the practical one. Its content not only will help auditors to comprehend SAP audit system but also to practise it.

Sap Audit is divided in Audit Information System and in Audit Management. Audit Information System (AIS) is in turn consisted of three types of Audit which are System, Business and Tax Audit. In the theoretical part auditors may be informed of their distinct traits whilst in the practical one, corresponding audit instructions are displayed in order to gather audit information. After necessary data is selected, auditors may manage audit proceeding. Therefore, all steps included in Audit Management (Audit plan, Question List, Audit execution, Preventive & Corrective actions, Audit Documentation, Audit Evaluation) are theoretically analyzed and practically displayed. Also, through a questionnaire, a survey has been executed aiming to show that SAP can be customized according to the needs of the enterprises in order they better organize their workflow. Auditors may also use these case studies to better understand the philosophy of z-transactions and to include them in their audit outcome, or perhaps to suggest further enhancements in the field of preventive actions.

So, instead of searching numerous books, sites or rest information to acquire knowledge regarding SAP system, and to comprehend its format, auditors may use this dissertation to understand the basics about auditing procedure. The transactions that are mentioned have not been chosen at random. There has been a meticulous effort to combine the information which an employee (judging from personal experience as well) has to hand in in auditors upon request and the information the auditors need to gather in order to state their opinion according audit guidelines. However, as it is aimed, subject manual can also be enriched with additional transactions according to auditors' needs.

Last but not least, this dissertation is also useful not only to all types of auditors but also to sap users of the enterprises, because through it, they realize that the opinion stated by auditors, is greatly dependent on the way they organize their work flow through sap transactions. On this base, subject dissertation is aimed to constitute the field for further audit analysis enhancing sap users' contribution to auditing procedures.

Key Words: SAP, AIS, AMS

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1 SA Modules -SAP ERP SOLUTIONS,DELTA FICO ECC 6.0, Sarah Piyakhun,Solution Advisor, Sap Thailand, December 2011	26
Εικόνα 2 SAP R/3 to SAP ERP,SAP ERP SOLUTIONS,DELTA FICO ECC 6.0, Sarah Piyakhun,Solution Advisor, Sap Thailand, December 2011	28
Εικόνα 3 Audit Cockpit, SAP ERP SOLUTIONS,DELTA FICO ECC 6.0, Sarah Piyakhun,Solution Advisor, Sap Thailand, December 2011	29
Εικόνα 4 SAP ERP SOLUTIONS,DELTA FICO ECC 6.0, Sarah Piyakhun,Solution Advisor, Sap Thailand, December 2011.....	29
Εικόνα 5 Performance Audit Cycle, Performance Audit Manual Working Group Stages	30
Εικόνα 6 SAP R/3 TO SAP ERP. SAP ERP SOLUTIONS,DELTA FICO ECC 6.0, Sarah Piyakhun,Solution Advisor, Sap	34
Εικόνα 7 Audit Support in SAP, Milford Sprecher SAP Public Services, Inc, SAP AG 2003	42
Εικόνα 8 Audit Support in SAP, Milford Sprecher SAP Public Services, Inc, SAP AG 2003	43
Εικόνα 9 Audit Support in SAP, Milford Sprecher SAP Public Services, Inc, SAP AG 2003	43
Εικόνα 10 Audit Support in SAP, Milford Sprecher SAP Public Services, Inc, SAP AG 2003	44
Εικόνα 11 Selected Queries in SAP, Audit Support in SAP, Milford Sprecher SAP Public Services, Inc, SAP	46
Εικόνα 12 Audit categories, “Management empowered my My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2005”	47
Εικόνα 13 Tax audit document types	49
Εικόνα 14 Audit management life cycle, Sap Audit Management, Prasanna Guggarigoudar, SAP AG, 1 Nov 2010.....	59
Εικόνα 15 Interaction AIS –AMS, “Management empowered ny My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2005”	60
Εικόνα 16 Distinctions of AIS,“Management empowered ny My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2005”	61
Εικόνα 17 COSO & SOX, Auditing with SAP ER,My My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2006. 70	
Εικόνα 18 GRC by SAP ERP, Auditing with SAP ER,My My SAP ERP Financials, SAP Press 2006.....	72
Εικόνα 19 GRC-External Requirements ,Management empowered ny My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2005	74
Εικόνα 20 MIC by SAP, Management empowered ny My SAP ERP Financials, SAP Press 2005	75
Εικόνα 21 Auditing with SAP ER,My My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2006.....	79
Εικόνα 22 Shares per sector, SAP On Line Courses, http://www.erp4students.eu/Why-SAP-Skills-are-so-Important_100.aspx	98
Εικόνα 23 Ενότητες Ελληνικών ERP, Πηγή: Logic Dis AE (2002).....	126
Εικόνα 24 Διεθνή Συστήματα – Έσοδα, SAP Hellas SA	130
Εικόνα 25 Μερίδια αγοράς βασικών πωλητών συστημάτων ERP για το 2010	131
Εικόνα 26 Μερίδια της βιομηχανίας & διανομής συστημάτων ERP για το 2010, Panorama Consulting,2011	131
Εικόνα 27 Μερίδια της βιομηχανίας των συστημάτων ERP για το 2010 (1).....	132
Εικόνα 28 Μερίδια της βιομηχανίας των συστημάτων ERP για το 2010 (2).....	132

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	2
ABSTRACT	4
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	5
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Εισαγωγή στα ERP	14
1.1 Τα ERP στην Ελλάδα	14
1.2 Ιστορική αναδρομή SAP.....	15
1.3 Το SAP στην Ελλάδα.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ελληνικοποίηση Συστημάτων	19
2.1 Εισαγωγή	20
2.2 Στρατηγική Εκδόσεων Ελληνικοποίησης	22
2.3 Βασικά χαρακτηριστικά της Ελλάδας-Ελληνικές Προσαρμογές.....	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: SAP – Θεματικές ενότητες και Διακρίσεις	24
3.1 Θεματικές ενότητες στο SAP και λειτουργικότητες.....	24
3.2 Θεματικές ενότητες και λειτουργίες στο SAP R/3 & SAP ERP (AIS & GRC).....	27
3.3 Βελτιώσεις στις θεματικές ενότητες (modules-functionality): AUDIT CHECK & COMPLIANCE... ..	27
3.4 Εκδόσεις SAP R/3 & ECC 6.0- Χαρακτηριστικά και διαφορές των εκδόσεων.....	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Ανάλυση SAP AUDIT	34
4.1 Προσδιορισμός του SAP Audit Information System (AIS)	35
4.2 Διαφορές μεταξύ των τύπων ελέγχου (AIS, GRC, NAM).....	37
4.3 Διεξαγωγή προσδιορισμού Ελεγκτικών περιοχών	38
4.4 Λόγοι ύπαρξης της Ελεγκτικής Διαδικασίας στο SAP -Επισκόπηση	39
4.5 SAP Audit Information System (AIS) – Ανάλυση	41
4.6 Χρήσιμα Εργαλεία παραδοτέα από το SAP	44
4.7 Διακρίσεις Ελέγχων στο Audit Information System.....	46
4.7.1 Συστημικός έλεγχος - System Audit View in AIS.....	47
4.7.2 Επιχειρησιακός έλεγχος - Business Audit View in AIS.....	48
4.7.3 Φορολογικός Έλεγχος - Tax Audit View in AIS.....	48

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Διαχείριση Ελέγχου – Audit Management	50
5.1 Audit Management – Επισκόπηση	50
5.2 Ελεγκτικές Περιοχές εφαρμογής (Audit areas).....	51
5.3 Σκοπός της Διαχείρισης Ελέγχου (Audit Management).....	51
5.4 Προϋποθέσεις της Διαχείρισης Ελέγχου	52
5.5 Στάδια Διαχείρισης Ελέγχου στην έκδοση ECC.....	53
5.5. 1 Προσδιορισμός ελεγκτικών κριτηρίων.....	53
5.5. 2 Διαχείριση Προγραμμάτων ελέγχου.....	53
5.5.2.1 Οι ρόλοι στην διαχείριση ελέγχου (Roles in Audit Management)	54
5.5. 3 Διενέργεια Ελέγχων.....	55
5.5.4 Συντονισμός & Υλοποίηση Διαχείρισης Ελέγχου.....	56
5.5.5 Βαθμολόγηση ελέγχων.....	58
5.5.6 Αναφορά επί των ελέγχων.....	58
5.5.7 Διενέργεια προληπτικών και διορθωτικών ενεργειών.....	58
5.5.8 Παρακολούθηση και ανάλυση των ελέγχων.....	59
5.6 Κύκλος φάσεων της Διαχείρισης Ελέγχου	59
5.7 Συσχέτιση AIS & Audit Management System.....	60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΟΔΗΓΙΕΣ SAP - GUIDELINES	62
6.1 Τεχνική και Επιχειρηματική επισκόπηση του συστήματος.....	63
6.1.1 Συστημικοί κίνδυνοι στο SAP AUDIT.....	63
6.1.2 Ελεγκτικές διαδικασίες.....	64
6.2 Συστήματα ασφάλειας και πρόσβασης	64
6.3 Συστήματα οργάνωσης και μεταφοράς δεδομένων.....	65
6.4 Πρόσβαση και συνδεσιμότητα πινάκων.....	65
6.5 Διαδικασία αίτησης εργασίας – Τεκμηρίωση και σύνδεση με το σύστημα.....	66
6.6 Εισαγωγή δεδομένων (διασύνδεσης) σε μαζικό επίπεδο	66
6.7 Ανιχνευσιμότητα.....	67
6.8 Συμφωνία εγγραφών κλεισίματος.....	67
6.9 Έλεγχος τιμολογίων και πληρωμών.....	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Το πλαίσιο της COSO & SOX για συμμόρφωση – Σύνδεση με AIS & Audit Management - Δικλείδες Ασφαλείας στο SAP	69
7.1 Επιπτώσεις εφαρμογής του πλαισίου SARBANES-OXLEY.....	70
7.2 Εφαρμογές του SAP για τη διεξαγωγή Ελέγχου.....	72

7.3 Διαχείριση ασφαλιστικών δικλείδων (Internal Controls) στα πλαίσια της Εταιρικής Διακυβέρνησης (GRC).....	73
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: Ελεγκτική διαδικασία & Ανάλυση κλάδων.....	80
8.1. Ελεγκτικές διαδικασίες – Θεωρητική αναφορά	81
8.1.1 Σκοπός Ελεγκτή-Ισχυρισμοί Διοίκησης- Διαδικασίες Εκτίμησης Κινδύνου-Κίνδυνοι που χρίζουν ιδιαίτερη Ελεγκτική Εξέταση- Οντότητα και περιβάλλον.....	81
8.1.2 Παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν τον κίνδυνο ουσιώδους λάθους σε επίπεδο συνόλου οικονομικών καταστάσεων.....	82
8.1.3 Εσωτερικές δικλείδες που έχουν αναπτυχθεί από τη διοίκηση για την αντιμετώπιση των προηγούμενων κινδύνων.....	84
8.1.4 Καθορισμός επιπέδου ελεγκτικού κινδύνου.....	84
8.1.5 Χρήση Σημείων Αναφοράς για τον Προσδιορισμό του Ουσιώδους Μεγέθους των Οικονομικών Καταστάσεων ως ένα Σύνολο.....	86
8.1.6 Κίνδυνος ουσιώδους λάθους σε επίπεδο ισχυρισμών διοικήσεως.....	87
8.1.7 Εντοπισμός σημαντικών κινδύνων.....	89
8.1.8 Ενδογενής Κίνδυνος.....	90
8.1.9 Παράγοντες που επηρεάζουν συγκεκριμένους λογαριασμούς των οικονομικών καταστάσεων.....	93
8.2 Ευαισθησία λογιστικών υπολογισμών σε μεταβολές οικονομικών παραμέτρων	93
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: Ανάλυση Κλάδων.....	96
9.1 Υλοποιήσεις SAP	96
9.2 Αναφορά σε εταιρείες και κλάδους – Συσχετισμός με κινδύνους	98
9.3 Ερωτηματολόγιο σχετικά με το SAP.....	104
9.4 Συμπεράσματα σχετικά με το ερωτηματολόγιο- Παραμετροποίηση σύμφωνα με το κλάδο.....	109
9.5 Περιθώρια για περισσότερη ανάλυση και έρευνα.....	119
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	119
Π.1 Πλεονεκτήματα, Μειονεκτήματα και Αδυναμίες στην εφαρμογή SAP.....	120
Π. 2 Μεριδίο αγοράς σε σύγκριση με άλλα λογισμικά προγράμματα	125
Π.3 Προμηθευτές ERP συστημάτων υλοποίησης	127
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	133

****Το παρόν κατατέθηκε και καταχωρήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη
υπ.αριθμ 1403/Σεπτέμβριος 2014*

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, η πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων των οικονομικών μονάδων, η υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και η έξαρση λογισμικών εφαρμογών υπογραμμίζει την αναγκαιότητα εύρεσης καινοτόμων μηχανισμών για την αποτελεσματική διεξαγωγή της ελεγκτικής διαδικασίας και την αποδοτικότερη διαχείριση του επιχειρησιακού κινδύνου. Ο εσωτερικός έλεγχος παραδοσιακά εξασφαλίζει μέσω ποικίλων πεδίων εφαρμογής του, την ελαχιστοποίηση του ελεγκτικού κινδύνου, στην εφαρμογή αρχών εταιρικής διακυβέρνησης και τη βελτίωση επιχειρησιακών πρακτικών και σύγχρονων στρατηγικών.

Διαχρονικά, η εννοιολογική προσέγγιση του εσωτερικού ελέγχου ποικίλλει. Αρχικά θεωρείτο ως η διαδικασία εκείνη που παρέχει επιβεβαίωση σε λογαριασμούς (Spekle et al., 2007). Βασιζόμενος σε αυτή τη θεώρηση, ο Meigs (1984) ορίζει τον εσωτερικό έλεγχο ως τη διαδικασία εκείνη και τους μηχανισμούς που διασφαλίζουν την καλύτερη συνεργασία μεταξύ των τμημάτων μιας επιχείρησης, τον εντοπισμό της απάτης και της διαφθοράς και τη σωστή αποτύπωση των χρηματοοικονομικών πληροφοριών στις οικονομικές καταστάσεις. Στα πλαίσια αυτά, ο εσωτερικός έλεγχος ταυτίζεται με έναν «αστυνομικό της Διοίκησης» (Morgan, 1979), ο οποίος λόγω της συνεισφοράς του στην επίτευξη των οργανωτικών στόχων, αποτελεί την εμβρυακή μορφή του εσωτερικού ελέγχου.

Αρκετά αργότερα, το ίδρυμα Ορκωτών Λογιστών του Καναδά (CICA) ανέπτυξε το εννοιολογικό πλαίσιο του ελέγχου (COCO) που παρείχε έναν ορισμό του εσωτερικού ελέγχου και μια σειρά κριτηρίων για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του (Canadian Institute of Chartered Accountants, 1995) καλύπτοντας το κενό της επίτευξης των οργανωτικών στόχων. Στο πέρασμα των χρόνων, αποδόθηκαν και ευρύτεροι ορισμοί που υπογραμμίζουν τόσο τον συμβουλευτικό χαρακτήρα όσο και τον προληπτικό ρόλο του εσωτερικού ελέγχου, Παπαστάθης (2003). Οι παραπάνω εννοιολογικές προσεγγίσεις καθιστούν σαφές ότι ο εσωτερικός έλεγχος δεν περιορίζεται στην ορθότητα των οικονομικών καταστάσεων (Κάντζος και Χονδράκη, 2006, Ταχυνάκης και Ζαφειράκου, 2007), αλλά προσδίδει προστιθέμενη αξία στην επιχείρηση (Goodwin, 2004). Καταλήγοντας, η «πηρεσία εσωτερικού ελέγχου (internal auditing) είναι μια ανεξάρτητη, αντικειμενική δραστηριότητα διασφάλισης και παροχής συμβουλών, σχεδιασμένη για να προσθέσει αξία και να βελτιώσει τις λειτουργίες ενός οργανισμού.

Βοηθά τον οργανισμό να επιτύχει τους στόχους, φέρνοντας μια συστηματική και πειθαρχημένη προσέγγιση για να εκτιμήσει και να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των λειτουργιών, της διαχείρισης κινδύνων, των μέτρων ελέγχου (controls) και της διακυβέρνησης» (Ιωάννης Φίλος, 2010).

Ενώ λοιπόν, παραδοσιακά, ο εσωτερικός έλεγχος είχε σχεδιαστεί για τη διατήρηση της περιουσιακής κατάστασης και για τη δημιουργία έγκυρων λογιστικών πληροφοριών, οι πρόσφατες εταιρικές αποτυχίες στις ΗΠΑ (π.χ. Enron, WorldCom), στην Ευρώπη καθώς και σε άλλα μέρη του κόσμου οδήγησαν στην έλλειψη εμπιστοσύνης όχι μόνο στις εμπλεκόμενες ελεγκτικές εταιρείες, αλλά και στο λογιστικό επάγγελμα αυτό καθεαυτό (Ibrahim, 2011), με αποτέλεσμα την διαφοροποίηση του ρόλου του εσωτερικού ελέγχου.

Υπό αυτό το πρίσμα, σήμερα, ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου καθώς και το πεδίο εφαρμογής των δραστηριοτήτων χρειάστηκε να διευρυνθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να εμπεριέχει και την αξιολόγηση του επιχειρησιακού κινδύνου (Abdullatif and Al-Khadash, 2009). Σε συνδυασμό με την ανωτέρω προσέγγιση, η διαχείριση Κινδύνου είναι ένα αντικείμενο που όλο και περισσότερο απασχολεί τις διοικήσεις των επιχειρήσεων, αφού δεν επηρεάζει μόνο την κερδοφορία της επιχείρησης αλλά και την ίδια τη μακροχρόνια επιβίωσή της (Spira and Page, 2003). Η έξαρση λοιπόν της τεχνολογίας και η ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων και των λογισμικών εφαρμογών, διευκολύνουν μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών την εκπόνηση των ελεγκτικών διαδικασιών και την ελαχιστοποίηση του ελεγκτικού επιχειρηματικού κινδύνου. Συνεπώς η ύπαρξη ενός επαρκούς και κατάλληλα σχεδιασμένου ολοκληρωμένου διοικητικού πληροφοριακού συστήματος (MIS) κρίνεται επιβεβλημένη.

Η SAP, θεωρείται ως η μεγαλύτερη κατασκευάστρια εταιρία λογισμικού της Ευρώπης και μία από τις μεγαλύτερες στον κόσμο και κατέχει την πρώτη θέση στην παγκόσμια αγορά επιχειρησιακού λογισμικού (business software). Το SAP ERP, ως το βασικό προϊόν της εταιρίας SAP, του οποίου η παγκόσμια επιτυχία οφείλεται στην πολύ μεγάλη και δοκιμασμένη λειτουργικότητα που διαθέτει, η οποία είναι βασισμένη στις βέλτιστες πρακτικές (Best Practices), διευκολύνει και διευρύνει το έργο του εσωτερικού ελέγχου.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω αναφορών, βασικός σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να τονίσει τη συμβολή των πληροφοριακών συστημάτων και ιδιαίτερα του λογισμικού προγράμματος SAP, που εφαρμόζεται στις περισσότερες μεγάλες επιχειρήσεις εγχώρια και

παγκοσμίως, στην ελεγκτική διαδικασία και στην ελαχιστοποίηση του ελεγκτικού και επιχειρηματικού κινδύνου. Επίσης, δεδομένου ότι το θεωρητικό εννοιολογικό περιεχόμενο του εσωτερικού ελέγχου είναι συγκεκριμένο, σκόπιμο είναι να αποτυπωθεί η παραμετροποίηση που απαιτείται του λογισμικού προγράμματος SAP σε επιχειρήσεις βασικών κλάδων έτσι ώστε να αποτελέσει μελλοντικώς ένα χρήσιμο εργαλείο και εγχειρίδιο για τον ελεγκτή κατά την πρακτική εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου και για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Εισαγωγή στα ERP

1.1 Τα ERP στην Ελλάδα

Ο ρυθμός με τον οποίο μεταβάλλεται η τεχνολογία, η ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας και η παγκοσμιοποίηση, δημιουργούν προκλήσεις και ευκαιρίες για συνεχή αναβάθμιση τόσο του επιπέδου των προϊόντων τους αλλά και των υπηρεσιών προκειμένου να διεκδικήσουν μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά.

Τα πληροφοριακά συστήματα ERP (Enterprises Resources Planning) έχοντας αντικείμενο την επιχειρησιακή οργάνωση, δηλαδή το συντονισμό και την ορθολογική χρήση των επιχειρησιακών πόρων με τη χρήση μιας κοινής βάσης δεδομένων, παρουσίασε άνθηση τη δεκαετία του 1990 ως εξέλιξη των συστημάτων MRP II σε όλες τις λειτουργίες μιας επιχείρησης. Η ανάγκη των επιχειρήσεων να έχουν κεντρικό έλεγχο των δραστηριοτήτων τους, υιοθέτησης εθνικών ή διεθνών προτύπων, έχει συντελέσει στην άνθηση λογισμικών προγραμμάτων, τα οποία διακρίνονται σε ελληνικά και πολυεθνικά. Στα ελληνικά πακέτα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα: Atlantis, ComPak Win, Computer Logic ERP System, Orama ERP και Singular Enterprise και μια σειρά άλλων λιγότερο διαδεδομένων πακέτων. Τα ελληνικά πακέτα υπερισχύουν έναντι των πολυεθνικών ως προς το ότι δεν τίθεται θέμα ελληνικοποίησης. Επίσης, οι στρατηγικές που εφαρμόζονται αλλά και οι προσθήκες ανταποκρίνονται στις ανάγκες της ελληνικής αγοράς.

Αναφορικά με την επιλογή ERP είναι τέλος σημαντικό να επισημανθεί ότι οι τάσεις που επικρατούσαν και εξακολουθούν να ισχύουν στην αγορά και σήμερα ευνοούν εφαρμογές που βασίζονται στην πλατφόρμα Windows NT περισσότερο (σε σχέση με το UNIX και το AS-400) και συνεργάζονται με όλες τις βάσεις δεδομένων: Oracle, Microsoft SQL Server, DB2, κ.λπ. Επίσης αναφέρεται ως σημαντικό τεχνικό στοιχείο αξιολόγησης η προσέγγιση του λογισμικού στο μοντέλο της 3-tier Client-Server αρχιτεκτονικής, που εξασφαλίζει ταχύτητες επικοινωνίας με remote sites, στοιχείο με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για επιχειρήσεις που λειτουργούν υποκαταστήματα.

Στη κατηγορία των πολυεθνικών πακέτων περιλαμβάνονται τα ακόλουθα: SAP R/3, BaaN IV, JDEdwards, και επίσης Platinum, Oracle Financials, Microsoft , MFG/PRO ERP/ERM System, και το BPCS (καθώς και κάποιες νεότερες εκδόσεις τους). Τα λογισμικά αυτά προγράμματα αν και θέλουν ρύθμιση για την Τοπικοποίηση, διακρίνονται για τη δυνατότητα παραμετροποίησης τους, την ολοκληρωμένη (integrated) ενσωμάτωση περιφερειακών κυκλωμάτων (Παραγωγή, Διαχείριση Έργων/Συμβάσεων, Συντήρηση Εξοπλισμού, Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων, κ.ά.) και τέλος, τη λειτουργικότητα της «ροής εργασιών» (work-flow), που επιτρέπει τη μηχανογραφική υποστήριξη (λ.χ. διαδικασιών “commitment management” ή “pre-sales”).

1.2 Ιστορική αναδρομή SAP

Στα πλαίσια αυτής της εργασίας θα ασχοληθούμε με το λογισμικό SAP, δεδομένου ότι η Γερμανική αυτή κατασκευάστρια εταιρεία λογισμικού προγράμματος, αποτελεί μαζί με τις Αμερικανικές αντίστοιχες Microsoft εταιρείες IBM και Oracle, τις πιο περιζήτητες διεθνώς. Το ακρωνύμιο SAP αντιστοιχεί στα Γερμανικά σε (System Analyse und Programmentwicklung) και στα Αγγλικά (“Systems Analysis and Program Development) ενώ σήμερα η εταιρία έχει μετονομαστεί, διατηρώντας τα ίδια αρχικά SAP σε Systeme, Anwendungen, Produkte in der Datenverarbeitung και στα Αγγλικά σε Systems, Applications And Products in Data Processing, και εδρεύει στην πόλη Waldorf της Γερμανίας, που βρίσκεται κοντά στη Χαϊδελβέργη.

Στόχος των Γερμανών ιδρυτών της (Hasso Plattner, Dietmar Hopp, Claus Wellenreuther, Klaus Tschira, and Hans-Werner Hektor), το 1972, ήταν να δημιουργήσουν ένα τυποποιημένο πακέτο λογισμικού, δεδομένου ότι η τότε ζήτηση των επιχειρήσεων αφορούσε πανομοιότυπες απαιτήσεις. Με την πάροδο του χρόνου, έγιναν σταδιακά διάφορες προσθήκες αφομοιώνοντας αποτελεσματικά την τεχνολογική ανάπτυξη έτσι ώστε επιχειρησιακά δεδομένα να καταχωρούνται μια φορά, να αποθηκεύονται και να είναι προσβάσιμα σε εξουσιοδοτημένους χρήστες .

Στη δεκαετία 1970, που ιδρύθηκε η SAP, το σύστημα R1 που δημιούργησε η εταιρεία κατάφερε να διαχειριστεί επιχειρησιακά δεδομένα σε μια κεντρική βάση δεδομένων και σε πραγματικό χρόνο, περιορίζοντας όμως την εφαρμογή του στη χώρα ίδρυσης του. Προς τα τέλη της ίδιας δεκαετίας, το 1979, το εξελιγμένο σύστημα R/2, που λειτουργούσε αποκλειστικά σε μεγάλους υπολογιστές (main frames), η SAP διείδυσε στην παγκόσμια

αγορά επεκτείνοντας το πελατειακό της μερίδιο σε όλη τη Δυτική Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική. Τη δεκαετία του 1980 αυτά τα συστήματα (όπως το R/2) ονομάστηκαν ERP, και η SAP ανταποκρινόμενη στις ανάγκες της αγοράς για ολοκληρωμένο προϊόν λογισμικού που κάλυπτε βασικές εφαρμογές όπως τα Οικονομικά (Financials), την Εφοδιαστική (Logistics) και τους Ανθρώπινους Πόρους (Human Resources) σχεδίασε το σύστημα R/3 το οποίο παρουσίασε σαν ολοκληρωμένο προϊόν το 1992 και έγινε ο ηγέτης της παγκόσμιας αγοράς των ERP (ERP market leader). Λειτουργούσε με την τεχνολογία πελάτη-εξυπηρετητή (client-server). Σήμερα, με την έκδοση λογισμικού ECC 6.0 εισάγεται μία εξελιγμένη μορφή της έκδοσης 4.7 R3 με κωδικούς συναλλαγών πιο εύχρηστες στον τελικό χρήστη και με περισσότερες δυνατότητες.

Με αφορμή την εξάπλωση του διαδικτύου το 1990, η Sap δημιούργησε προϊόντα νέων διαστάσεων (new dimension products) για τις εταιρείες του διαδικτύου (dotcom companies). Τα προϊόντα αυτά περιελάμβαναν εφαρμογές όπως οι Αγορές μέσω διαδικτύου (Internet purchasing - SAP Enterprise Buyer), η Διαχείριση πελατειακών σχέσεων (SAP Customer Relationship Management), ο Εξελιγμένος Προγραμματισμός και Βελτιστοποίηση (SAP Advanced Planning and Optimization) κλπ.

Από τη δεκαετία του 2000, η SAP σταμάτησε να εστιάζει σε συστήματα κοινής βάσης δεδομένων και προσανατολίστηκε σε λύσεις προϊόντων προς αγορά και εγκατάσταση που καλύπτουν βασικές διαδικασίες (processes), όπως οι αγορές, οι πωλήσεις, η παραγωγή κλπ. και στην ουσία παρέχεται σαν μια λύση (solution) που αποτελείται από πολλά συστατικά (components). Με τον τρόπο αυτό, η SAP κατάφερε να καλύψει τις ανάγκες μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Small and Medium Enterprises SMB), και διαφόρων μεγεθών παρέχοντας κλιμακωτά προϊόντα (scalable products) για συνεχώς μεταβαλλόμενες υπηρεσίες, με εγκαταστάσεις χαμηλότερου κόστους και ελαχιστοποίησης των κινδύνων.

Στη βιβλιογραφία αναφέρεται ότι «το σημαντικότερο προϊόν που κατασκεύασε η εταιρία SAP ήταν το σύστημα R/3, το οποίο της προσέδωσε την ηγετική θέση στη αγορά επιχειρησιακού λογισμικού. Η ονομασία του SAP R/3 απαρτίζεται από δύο (2) βασικά στοιχεία, το R το οποίο αντιστοιχεί στο Real Time Data Processing, δηλαδή όλες οι ενημερώσεις γίνονται σε πραγματικό χρόνο χωρίς να απαιτείται κλείσιμο ημέρας ή χρονοβόρες και ενίοτε επικίνδυνες μαζικές ενημερώσεις υποσυστημάτων (batch processing), και ο αριθμός 3 αφορά την 3 επιπέδων τεχνολογική αρχιτεκτονική, επί της οποίας λειτουργεί το σύστημα SAP R/3 (3 tier architecture) και η οποία περιλαμβάνει τα παρακάτω επίπεδα:

α) Επίπεδο κεντρικού υπολογιστή, που εξυπηρετεί κυρίως τη διαχείριση των λειτουργιών της Βάσης Δεδομένων (Central Computer - Data Base Server), β) Επίπεδο υπολογιστή εφαρμογών, που εξυπηρετεί τη βασική διαχείριση των προγραμμάτων των εφαρμογών (Application server), γ) Επίπεδο σταθμών εργασίας, που εξυπηρετεί τη βασική διαχείριση της καταχώρησης και της εμφάνισης των δεδομένων στις οθόνες που χειρίζονται οι χρήστες (Presentation machine) .

Η ανωτέρω Αρχιτεκτονική επιτρέπει στους χρήστες την επαφή μόνο με το τελευταίο επίπεδο, δίνοντάς τους τη δυνατότητα χρήσης πολλαπλών (έως επτά (7) παραθύρων εργασίας (sessions) του συστήματος SAP, την ταυτόχρονη χρήση άλλων εφαρμογών και τη διαχείριση παραμέτρων εκτυπωτών , δικτύων κλπ. Το επόμενο βήμα της SAP ,ήταν το πακέτο mySAP.com, το οποίο είναι βασισμένο σε Web Based Architecture . Το πλήρες πακέτο λύσεων της SAP ονομάζεται mySAP Business Suite και απευθύνεται σε μεγάλες επιχειρήσεις με πολυάριθμους χρήστες και σύνθετες διαδικασίες. Η λύση mySAP Business Suite αποτελείται από ιδιαίτερες επιμέρους λύσεις SAP (individual SAP solutions), οι οποίες στοχεύουν σε συγκεκριμένες λειτουργίες και βασίζονται όλες στην τεχνολογία SAP NetWeaver (SAP NetWeaver technology). Με τη λύση mySAP ERP ,η SAP απευθύνεται σε εταιρείες που χρειάζονται εφαρμογές για τα Οικονομικά- Λογιστική (accounting), τους ανθρώπινους πόρους (human resources) και την Εφοδιαστική (logistics), για τις εταιρείες-έδρες ή και για τις θυγατρικές τους , οι οποίες μπορεί να είναι από απλές εταιρείες πωλήσεων και διανομής , έως μεγάλα εργοστάσια με σύνθετες διαδικασίες».

Ωστόσο, η SAP προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες των πολυεθνικών επιχειρήσεων, χρειάστηκε να εγκατασταθεί με θυγατρικές επιχειρήσεις σε πολλές χώρες. Με τον τρόπο αυτό η SAP, κατάφερε να αναπτύξει ειδικό συμπληρωματικό λογισμικό που να καλύπτει την Τοπικοποίηση (ιδιαιτερότητες) κάθε χώρας, δηλαδή να ενσωματώσει στο λογισμικό το νομικό πλαίσιο της κάθε χώρας προκειμένου να εφαρμοστεί σωστά.

1.3 Το SAP στην Ελλάδα

Η SAP ιδρύθηκε το 1972 και αποτελεί κορυφαίο πάροχο λύσεων και εφαρμογών επιχειρησιακού λογισμικού. Σύμφωνα με τη συνολική κεφαλαιοποίηση στη χρηματιστηριακή αγορά, η SAP είναι ο τρίτος μεγαλύτερος κατασκευαστής software στον κόσμο με πάνω από 230.000 πελάτες, σε περισσότερες από 180 χώρες. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το πακέτο λογισμικού R2, το οποίο είχε αρχικά δημιουργηθεί, κάλυπτε βασικά τις ανάγκες της γερμανικής αγοράς. Αργότερα όμως, με το βασικό της προϊόν R3, η Γερμανία κατάφερε να διεισδύσει και σε άλλες χώρες, ιδρύοντας θυγατρικές εταιρείες στην Ευρώπη, στην Αμερική, στην Ιαπωνία κλπ ενώ εξέτασε και το ενδεχόμενο να ανοίξει θυγατρική εταιρία και στην Ελλάδα. Δεδομένου ότι προκειμένου να εγκατασταθεί το λογισμικό στην εκάστοτε χώρα θα πρέπει προηγουμένως να έχουν αφομοιωθεί οι νομικές απαιτήσεις της, να ισχύσει δηλαδή η Τοπικοποίηση, προκειμένου να εφαρμοστεί, στην περίπτωση της Ελλάδας, κρίθηκε ασύμφορο αρχικά το κόστος της ίδρυσης θυγατρικής στην Ελλάδα και της εγκατάστασης του λογισμικού δεδομένης της εγχώριας ζήτησης για διεθνή πακέτα λογισμικού.

Προκειμένου να προσπεραστεί αυτό το πρόβλημα, η SAP αποφάσισε να ακολουθήσει τον ίδιο τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματος όπως με την Τουρκία και το Ισραήλ, να επιτρέψει την ίδρυση της SAP Hellas, που ενώ αρχικά θα λειτουργούσε ως ελληνική επιχείρηση, όταν θα κατάφερνε να ξεπεράσει το πρόβλημα της Ελληνικοποίησης, θα προέβαινε στην εξαγορά της όπως και πράγματι έγινε. Συνεπώς, τον Οκτώβριο του 1994, ιδρύθηκε η SAP Ελλάδος από τον Κ. Καραγιώργη, προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι πολυεθνικές εκείνες επιχειρήσεις που είχαν εγκαταστήσει το SAP R/3 και να διεξάγει τη διαδικασία Ελληνικοποίησης στο διεθνές αυτό πακέτο. Το Σεπτέμβριο του 1995 παρουσιάστηκε η πρώτη έκδοση της Ελληνικοποίησης, οπότε και άρχισε η υλοποίηση της. Τον Ιανουάριο του 1996 λειτούργησαν παραγωγικά οι πρώτες εγκαταστάσεις και η Ελληνικοποίηση δοκιμάστηκε επιτυχώς ενώ τον Οκτώβριο του 1997, η Ελληνικοποίηση εφαρμόστηκε επιτυχώς στο διεθνές αυτό σύστημα και λειτούργησε σε πολυεθνική επιχείρηση. Η Sap Ελλάδος μετά την επιτυχημένη της αυτή απόπειρα, επεκτάθηκε και στην Κύπρο. Μέχρι το 2000, η SAP Hellas λειτούργησε σαν αποκλειστικά Ελληνική εταιρία υπό τη Διεύθυνση των Φ. Χατζησάββα, Α. Βαζακόπουλο, Γ. Χριστοφίδη και Δ. Χατζηγιαννάκη.

Καλύπτοντας όμως όλες τις προϋποθέσεις πλέον, τον Αύγουστο του 2000, η SAP HELLAS, εξαγοράστηκε πλήρως από τη Γερμανική SAP A.G λειτουργώντας έκτοτε ως θυγατρική της εταιρεία. Σήμερα, η SAP Hellas κατέχει ηγετική θέση στην Ελληνική αγορά λογισμικού, συνεχίζοντας να παρέχει λύσεις και υπηρεσίες, στην ολόενα και μεγαλύτερη Ελληνική αγορά Λογισμικού, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα, που πλαισιώνεται από πολλούς και αξιόλογους επίσημα πιστοποιημένους συνεργάτες (certified partners) που παρέχουν υπηρεσίες (SAP Service Partners) όπως ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω: IBM , Real Consulting , DD Synergy , Singular Logic , ELSOP , TEKA Systems A.E, Agile A.E, Intrasoft International, Step One , Unisystems , Lavisoft κλπ. Το SAP ERP συνεχώς εξελίσσεται αφομοιώνοντας πρακτικές που μπορούν να καλύψουν τις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις της αγοράς, σε διάφορους κλάδους και διάφορους τομείς. Στα πλαίσια αυτά της εργασίας θα καλύψουμε την παραμετροποίηση που επιτυγχάνεται στο λογισμικό SAP ERP, προκειμένου να προσαρμοστεί και να εφαρμοστεί σε κάθε κλάδο επιχειρήσεων, παραδείγματα των οποίων θα παρατεθούν εκτενέστερα στη συνέχεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ελληνικοποίηση Συστημάτων

2.1 Εισαγωγή

Τα λογισμικά προγράμματα που εφαρμόζονται από ελληνικές επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως προέλευσης τους, οφείλουν να προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες νομικές απαιτήσεις και επιχειρηματικές πρακτικές προκειμένου να είναι λειτουργικά. Η διαδικασία αυτή ονομάζεται Τοπικοποίηση (localization) και για την περίπτωση της Ελλάδας (Hellenization). Δεν πρόκειται για μια διαδικασία που εκτελείται μία μόνο φορά αλλά προσαρμόζεται κάθε φορά στις μεταβολές της ελληνικής νομοθεσίας.

Βασικοί λογιστικοί στόχοι που επιτυγχάνονται μέσω της Ελληνικοποίησης είναι οι ακόλουθοι:

1. Εγκατάσταση Χώρας (Country install)
2. Γενικά Θέματα Ελληνικοποίησης (προδιαγραφές, μετάφραση, ημερολόγιο)
3. Ενιαίο Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (ΕΓΛΣ)
4. Φόροι (ΦΠΑ, Παρακρατούμενοι φόροι)
5. Κανόνες καταχώρησης βασικών αρχείων (Λογαριασμοί Γενικής Λογιστικής, Πελάτες, Προμηθευτές, Τράπεζες, Πάγια)
6. Κανόνες καταχώρησης λογιστικών εγγραφών
7. Έλεγχοι καταχωρήσεων (validations)
8. Ειδικές κινήσεις Λογιστικής (Αξιόγραφα, προκαταβολές, εγγυήσεις)
9. Διαχείριση μεταχρονολογημένων επιταγών
10. Περιοδικές εργασίες κλείσιμο έτους (αποτίμηση ξένου νομίσματος, μεταφορά υπολοίπων)
11. Συγκεντρωτική κατάσταση Αγορών και Πωλήσεων (ΜΥΦ)
12. Βεβαιώσεις προμηθευτών
13. Αναλυτική Λογιστική Οικονομικών εφαρμογών (FI CO)
14. Λογιστική Ειδικού σκοπού (Special Purpose Ledger)
15. Καταχώρηση εγγραφών Ισολογισμού
16. Μέθοδοι αυτόματων πληρωμών (επιταγές και τραπεζικές μεταφορές)
17. Ολοκλήρωση με άλλα υποσυστήματα (εγγραφές από Διαχείριση Υλικών και Πωλήσεων)

18. Παραστατικά Λογιστικής (Αποδείξεις είσπραξης και Πληρωμής, Λογιστική Εγγραφή).
19. Προγράμματα και Εκτυπώσεις Ελληνικοποίησης (Αναλυτικό και Γενικό Καθολικό Γενικής Λογιστικής, Ισοζύγιο Γενικής Λογιστικής, Ισοζύγιο και Αναλυτικό Καθολικό Πελατών, Ισοζύγιο και Αναλυτικό Καθολικό Προμηθευτών, Μητρώο Παγίων, ΦΠΑ, Ισοζύγιο σε μαγνητικό μέσο)
20. Ελληνικοποίηση σε πολυεθνικές εταιρίες με διπλά λογιστικά σχέδια – Συσχέτιση (mapping) με ξένα λογιστικά σχέδια
21. Βασική Παραμετροποίηση Διαχείρισης Υλικών Τύποι Υλικών (Material Types), Κατηγορίες αποτίμησης (valuation classes), Τύποι κινήσεων (movement types)
22. Λογαριασμοί Υλικών (ομάδα 2) και Λογιστικές εγγραφές από εγγραφές υλικών
23. Λογιστική Αγορών, κανόνες καταχώρησης Εντολών αγορών, παραλαβών και τιμολογίων, φάκελοι εισαγωγών, κλείσιμο φακέλων εισαγωγών, εκκαθαρίσεις
24. Φόροι Πωλήσεων - Φορολογική κατηγοριοποίηση υλικών και πελατών
25. Λογαριασμοί Εσόδων και Εκπτώσεων Πωλήσεων
26. Παραστατικά Διαχείρισης υλικών και Πωλήσεων (Δελτία Αποστολής, Τιμολόγια)
27. Φορολογικοί Μηχανισμοί
28. Βασική Παραμετροποίηση Παραγομένων Υλικών Τεχνικές προδιαγραφές (Bill of Materials) και Φασεολόγια (Routings)
29. Κανόνες καταχώρησης Εντολών παραγωγής (production Orders)
30. Αποτίμηση Υλικών (Material Valuation) κατά SAP και κατά τον Ελληνικό νόμο ομοιότητες και διαφορές
31. Βιβλίο Αποθήκης, έννοιες, παραμετροποίηση και κανόνες καταχώρησης
32. Αποτίμηση και Κοστολόγηση Αγοραζομένων και Παραγομένων Υλικών
33. Αναλυτική λογιστική εφοδιαστικής (ομάδα 93, 94, 96), εγγραφές αναλυτικής Λογιστικής
34. Βιβλία Παραγωγής Κοστολογίου

Σε τεχνικό επίπεδο, στην Ελλάδα η Ελληνικοποίηση αυτή επιτυγχάνεται μέσω του συστήματος SAP ERP (Country Install) προσαρμόζοντας την Τοπικοποίηση στις ελληνικές προδιαγραφές.

Σχόλια σχετικά με την ελληνική τοπικοποίηση του SAP ERP (Hellenization)

Η SAP AG διακρίνει τις τοπικοποιήσεις (country versions) του SAP ERP σε δύο κατηγορίες: (1) στις standard τοπικοποιήσεις τις οποίες παρέχει η SAP AG και περιλαμβάνονται αυτούσιες στο standard σύστημα SAP ERP (και ως λογισμικό και ως τεκμηρίωση) και (2) στις υπόλοιπες (non-standard), οι οποίες αποτελούν ξεχωριστό κομμάτι και παρέχονται από θυγατρικές της SAP AG με τη μορφή modifications and Add-ons. Η τοπικοποίηση για 21 ευρωπαϊκές χώρες ανήκει στην 1η κατηγορία. Οι χώρες αυτές είναι οι Αυστρία, Βέλγιο, Τσεχία, Δανία, Φιλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Νορβηγία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρωσία, Σλοβακία, Ισπανία, Σουηδία, Ελβετία, Ην. Βασίλειο ενώ δεν περιλαμβάνονται χώρες όπως η Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Ελλάδα, Ισλανδία, Ισραήλ, Καζακστάν, Λιθουανία, Ρουμανία, Σερβία, Σλοβενία, Τουρκία, Ουκρανία¹.

Η χώρα μας παρότι ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν ανήκει όσον αφορά την τοπικοποίηση στο standard σύστημα, πιθανότατα λόγω της πολυπλοκότητας της ελληνικής νομοθεσίας και ελληνικής γλώσσας. Δεν έχει δοθεί προτεραιότητα σε θέματα μετάφρασης στην ελληνική γλώσσα λόγω του περιορισμένου μεγέθους της ελληνόγλωσσης αγοράς. Μέχρι σήμερα έχουν σημειωθεί εξελίξεις αλλά στην ουσία αφορούν μία «τεχνική» αλλαγή στον τρόπο διαθεσιμότητας του λογισμικού. Κλείνοντας να πούμε ότι αν και εντοπίζονται λάθη ακόμη και σήμερα, τα βασικά προβλήματα θεωρούνται λυμένα.

2.2 Στρατηγική Εκδόσεων Ελληνικοποίησης

Η στρατηγική εκδόσεων της Ελληνικοποίησης (Release strategy) καθορίζεται από την SAP AG και αφορά τόσο τις εκδόσεις (versions - releases) αλλά και τις τροποποιήσεις (patches). Τα προαπαιτούμενα της Ελληνικοποίησης είναι η ορθή εγκατάσταση του συστήματος (Proper Installation of the R/3 System), η συμμόρφωση με την πολιτική αναβαθμίσεων των Ελληνικών εκδόσεων (Compliance to Hellenic Versions upgrading policy), η εκπαίδευση για την Ελληνικοποίηση, η οποία μπορεί να δοθεί αφού ολοκληρωθεί α) η τυπική SAP

¹ Τατσιόπουλος Η., Χατζηγιαννάκης Δ. (2008). Επιχειρησιακή Οργάνωση με τη βοήθεια πληροφοριακών συστημάτων SAP. Εκδόσεις Παπασωτηρίου, Αθήνα

εκπαίδευση, που αφορά τα διάφορα υποσυστήματα και θεωρείται προαπαιτούμενη και β) η εκπαίδευση που αφορά τις αλλαγές κάθε έκδοσης (Delta training), η συμμόρφωση με τους κανόνες καταχώρησης που απαιτούνται για την Ελλάδα

2.3 Βασικά χαρακτηριστικά της Ελλάδας-Ελληνικές Προσαρμογές

Οι νομικές υποχρεώσεις της Ελλάδας, ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και κατά συνέπεια των χωρών που εδρεύουν σε αυτή, συμπίπτουν με αυτές των υπολοίπων χωρών. Ως εκ τούτου, εθνικό νόμισμα είναι το Ευρώ, υποβάλλεται δήλωση ενδοκοινοτικών συναλλαγών, υπόκεινται σε φορολόγηση επί των τιμολογίων που εκδίδονται σύμφωνα με τους φορολογικούς συντελεστές που ορίζονται από νομοθετικές ρυθμίσεις. Επιπρόσθετα, είναι ακόμη σε ισχύ και σύμφωνα με ανακοινώσεις θα είναι ως και το 2015 το ΕΓΛΣ, ήτοι το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο το οποίο υπαγορεύει συγκεκριμένη κωδικοποίηση και περιγραφή λογαριασμών Γενικής Λογιστικής.

Η γλώσσα που χρησιμοποιείται είναι φυσικά η Ελληνική ενώ οι εκτυπώσεις Βιβλίων & Στοιχείων είναι εκείνες που προβλέπονται από την νομοθεσία και που η κάθε επιχείρηση υποχρεούται να έχει προκειμένου να υποβάλλεται σε ελέγχους. Βασικές εκτυπώσεις βιβλίων αποτελούν το Ημερολόγιο (Journal), τα ισοζύγια (Trial Balances), τα αναλυτικά καθολικά (Ledgers), το μητρώο παγίων (Assets Register) τα οποία μετά τις αλλαγές στον ΚΦΑΣ δεν χρειάζεται να τηρούνται πλέον θεωρημένα ενώ χαρακτηριστικά στοιχεία είναι τα τιμολόγια (invoices), Δελτία αποστολής (Delivery Notes), Ακυρωτικά (Cancellation Notes) κλπ. Έχει υποχρεωτική υποβολή ετησίων ηλεκτρονικών αρχείων, όπως το προσωρινό ισοζύγιο (συνήθως της 31/12). Μετά τις τελευταίες αλλαγές στον ΚΦΑΣ προβλέπεται για φέτος μόνο, το οικονομικό έτος 2014 η τριμηνιαία υποβολή για τη ΜΥΦ (Συγκεντρωτική αγορών και πωλήσεων) προκειμένου να είναι ομαλή η μετάβαση για το επόμενο έτος οπότε και οι δηλώσεις θα υποβάλλονται σε μηνιαία βάση. Τέλος, έχει φορολογικούς κωδικούς ΑΦΜ (Tax Codes) που περιλαμβάνουν ψηφία ελέγχου (check digits).

Υπάρχουν ωστόσο και κάποια βασικά σημεία στα οποία η Ελλάδα διαφοροποιείται έναντι των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών. Αυτά είναι η Αναλυτική Λογιστική (Analytical Ledger), η κοστολόγηση, το βιβλίο τεχνικών προδιαγραφών, το βιβλίο αποθήκης (Warehouse Book) και οι μεταχρονολογημένες επιταγές (Post dated checks) οι οποίες όμως απαντώνται σε πολλές χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: SAP – Θεματικές ενότητες και Διακρίσεις

3.1 Θεματικές ενότητες στο SAP και λειτουργικότητες.

Η SAP AG ως μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες λογισμικού στον κόσμο, ξεχωρίζει για τα συστήματά της, τις εφαρμογές και τα προϊόντα επεξεργασίας των δεδομένων. Η SAP AG προσφέρει end to end λύσεις για αρκετές επιχειρηματικές εφαρμογές συμπεριλαμβανομένης της κατασκευής, της διοικητικής μέριμνας, της λογιστικής και της διανομής-εφοδιαστικής αλυσίδας. Είναι περισσότερο γνωστή για το SAP ERP (προγραμματισμός των επιχειρηματικών πόρων) λογισμικό τους, το SAP BW (προϊόν δεδομένων αποθήκης), το SAP Business Objects λογισμικό και το SAP HANA (υψηλής απόδοσης αναλυτική εφαρμογή). Η SAP AG είναι μια καινοτόμος εταιρεία, διότι κάθε μία από τις λύσεις της (aka modules) είναι ενσωματωμένη σε όλες τις άλλες μονάδες τους. Υπάρχει ένας απίστευτος αριθμός των ενότητων SAP που διατίθενται στην αγορά. Οι ενότητες SAP χωρίζεται σε τρεις κύριες ομάδες, λειτουργικές ενότητες, τεχνικές ενότητες και ειδικές μονάδες της βιομηχανίας. Μπορούν να εφαρμοστούν είτε σε περιορισμένη είτε σε εκτενή μορφή.

Το SAP R/3 και πόσο μάλλον το ECC 6.0 που είναι η πιο πρόσφατη έκδοση, γενικά θεωρείται ότι διαθέτει διευρυμένη λειτουργικότητα και έχει επίσης τη δυνατότητα να αφομοιώνεται με άλλα συστήματα μέσω της απόκτησης και υιοθέτησης βέλτιστων πρακτικών (eg. non-SAP systems [Norris et. al., (1998)]. Τα πληροφοριακά συστήματα αποτελούν πρόκληση για τους ελεγκτές λόγω της τεχνικής πολυπλοκότητας τους και λόγω της διασύνδεσής τους με άλλα «εξωτερικά» προγράμματα π.χ μισθοδοσίας και αφομοίωσης των δεδομένων τους για την εξαγωγή οικονομικών αναφορών. Ένας ακόμη παράγοντας που ενισχύει τη πολυπλοκότητα, είναι η δυνατότητα παραμετροποίησης του SAP προκειμένου να προσαρμόζεται στην εκάστοτε επιχείρηση.

Η ελεγκτική στα πλαίσια του SAP, θα αναλυθεί τόσο ως προς την έκδοση R/3 λόγω της παγκόσμιας κυριαρχίας του στην αγορά [Gilbert (2000)] όσο και ως προς την τελευταία έκδοση ECC 6.0 λόγω της εφαρμογής του AIS αλλά και του Audit Management στα πλαίσια του Governance Risk Compliance (GRC). Επισημαίνονται χαρακτηριστικά ελεγκτικής διαδικασίας και υπογραμμίζεται η αξιολόγηση ελέγχου του κινδύνου (control risk assessment). Ειδικότερα προβάλλεται η δομή του εσωτερικού ελέγχου για την εφαρμογή δικλίδων ασφαλείας.

Η δημοτικότητα του SAP R / 3, από τις μεσαίες έως και τις μεγάλες επιχειρήσεις οφείλεται σε διάφορα χαρακτηριστικά², και κυρίως στην σπονδυλωτή δομή, δηλαδή τα Modules³

- η σπονδυλωτή δομή του SAP επιτρέπει στις εταιρείες να αγοράζουν τα modules που χρειάζονται και να τα συνδέουν μεταξύ τους κατά τρόπο που να παρέχει το απαιτούμενο επίπεδο
- η υψηλού βαθμού δυνατότητα αφομοίωσης δεδομένων μειώνει την ανάγκη συμφωνιών (reconciliations). Η ευελιξία της βάσης δεδομένων επιτρέπει στους χρήστες να εντοπίζουν γρήγορα τα δεδομένα σε διάφορα επίπεδα και σε ενότητες (modules).
- Η δυνατότητα επέκτασης του συστήματος στο μέλλον, με την προσθήκη και άλλων θεματικών ενοτήτων , δίνει κίνητρο και επιτρέπει στις επιχειρήσεις, να υιοθετήσουν μια σταδιακή προσέγγιση για την εφαρμογή SAP .
- Η δυνατότητα να συντηρούν το σύστημα μέσω των κωδικών κινήσεων- συναλλαγών , των πινάκων και των προσαρμογών σε κύρια αρχεία.
- Την ικανότητα του SAP να εφαρμόζει ένα μεγάλο αριθμό διαφορετικών νομισμάτων και να ενοποιεί τα αποτελέσματα των ξένων εταιρειών .
- Τα ισχυρά χαρακτηριστικά ασφαλείας που μπορούν να συσταθούν για να ελέγχουν την πρόσβαση στις συναλλαγές (κωδικούς κίνησης) και τα δεδομένα στο σύστημα.
- Τα εκτενή ελεγκτικά στοιχεία που παράγονται από το πρότυπο σύστημα , καθώς και τη δυνατότητα να έχουν πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες on- line .
- Η ευελιξία, η αυτονομία και η ανεξαρτησία του SAP επιτρέπει στους χρήστες να αλλάξουν εύκολα το λειτουργικό ή το λογισμικό του, αρκεί να υποστηρίζεται από το SAP.
- Η ευκαιρία να επωφεληθούν από τις μελλοντικές βελτιώσεις του συστήματος .

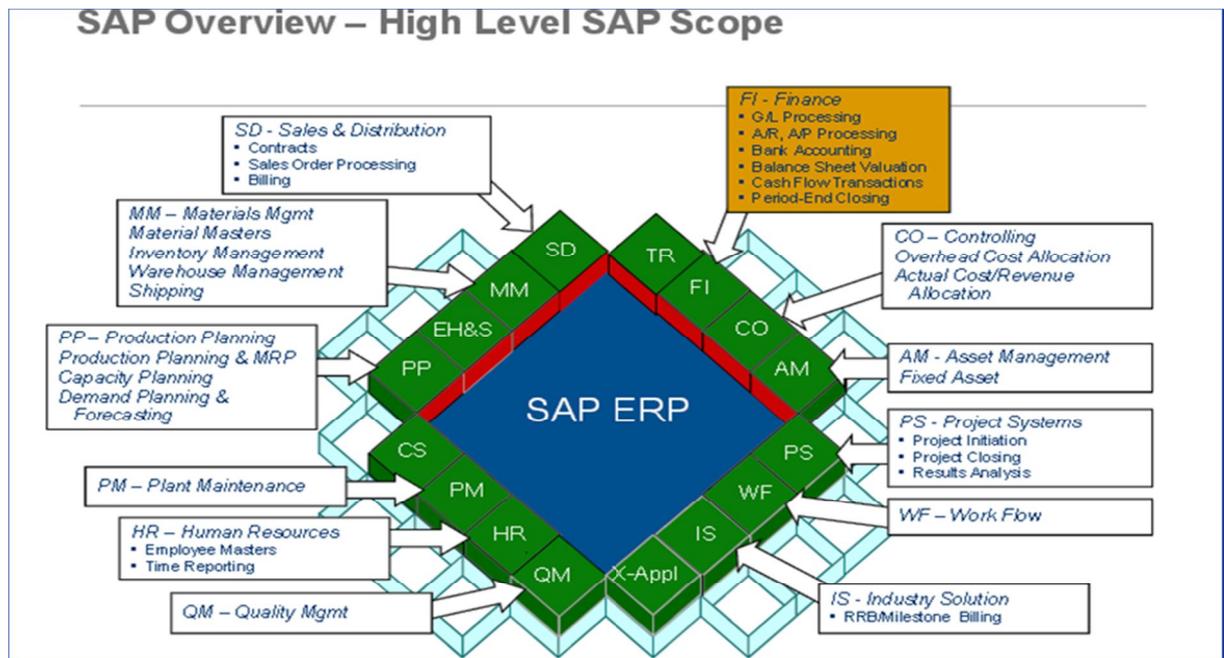
Οι βασικές ενότητες (modules) του λογισμικού SAP R/3³ είναι: FI - Financial Accounting, CO – Controlling, AM - Fixed Assets Management, PS - Project Management System, WF - Workflow Management, IS - Industry Solutions, HR - Human Resources, PM - Plant Maintenance, QM - Quality Management, PP - Production Planning, MM - Materials Management, SD - Sales & Distribution.

² Best, Peter (2000) Auditing SAP R/3 – Control Risk Assessment. *Australian Accounting Review* X(3):pp. 31-42. Accessed from <http://eprints.qut.edu.au>

³ Ernst & Young (1995) *Audit, Control, and Security Features of SAP R/3*

Επιπρόσθετα, το πληροφοριακό σύστημα SAP NETWEAVER είναι υποχρεωτικό καθώς επιτρέπει τη σύνδεση μεταξύ αυτών των θεματικών ενότητων (modules), παρέχει πρότυπους μηχανισμούς για το «διάλογο» χρηστών, εργαλεία για τη συντήρηση και την αναβάθμιση του συστήματος, και την ικανότητα να εφαρμόσει τις δικλίδες ασφαλείας.

Το R/3 [ASAP (1997)] και ακόμη περισσότερο η τελευταία έκδοση ECC 6.0 μπορεί να υποστηρίξει βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες σε επιχειρήσεις διαφόρων δραστηριοτήτων. Το διευρυνόμενο φάσμα των λύσεων των βιομηχανικών επιχειρήσεων αποτελούν βελτιώσεις τους συστήματος R/3, οι οποίες έχουν αναπτυχθεί για να ταιριάζουν στις ανάγκες συγκεκριμένων κλάδων ή τύπων οργανισμών. Παραδείγματα τέτοιων λύσεων βιομηχανίας είναι : της αεροδιαστημικής και άμυνας, της αυτοκινητοβιομηχανίας, των τραπεζών, της υψηλής τεχνολογίας και των ηλεκτρονικών, των ακινήτων, των χημικών, των καταναλωτικών προϊόντων, της εκπαίδευσης, της υγειονομικής περίθαλψης, της κατασκευής, του πετρελαίου, των φαρμακευτικών προϊόντων, του δημοσίου τομέα, του λιανικού εμπορίου, της μεταφοράς και των υπηρεσιών κοινής ωφελείας. Τα modules - θεματικές ενότητες, παρουσιάζονται στο ακόλουθο διάγραμμα όπου γίνεται απεικόνιση των υποενότητων που καλύπτονται επισημαίνοντας το FI module καθώς εκεί δημιουργούνται οι οικονομικές αναφορές που συγκετρώνουν όλα τα οικονομικά αποτελέσματα, συντάσσονται οι λογιστικές καταστάσεις, διεξάγεται το περιοδικό κλείσιμο.

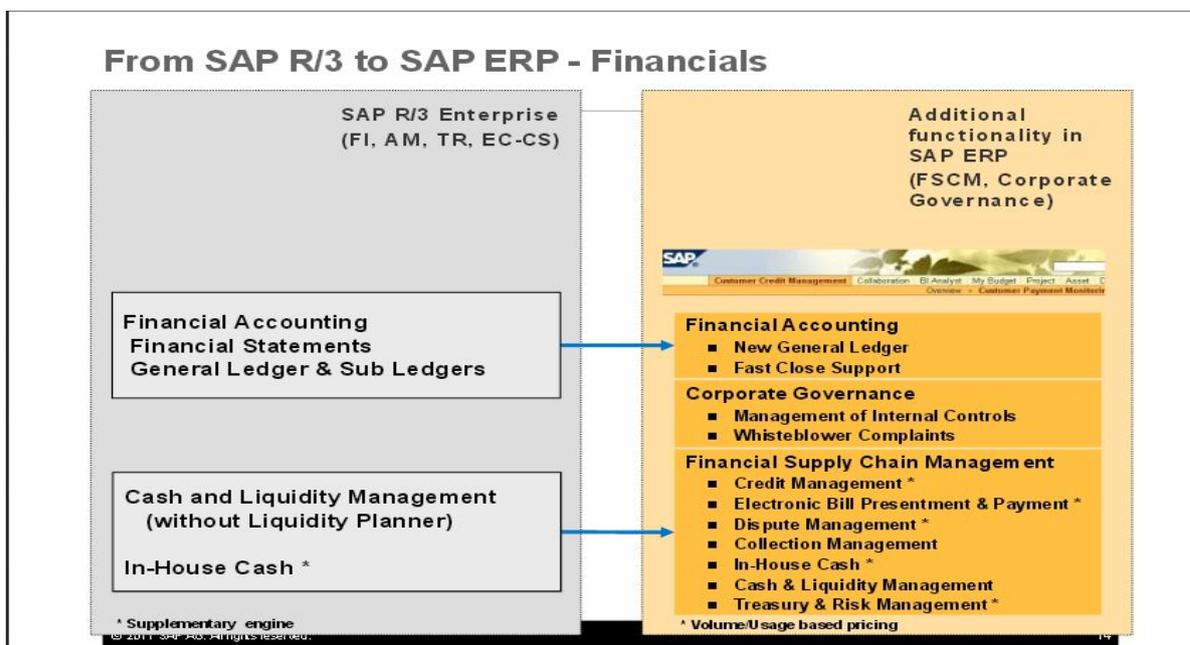
Εικόνα 1 SA Modules -SAP ERP SOLUTIONS,DELTA FICO ECC 6.0, Sarah Piyakhun,Solution Advisor, Sap Thailand, December 2011

3.2 Θεματικές ενότητες και λειτουργίες στο SAP R/3 & SAP ERP (AIS & GRC)

Η ελεγκτική διαδικασία και η εφαρμογή δικλίδων ασφαλείας ξεκινάει από το R/3. Ωστόσο, όπως θα δούμε παρακάτω στο διάγραμμα, επισημαίνονται οι διαφορές στην Οικονομική ενότητα FI, ανάμεσα στο R/3 και στο SAP ERP FI, όπου και παρατηρούνται διαφορές ανάμεσα στις υποενότητες αλλά και μία πρόσθετη λειτουργικότητα, το Corporate Governance, στην οποία περιλαμβάνεται η διαχείριση κινδύνου και η εφαρμογή των δικλίδων ασφαλείας. Στη συνέχεια θα γίνει εκτενής αναφορά στην πιο ολοκληρωμένη μορφή της θεματικής αυτής ενότητας, στο Governance Risk Compliance (GRC) καθώς αποτελεί την υλοποίηση της διαχείρισης κινδύνου, την εφαρμογή των δικλίδων ασφαλείας και όλων αποφάσεων που λαμβάνονται βάσει των ευρημάτων της ελεγκτικής διαδικασίας του AIS (Audit Information System.)

Στην κάτωθι εικόνα της επόμενης σελίδας επισημαίνονται και άλλες βελτιώσεις θεματικών υποενοτήτων και λειτουργικοτήτων. Πρέπει να τονιστεί ότι οποιαδήποτε βελτίωση καταγράφεται σε περιβάλλον SAP, συμβάλλει στην ανάπτυξη καλύτερων μηχανισμών ελέγχου. Ως εκ τούτου, το AIS πρέπει να αναλυθεί σε συνάρτηση με την προσθήκη και βελτίωση των λοιπών θεματικών ενοτήτων και υποενοτήτων.

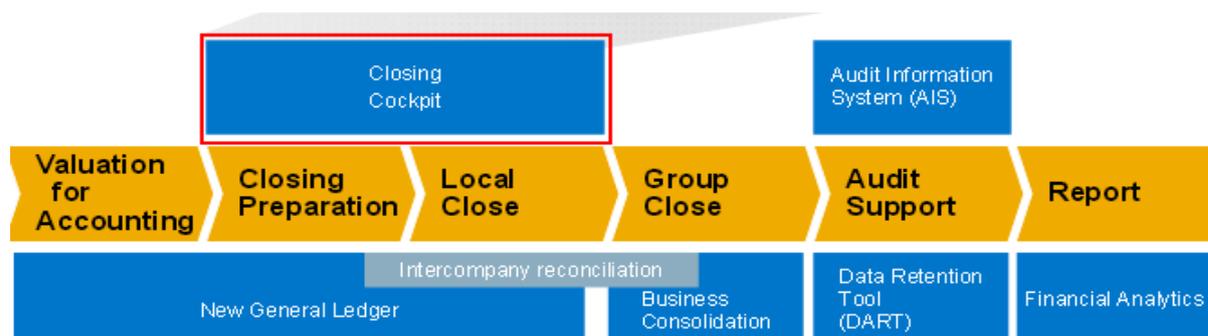
3.3 Βελτιώσεις στις θεματικές ενότητες (modules-functionalities): AUDIT CHECK & COMPLIANCE

Εικόνα 2 SAP R/3 to SAP ERP, SAP ERP SOLUTIONS, DELTA FICO ECC 6.0, Sarah Piyakhun, Solution Advisor, Sap Thailand, December 2011

Όσον αφορά λοιπόν το Financial Accounting, τα πλεονεκτήματα που επισημαίνονται ως προς το νέο καθολικό σχετίζονται με την ενοποιημένη Οικονομική (FI) & Διοικητική (CO) Λογιστική, γεγονός που σημαίνει ότι τα δεδομένα των δύο modules ενσωματώνονται πλήρως και επιτρέπουν την ανιχνευσιμότητα λαθών, διαφορών και άλλων ζητούμενων καθώς και τον έλεγχο (audit) των καταστάσεων και των αναφορών. Την ελεγκτική διαδικασία ενισχύει η δυνατότητα υποστήριξης πολλαπλών αναφορών και ταυτόχρονης απεικόνισης των προτύπων (π.χ. ΕΓΛΣ/IFRS) καθώς και της προσαρμογής των αποτελεσμάτων τους. Σε δεύτερο επίπεδο στο Fast Close Report, υποστηρίζεται η τυποποίηση σε όλα τα κλεισίματα περιόδων και η τυποποίηση σε όλες τις θυγατρικές, επιταχύνεται η διαδικασία κλεισίματος και αυξάνεται η παραγωγικότητα, ενισχύεται η διαφάνεια και υποστηρίζεται η κανονιστική συμμόρφωση.

Η διαδικασία περιοδικών κλεισιμάτων και τέλους χρήσεων απεικονίζεται παρακάτω:

Εικόνα 3 Audit Cockpit, SAP ERP SOLUTIONS, DELTA FICO ECC 6.0, Sarah Piyakhun, Solution Advisor, Sap Thailand, December 2011

Το AIS είναι εκείνο το σύστημα που παρέχει τα απαραίτητα εκείνα στοιχεία στον ελεγκτή προκειμένου να εκφέρει γνώμη σχετικά με την αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και παρέχεται σαν λειτουργικότητα μαζί με R3/ECC, σε αντίθεση με κάποια στοιχεία-συστατικά (componets) του GRC που είναι πρόσθετα.

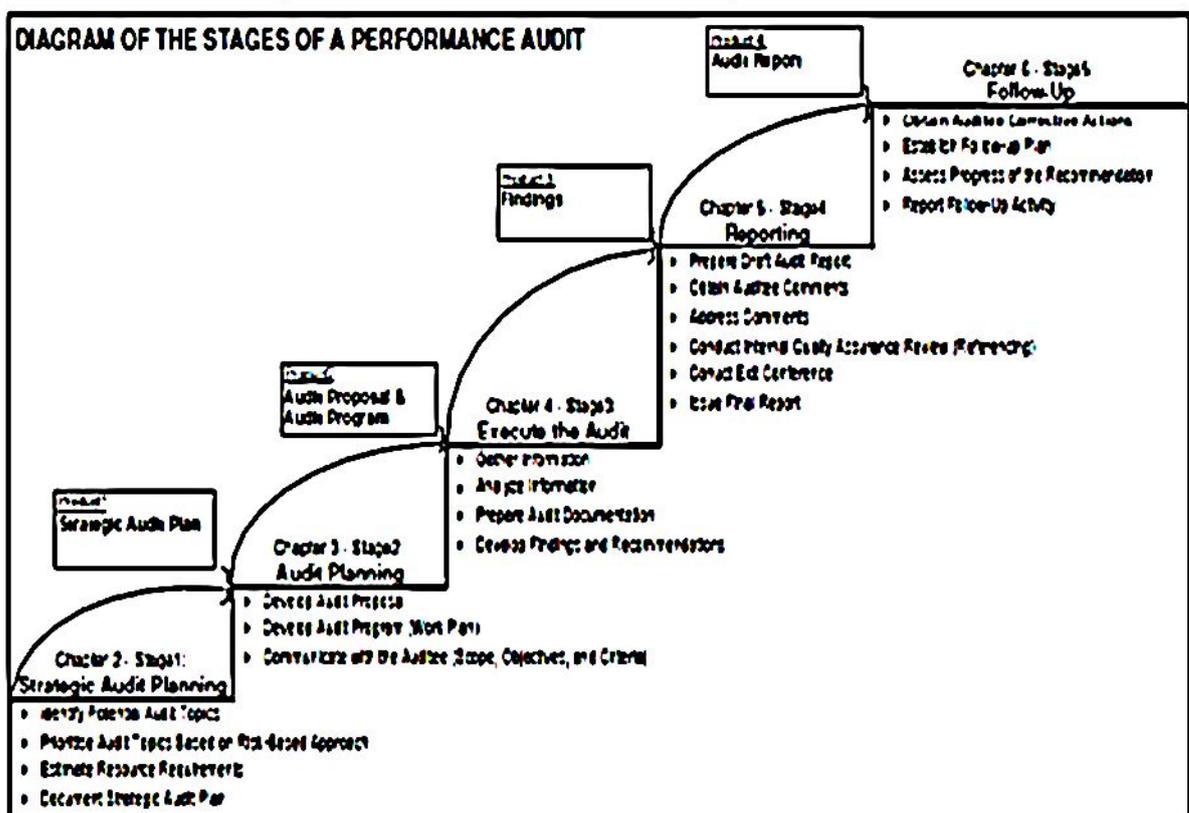
Το GRC αφορά τον τρόπο με τον οποίο η επιχείρηση συμμορφώνεται με τα εσωτερικά της standards (πολιτικές και διαδικασίες) καθώς και με εξωτερικές κανονιστικές ρυθμιστικές όπως (Sarbanes–Oxley, Basel) για την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών και διακυβέρνησης. Συνεπώς, το GRC βοηθά για την εφαρμογή αυτής της αληθινής και δίκαιης κατάστασης, είναι δηλαδή ένα προ-ενεργό μέτρο για την εφαρμογή των βέλτιστων πρακτικών, για τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς και τις πολιτικές της διοίκησης. Αυτό φυσικά επιτυγχάνεται με την εφαρμογή και τη συνεχή αξιολόγηση διαφόρων παραγόντων διαχείρισης κινδύνου και κανονιστικής συμμόρφωσης (Risk & Compliance). Η διαδικασία αυτή προσανατολίζεται περισσότερο σε ενέργειες για ίδρυση και ρύθμιση δικλείδων για διαχωρισμό ρόλων έτσι ώστε να μη συγκρούονται μεταξύ τους (Segregation of Duties /SOA), δοκιμάζοντας και παρακολουθώντας τα controls σχετικά με επιχειρηματικές διαδικασίες όπως είναι οι αυτόματες πληρωμές, η καταγραφή τους, και η αξιολόγηση εκ μέρους της διοίκησης για να εκφράσουν γνώμη αν είναι επαρκείς.

Εικόνα 4 SAP ERP SOLUTIONS, DELTA FICO ECC 6.0, Sarah Piyakhun, Solution Advisor, Sap Thailand, December 2011

Μέσα από αυτή την λειτουργικότητα, αποκομίζονται διάφορα οφέλη, όπως η μείωση του κόστους του ρόλου συντήρησης, διευκολύνεται η κανονιστική συμμόρφωση, διευκολύνεται η συμμόρφωση και η αποφυγή κινδύνου εξουσιοδότησης με τον σαφή καθορισμό ρόλων, επιτυγχάνεται η εξάλειψη των λαθών με την επιβολή βέλτιστων πρακτικών, διασφαλίζεται η ελεγκτική ανιχνευσιμότητα και οι έλεγχοι ασφαλείας και τα ελεγκτικά πορίσματα. Στα πλαίσια του ξεχωριστού αυτού Component, δηλαδή του GRC εντοπίζεται και το Audit Management, του οποίου τα στάδια απεικονίζονται ακολούθως.

Stages in the Performance Audit Cycle

Εικόνα 5 Performance Audit Cycle, Performance Audit Manual Working Group Stages

3.4 Εκδόσεις SAP R/3 & ECC 6.0- Χαρακτηριστικά και διαφορές των εκδόσεων.

Στα πλαίσια αυτής της ανάλυσης θα ασχοληθούμε και με το R/3 λογισμικό αλλά και το ECC 6.0 καθώς το πρώτο αφορά το πρωτοπόρο εκείνο σύστημα , ανάλυση του οποίου έχει προηγηθεί ενώ το ECC 6.0 αποτελεί τη διάδοχη έκδοση. Τα αρχικά ανταποκρίνονται στο "ERP Central Component" . Η ακολουθία των εκδόσεων είναι η εξής⁴ : SAP R / 3 4.6C , SAP R / 3 Enterprise 4.7 (SAP BASIS 6.20), SAP ECC 5.0 (SAP ERP 2004/SAP NETWEAVER 2004-BASIS 6.40), και τέλος η έκδοση SAP ECC 6.0 (SAP ERP 2005/SAP NETWEAVER 2004s-BASIS 7.00). Τεχνικά το ECC 6.0 αποτελεί μεταγενέστερης τεχνολογίας έκδοση. Το SAP ERP αποτελείται από ενότητες που περιλαμβάνει το πρώην SAP R/3. Η πρώτη έκδοση SAP R/3 4.6C, περιλαμβάνει με τη σειρά του διάφορες εφαρμογές της ολοκληρωμένης λύσης λογισμικού επιχειρηματικών εφαρμογών SAP Basis , όπως προγράμματα middleware (δηλαδή εξωτερικού/πρόσθετου εξελιγμένου λογισμικού) και διαφόρων εργαλείων. Όταν άρχισε να προωθείται το SAP R/3 το 2002, όλες οι εφαρμογές χτίστηκαν βασιζόμενες στο διακομιστή (server) SAP Web Application Server. Εν συνεχεία έγιναν διάφορες προσθήκες επέκτασης προκειμένου να παρέχονται νέες δυνατότητες. Το Web Application Server περιείχε όλες εκείνες τις δυνατότητες του SAP Basis. Οι συνεχείς απαιτήσεις των πελατών, οι αλλαγές στην τεχνολογία, στο marketing, στα επιχειρηματικά δεδομένα της τεχνολογίας, οδήγησαν στην κυκλοφορία νέων εκδόσεων του SAP. Η πρώτη έκδοση του mySAP ERP ξεκίνησε το 2003 και συνδύασε υφιστάμενα προϊόντα , συμπεριλαμβανομένων των: SAP R / 3 , SAP Strategic Enterprise Management (SEM) και άλλων προσθηκών. Η ολοκληρωμένη λύση επιχειρηματικών εφαρμογών ενσωματωμένη στο πληροφοριακό σύστημα NetWeaver, εισήχθη επίσης το 2003. Μια πλήρης αλλαγή αρχιτεκτονικής πραγματοποιήθηκε με την εισαγωγή της έκδοσης του mySAP ERP το 2004. Το λογισμικό R / 3 Enterprise αντικαταστάθηκε με την εισαγωγή του ERP Central Component (SAP ECC). Τα συστήματα SAP Business Warehouse, SAP Strategic Enterprise Management και Internet Transaction Server επίσης ενσωματώθηκαν στην έκδοση SAP EC, επιτρέποντας στους χρήστες να τα χρησιμοποιούν ταυτόχρονα.

⁴ Gartner Summits, available at <<http://itknowledgeexchange.techtarget.com/itanswers/difference-bet-ecc-60-sap-r3-47/>> , accessed on september 2014

Διάφορες άλλες αρχιτεκτονικές αλλαγές έγιναν προκειμένου να υποστηριχτεί μια αρχιτεκτονική δομή επιχειρηματικών υπηρεσιών που θα συμβάλλει στο να στραφούν πελάτες σε έναν σχεδιασμό υπηρεσιών τέτοιων που θα καλύπτουν τις ανάγκες τους. Το λογισμικό SAP HANA, το οποίο είναι ένας συνδυασμός λογισμικού (in-memory) και λειτουργικού που μπορεί να βελτιώσει την επεξεργασία των δεδομένων σε εξαιρετικά υψηλές ταχύτητες. Το SAP ERP 6.0 είναι μέρος του λογισμικού Business Suite 7. Χρησιμοποιώντας αυτή την έκδοση στην ουσία εκτελείται το βήμα υιοθέτησης των πλεονεκτημάτων αυτού του λογισμικού. Προκειμένου οι πελάτες να μετατρέψουν το υπάρχον R/3 πρόγραμμα σε ERP 6.0 πρέπει να αλλάξουν αντίστοιχα την άδεια εκμετάλλευσής τους, με τη σύναψη σύμβασης mySAP ERP ή σύμβαση mySAP Business Suite. Βέβαια ένας πελάτης που έχει τη σύμβαση «mySAP Business Suite» (παλαιότερα ονομαζόταν «mySAP.com») δεν έχει καμία ανάγκη για μετατροπή, δεδομένου ότι η άδεια mySAP ERP περιλαμβάνονται στο mySAP της σύμβασης Business Suite.

Μία αναβάθμιση σε SAP ERP 6.0 παρέχει σταθερή και αποδεδειγμένη λειτουργικότητα, υποστηρίζει επιχειρηματικές απαιτήσεις, υποστηρίζει νέα βελτιωμένες παροχές, δίνοντας τους την ευελιξία να προσαρμόσουν το λογισμικό στις ανάγκες τους. Παρέχεται η δυνατότητα συνεχούς καινοτομίας μέσω των πακέτων που προσφέρονται. Η αναβάθμιση αυτή επίσης δίνει τη δυνατότητα να αναβαθμίσεις το επίπεδο της υφιστάμενης επένδυσης συμπεριλαμβανομένων των ικανοτήτων SAP και των βέλτιστων πρακτικών, δεδομένου ότι οι περισσότερες εταιρείες χρησιμοποιούν το SAP R3 4.7, ενώ όσες τώρα βάζουν SAP, εγκαθιστούν το SAP ERP 6.0. Στα πλαίσια αυτής της εργασίας θα γίνεται αναφορά και στις 2 εκδόσεις.

Οι διαφορές μεταξύ R / 3 και ECC γενικά έχουν ως εξής⁵:

1) Το λογισμικό R/3 βασίζεται σε αρχιτεκτονική client -server, ενώ το ECC βασίζεται σε SOA (Service- Oriented Architecture). Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι το R / 3 επικεντρώνεται στην ίδια την επιχείρηση ενώ το ECC χρησιμεύει ως μια πλατφόρμα για τη σύνδεση SAP με άλλα συστήματα εκτός SAP, δηλαδή ένας οργανισμός, μία επιχείρηση μπορεί να έχει το SAP και άλλα συστήματα τα οποία όμως επικοινωνούν και αλληλεπιδρούν σε περιβάλλον SAP, βοήθεια του SAP ECC. Αυτό χρησιμεύει π.χ. σε περιπτώσεις, μισθοδοσίας, τραπεζών κ.τ.λ.

⁵ <http://sap.ittoolbox.com/groups/career/sap-career/r3-vs-60-difference-2979476>

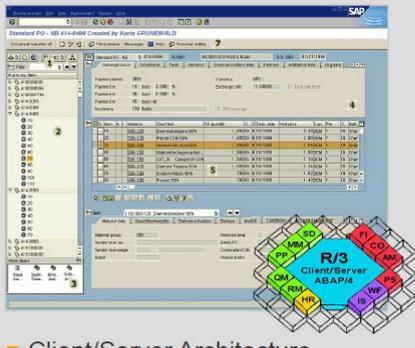
- 2) Στα συστήματα SOA, η πρόσβαση στο διαδίκτυο μπορεί να είναι πιο εύκολη. Για παράδειγμα, αν ένας επιχειρηματικός εταίρος, που μπορεί να είναι είτε πελάτης είτε προμηθευτής, και η αντισυμβαλλόμενη επιχείρηση έχει εγκαταστήσει το SAP, έχουν πλέον καλύτερη δυνατότητα ανταλλαγής πληροφοριών. Για παράδειγμα, οι Προμηθευτές μπορούν να δουν την κατάσταση του PO (Παραγγελία αγοράς), να σταλούν επιβεβαιώσεις παραγγελιών, proforma invoices, κλπ με ταυτόχρονη ενημέρωση και αναβάθμιση του κεντρικού υπολογιστή/ξενιστή ή του τελικού συστήματος (back-end) SAP συστήματος από τη πλευρά του πελάτη. Παλαιότερα, οι προμηθευτές θα έστελναν ένα έγγραφο και ο πελάτης, με τη σειρά του, θα ενημέρωνε το σύστημά του με το χέρι (για να το θέσω λίγο απλοϊκά). Τώρα οι διαδικασίες αυτές γίνονται on-line.
- 3) Το SAP μπορεί τώρα να προσεγγιστεί μέσω ενός κινητού τηλεφώνου - ένα χαρακτηριστικό που θεωρείται ιδιαίτερα χρήσιμο από εργαζόμενους (π.χ συνεργεία επισκευής, πωλητές) που δεν έχουν πρόσβαση σε laptops ή PC αλλά πρέπει να καταχωρήσουν ή να επεξεργαστούν δεδομένα στο SAP.
- 4) Το MDM (Master Data Management) βοηθά στη διασύνδεση δεδομένων (βασικών-κύριων αρχείων) ακόμη και αν είναι σε διαφορετικές μορφές (γεγονός ιδιαίτερα χρήσιμο σε περιπτώσεις Συγχωνεύσεων & Εξαγορών).
- 5) Τα Portals επιτρέπουν ενιαία καταχώριση σε μια σειρά εφαρμογών (SAP και μη SAP). Οι ενότητες Employee Self Service αποτελούν ενδεικτικό παράδειγμα.

Διάφορες άλλες αλλαγές εντοπίζονται στο Sales Document, για παράδειγμα η ροή εργασιών εμφανίζεται καλύτερα, έχει καλύτερη δέσμευση κεφαλαίων στο Funds Management, βελτιωμένο CRM, η λογιστική κέντρων κέρδους γίνεται μέσω του νέου Γενικού Καθολικού, υπάρχουν κωδικοί κίνησης που δεν περιλαμβάνονται στο ECC 6.0, έχουν δημιουργηθεί enjoy-transactions, δηλαδή ενώ πριν στο R/3 γίνονταν εγγραφές που αφορούσαν πελάτες, προμηθευτές, εγγραφές ΓΛ από έναν κωδικό κίνησης αλλάζοντας μόνο τον τύπο εγγραφής, τώρα υπάρχουν ξεχωριστοί κωδικοί κίνησης (transactions) για κάθε περίπτωση που φέρνουν αυτόματα (by default) τον σωστό τύπο εγγραφής.

Επισημαίνεται και πάλι ότι δεδομένου ότι οι περισσότερες εταιρείες χρησιμοποιούν το SAP R3 4.7, ενώ όσες τώρα βάζουν SAP, εγκαθιστούν το SAP ERP 6.0, στα πλαίσια αυτής της εργασίας θα γίνεται αναφορά και στις 2 εκδόσεις.

Key differences between SAP R/3 and SAP ERP

SAP R/3

- Client/Server Architecture
- R/3 Basis
- Transactional user
- Data-centric
- Functional modules
- Process efficiency

SAP ERP 6.0

- Enterprise Services Architecture
- SAP NetWeaver
- Business User
- Information-centric
- Adaptable industry processes
- Analysis, decisions and actions

© 2011 SAP AG. All rights reserved. 6

Εικόνα 6 SAP R/3 TO SAP ERP. SAP ERP SOLUTIONS, DELTA FICO ECC 6.0, Sarah Piyakhun, Solution Advisor, Sap Thailand, December 2011

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Ανάλυση SAP AUDIT

4.1 Προσδιορισμός του SAP Audit Information System (AIS)

Οι εντατικοί ρυθμοί που απαιτούνται για τη διενέργεια κυρίως του εσωτερικού αλλά και του εξωτερικού έλεγχου και η ανάγκη για πιο άμεσα αποτελέσματα έχουν κινητοποιήσει τους οργανισμούς και τις επιχειρήσεις προς την εύρεση παραγωγικών και αποδοτικών λύσεων μέσω των πληροφοριακών συστημάτων.

Η λειτουργικότητα του SAP Net Weaver Audit management είναι το πληροφοριακό εκείνο σύστημα που επιτρέπει τη διαχείριση του πλήρους κύκλου ζωής του προγράμματος για τη διενέργεια του εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των IT δραστηριοτήτων, τα συστήματα διαχείρισης και τις χρηματοοικονομικές λειτουργίες. Ως μέρος της πλατφόρμας του SAP Net Weaver, η ελεγκτική διαδικασία συνδέεται απρόσκοπτα με ειδικές ενότητες του SAP Business Suite όπως το SAP ERP Project System και το SAP ERP HCM προκειμένου να διευκολυνθεί ο σχεδιασμός του ελέγχου. Νέες βελτιώσεις είναι διαθέσιμες για τη διαχείριση κινδύνου του εσωτερικού ελέγχου, ως μέρος του SAP Business Objects GRC 10,0 με τη διαχείριση ελεγκτικής διαδικασίας του SAP Net Weaver. Οι ελεγκτικές διαδικασίες καλύπτουν μεγάλο εύρος επιχειρησιακών διαδικασιών και παρέχουν διαφάνεια μεταξύ των λειτουργιών και των συνδεδεμένων μερών της επιχείρησης/οργανισμού. Το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA, www.theiia.org) υποδηλώνει ότι ο εσωτερικός έλεγχος είναι «μια ανεξάρτητη, αντικειμενική διασφάλιση και μια συμβουλευτική δραστηριότητα που ως σκοπό έχει να προσθέσει αξία και να βελτιώσει τις λειτουργίες ενός οργανισμού».

Η διαδικασία με την οποία οι περισσότεροι οργανισμοί διεξάγουν τις ελεγκτικές διαδικασίες συνοψίζονται στη συνέχεια. Ανάλογα με το τι πυροδοτεί ένα χρονοδιάγραμμα ελέγχου, ενδεχομένως ο σχεδιασμός των επιχειρηματικών κύκλων/φάσεων, η προσπάθεια να μετριαστούν οι επιχειρηματικοί κίνδυνοι, ή ακόμη μια πειστική περίοδος κακής απόδοσης-υπάρχει ένα στοιχείο του σχεδιασμού με τη μορφή του προγραμματισμού και ένα επίπεδο αξιολόγησης του προελέγχου. Σε μια παραδοσιακή ελεγκτική διαδικασία, ο σχεδιασμός αυτός θα μπορούσε να περιλαμβάνει την κοινοποίηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων

ή μια λειτουργική ομάδα που θα συμμετέχει στον έλεγχο, τις περιοχές του πεδίου εφαρμογής του ελέγχου (audit areas), καθώς και το ίδιο το χρονοδιάγραμμα στο οποίο ο έλεγχος διεξάγεται.

Μόλις οι ελεγκτικές δραστηριότητες αρχίσουν, εκτελούνται μια σειρά από διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης της επίσημης έναρξης του ελέγχου, τον προσδιορισμό των πεδίων ελέγχου και εξέτασης, την ανάπτυξη της εργασίας ή των λεγόμενων φύλλων εργασίας όπου καταγράφονται τα σχόλια και οι παρατηρήσεις και, τέλος, των επίσημων πορισμάτων του ελέγχου. Αυτά τα ευρήματα και τα δικαιολογητικά, στη συνέχεια, παρουσιάζονται σε ένα συνέδριο κατά το οποίο διανέμονται τα αντίστοιχα πορίσματα. Σε ένα παραδοσιακό περιβάλλον, η διαδικασία γίνεται σε πραγματικό χρόνο όπως συνηθίζεται να λέμε σε τεχνικούς όρους προτού συνταχθούν οι τελικές αναφορές ελέγχου και διανεμηθούν στον οργανισμό/επιχείρηση η οποία εν συνεχεία προτείνει τυχόν διορθώσεις που πρέπει να γίνουν, επισημαίνει βελτιώσεις σε τυχόν παραλείψεις οι οποίες πρέπει να εφαρμοστούν προκειμένου να επιφέρουν συνακόλουθες βελτιώσεις στις επιχειρηματικές δραστηριότητες ή να ικανοποιήσουν ένα απαιτούμενο επίπεδο συμμόρφωσης.

Συνεπώς το πληροφοριακό σύστημα Ελεγκτικής Audit Info System (AIS) είναι ένα εργαλείο ελέγχου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αναλύσει τις πτυχές ασφάλειας του συστήματος SAP με κάθε λεπτομέρεια. Το σύστημα αυτό (AIS) παρουσιάζει τις πληροφορίες του, μέσω της δομής του (παρόμοια με το IMG), έτσι ώστε ο ελεγκτής να μπορεί εύκολα να προσδιορίσει ποιες διαδικασίες θα πρέπει να εκτελεστούν και ποιες έχουν επιτυχώς ολοκληρωθεί. Οι ακόλουθες λειτουργίες είναι διαθέσιμες⁶:

- Διαδικασίες ελέγχου και τεκμηρίωσης
- Ελεγκτικές αξιολογήσεις
- Λήψη δεδομένων ελέγχου

Το AIS έχει σχεδιαστεί προκειμένου να ελέγχονται επιχειρήσεις και συστήματα. Η δομή του έχει σχεδιαστεί με βάση αυτούς τους τύπους των ελέγχων και παραδίδει προκαθορισμένες απόψεις που βασίζονται σε αυτούς τους τύπους ελέγχου οι οποίες όμως

⁶ SAP AG, Audit Information System, available at http://help.sap.com/saphelp_nw70ehp2/helpdata/en/c7/69bcb4f36611d3a6510000e835363f/content.htm accessed on september 2014

δύναται να προσαρμοστούν και να τροποποιηθούν ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της εκάστοτε επιχείρησης ή οργανισμού που υπόκειται σε έλεγχο.

4.2 Διαφορές μεταξύ των τύπων ελέγχου (AIS, GRC, NAM)

Στο SAP, συναντάται συχνά ο όρος audit. Σκόπιμο είναι λοιπόν να γίνει ένας διαχωρισμός⁷

AIS: Το AIS, ως μέρος του SAP Business Suite χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό των επιτυχών ή ανεπιτυχών εκτελέσεων των συναλλαγών, τον εντοπισμό των παραβάσεων ή λαθών. Το AIS από μόνο του δεν συνιστά το σύστημα διαχείρισης αρχείων ελέγχου, αλλά είναι ένα χρήσιμο περιβάλλον για να συγκεντρώσει πληροφορίες αποτελεσματικότητας των συστημάτων από τις διάφορες λειτουργίες.

GRC: Το GRC (Governance, Risk, Compliance) είναι το αρχείο καταγραφής ελέγχου πρόσβασης από την επιτυχή ή ανεπιτυχή προσπάθεια όσον αφορά τη πρόσβαση στα εξαρτήματα του συστήματος με βάση τα GRC Access Controls ή τα GRC Process Control. Ενώ το AIS τεκμηριώνει την αποτελεσματικότητα των συναλλαγών, το GRC " IAM, ως Information Audit Management, καταγράφει τους ελέγχους ασφαλείας και τις προσπάθειες του χρήστη να αποκτήσει πρόσβαση σε ένα πεδίο του συστήματος. Το μέρος αυτό είναι σημαντικό για τη διαχείριση του προφίλ του συστήματος, καθώς και την απόδειξη του διαχωρισμού των καθηκόντων στο πλαίσιο της συμμόρφωσης SOX.

NAM: Το NW Audit Management, είναι ένα περιβάλλον διαχείρισης αρχείων που χρησιμοποιείται για την αποθήκευση εγγράφων ελέγχου (ελεγχόμενο ή μη ελεγχόμενο) με βάση τα πρότυπα, όπως το Ινστιτούτο Εσωτερικού Ελέγχου (IIA) και άλλων οργανισμών. Αυτό είναι το περιβάλλον, όπου ένας ελεγκτής θεσπίζει ένα σχέδιο, το πρόγραμμα και τις δραστηριότητες που εντάσσονται στο πλαίσιο ενός προγράμματος (στο SAP τα προγράμματα αυτά αποκαλούνται «question lists», τα οποία και θα συναντήσουμε και παρακάτω) και διαφέρουν από τη βιομηχανία και την οργάνωση.

⁷ SAP AG, Community Network, available at <<http://scn.sap.com/thread/3246875>>, accessed September 2014

4.3 Διεξαγωγή προσδιορισμού Ελεγκτικών περιοχών

Η περιοχή ελέγχου προσδιορίζει ποια επιχειρηματική πληροφορία χρειάζεται να αποθηκευτεί για σκοπούς ελέγχου, όπως για παράδειγμα οικονομικοί έλεγχοι για αξιώσεις εγγύησης και ευθύνης του κατασκευαστή. Στα πλαίσια αυτής της εργασίας, κρίνεται σκόπιμο να παρατεθούν τα βήματα που μπορεί να κάνει κάποιος είτε για να δημιουργήσει μια ελεγκτική περιοχή είτε για να τροποποιήσει μια ήδη υπάρχουσα. Το SAP γενικότερα ορίζει τις παρακάτω περιοχές αλλά σαφώς και υπάρχουν και πιο συγκεκριμένες ελεγκτικές περιοχές (ανάλυση των οποίων θα γίνει στη συνέχεια)⁸:

- TAX (Tax Auditing) = Φορολογικός έλεγχος
- PRODLIABIL (Warranty and Product Liability)= Εγγύηση και ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων
- DEMO= Για λόγους επίδειξης ή δοκιμής, χωρίς BW ερωτήματα
- GENERAL = Όλα τα αντικείμενα που δεν έχουν εκχωρηθεί σε μια περιοχή ελέγχου

*Επιπροσθέτως, κάποιες περιοχές ελέγχου περιέχουν στοιχεία από τις βιομηχανικές λύσεις SAP Oil & Gas and SAP for Utilities. Η διαδικασία έχει ως ακολούθως:

Τα βήματα εντοπισμού και προσδιορισμού των ελεγκτικών περιοχών σε περιβάλλον SAP είναι τα ακόλουθα:

1. Διαδικασία προσδιορισμού των περιοχών ελέγχου:

Στο Net Weaver Business Client (NWBC)-> Retention Management Cockpit ->Processing of Audit Areas. Στο SAP application system-> User Menu -> ILM Retention Management Audit Areas -> Processing Audit Areas (Transaction ILMARA).

⁸ SAP AG, Processing Audit Areas, available at

<http://help.sap.com/saphelp_nw70ehp1/helpdata/en/19/e0786c9fc347b1bc7d0c0ae03e70d4/content.htm> accessed September 2014

2. Δημιουργία , αντιγραφή , ή συγχώνευση περιοχών Ελέγχου :

Μπορεί να δημιουργηθεί μια περιοχή ελέγχου και στη συνέχεια να εκχωρηθεί ένα αντικείμενο αρχειοθέτησης σε αυτό. Μπορεί επίσης να αντιγραφεί μια υπάρχουσα περιοχή ελέγχου (συμπεριλαμβανομένων όλων των σχετικών αντικειμένων) ή μπορεί να συγχωνευθεί με μια άλλη περιοχή ελέγχου και , στη συνέχεια, να ρυθμιστούν οι αναθέσεις ανά αντικείμενο ελέγχου.

Προκειμένου να δημιουργηθεί μια περιοχή ελέγχου ακολουθούνται τα παρακάτω βήματα: Δημιουργία -> Σύνταξη ενός κωδικού κίνησης Z (οποιοδήποτε transaction δεν υφίστανται στο standard menu του SAP αλλά δημιουργείται και προσαρμόζεται στις ανάγκες επισκόπησης εργασιών της εκάστοτε επιχείρησης και για την εξαγωγή άμεσων αποτελεσμάτων) με την περιγραφή της περιοχής ελέγχου->αποθήκευση->αρχειοθέτηση & αντιστοίχιση στα αντικείμενα ελέγχου.

Για να δημιουργηθεί μια περιοχή ελέγχου αντιγράφοντας μια άλλη περιοχή ελέγχου , ή να συγχωνευθούν δύο τομείς ελέγχου , ακολουθούνται τα εξής βήματα :

Επιλογή περιοχής ελέγχου-> Αντιγραφή-> Εισαγωγή δεδομένων. Υπάρχει η δυνατότητα με ένα checkbox, να επιλεγούν κανόνες που ίσχυαν στην προς αντιγραφή περιοχή ελέγχου. Θέλει ιδιαίτερη προσοχή γιατί υπάρχει ο κίνδυνος να αντιγραφούν δεδομένα που ήταν ενεργοποιημένα στην αναγραφείσα περιοχή έλεγχου χωρίς να το επιθυμούμε.

3. Επεξεργασία και αρχειοθέτηση των πεδίων ελέγχου που εντάσσονται στην περιοχή ελέγχου που δημιουργήσαμε.

Ακολουθούνται τα κάτωθι βήματα:

Επιλογή της περιοχής έλεγχου (Z_transaction) με την περιγραφή που της αποδώσαμε->Επεξεργασία->επιλογή των αντικειμένων IRM (Information Retention Manager), δηλαδή των συναλλαγών που επιθυμούμε να εντάξουμε στην περιοχή ελέγχου->αποθήκευση προσαρμογής αιτήματος .

4.4 Λόγοι ύπαρξης της Ελεγκτικής Διαδικασίας στο SAP - Επισκόπηση

Audit Support – Επισκόπηση:

1. Λόγοι/Μεθοδολογία για τη διενέργεια Οικονομικών Ελέγχων

- Αξιολόγηση των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας , στο πλαίσιο της παραδοχής ότι οι σωστές δικλίδες ασφαλείας μειώνουν τον κίνδυνο λαθών και παραβάσεων στο σύστημα
- Εκτελούνται μετά από επαρκή προγραμματισμό και με την κατάλληλη εποπτεία
- Εκτελούνται κατόπιν λήψης «ικανών αποδεικτικών στοιχείων» μέσω της επιθεώρησης, παρατήρησης, διερεύνησης και επιβεβαίωσης προκειμένου να στηρίξουν μια λογική βάση για την έκφραση γνώμης

2. Legal Environment (Today), Sarbanes-Oxley Act – 2002:

- Νέες ρυθμίσεις για τις ελεγκτικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων περισσότερων απαιτήσεων ανεξαρτησίας
- Ενισχύει παλαιότερες νομολογίες και ενέργειες
- Επικεντρώνει μεγαλύτερη προσοχή, απαιτήσεις και ευθύνες στη διοίκηση
- Αναβαθμίζει το επίπεδο στις εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας σε πεδία ισχυρισμού διοίκησης προκειμένου να εκφραστεί γνώμη από τους ορκωτούς λογιστές

3. Οι αρχές του SAP που υποστηρίζουν απαιτήσεις του Ελέγχου

- **Εγγενείς έλεγχοι :** παρέχονται με το SAP και δεν χρειάζεται να σχεδιαστούν στο σύστημα.
- **Συντονιστικοί έλεγχοι:** αυτόματοι έλεγχοι που προσδιορίζονται κατά τη σύνθεση του συστήματος.
- **Ασφαλιστικές δικλίδες/έλεγχοι:** οριοθετημένες προσβάσεις χρηστών και διαχωρισμοί ρόλων και καθηκόντων.
- **Υποβολή εκθέσεων ελέγχου:** ελέγχους που βασίζονται σε πρότυπα ή ad-hoc εκθέσεις από την SAP.

4. Internal Controls

- **SAP Security Guide:** Περιέχει παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών για το διαχωρισμό των καθηκόντων.
- **System Audit:** Λειτουργία στο σύστημα ελέγχου για διασφάλιση ότι υπάρχει διαχωρισμός των καθηκόντων.
- **MIC (Management of Internal Controls):** Καταγράφει διαδικασίες, κινδύνους, και ασφαλιστικές δικλίδες (στη θέση των προϊόντων τρίτων).
- **SAP Compliance Calculator by Versa:** Περιέχει ελέγχους διαχωρισμού καθηκόντων καθώς και κανονισμούς Sarbanes-Oxley.

4.5 SAP Audit Information System (AIS) – Ανάλυση

Το AIS είναι η «εργαλειοθήκη» του ελεγκτή μέσα σε περιβάλλον SAP⁹.

- Παρέχει δομημένη συλλογή και προκαθορισμένες τυποποιημένες εκθέσεις.
- Είναι κατάλληλο για ελεγκτές με περιορισμένη εμπειρία στο SAP.

Επιτυγχάνεται οργάνωση βάσει ρόλων και ολοκληρωμένη λειτουργικότητα για το σύστημα και για επιχειρηματικούς ελέγχους διότι:

- Παρέχει επίβλεψη των εγγενών και των επίκτητων κινδύνων
- Εφαρμόζει αναρίθμητους τακτικούς ελέγχους αναφοράς

Οι επιχειρηματικοί έλεγχοι είναι δομημένοι σύμφωνα με:

- τις Οικονομικές καταστάσεις
- τις Επιχειρηματικές διαδικασίες

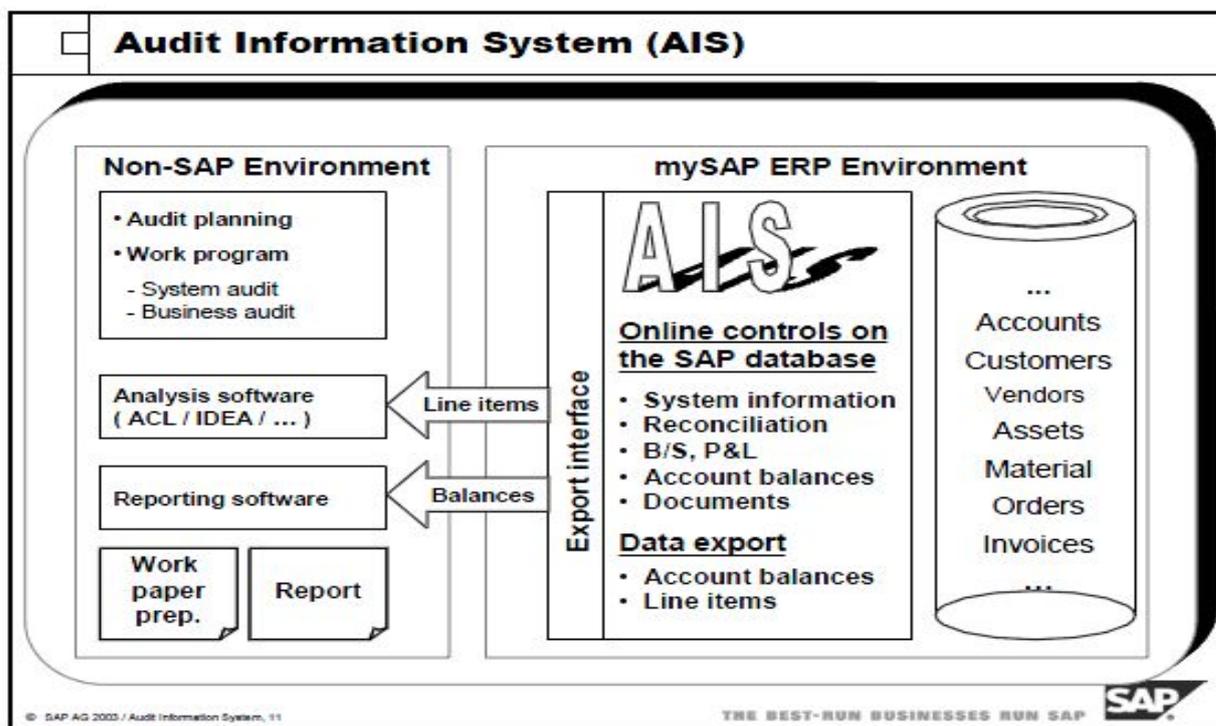
Το AIS συνδέεται με πολλαπλούς τύπους εγγράφων

- Με έγγραφα AIS, με τη βιβλιοθήκη του SAP, με IMG έγγραφα, με διευθύνσεις ιστοσελίδων

Παρέχεται η δυνατότητα εξαγωγής δεδομένων προς ανάλυση και ελεγκτικά εργαλεία

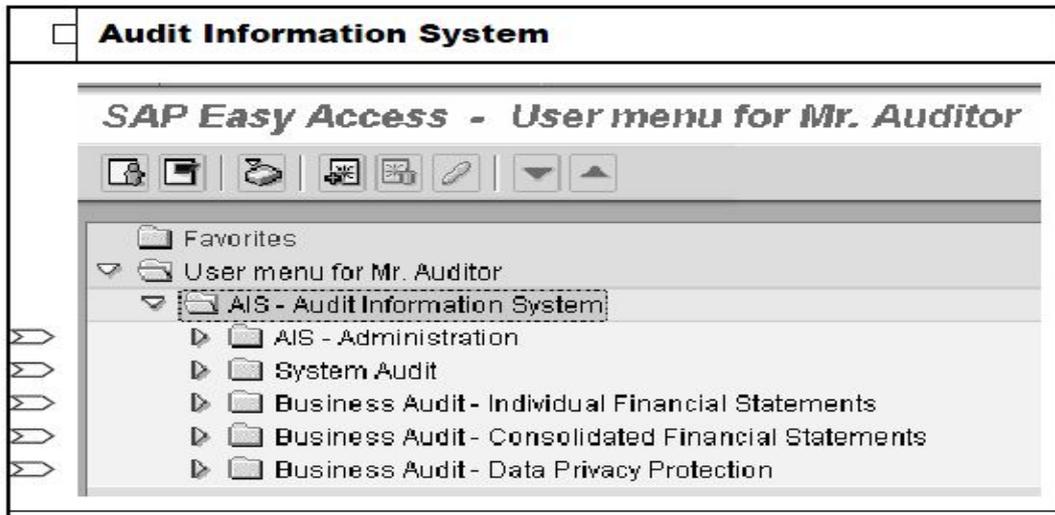
- σε πραγματικό χρόνο και μέσω επεξεργασμένων ερωτημάτων, στοιχείων
- δεδομένα εγγράφων, υπόλοιπα λογαριασμών, δεδομένα/στοιχεία οικονομικών καταστάσεων

⁹ Audit Support in SAP, Milford Sprecher SAP Public Services, Inc, SAP AG 2003, pp 1-12

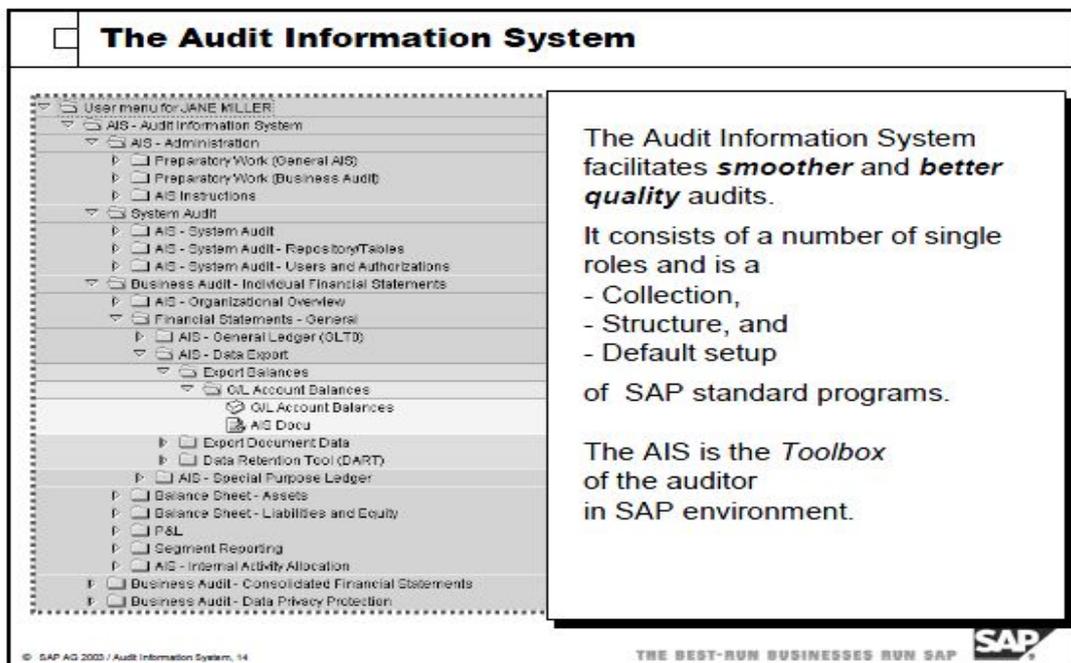

Εικόνα 7 Audit Support in SAP, Milford Sprecher SAP Public Services, Inc, SAP AG 2003

Το AIS είναι ένα σύστημα στο οποίο υπάρχει έκδηλο ενδιαφέρον γιατί εκ των πραγμάτων σε ένα περιβάλλον με μαζικούς κωδικούς κίνησης, ένα υποστηρικτικό σύστημα ελέγχου είναι αναγκαίο. Επίσης, είναι προϋπόθεση του Governance Risk Compliance. Οι λόγοι που δικαιολογούν τη χρήση του AIS είναι ότι αποτελεί γέφυρα ανάμεσα στους ελεγκτές και το σύστημα SAP. Βοηθά να γίνει κατανοητή η δομή, η τεχνολογία και η ορολογία του SAP. Προορισμένο για βέλτιστη χρήση, δίνει πρόσβαση στους ελεγκτές σε βασικά δεδομένα. Το πλεονέκτημα του AIS είναι ότι παρέχει δεδομένα χωρίς να απαιτείται μεγάλη πηγή δεδομένων. Τα ερωτήματα μπορεί να τίθενται σε δεσμίδες (batch εγγραφές) ή on-line. Το AIS είναι εύκολα εφαρμόσιμο. Στην παρακάτω απεικονίζεται η διάταξη του AIS σε περιβάλλον SAP.

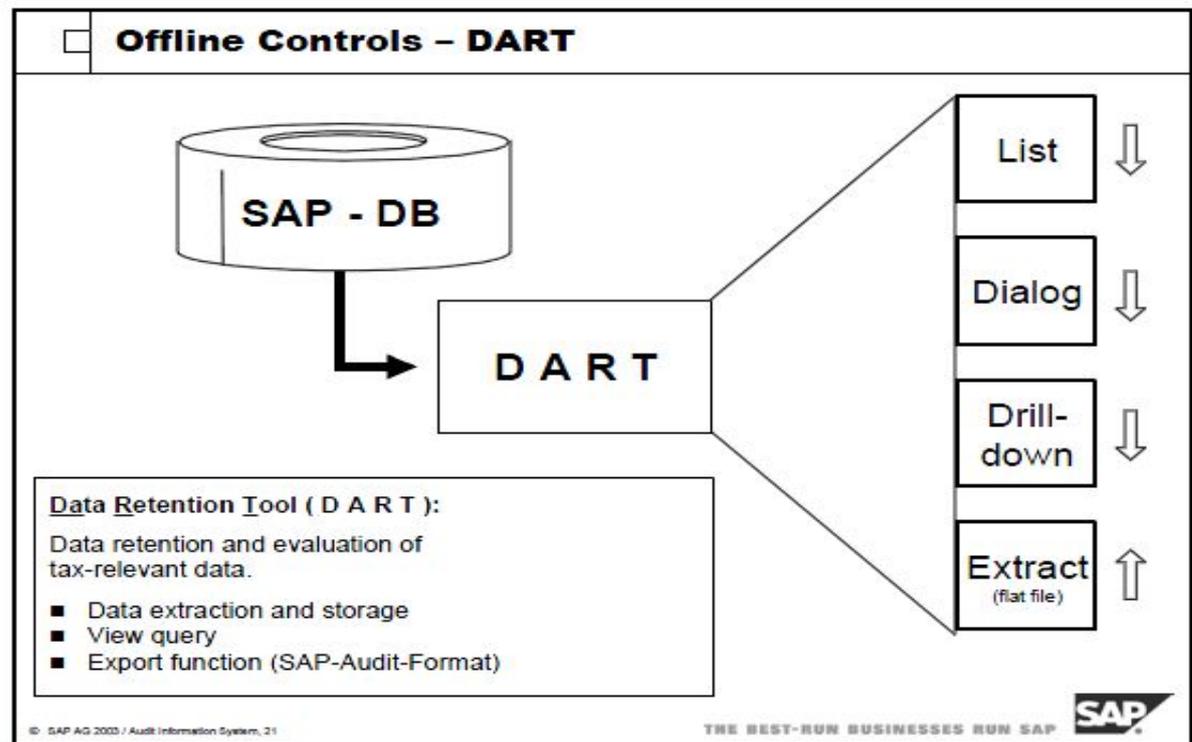
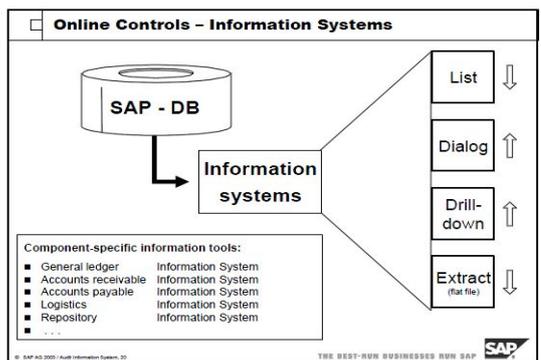
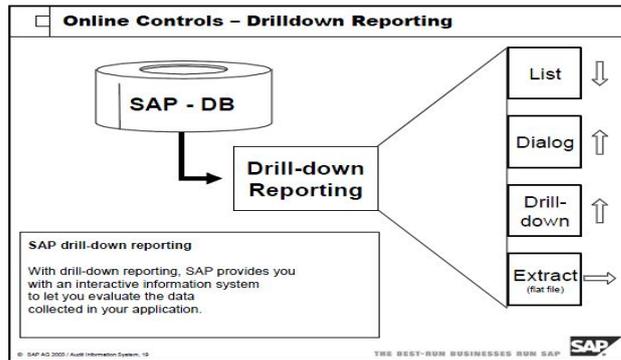
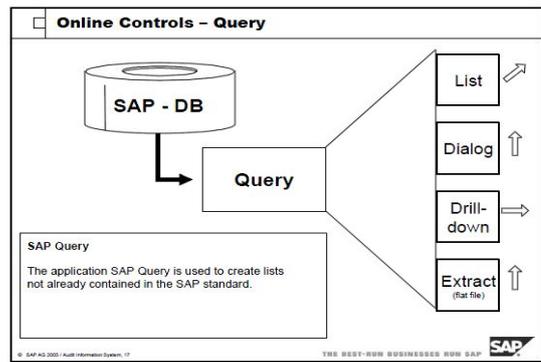
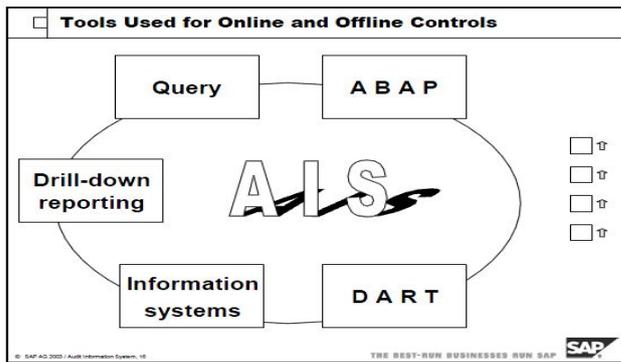

Εικόνα 8 Audit Support in SAP, Milford Sprecher SAP Public Services, Inc, SAP AG 2003

Εικόνα 9 Audit Support in SAP, Milford Sprecher SAP Public Services, Inc, SAP AG 2003

Στον ακόλουθο κύκλο εικόνων απεικονίζονται τα εργαλεία για “online & off-line controls” από τη διαδικασία διερεύνησης-ερώτησης, της εξαγωγής αναφορών, των οικονομικών καταστάσεων, προκειμένου να σχεδιαστεί η δομή του ελέγχου.

Εικόνα 10 Audit Support in SAP, Milford Sprecher SAP Public Services, Inc, SAP AG 2003

4.6 Χρήσιμα Εργαλεία παραδοτέα από το SAP

Το SAP παρέχει μέσω διατάξεων και θεματικών του ενοτήτων, χρήσιμα εργαλεία τα οποία εντοπίζονται στο σύστημα χωρίς ο χρήστης να χρειάζεται να κάνει κάποια ιδιαίτερη ταξινόμηση ή τροποποίηση¹⁰.

Ανάλυση εγγράφων

Γίνεται ανάλυση των εγγράφων και των αναλυτικών γραμμών των Accounts Payable (Λογαριασμοί Πληρωτέοι) και του General Ledger (Γενικού Καθολικού). Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της άμεσης δυνατότητας επιλογής και ανάκτησης δεδομένων από το σύστημα καθώς και της ανάλυσης αυτών που θεωρούνται κρίσιμα χρησιμοποιώντας ALV λειτουργίες (δηλαδή δυνατότητα εξαγωγής αρχείων σε επεξεργάσιμα αρχεία ,όπως excel).

Αμφιλεγόμενα Δεδομένα

Διερευνάται κατά πόσο είναι έγκυρες εγγραφές που έγιναν σε αργίες, Σαββατοκύριακα ή σε ασυνήθιστο χρόνο. Δίνεται επίσης δυνατότητα εντοπισμού του χρήστη που καταχώρησε τις εγγραφές καθώς επίσης και των αλλαγών που έγιναν σε μία καταχώρηση (πότε έγιναν, ποιος τις εκτέλεσε, και ποιο πεδίο τροποποιήθηκε).

Ανάλυση Λογαριασμών

Γίνεται ανάλυση του εμπορικού ισοζυγίου, των Εισπρακτέων και των Πληρωτέων, καθώς και του Γενικού Καθολικού. Γίνεται συμψηφισμός των λογαριασμών, υπάρχει διάταξη των λογαριασμών και ημερολογιακή απεικόνιση τους, ανάλογα με την προέλευση τους (πωλήσεις, διαχείριση προσωπικού, ανθρώπινο δυναμικό), εξαγωγή δεδομένων ανάλογα με τη βαρύτητα τους, ανάλογα με το πόσο πρόσφατα έγινε η εγγραφή.

Σύγκριση όρων

Σε ότι αφορά τους Πληρωτέους και τους Εισπρακτέους, γίνεται απεικόνιση και υπάρχει δυνατότητα διάταξης σύμφωνα με τους όρους πληρωμής, τους εμπορικούς όρους, αρχικές καταχωρήσεις στο βασικό αρχείο και αλλαγές των όρων που έγιναν «χειροκίνητα».

¹⁰ Audit Support in SAP, Milford Sprecher SAP Public Services, Inc, SAP AG 2003, pp 9

Ανάλυση μεταβλητών

Σε ότι αφορά τους Εισπρακτέους και τους Πληρωτέους, όταν σημειώνονται εισπράξεις ή πληρωμές ακανόνιστα, δηλαδή όταν δεν ακολουθείται η αντίστοιχη με τους εμπορικούς όρους ή οικονομικούς όρους η είσπραξη ή η πληρωμή, τότε οι συναλλαγές αυτές εντοπίζονται.

Διαδικασίες εκκαθάρισης

Όσον αφορά τους λογαριασμούς εισπρακτέους, τίθεται ερώτημα αν ακολουθείται η τυπική διαδικασία εκκαθάρισης πελατών ή αν έχουμε αντιστροφή/αντιλογισμό των απαιτήσεων.

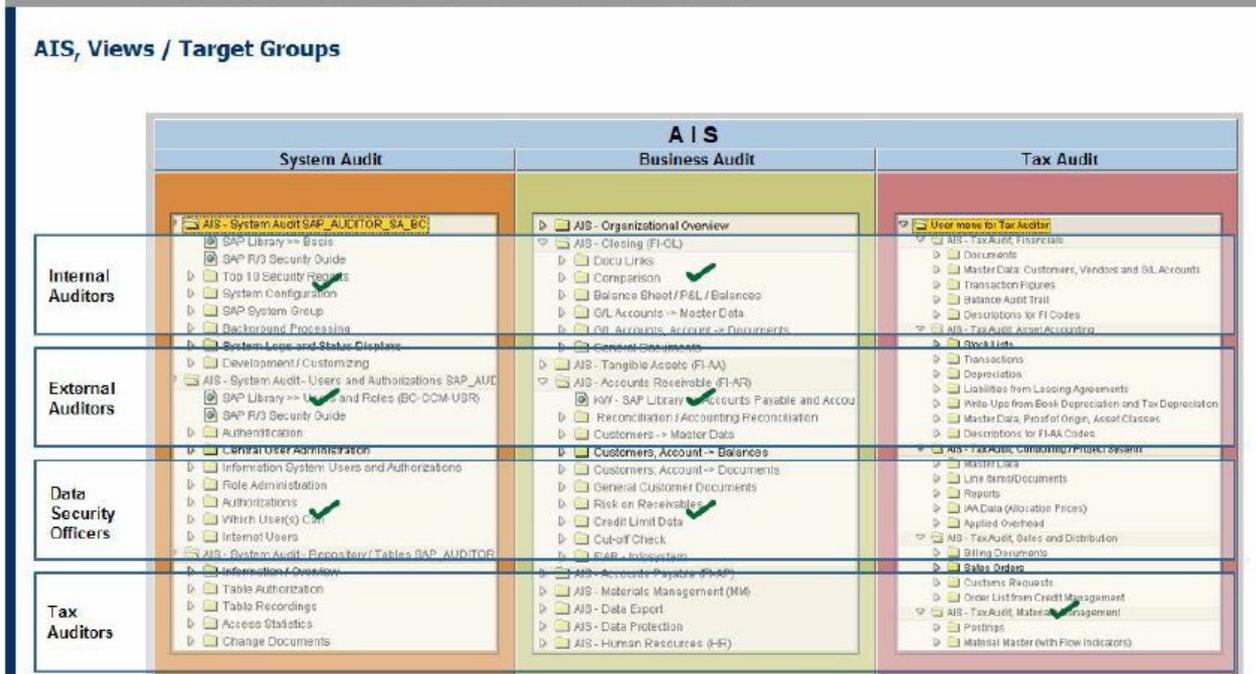
Τα όσα αναλύθηκαν απεικονίζονται και στην ακόλουθη εικόνα.

☐	Selected Queries Delivered by SAP
Document analysis <ul style="list-style-type: none">• Documents in general• A/P A/R G/L line items	<ul style="list-style-type: none">➤ Flexible selection for the data retrieval➤ Flexible analysis of the data deemed critical using ALV functions
Dubious Documents <ul style="list-style-type: none">• Document journal (with holiday calendar)	<ul style="list-style-type: none">➤ Posted on Sunday or holidays?➤ Posted at unusual times? . . .
Account Analysis <ul style="list-style-type: none">• A/R• A/P• G/L accounts	<ul style="list-style-type: none">➤ Offsetting account analysis➤ Even distribution of postings? (in Days/Months/Year)➤ Unusual document origin? (manual, SD, MM, HR, ...)➤ Posted in timely manner? (BUDAT – CPUDAT)➤ Documents with the greatest volume (+/-)
Comparison of Terms <ul style="list-style-type: none">• A/R• A/P	<ul style="list-style-type: none">➤ Terms and conditions, base date, days 1, %, days 2, %, Net values in document<ul style="list-style-type: none">- Values in master data= Variance (shows manual changes)
Variance Analysis <ul style="list-style-type: none">• A/R (Payments received)• A/P (Payments sent)	<ul style="list-style-type: none">➤ Payments out of the norm<ul style="list-style-type: none">- Standard condition per master data (days / %)- Condition taken as found in document- Variance (shows payment tendency)
Critical Clearing Processes <ul style="list-style-type: none">• A/R	<ul style="list-style-type: none">➤ Clearing only payment-relevant process?➤ Clearing via reversal?

Εικόνα 11 Selected Queries in SAP, Audit Support in SAP, Milford Sprecher SAP Public Services, Inc, SAP AG 2003

4.7 Διακρίσεις Ελέγχων στο Audit Information System

Στην παρακάτω εικόνα γίνεται άμεσα αντιληπτός ο διαχωρισμός όχι μόνο των τύπων ελέγχων στους οποίους διακρίνεται το AIS αλλά και των υποχρεώσεων που έχει κάθε ελεγκτής (εσωτερικός, εξωτερικός, φορολογικός) ανάλογα με την ελεγκτική διαδικασία την οποία διενεργεί.

Εικόνα 12 Audit categories, “Management empowered my My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2005”

4.7.1 Συστημικός έλεγχος - System Audit View in AIS

Η διαχείριση των εγγράφων όσον αφορά τη λογιστική και την αποθήκευση, υπόκεινται σε εθνική νομοθεσία¹¹. Για όλη τη χρονική περίοδο που η νομοθεσία προβλέπει ότι τα λογιστικά αρχεία πρέπει να διατηρούνται, οι λογιστικές καταχωρήσεις πρέπει να είναι προσβάσιμες για να ελέγχονται τα συναφή φορολογικά στοιχεία σε ηλεκτρονική μορφή στο λογισμικό. Υπάρχει ειδικό «εργαλείο» διατήρησης δεδομένων Data Retention Tool το οποίο εξυπηρετεί τις νομοθετικές αυτές απαιτήσεις. Αντλούνται φορολογικά στοιχεία και εγγραφές από το σύστημα και αποθηκεύονται σε εξωτερικά αρχεία. Ως μέρος του συστήματος ελέγχου, μπορούν να χρησιμοποιηθούν checklists για να βεβαιωθεί ότι οι κανονισμοί των συστημάτων ασφάλειας δεδομένων εκπληρώνονται. Συνεπώς ο συστημικός έλεγχος που αφορά την πληροφόρηση σχετικά με τη λογιστική, τους πελάτες, τους προμηθευτές, τα πάγια και τους φόρους, αποτελείται από τρεις κύριες περιοχές: 1) AIS, 2) Αποθηκευτικοί πίνακες και αρχεία 3) Χρήστες και εξουσιοδοτήσεις αδειών.

¹¹ Auditing with SAP ERP-My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP PRESS, 2006, pp. 107,189

4.7.2 Επιχειρησιακός έλεγχος - Business Audit View in AIS

Ο επιχειρησιακός έλεγχος στοχεύει στις λειτουργίες κλεισίματος κάθε επιχείρησης/οργανισμού και παρέχει μια επισκόπηση όλων των αναφορών των οικονομικών καταστάσεων, των λογαριασμών, των υπολοίπων, των εγγράφων και των διαδικασιών¹². Μέσα από το Business Audit View, μπορείς να αντλήσεις δεδομένα από τα πληροφοριακά συστήματα. Επίσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν και συνδυαστικά με τις ελεγκτικές περιοχές-κλειδιά των συστημικών τεχνικών δεδομένων ενσωμάτωσης: Συνολική ασφάλεια συστήματος, χρήστες και εξουσιοδοτήσεις αδειών, αρχεία και πίνακες αποθήκευσης δεδομένων, ασφάλεια δεδομένων.

Ο επιχειρησιακός έλεγχος αποτελείται από τις ακόλουθες περιοχές ελέγχου: οικονομικές καταστάσεις, ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, προστασία ιδιωτικότητας δεδομένων. Ο έλεγχος για μεμονωμένες οικονομικές καταστάσεις αποτελείται από τα ακόλουθα στοιχεία: 1) την Οργανωτική Επισκόπηση του Audit Information System 2) τις Οικονομικές καταστάσεις 3) τον Ισολογισμό ως προς τα Πάγια 4) τον Ισολογισμό όσον αφορά Υποχρεώσεις & Ίδια Κεφάλαια 5) την Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως, 6) την εξαγωγή δεδομένων από το AIS 7) την πληροφόρηση ανά τομέα και τέλος 8) την εσωτερική κατανομή δραστηριοτήτων.

4.7.3 Φορολογικός Έλεγχος - Tax Audit View in AIS

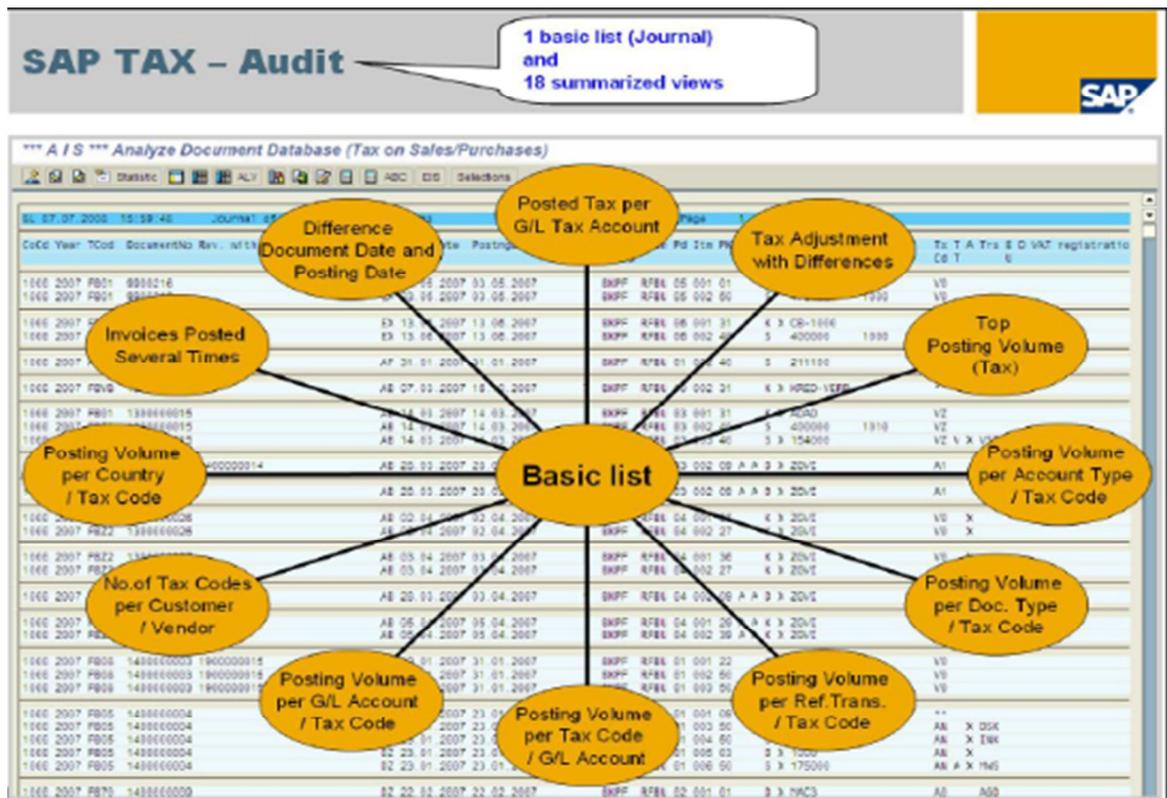
Το TAX Audit είναι ένα εργαλείο ανάλυσης¹³ το οποίο εξετάζει κατά πόσο οι φόροι έχουν υπολογιστεί σωστά σε πωλήσεις και αγορές¹⁴. Προκειμένου να χρησιμοποιηθεί σωστά ο φορολογικός έλεγχος συνεπάγεται ότι υπάρχει πρόσβαση σε όλα τα επιχειρηματικά δεδομένα, δηλαδή είναι σε συνεργασία με τον επιχειρηματικό έλεγχο. Το πλεονέκτημα που προκύπτει είναι ότι εντοπίζονται λάθη προτού αποδοθούν οι φόροι ή υπάρχει επιστροφή φόρου και κατά συνέπεια δεν χρειάζεται να γίνουν διορθωτικές ενέργειες. Η ανάλυση αυτή επίσης μειώνει τον κίνδυνο από επικείμενο εξωτερικό φορολογικό έλεγχο. Οι αναλύσεις αυτές και τα αποτελέσματα συνδέονται με εφαρμογές λογισμικού όπως το ACL & IDEA προκειμένου να εξάγονται σαν αρχεία και να αναλύονται. Η βασική λίστα φορολογικού

¹² Auditing with SAP ERP-My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP PRESS, 2006, pp. 108

¹³ Auditing with SAP ERP-My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP PRESS, 2006, pp. 109

¹⁴ SAP AG, Community Network, available at <http://scn.sap.com/docs/DOC-46366>, accessed September 2014

έλεγχου περιλαμβάνει τα ακόλουθα: 1) διαφορά στην ημερομηνία καταχώρησης με την ημερομηνία εγγραφής (π.χ ημερομηνία τιμολογίου, τιμολόγια που έχουν καταχωρηθεί πολλές φορές, καταχωρήσεις που έχουν γίνει με λάθος κωδικό φόρου, έλεγχος του όγκου εγγράφων (και διάκριση τους ανά λογαριασμό γενικής λογιστικής, ανά τύπο εγγράφου, ανά φορολογικό κώδικα), προσαρμογές φόρων από διαφορές. Προκειμένου λοιπόν να αντληθούν οι 18 φορολογικές διατάξεις που απεικονίζονται στο ακόλουθο διάγραμμα πληκτρολογείται ο κωδικός κίνησης : **S_P7D_67000163**.

Εικόνα 13 Tax audit document types

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Διαχείριση Ελέγχου – (Audit Management)

5.1 Audit Management – Επισκόπηση

Η Διαχείριση Ελέγχου SAP¹⁵, που τροφοδοτείται από την SAP HANA, προσφέρει μια λύση end-to-end για την διαχείριση των ελέγχων. Στην προετοιμασία και στο σχεδιασμό φάσεων του ελέγχου, η ελεγκτική υπηρεσία μπορεί να χρησιμοποιεί το SAP Audit Management για τη συλλογή ελέγξιμων στοιχείων, να αρχειοθετεί τα στοιχεία, να προετοιμάζει τους ελέγχους και να τους εκχωρεί σε ελεγκτές, και να δημιουργήσει προγράμματα ελέγχου τα οποία θα εκτελεστούν εν καιρώ. Κατά την εκτέλεση του ελέγχου, η λειτουργία αυτή υποστηρίζει τους ελεγκτές με εφαρμογές εύκολες στη χρήση για τη διαχείριση των εγγράφων εργασίας και τα ελεγκτικά ευρήματα. Η εφαρμογή ενσωματώνει επίσης την υποβολή εκθέσεων και την παρακολούθηση, την αναθεώρηση της έκθεσης ελέγχου και την έκδοση και την παρακολούθηση των νέων ευρημάτων¹⁶.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του SAP Management περιλαμβάνουν εύκολη πρόσβαση από πολλαπλές συσκευές και πλατφόρμες (π.χ επιτραπέζιους υπολογιστές, ταμπλέτες και smartphones, πλήρη κάλυψη του ελέγχου συμπεριλαμβανομένων του σχεδιασμού, της προετοιμασίας, της εκτέλεσης, της έκθεσης και της παρακολούθησης. Παρέχει επίσης ευέλικτο περιβάλλον ελέγχου, που χρησιμεύει ως πηγή ελέγχου και επιβλέπει τις αιτήσεις ελέγχου (σε διεθνές επίπεδο), διαχείριση εγγραφών που επιτρέπει την εύκολη εισροή και εκροή εγγράφων, μέσω drag-and-drop διαδικασίας. Δίνει τη δυνατότητα για την παρακολούθηση των πορισμάτων και την παρακολούθηση σχετικά με την πρόοδο των ενεργειών. Παρέχεται επίσης η δυνατότητα ανεύρεσης πληροφοριών άμεσα.

Το SAP Audit Management είναι ένα εργαλείο που υποστηρίζει την εκτέλεση κάθε είδους ελέγχου. Ο “Διαχειριστικός έλεγχος” διευκολύνει τη συστηματική εξέταση για να διαπιστωθεί κατά πόσον ή όχι ένα αντικείμενο πληροί προκαθορισμένες απαιτήσεις. Παρέχει

¹⁵ SAP AG, Audit Management, available at

<http://help.sap.com/SCENARIOS_BUS2009/helpdata/EN/5f/7e2241c20af16fe10000000a1550b0/content.htm> accessed September 2014

¹⁶ SDN Article “U.S. FDA Title 21 CFR Part 11 Compliance Assessment of SAP NetWeaver Audit Management Functionality

τη δυνατότητα να καταρτίζονται λίστες ερωτήσεων ,να αξιολογούνται τα αποτελέσματα και το έγγραφο.Το SAP Audit Management διαχειρίζεται τα στοιχεία της φάσης σχεδιασμού, της εκτέλεσης του ελέγχου, της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων και της διαχείρισης των διορθωτικών ενεργειών. Η λύση αυτή μπορεί να εφαρμοστεί σε όλους σχεδόν τους τομείς της βιομηχανίας

5.2 Ελεγκτικές Περιοχές εφαρμογής (Audit areas)

Το SAP Audit Management μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε πολλούς τομείς εφαρμογής, όπως αναφέρονται παρακάτω

- Έλεγχοι Διαχείρισης Ποιότητας
- Έλεγχοι διαδικασιών
- Έλεγχοι του προϊόντος
- Περιβαλλοντικές Επιθεωρήσεις
- Έλεγχος Ασφάλειας και προστασίας

5.3 Σκοπός της Διαχείρισης Ελέγχου (Audit Management)

Ο έλεγχος είναι μια συστηματική εξέταση προκειμένου να διαπιστωθεί σε ποιο βαθμό ένα αντικείμενο πληροί προκαθορισμένα κριτήρια ελέγχου. Οι Έλεγχοι διενεργούνται συνήθως χρησιμοποιώντας λίστες ερωτήσεων το περιεχόμενο των οποίων αντανακλά αυτά τα κριτήρια.

Η Διαχείριση Ελέγχου του SAP ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του προτύπου ISO 19011 Το Audit Management μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτήν την επιχειρηματική διαδικασία για :

- να σχεδιάζει και να διεξάγει ελέγχους
- να καταγράφει τα ευρήματα
- να αξιολογεί αντικείμενα ελέγχου
- να διενεργεί διορθωτικές διαδικασίες
- να αναλύει τα δεδομένα ελέγχου

Η Διοίκηση Ελέγχου είναι ένα ευέλικτο εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διάφορους τύπους ελέγχων. Ο Διαχειριστικός έλεγχος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τους ακόλουθους τομείς εφαρμογής :

- Διαχείριση Ποιότητας, ISO/TS 16949 (έλεγχοι συστημάτων, έλεγχοι διαδικασιών, έλεγχοι προϊόντων)
- διαχείριση του περιβάλλοντος, της υγείας και της ασφάλειας, γίνεται έλεγχος για να διαπιστωθεί κατά πόσο επιτυγχάνονται οι στόχοι, ISO 14001
- διαχείριση άλλων θεμάτων που σχετίζονται με την ασφάλεια όπως βιομηχανική υγιεινή και ασφάλεια, πυρασφάλεια, ασφάλειας εγκαταστάσεων, εσωτερικοί έλεγχοι καθώς και έλεγχοι προμηθευτών, ISO 19001
- Άλλα θέματα που ρυθμίζονται (GMP - θέματα υγιεινής, IT service management ISO 20000)

Οι συνδυαστικοί έλεγχοι περισσότερων από μία περιοχών, απλοποιούνται με τη λύση του Audit Management, όπως για παράδειγμα, αν υπάρχει ενδιαφέρον να ελεγχθούν τα συστήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης για την ποιότητα και το περιβάλλον. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτές οι περιοχές εφαρμογής είναι τμήματα των επιχειρηματικών διαδικασιών που υποστηρίζονται από άλλες λύσεις SAP. Για παράδειγμα, οι έλεγχοι των συστημάτων διαχείρισης της ποιότητας μπορεί να είναι μέρος της διαχείρισης του πωλητή, η οποία υποστηρίζεται από την SAP Supplier Relationship Management.

5.4 Προϋποθέσεις της Διαχείρισης Ελέγχου

Οι ελεγκτές που εμπλέκονται στην επεξεργασία ελέγχου αντιπροσωπεύονται από το SAP Business Partners σε ότι αφορά τα δεδομένα ελέγχου. Ως εκ τούτου, πρέπει να είναι δυνατόν να μπορούν να έχουν πρόσβαση στα βασικά αρχεία της ίδιας τεχνικής πλατφόρμας. Προκειμένου οι ελεγκτές να αποκτήσουν πρόσθετη κατάρτιση μπορούν να χρησιμοποιήσουν στοιχεία που εντάσσονται στο marketing αλλά και στις δεξιότητες διαχείρισης ανθρωπίνου δυναμικού.

5.5 Στάδια Διαχείρισης Ελέγχου στην έκδοση ECC (Audit Management Phases)

5.5.1 Προσδιορισμός ελεγκτικών κριτηρίων

Τα κριτήρια ελέγχου αποτελούν βασικά δεδομένα (master data) τα οποία αποθηκεύονται στο σύστημα σαν μια λίστα ιεραρχικά δομημένων ερωτήσεων. Οι σχετικές ελεγκτικές ερωτήσεις που προκύπτουν και που ανάγονται σε συγκεκριμένα αντικείμενα ελέγχου αποτελούν τη βάση για την εξέταση και βαθμολόγηση του αντικειμένου του ελέγχου από τον ελεγκτή. Τα κριτήρια ελέγχου βασίζονται σε σχετικά πρότυπα, νόμους, κανονισμούς, κατευθυντήριες γραμμές, διαδικασίες, πολιτικές, συμβάσεις και κώδικες δεοντολογίας.

5.5.2 Διαχείριση Προγραμμάτων ελέγχου

Οι Οργανισμοί που υποχρεούνται να διενεργούν ελέγχους θα πρέπει να δημιουργούν ένα πρόγραμμα ελέγχου. Ο σκοπός του προγράμματος ελέγχου είναι να προγραμματίσει το είδος, την έκταση και τη συχνότητα των ελέγχων, καθώς και να παράσχει τους πόρους που απαιτούνται για την εκτέλεση αυτών των ελέγχων. Ένα πρόγραμμα ελέγχου αποτελείται από ιεραρχικά δομημένα προγράμματα ελέγχου, δομημένα σε μορφή δέντρου και οι έλεγχοι αναφέρονται-ανάγονται σε αυτή τη κατανομή και ιεράρχηση. Ένα πρόγραμμα ελέγχου μπορεί επίσης να περιέχει συνδυασμούς ελέγχων, για παράδειγμα, για την ποιότητα και για το περιβάλλον, την υγεία και την ασφάλεια. Οι ελεγκτικοί οργανισμοί μπορούν να συνεργαστούν για να εκτελέσουν τη διενέργεια κοινών ελέγχων. Ο διευθυντής του προγράμματος ελέγχου που είναι αρμόδιος για το πρόγραμμα ελέγχου πρέπει να είναι σε θέση να κατανοήσει και να εκτιμήσει τις αρχές του λογιστικού ελέγχου, της ικανότητας των ελεγκτών, καθώς και τη χρήση των κατάλληλων τεχνικών ελέγχου. Τέτοια στελέχη πρέπει να είναι σε θέση να κατανοήσουν τη θεματική περιοχή από τεχνική και επιχειρηματική σκοπιά. Ο σχεδιασμός και η προετοιμασία του ελέγχου μπορεί να περιλαμβάνουν τον καθορισμό του καταλόγου των ερωτημάτων ελέγχου, τον καθορισμό εταίρων - συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που πρόκειται να ελεγχθούν και τέλος τον καθορισμό των απαιτούμενων εγγράφων.

5.5.2.1 Οι ρόλοι στην διαχείριση ελέγχου (Roles in Audit Management)

Στο σύστημα υπάρχουν έτοιμοι κάποιοι συγκεκριμένοι ρόλοι αλλά κατόπιν παραμετροποίησης, πρόσθετοι ρόλοι, μπορούν να δημιουργηθούν¹⁷.

Υπεύθυνος για τη Διαχείριση Ελέγχου:

Ανάλογα με το στοιχείο ελέγχου, είτε πρόκειται δηλαδή για τον σχεδιασμό ελέγχου, είτε για τη σύνταξη και εκπόνηση ερωτήσεων (question lists), είτε για διορθωτικές, προληπτικές ενέργειες μπορούν να οριστούν διαφορετικοί υπεύθυνοι. Οι ελεγκτές αυτοί αλληλεπιδρούν με τον προϊστάμενο ελεγκτή και δημιουργούν τον σχεδιασμό του ετήσιου ελέγχου. Είναι εκείνος ο οποίος είναι υπεύθυνος και για τον τελικό προσδιορισμό του τύπου ελέγχου, τον ελεγχόμενο «συνεργάτη» και για την ενεργοποίηση του ελέγχου. Εκείνος που έχει οριστεί υπεύθυνος για τον κατάλογο ερωτήσεων (question lists) , θα τον δημιουργήσει στη βάση ότι οι έλεγχοι όντως πρόκειται να εκτελεστούν.

Υπεύθυνος για την έγκριση:

Από τον εσωτερικό έλεγχο μέχρι και τις ρυθμίσεις/κανονισμούς που απαιτούνται, ο επόπτης θα πρέπει να είναι διαφορετικός από τον υπεύθυνο διαχείρισης ελέγχου.

Ελεγκτής:

Οι ελεγκτές εκτελούν τον έλεγχο.

Προϊστάμενος Ελεγκτής:

Είναι υπεύθυνοι για την εκτέλεση των ελέγχων που τους έχει ανατεθεί. Εγκρίνουν τον σχεδιασμό ελέγχου, επιβεβαιώνουν τις ημερομηνίες εκπόνησης του ελέγχου με τους σχεδιαστές των ελέγχων και τους ενημερώνουν για τυχόν αλλαγές σε δεδομένα. Επίσης συντάσσουν τις λίστες ερωτήσεων

Υπεύθυνος Ελέγχου για την υπό έλεγχο περιοχή:

Είναι εκείνος με τον οποίο επικοινωνούν οι εμπλεκόμενοι σε ότι αφορά την ελεγχόμενη περιοχή ενώ όλα τα ζητήματα, προβλήματα, διορθωτικές ενέργειες πρέπει να έχουν τη δική του σύμφωνη γνώμη.

¹⁷ "SAP AUDIT MANAGEMENT, Prasanna Guggarigoudar, SAP AG, **Company:** Intelligroup Inc.,: 1 Nov 2010

Υπεύθυνος για τις ελεγκτικές ενέργειες:

Διασφαλίζει την σωστή και έγκυρη εκτέλεση ενεργειών (διορθωτικών ή προληπτικών).

Συμμετέχοντες:

Όλοι όσοι συμμετέχουν στον έλεγχο.

Ενδιαφερόμενα μέρη:

Όλοι όσοι ενδιαφέρονται ή τους αφορά ο έλεγχος.

5.5. 3 Διενέργεια Ελέγχων

Ο επικεφαλής της ομάδας ελέγχου ενεργοποιεί τον έλεγχο αποσαφηνίζοντας το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής του ελέγχου και αποδεσμεύοντας το αντικείμενο ελέγχου, προσκαλώντας τους συμμετέχοντες, ετοιμάζοντας τα απαιτούμενα έγγραφα. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, οι ελεγκτές αναζητούν αποδείξεις για τη συμμόρφωση ή μη συμμόρφωση με τα κριτήρια διεξάγοντας συνεντεύξεις στο χώρο όπου διενεργείται ο έλεγχος. Οι ελεγκτές τεκμηριώνουν τα συμπεράσματα, όπως προκύπτουν από τις δηλώσεις ή τα έγγραφα, και σημειώνουν τυχόν απαιτούμενες ενέργειες.

Δεδομένα Διαχείρισης Ελέγχου: Οι λίστες ερωτήσεων χρησιμοποιούνται για να αποθηκεύουν επαναλαμβανόμενες ελεγκτικές ερωτήσεις ή ελεγκτικά κριτήρια ανάλογα με τον έλεγχο που διεξάγεται. Είναι μέρος του βασικού αρχείου για τη Διαχείριση Ελέγχου και αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος (%) του βασικού αρχείου.

Τα προφίλ Ιεραρχίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη λίστα ερωτήσεων. Αντικατοπτρίζουν τα επίπεδα ιεραρχίας που υφίστανται και τα επίπεδα στα οποία μπορούν να αντιστοιχιστούν ελεγκτικές ερωτήσεις καθώς και επίπεδα ιεραρχίας τα οποία επιδέχονται αξιολόγησης. Η λίστα ερωτήσεων μπορεί επίσης να συσχετιστεί με προτεραιότητες, με στάθμιση, με προτάσεις αξιολόγησης. Το σύστημα SAP επιτρέπει τη φόρτωση αρχείου excel στο ίδιο το σύστημα και αντίστροφα. Οι σχεδιασμοί ελέγχων χρησιμοποιούνται για την ομαδοποίηση ελέγχων με κοινές ιδιότητες σε μια ιεραρχική δομή. Για παράδειγμα, μπορούν να ομαδοποιηθούν έλεγχοι ανά επιχειρησιακή περιοχή. Κάθε πλάνο ελέγχου μπορεί να έχει υφιστάμενους υπό-ελέγχους ενώ μπορεί να εξαχθεί χρησιμοποιώντας το MS Project. Ο έλεγχος χρησιμοποιείται για να περιγράψει τον τύπο ελέγχου, το λόγο ελέγχου, το αντικείμενο ελέγχου. Οι παράμετροι του ελέγχου μπορούν να προσαρμοστούν. Ο προσδιορισμός των αντικειμένων ελέγχου επιτρέπει την ανάλυση

συγκρίσιμων διαδικασιών ελέγχων για τη βελτιστοποίηση πρακτικών και τάσεων. Η πραγματική εκτέλεση του ελέγχου διεκπεραιώνεται είτε από τους ελεγκτές είτε από τον υπεύθυνο ελέγχου. Η υπηρεσία «ειδοποίησης» (notifications) επιτρέπει στον υπεύθυνο ελέγχου να στείλει πρόσκληση/ειδοποίηση σε πιθανά ελεγχόμενα μέρη/συνεργάτες, καθώς επίσης να στείλει οδηγίες, υπενθυμίσεις, και προειδοποιήσεις σε σχετικούς συνεργάτες. Εξωτερικοί συνεργάτες μπορούν επίσης να εμπλακούν σε διορθωτικές ενέργειες και να έχουν πρόσβαση σε όλη τη πληροφόρηση που απαιτείται και σε όλες τις λειτουργικές διαδικασίες τις οποίες επιτρέπεται να εκτελούν για ενέργειες μέσω internet και μέσω Web interface (Web-enabled collaboration).

5.5.4 Συντονισμός & Υλοποίηση Διαχείρισης Ελέγχου (Audit Management Configuration)

Η λίστα ερωτήσεων είναι η βάση της Διαχείρισης ελέγχου και αποτελούν όπως είπαμε το κύριο μέρος του. Άλλες εφαρμογές επίσης χρησιμοποιούνται. Ο συντονισμός της λίστας ερωτήσεων διευκρινίζεται στην ακόλουθη διαδικασία¹⁸.

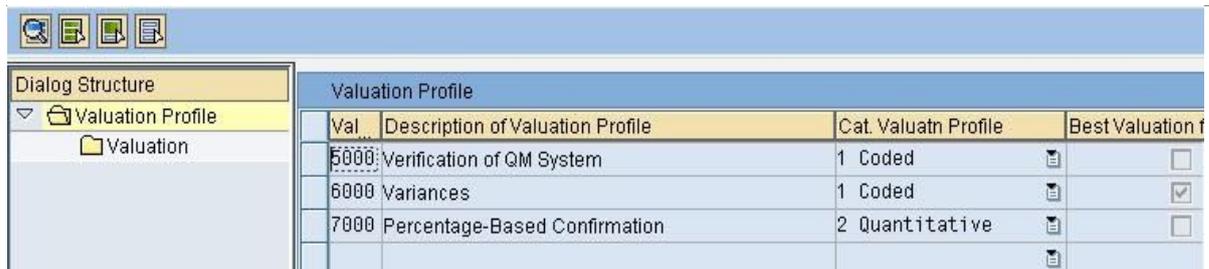

Κάτω από τις λίστες ερωτήσεων διαμορφώνεται η ιεραρχική δομή των ερωτήσεων και τα αντίστοιχα επίπεδα αξιολόγησης τους. Οι λίστες αυτές διακρίνονται σε επιμέρους ιεραρχικά επίπεδα. Αλλά τα επίπεδα αξιολόγησης παραμένουν στο αρχικό επίπεδο ιεράρχησης των ερωτήσεων.

Profile for Hierarchy Levels		
H	Hierarchy Profile	Qs Allowed
50	Question	☐
60	Element - Question	☐
70	Part - Element - Question	☐

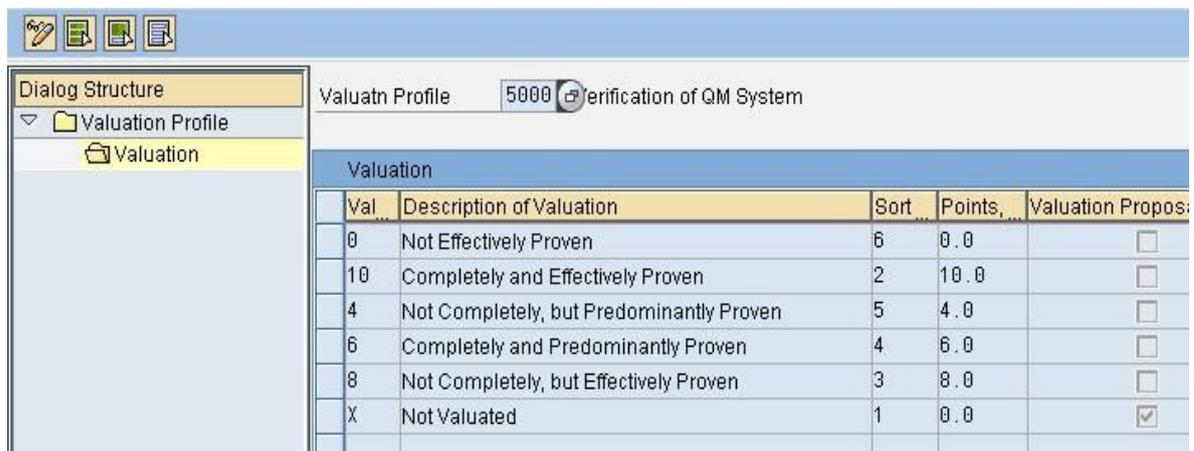
¹⁸ SAP AUDIT MANAGEMENT, Prasanna Guggarigoudar, SAP AG, Company: Intelligroup Inc.; 1 Nov 2010

Το προφίλ αξιολόγησης ορίζει αν η αξιολόγηση θα είναι ποιοτική ή ποσοτική.

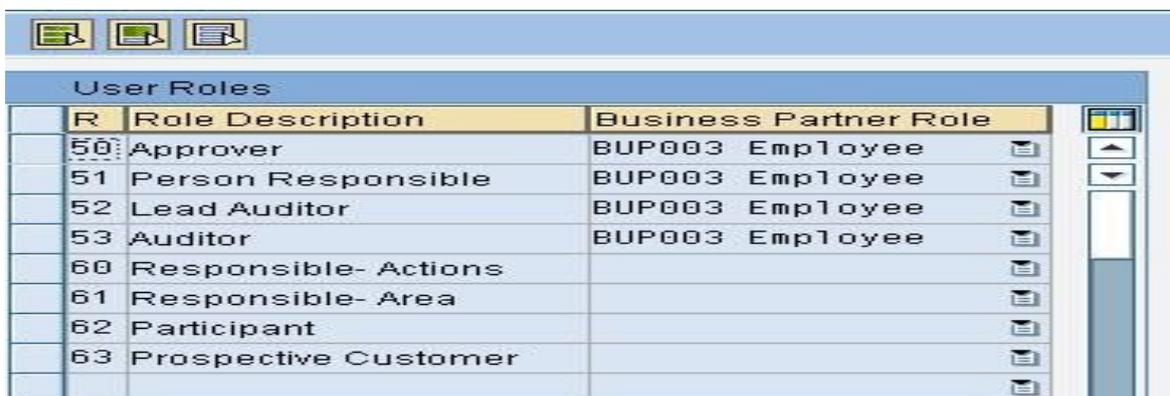
Val	Description of Valuation Profile	Cat. Valuath Profile	Best Valuation f
5000	Verification of QM System	1 Coded	☐
6000	Variances	1 Coded	☒
7000	Percentage-Based Confirmation	2 Quantitative	☐

Για κάθε ποσοτικό ή ποιοτικό προφίλ, ορίζονται κώδικες καθώς επίσης προσδιορίζεται το ελάχιστο και ανώτατο επίπεδο αξιολόγησης. Για κάθε προφίλ ποσοτικής αξιολόγησης ορίζονται, η κλίμακα (ορίων ελέγχου, το εύρος δηλαδή) καθώς και πιθανές αποκλίσεις κλίμακας.

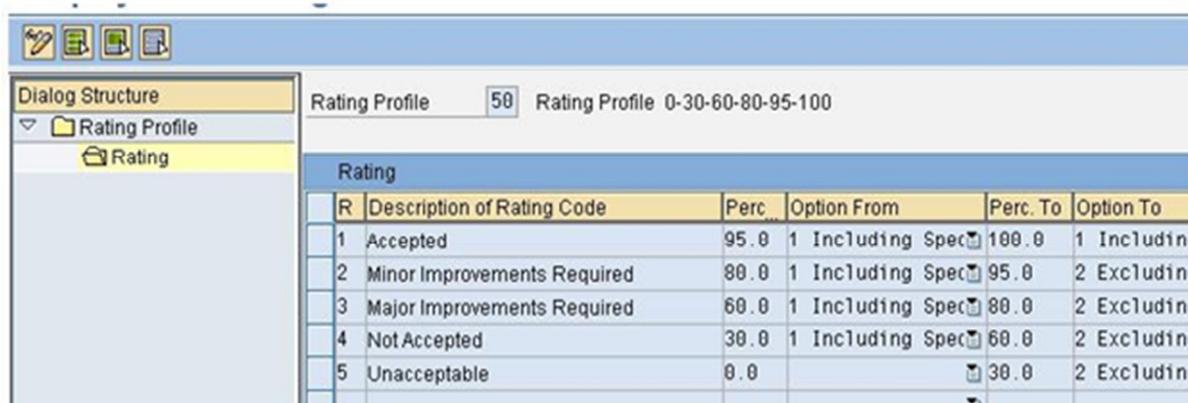
Val	Description of Valuation	Sort	Points	Valuation Propos:
0	Not Effectively Proven	6	0.0	☐
10	Completely and Effectively Proven	2	10.0	☐
4	Not Completely, but Predominantly Proven	5	4.0	☐
6	Completely and Predominantly Proven	4	6.0	☐
8	Not Completely, but Effectively Proven	3	8.0	☐
X	Not Valuated	1	0.0	☒

Κάτω από την λειτουργία συνεργατών, διακρίνονται οι ρόλοι που είναι διαθέσιμοι στο σύστημα για τους εμπλεκόμενους συνεργάτες. Οι αρμοδιότητες έχουν ήδη αναλυθεί.

R	Role Description	Business Partner Role
50	Approver	BUP003 Employee
51	Person Responsible	BUP003 Employee
52	Lead Auditor	BUP003 Employee
53	Auditor	BUP003 Employee
60	Responsible- Actions	
61	Responsible- Area	
62	Participant	
63	Prospective Customer	

Οι βαθμίδες αξιολόγησης ελέγχου ορίζονται κάτω από τον ρόλο “Rating Profiles”. Πολλαπλές βαθμίδες αξιολόγησης χρησιμοποιούνται στην εκπόνηση του ελέγχου.

R	Description of Rating Code	Perc.	Option From	Perc. To	Option To
1	Accepted	95.0	1 Including Spec	100.0	1 Including
2	Minor Improvements Required	80.0	1 Including Spec	95.0	2 Excludin
3	Major Improvements Required	60.0	1 Including Spec	80.0	2 Excludin
4	Not Accepted	30.0	1 Including Spec	60.0	2 Excludin
5	Unacceptable	0.0		30.0	2 Excludin

5.5.5 Βαθμολόγηση ελέγχων

Οι ελεγκτές καθορίζουν ή καταγράφουν το βαθμό της εκπλήρωσης όλων των κριτηρίων, με βάση τα ευρήματα. Το σύστημα χρησιμοποιεί αυτές τις επιμέρους βαθμολογίες της εκπλήρωσης της ιεραρχικά δομημένης λίστας ερωτημάτων του ελέγχου προκειμένου να υπολογίσει το συνολικό βαθμό της εκπλήρωσης στο υψηλότερο επίπεδο της ιεραρχίας. Αυτό στη συνέχεια έχει ως αποτέλεσμα την συνολική αξιολόγηση για το αντικείμενο ελέγχου.

5.5.6 Αναφορά επί των ελέγχων

Ο επικεφαλής της ομάδας ελέγχου ενοποιεί το αποτέλεσμα του ελέγχου με τους ελεγκτές και δημιουργεί μια προκαταρκτική έκθεση. Η έκθεση αυτή κατόπιν επεξεργασίας, τροποποιείται σε συνεργασία με τους ελεγκτές, γνωστοποιείται, και αποστέλλεται στον πελάτη και τα ενδιαφερόμενα μέρη.

5.5.7 Διενέργεια προληπτικών και διορθωτικών ενεργειών

Ο προσδιορισμός του περιεχομένου και της πραγματικής επεξεργασίας μιας διορθωτικής ενέργειας δεν αποτελεί μέρος του ελέγχου. Ο ελεγκτής επισημαίνει κάποιες διορθωτικές ενέργειες αλλά δεν είναι σε θέση να τις επιβάλλει. Εκείνος που θα είναι σε θέση να εκτελέσει τη διορθωτική ενέργεια πρέπει προηγουμένως να υποβάλλει λεπτομερή περιγραφή της διορθωτικής ενέργειας και της διαδικασίας που απαιτείται. Ενδεχομένως να απαιτείται και μεταγενέστερος έλεγχος για περισσότερη διερεύνηση. Ο διευθυντής προγράμματος ελέγχου παρακολουθεί την ολοκλήρωση των δράσεων και αξιολογεί την αποτελεσματικότητά τους.

5.5.8 Παρακολούθηση και ανάλυση των ελέγχων

Η λειτουργία περιήγησης του προγράμματος του ελέγχου υποδεικνύει τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την επισκόπηση όλων των τμημάτων του προγράμματος ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όλων των επιπέδων (ιεραρχίας) και όλες τις ελεγκτικές περιοχές σε όλα τα επίπεδα λεπτομέρειας. Η λειτουργία Audit Management επιτρέπει στους πελάτες και τους διοργανωτές να παρακολουθούν τον ορθό σχεδιασμό και την επεξεργασία του προγράμματος ελέγχου επιλέγοντας την επισκόπηση των καταλόγων και των λιστών εργασιών αναφορικά με τους διενεργηθέντες ελέγχους. Επίσης επιτρέπει να αξιολογήσουν τα αποτελέσματα του ελέγχου, με τη μορφή των αναλύσεων προτεραιότητας (Pareto), με τις αναλύσεις τάσεων, και με τις αναλύσεις σύγκρισης (benchmarking).

5.6 Κύκλος φάσεων της Διαχείρισης Ελέγχου (Audit Management life cycle)

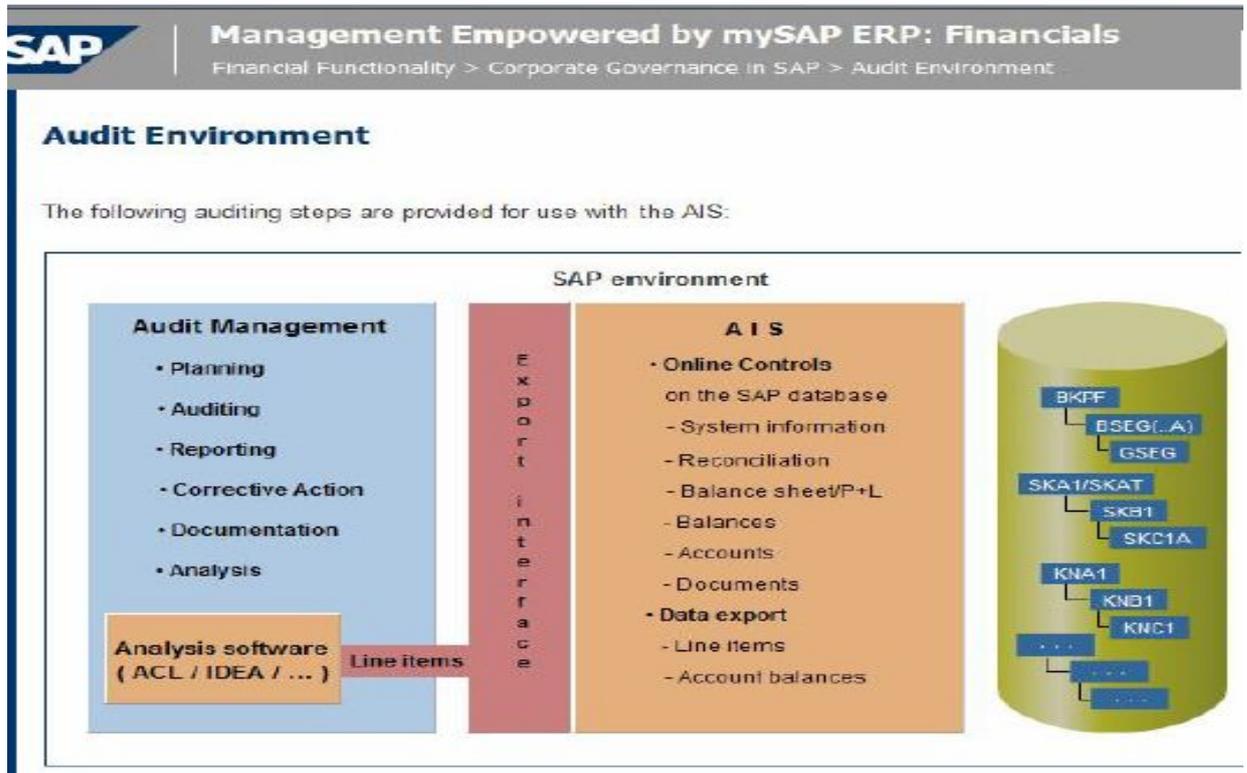
Εικόνα 14 Audit management life cycle, Sap Audit Management, Prasanna Guggarigoudar, SAP AG, 1 Nov 2010

Αποτέλεσμα

Οι εταιρείες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη λειτουργία Audit Management για την παροχή αποδεικτικών στοιχείων του σχεδιασμού και της επεξεργασίας των προγραμμάτων ελέγχου τους και την ολοκλήρωση των δράσεων

5.7 Συσχέτιση AIS & Audit Management System

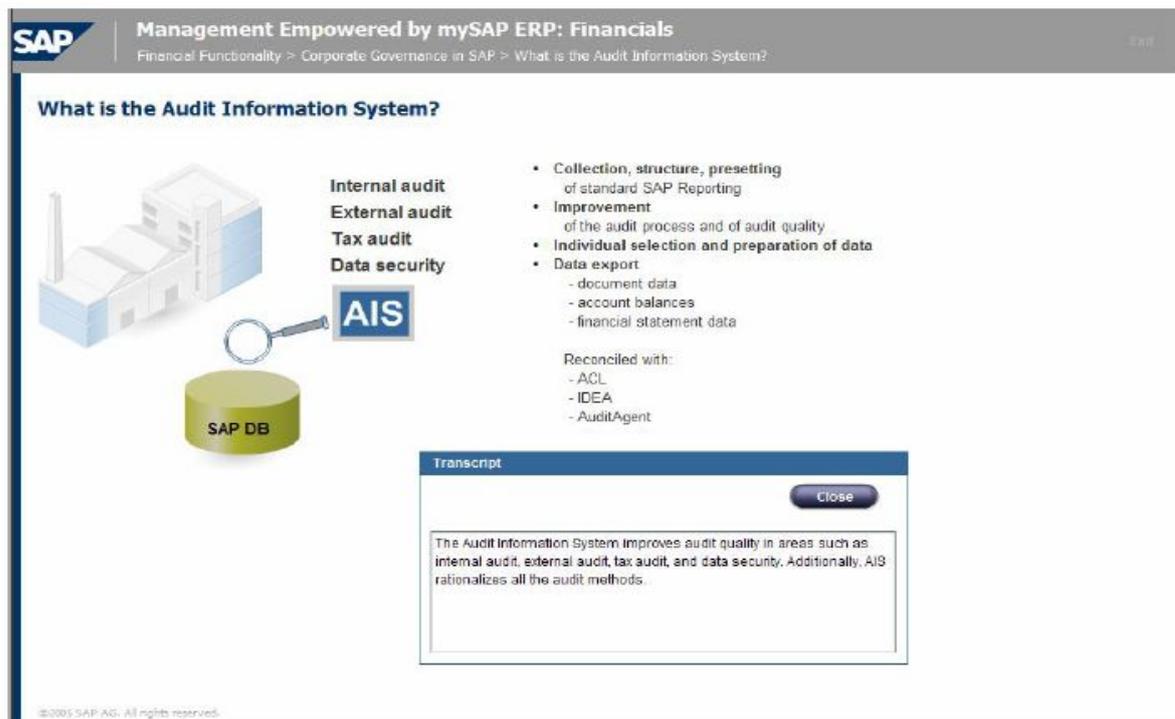
Έχοντας αναλύσει το AIS & Audit Management, κρίνεται σκόπιμο να αναλυθεί η σχέση των 2 αυτών συστημάτων.

Εικόνα 15 Interaction AIS –AMS, “Management empowered by My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2005”

Οι ελεγκτές μπορούν να χρησιμοποιήσουν το AIS είτε για εξωτερικό είτε για εσωτερικό έλεγχο είτε για φορολογικό έλεγχο, στην περίοδο τέλους χρήσης, για να διασφαλίσουν την ασφάλεια των δεδομένων των συστημάτων, της ίδιας της επιχείρησης ακόμα και για φορολογικό έλεγχο. Με το AIS λοιπόν οι ελεγκτές εκτελούν τον εσωτερικό έλεγχο, και δύναται να αναλύσουν τα αποτελέσματα του ελέγχου χρησιμοποιώντας εξωτερικά συστήματα, ή να εκτελέσουν συστημικούς ελέγχους για να αναλύσουν με λεπτομέρεια την ασφάλεια τους συστήματος. Με το AIS μπορούν να εκτελεστούν ελεγκτικές διαδικασίες, όπως, ο έλεγχος των συνδεδεμένων δικλίδων ασφαλείας (online controls) στη βάση δεδομένων, να κάνουν έλεγχο συμφωνιών, των υπολοίπων των λογαριασμών και να κάνουν εξαγωγή δεδομένων για περαιτέρω ανάλυση. Μετά την εξαγωγή των δεδομένων (οικονομικών) από το AIS, οι ελεγκτές μπορούν να αναλύσουν τα δεδομένα χρησιμοποιώντας εξωτερικά συστήματα ή ακόμα και λογισμικό, όπως το ACL, IDEA, AuditAgent, Microsoft Excel. Οι ελεγκτές μπορούν να συμπεριλάβουν δεδομένα του AIS στην έκθεση ελέγχου.

Όπου ACL/IDEA*Generalized Audit software= εύχρηστα εργαλεία για δυναμικά αποτελέσματα.

Εικόνα 16 Distinctions of AIS, "Management empowered by My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2005"

Το AIS βασίζεται σε ελεγκτικά πρότυπα και απαιτήσεις, τόσο των εσωτερικών όσο και των εξωτερικών ελεγκτών συμπεριλαμβανομένων και των ελεγκτών ασφαλείας και φορολογικών ελεγκτών. Το γενικό καθολικό, είναι το αρχείο όλων των λογιστικών συναλλαγών και είναι το βασικό αντικείμενο μελέτης. Αντιπροσωπεύει στη ουσία τα βασικά και κύρια συστατικά λογιστικής. Δίνεται η άμεση δυνατότητα να ανατρέξεις σε πραγματικά δεδομένα που ενυπάρχουν στον Ισολογισμό, στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως, σε υπόλοιπα λογαριασμών, να εντοπίσεις συγκεκριμένες λογιστικές εγγραφές, και σε διερεύνηση διαδικασιών. Δεδομένου ότι το λογισμικό SAP, είναι παγκόσμιας αποδοχής, το AIS λαμβάνει υπόψη του τις ελεγκτικές ανάγκες διαφορών χωρών και προσαρμόζεται σε αυτές.

Παρακάτω απεικονίζεται η διάταξη των τριών ελεγκτικών μορφών καθώς και οι υποενότητες τους. Ο συστημικός έλεγχος, όπως βλέπουμε επικεντρώνεται σε συντονισμό διαδικασιών, στη συστημική διοίκηση (ανάθεση ρόλων και εξουσιοδοτήσεων), στην είσοδο σε συστημικές διαδικασίες και στην εμφάνιση δεδομένων και τέλος στην επισκόπηση πληροφόρησης. Ο επιχειρησιακός έλεγχος επικεντρώνεται σε οικονομικο-λογιστικά δεδομένα, στο γενικό καθολικό, ενώ υπάρχει διακριτά η αναφορά σε έγγραφα όπου δηλαδή

αντλούνται επεξεργάσιμα αρχεία από τις αναφορές (modules) καθώς και από το εμπορικό ισοζύγιο. Ο φορολογικός έλεγχος σχετίζεται με τον έλεγχο σε μισθώσεις, σε αποσβέσεις, στον έλεγχο βασικών αρχείων πελατών και προμηθευτών όπου ελέγχονται οι όροι δημιουργίας τους, στον έλεγχο κατανομής τιμών, των πωλήσεων και των τιμολογίων, έλεγχος ταμειακών ροών, πιστωτικής πολιτικής.

Πολύ σημαντική είναι επίσης η διάκριση των ελέγχων-ενοτήτων που αντιστοιχίζονται στους διαφορετικούς τύπους ελέγχων. Ωστόσο ένας εσωτερικός ελεγκτής όταν τροφοδοτεί το AIS με αποτελέσματα που εν συνεχεία χρησιμοποιεί το Audit Management εννοείται πως μπορεί να επισημάνει στοιχεία, αποκλίσεις, παρατηρήσεις που αφορούν και τις υπόλοιπες ενότητες προκειμένου το Audit Management με τη σειρά του να σχεδιάσει σωστά την ελεγκτική του διαδικασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΟΔΗΓΙΕΣ SAP - GUIDELINES

6.1 Τεχνική και Επιχειρηματική επισκόπηση του συστήματος

Σε προηγούμενες ενότητες αναλύσαμε τις κύριες κατηγορίες ελέγχου του AIS, που είναι ο Συστημικός έλεγχος, ο Επιχειρηματικός και τέλος ο Φορολογικός έλεγχος, οι οποίες αλληλεπιδρούν. Στα πλαίσια της ανάλυσης τους συστημικού ελέγχου, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούμε και στους κανόνες του συστήματος SAP. Οι ελεγκτές δεν γνωρίζουν τις τεχνικές εξελίξεις που υπεισέρχονται στα λογισμικά προγράμματα. Ωστόσο πρέπει να γνωρίζουν με την εκτέλεση ελάχιστων κινήσεων ποιοι χρήστες είναι εξουσιοδοτημένοι με τις τεχνικές λειτουργικότητες τους συστήματος. Οι ελεγκτές πρέπει να έχουν τεχνική επισκόπηση στον ελάχιστο δυνατό χρόνο και χωρίς την ανάγκη επιπρόσθετων πολύπλοκων τεχνικών ενεργειών. Από ελεγκτικής πλευράς, οι κυριότερες όψεις της κατάστασης (status) του συστήματος περιλαμβάνουν¹⁹:

- Κωδικούς συναλλαγών
- Προγράμματα ABAPS
- Πίνακες
- Αρχεία
- Εξουσιοδοτήσεις, προσβάσεις, και αρχεία κύριων εγγραφών
- Συντηρητές αρχείων
- Λοιπά μέτρα ασφαλείας (τύποι πινάκων)

Η επισκόπηση του συστήματος πρέπει να είναι δομημένη κατά τέτοιο τρόπο ώστε να παρακινεί τον ελεγκτή να εντυφώσει στις περιοχές ελέγχου που επιθυμεί έτσι ώστε να μπορεί να προσδιορίσει τη λειτουργική αλλά και τη χρονολογική δομή του ελέγχου.

6.1.1 Συστημικοί κίνδυνοι στο SAP AUDIT

Οι κυριότεροι κίνδυνοι που πρωταρχικά αφορούν τις επιχειρηματικές συναλλαγές²⁰:

- Αδυναμία να ακολουθηθούν και να εφαρμοστούν βασικές λογιστικές αρχές.
- Αντιφατικά μεταξύ τους δεδομένα

¹⁹ SAP Audit Guidelines R/3, S A P (R) A G , Germany, Release 3.0 D, Order no: 50014633, February 20, 1997, pp 11-22

²⁰ SAP Audit Guidelines R/3, S A P (R) A G , Germany, Release 3.0 D, Order no: 50014633, February 20, 1997, pp 23-37

- Ελαττωματική λειτουργία
- Έλλειψη ελέγχου
- Αναξιοπιστία

6.1.2 Ελεγκτικές διαδικασίες

Ο εκάστοτε ελεγκτής πρέπει να έχει επισκόπηση του συνόλου των υποχρεώσεων ενός συστήματος αλλά και εκείνων που αφορούν καθοριστικά δεδομένα και πίνακες, εξουσιοδοτήσεις, προγράμματα και διασυνδέσεις (interfaces). **Οι ελεγκτές πρέπει να χορηγούνται με άδεια απευθείας πρόσβασης στο σύστημα χωρίς όμως το δικαίωμα αλλαγής δεδομένων αλλά εμφάνισης τους καθώς και εμφάνιση των αλλαγών που έχουν γίνει σε συναλλαγές.**

Οι ελεγκτές πρέπει να έχουν πρόσβαση σε βασικές λειτουργίες του συστήματος. Σε συστημικό λοιπόν επίπεδο οι προσβάσεις στο SAP είναι οι ακόλουθες:

- ABAP/4 προγράμματα: SE38
- Μενού: SE41
- DYNPRO (δικτυακή εφαρμογή): SE51,SE52, SE12
- Πίνακες: Παραμετροποιημένοι κωδικοί συναλλαγών O*, SM31,ABAPs
- Λεξικό Δεδομένων: DI* κώδικες συναλλαγών
- Εξουσιοδοτήσεις: SU01,SU02,SU03

Ενώ σε επιχειρηματικό επίπεδο, το SAP προσφέρει τυποποιημένους κώδικες συναλλαγής:

- F_ANZ για τον οικονομικό τομέα
- A_ANZ για τον επενδυτικό τομέα
- M_ANZ για τον τομέα υλικών
- S_A.SHOW για βασικές λειτουργίες

6.2 Συστήματα ασφάλειας και πρόσβασης

Σε ένα λογισμικό σύστημα η συστημική ασφάλεια και η δυνατότητα χορήγησης μεμονωμένων εξουσιοδοτήσεων σε χρήστες, κρίνεται επιβεβλημένη. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η μη γνωστοποίηση εμπιστευτικών δεδομένων σε χρήστες που μπορεί να βλάψουν την επιχείρηση²¹. Επίσης προστατεύεται το σύστημα από αλόγιστες λογιστικές εγγραφές και κινήσεις από χρήστες που δεν έχουν την αντίστοιχη γνώση. Υπάρχει επίσης δυνατότητα άντλησης δεδομένων σχετικά με το ποιος χρήστης προέβη σε συγκεκριμένες

²¹ SAP Audit Guidelines R/3, S A P (R) A G , Germany, Release 3.0 D, Order no: 50014633,February 20, 1997, pp 38-48

διαδικασίες & συναλλαγές καθώς και σε αλλαγές σε κινήσεις άλλων χρηστών. Τέλος, το σύστημα αυτό παρέχει την εγγύηση ότι όλες οι διαδικασίες και οι εφαρμογές είναι ελέγξιμες. Σε αυτό το επίπεδο, ο ελεγκτής πρέπει να ελέγξει αν οι χρήστες έχουν εξουσιοδοτήσεις σύμφωνα με τον ρόλο τους και τις υποχρεώσεις τους καθώς και αν έχουν ακολουθηθεί και καταγραφεί οι διαδικασίες για την απόδοση των εξουσιοδοτήσεων και των αλλαγών που έχουν επέλθει σε αυτές. Οι κωδικοί συναλλαγής έχουν αναφερθεί ανωτέρω.

6.3 Συστήματα οργάνωσης και μεταφοράς δεδομένων

Η λειτουργικότητα του συστήματος σε αυτή την ενότητα σχετίζεται με τις παραμετροποιήσεις που γίνονται σε πίνακες, στο περιβάλλον ανάπτυξης, στα προγράμματα ABAP, στα πρότυπα οθονών που χρησιμοποιούνται από τους χρήστες. Οι ελεγκτές οφείλουν να ελέγχουν τις συστημικές αυτές διαδικασίες, δηλαδή κατά πόσο τα όσα εφαρμόζονται υπακούουν σε κανονισμούς και κανόνες καθώς και σε αιτήματα της διοικήσεως και αν και πάλι έχουν ακολουθηθεί οι σωστές διαδικασίες από το αίτημα ως την εφαρμογή αλλά και κατά πόσο οι αλλαγές αυτές εξυπηρετούν το έννομο συμφέρον της επιχείρησης. Κάθε αλλαγή η οποία συντελείται στα ανωτέρω έχει άμεση επίπτωση και στις λειτουργικές διαδικασίες οπότε και θα πρέπει να ελέγχεται. Οι τροποποιήσεις σε συναλλαγές σε περιβάλλον ανάπτυξης (ODEs) πρέπει να ελέγχονται γιατί υπάρχει επικινδυνότητα αποσταθεροποίησης τους συστήματος.

6.4 Πρόσβαση και συνδεσιμότητα πινάκων

Ο σκοπός της διαδικασίας αλλαγής πινάκων είναι η διασφάλιση της καταλληλότητας της εγκατάστασης πινάκων και η παροχή δυνατότητας ανίχνευσης όλων των αλλαγών που έχουν συντελεστεί είτε πρόκειται για δομικές αλλαγές ή παραμετροποιήσεις κατόπιν αιτήσεως των πελατών²². Το SAP παρέχει μια σειρά βασικών πινάκων που εξυπηρετούν τόσο την οικονομική λογιστική (π.χ T000,T001-12) καθώς και τη βάση του συστήματος (π.χ εξουσιοδοτήσεις προσβάσεων για τη δημιουργία, εγκατάσταση και αλλαγή πινάκων. Οι έλεγχοι στην προκειμένη περίπτωση σχετίζονται με την ενδεχόμενη αποτυχία φόρτωσης των πινάκων, από τη διαγραφή ιστορικών δεδομένων των πινάκων, αλλαγές που έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο παραγωγικό σύστημα. Συνεπώς ο ελεγκτής οφείλει να ελέγχει τις διαδικασίες με τις οποίες πραγματοποιούνται οι αλλαγές, να τις προσδιορίζει και να τις αξιολογεί.

²² SAP Audit Guidelines R/3, S A P (R) A G , Germany, Release 3.0 D, Order no: 50014633,February 20, 1997, pp 49-57

6.5 Διαδικασία αίτησης εργασίας - Τεκμηρίωση και σύνδεση με το σύστημα

Ο αντικειμενικός σκοπός της διαδικασίας αυτής είναι η προστασία των δεδομένων τόσο της επιχείρησης όσο και των προσωπικών, να αφομοιώσει δεδομένα και λειτουργίες, και να θωρακίσει τις πηγές προέλευσης των δεδομένων²³. Η τεκμηρίωση από την άλλη πλευρά σχετίζεται με την προσπάθεια εξάλειψης λαθών κατά τη διεκπεραίωση εργασιών, να βοηθήσει ακόμη και τρίτους να αντιληφθούν τις τεχνικές λειτουργίες τους συστήματος σε εύλογο χρονικό διάστημα. Δεδομένου λοιπόν ότι υπάρχει ο κίνδυνος εμφάνισης δεδομένων σε μη εξουσιοδοτημένους χρήστες, αλλαγές σε δεδομένα, ανέλεγκτες, ελαττωματικές λειτουργίες, ο ελεγκτής καλείται να κάνει συστημικούς ελέγχους καταγράφοντας διαδικασίες.

6.6 Εισαγωγή δεδομένων (διασύνδεσης) σε μαζικό επίπεδο

Οι εμπορικοί νόμοι απαιτούν από τις επιχειρήσεις να καταγράφουν, να αποθηκεύουν και να διεκπεραιώνουν τα δεδομένα εξολοκλήρου, σε πλήρη συμμόρφωση ως προς τις λογιστικές αρχές και να επιβλέπουν τη μαζική εισαγωγή δεδομένων διασύνδεσης (interface)²⁴. Οι μαζικές εισαγωγές δεδομένων (batch input) στην ουσία συνεπάγονται μεταφορές δεδομένων από συστήματα εκτός SAP μέσα στο SAP μέσα από εφαρμογές διασύνδεσης δεδομένων²⁵. Οι εισαγωγές αυτές είναι ένα σεντ συναλλαγών από ένα πρόγραμμα που περιέχει δεδομένα χρηστών. Η πρόσβαση στο σύστημα μαζικής εισαγωγής γίνεται μέσα από τον κωδικό SM35. Είναι προφανές ότι ο βασικός κίνδυνος που ενυπάρχει σε αυτή τη διαδικασία είναι το σύστημα εκτός SAP μεταφόρτωσης δεδομένων να περιέχει λανθασμένα στοιχεία. Επίσης δεδομένου ότι μιλάμε για διαφορετικά συστήματα, οι δικλείδες ασφαλείας είναι διαφορετικές και ενδεχομένως να μη συγκλίνουν. Συνεπώς ο ελεγκτής στην προκειμένη περίπτωση πρέπει να ελέγχει το πρωτογενές αρχείο, το περιεχόμενό του, το όνομά του, την περίοδο που αφορά, τη διαδικασία επεξεργασίας του, και σχετικούς πίνακες μέσα από το SM35.

²³ SAP Audit Guidelines R/3, S A P (R) A G , Germany, Release 3.0 D, Order no: 50014633, 1997,SAP Press, pp 58-63

²⁴ SAP Audit Guidelines R/3, S A P (R) A G , Germany, Release 3.0 D, Order no: 50014633, 1997,SAP Press, pp 64-67

²⁵ SAP Audit Guidelines R/3, S A P (R) A G , Germany, Release 3.0 D, Order no: 50014633, 1997 SAP Press, pp 70-72

6.7 Ανιχνευσιμότητα

Η Λογιστική διαδικασία πρέπει να είναι να είναι ανιχνεύσιμη σε κάθε περίπτωση, σε πλήρη συμμόρφωση με τις λογιστικές αρχές και τους εμπορικούς νόμους και κάθε εγγραφή λογιστική να είναι οριστική και να μη διαγράφεται. Κίνδυνος ανακύπτει όταν διαπιστώνεται αδυναμία καταγραφής όλων των λογιστικών εγγραφών καθώς και απόκλιση συμμόρφωσης με τις λογιστικές αρχές. Εργαλείο του ελεγκτή στη περίπτωση αυτή είναι ένα πλήθος κινήσεων συναλλαγών που σχετίζονται με την επισκόπηση των αλλαγών που έχουν γίνει σε βασικά αρχεία πελατών, προμηθευτών, εγγραφών Γ/Λ, στην εφοδιαστική αλυσίδα, στα υλικά, στις τράπεζες κ.τ.λ (FS04,MM04, RM06ICD1).

6.8 Συμφωνία εγγραφών κλεισίματος

Όλες οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες βάσει νόμου να κρατούν λογιστικά βιβλία, και να συμμορφώνονται με τις εφαρμόσιμες λογιστικές αρχές και κανονισμούς²⁶. Εφόσον τα λογιστικά βιβλία, απεικονίζονται πλέον μέσω των παραγωγικών προγραμμάτων των λογισμικών και προκύπτουν από αυτά, πρέπει να υπάρχει η διαβεβαίωση ότι και τα λογισμικά ανταποκρίνονται και συμμορφώνονται στις λογιστικές αρχές. Συνεπώς εκείνος που ορίζεται ως υπεύθυνος (ή το λογιστικό τμήμα) για την τήρηση της λογιστικής πληροφόρησης πρέπει να επιβλέπει τα λογιστικά αποτελέσματα και συνεπώς να διασφαλίζει την ολοκλήρωση τους, την αυθεντικότητα τους, την εγκυρότητα τους, την σωστή αξιολόγηση των δεδομένων τους, τον ακριβή συσχετισμό των λογαριασμών, το ακριβές σύνολο και τέλος την ορθότητα των εγγραφών. Τα δεδομένα θα πρέπει να επιδέχονται συμφωνιών (των λογαριασμών) οποιαδήποτε στιγμή για την εξαγωγή σωστών αποτελεσμάτων. Η σωστή ετήσια διαδικασία κλεισίματος βιβλίων προϋποθέτει την ύπαρξη δικλίδων ασφαλείας, τον ημερήσιο έλεγχο, και τα σωστά μηνιαία κλεισίματα.

Κάθε χρήστης εισάγει δεδομένα στο σύστημα. Η θεματική ενότητα του SAP-FI αποθηκεύει σύνολα ανά χρήστη (FB07) έτσι ώστε να συγκρίνονται με το υφιστάμενο σύνολο εγγραφών. Τα ημερήσια κλεισίματα δεν είναι υποχρεωτικά ενώ οι διαδικασίες για τα περιοδικά κλεισίματα και για το ετήσιο κλείσιμο είναι σαφείς και συγκεκριμένες. Ο κίνδυνος που ενυπάρχει σε αυτή την περίπτωση προκύπτει σε περίπτωση που η συμφωνία των εγγραφών

²⁶ SAP Audit Guidelines R/3, S A P (R) A G , Germany, Release 3.0 D, Order no: 50014633, 1997,SAP Press pp 72-84

των λογαριασμών δεν γίνεται έγκαιρα. Αποτέλεσμα θα είναι η συνέχιση της ύπαρξης λαθών και στην επόμενη λογιστική περίοδο ενώ αν τα λάθη δεν ανιχνευτούν εγκαίρως, θα είναι δύσκολο να εντοπιστούν μεταγενέστερα καθώς θα έχει αυξηθεί και όγκος των δεδομένων- συναλλαγών. Συνεπώς όσον αφορά τη συμφωνία λογαριασμών, ο ελεγκτής θα πρέπει να γνωρίζει ποιος κάνει τις διαδικασίες ελέγχου των εγγραφών κλεισίματος, των συμφωνιών λογαριασμών, πόσο συχνά, αν έχουν γίνει όλες οι διαδικασίες για το περιοδικό κλείσιμο, αν λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ότι η ροή εργασιών γίνεται σωστά, ενώ όσον αφορά το ετήσιο κλείσιμο αν διεκπεραιώνεται σωστά ή αν έχει γίνει αλλαγή στην σειριακή αρίθμηση των εγγράφων μέσα στο χρόνο που επηρεάζει την αποθήκευση τους (FBN1).

6.9 Έλεγχος τιμολογίων και πληρωμών

Ο έλεγχος τιμολογίων θα πρέπει να γίνεται σε συνδυασμό με τον έλεγχο πληρωμών και του βασικού αρχείου προμηθευτών²⁷. Δηλαδή θα πρέπει να ελέγχεται ότι αρχείο προμηθευτών είναι πλήρες και δεν περιέχει λανθασμένα στοιχεία (π,χ όρους πληρωμής, τραπεζικό λογαριασμό). Σε περίπτωση που ο τραπεζικός λογαριασμός είναι λάθος, τότε η διαδικασία αυτόματης πληρωμής (F110) θα είναι επίσης λανθασμένη, και τα λεφτά θα μπουν σε λάθος λογαριασμό. Άρα θα πρέπει να γίνεται έλεγχος ότι το αρχείο αυτό συντηρείται σωστά και ενημερώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Επίσης θα πρέπει να υπάρχουν εσωτερικοί κανόνες για την έκδοση τιμολογίων έτσι ώστε να υπάρχει αποφυγή διπλής τιμολόγησης, να υπάρχει η λειτουργία «μπλοκαρίσματος τιμολογίων» έτσι ώστε να μην εμφανίζονται στην προτεινόμενη λίστα για πληρωμή. Συνεπώς θα πρέπει να υπάρχει και εδώ έλεγχος διαδικασιών, να μετριέται ο όγκος λαθών τόσο σε διπλο-έκδοση τιμολογίων όσο και στη διπλο-πληρωμή προμηθευτών, δημιουργία ίδιου προμηθευτή δύο φορές έτσι ώστε να δημιουργούνται πρόσθετες δικλείδες για την αποφυγή τέτοιων λαθών.

²⁷ SAP Audit Guidelines R/3, S A P (R) A G , Germany, Release 3.0 D, Order no: 50014633, 1997,SAP Press, pp 85-98

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Το πλαίσιο της COSO & SOX για συμμόρφωση - Σύνδεση με AIS & Audit Management - Δικλείδες Ασφαλείας στο SAP

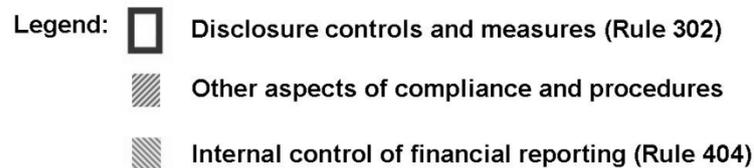
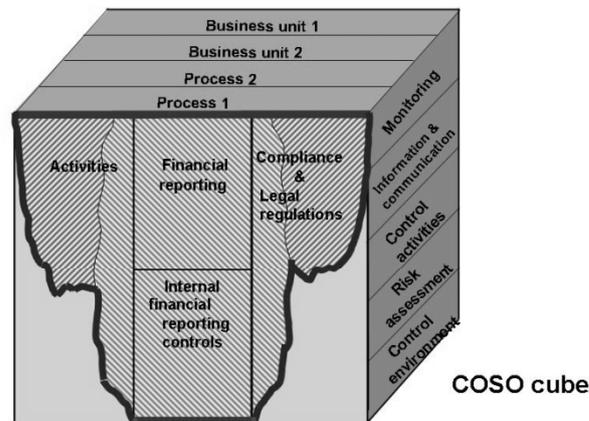
Τα μέλη της επιτροπής COSO έχουν αναλάβει ηγετικό ρόλο στην ανάπτυξη των προτύπων και κατευθυντηρίων γραμμών για την εταιρική διακυβέρνηση. Το πλαίσιο αυτό εκτείνεται πέρα από τις δραστηριότητες που ορίζονται στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αναφορικά με τον εσωτερικό έλεγχο και εισάγει πέντε συνιστώσες²⁸:

- Παρακολούθηση
- Πληροφόρηση και της Επικοινωνίας (των στρατηγικών και των κανονισμών)
- Δραστηριότητες ελέγχου
- Η Αξιολόγηση του κινδύνου
- Περιβάλλον ελέγχου

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αναφέρεται στο πλαίσιο COSO στον ορισμό των εσωτερικών ελέγχων. Το πλαίσιο Coso περιέχει τις πιο σημαντικές κατευθυντήριες γραμμές για ένα σύστημα εσωτερικού ελέγχου που συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις Sarbanes-Oxley. Σύμφωνα με μια δήλωση που κυκλοφόρησε από το SEC, το πλαίσιο COSO πληροί τα κριτήρια και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για την ετήσια αξιολόγηση των μέτρων εσωτερικού ελέγχου που εκτελούνται από τις επιχειρήσεις και για τις απαιτήσεις γνωστοποίησης. Η παρακάτω εικόνα δείχνει το πλαίσιο COSO για την αξιολόγηση των μέτρων εσωτερικού ελέγχου. Η Ελεγκτική και η Εταιρική Διακυβέρνηση απεικονίζονται σε ένα τρισδιάστατο επίπεδο, με τα μέτρα εσωτερικού ελέγχου να αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο.

²⁸ "Auditing with SAP ER, My My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2006"

COSO and Sarbanes-Oxley Act

Στο πλαίσιο COSO, οι στόχοι των μέτρων ελέγχου χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

- Λειτουργικούς: αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα
- Χρηματοοικονομικής πληροφόρησης: την πληρότητα, την ακρίβεια, την εγκυρότητα, την περιορισμένη πρόσβαση
- Στόχοι συμμόρφωσης, ισχύοντες νόμοι και κανονισμοί: τη φορολογία, το περιβάλλον, την υγεία, την ασφάλεια.

7.1 Επιπτώσεις εφαρμογής του πλαισίου SARBANES-OXLEY

Ο νόμος Sarbanes - Oxley Act ψηφίστηκε το 2002 (US Congress) ως απάντηση στα πολλά λογιστικά σκάνδαλα και τις επιπτώσεις τους στην χρηματιστηριακή αγορά και την εμπιστοσύνη των επενδυτών. Η νομοθεσία αυτή δημιούργησε ένα νέο πρότυπο που διέπει την εταιρική υπευθυνότητα. Ως εκ τούτου, καθορίζει τις ευθύνες της επιτροπής λογιστικού ελέγχου μιας εταιρείας, του Διευθύνοντα Σύμβουλου και του Οικονομικού Διευθυντή²⁹.

²⁹ "Auditing with SAP ER, My My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2006"

Οι εσωτερικοί έλεγχοι δεν αποτελούν πλέον αποκλειστική αρμοδιότητα του τμήματος χρηματοδότησης. Αντ 'αυτού, η πράξη Sarbanes-Oxley, εισηγείται το διορισμό μιας «επιτροπής γνωστοποίησης». Η επιτροπή θα πρέπει να αποτελείται από εργαζόμενους από όλους τους τομείς της εταιρείας ενώ η γνωστοποίηση θα προετοιμάζεται σε ετήσια αλλά και τριμηνιαία βάση από τον CEO & CFO. Οι διευθυντές πρέπει να γνωρίζουν ότι ορισμένες διεργασίες έχουν επίδραση στη λογιστική και μπορεί επίσης να επηρεάσει τις γνωστοποιήσεις. Ο επικεφαλής πληροφοριών (CIO) και το τμήμα πληροφορικής (IT) πρέπει να εξασφαλίζουν ότι τα συστήματα που υποστηρίζουν τις διαδικασίες εγγυώνται την ακεραιότητα των δεδομένων. Μέσω του νόμου Sarbanes-Oxley, όλες οι εταιρείες που είναι εγγεγραμμένες στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς υποχρεούνται να γνωστοποιούν και να αξιολογούν τις διαδικασίες που οδηγούν στη δημοσίευση των οικονομικών πληροφοριών. Αυτές οι διαδικασίες και οι εσωτερικοί έλεγχοι πρέπει να σχεδιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε τα λογιστικά σφάλματα να ανιχνεύονται σε πρώιμο στάδιο. Για το σκοπό αυτό, οι σχετικοί εσωτερικοί έλεγχοι πρέπει να εντοπίζονται, να καταγράφονται και να αξιολογούνται. Το πεδίο εφαρμογής του νόμου Sarbanes - Oxley υποχρεώνει επίσης έμμεσα παρόχους υπηρεσιών που παρέχουν τη διαδικασία ή / και γενικότερα υπηρεσίες πληροφορικής για εταιρείες που υπόκεινται στο πλαίσιο Sarbanes-Oxley για την ευθυγράμμιση των δομών εσωτερικού ελέγχου τους αναλόγως. Συνεπώς, το πλαίσιο Sarbanes-Oxley δημιούργησε ένα νέο πρότυπο για την εφαρμογή της έννοιας και των διαδικασιών μιας δομής εσωτερικού ελέγχου. Η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής εσωτερικών ελέγχων δεν αποτελεί απλά βέλτιστη πρακτική αλλά έχουν γίνει μια νομική απαίτηση.

7.2 Εφαρμογές του SAP για τη διεξαγωγή Ελέγχου

Το παρακάτω σχήμα δείχνει τις εφαρμογές του SAP που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τις εταιρείες για να υποστηρίξουν την εταιρική διακυβέρνηση³⁰.

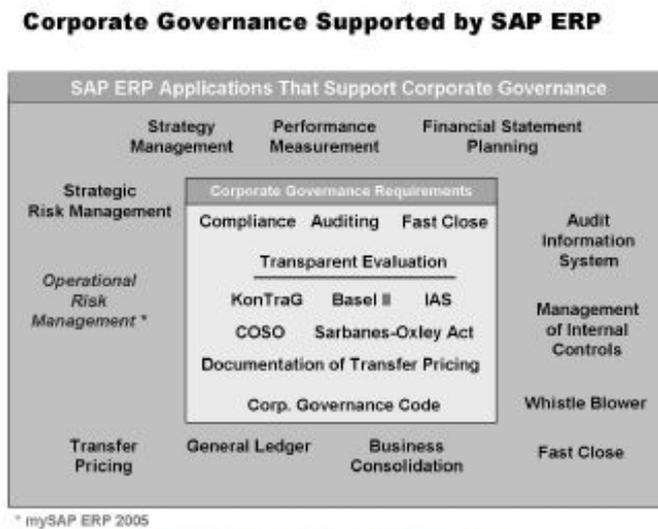

Figure 8: Corporate Governance Supported by SAP ERP

Εικόνα 18 GRC by SAP ERP, Auditing with SAP ER, My My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2006

Ως συστατικά του SAP, του SAP Net Weaver, και του SAP ERP προσφέρονται οι ακόλουθοι έλεγχοι: Inherent Controls, Configurable Controls, Security Controls, Reported Controls.

Οι εφαρμογές του SAP ERP που στοχεύουν στην Εταιρική Διακυβέρνηση απευθείας είναι: Audit Information System, Whistle-Blower, Analyses for Basel II, Operational Risk Management.

Τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από την ενσωμάτωση στο τμήμα Πληροφορικής (IT) του SAP Net Weaver είναι τα ακόλουθα: Λιγότερη πολυπλοκότητα, λιγότερες απαιτήσεις για συγκεκριμένη παραμετροποίηση εκ μέρους των πελατών, μεγαλύτερη επιχειρησιακή απόδοση.

³⁰ “Auditing with SAP ER, My My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2006”, pp. 15

Πρόσθετες εφαρμογές του SAP, επίσης είναι: το Γενικό Καθολικό (με καινούριες λειτουργίες), γρήγορη διαδικασία κλεισίματος, υποστήριξη για τα διεθνή πρότυπα (IAS), Ενδοομιλικές Συναλλαγές (Transfer Pricing).

Οι εφαρμογές του SAP Strategic Enterprise Management (SEM) που προσφέρουν πρόσθετη αξία στους ελεγκτές είναι οι εξής: SAP SEM Business Consolidation, SAP SEM Business Planning, SAP SEM Strategy Management, SAP SEM Risk-Management.

7.3 Διαχείριση ασφαλιστικών δικλίδων (Internal Controls) στα πλαίσια της Εταιρικής Διακυβέρνησης (GRC)

Η εταιρική διακυβέρνηση είναι πολύ σημαντικό θέμα στις μέρες μας καθώς οι κυβερνητικές ρυθμίσεις έχουν καταστήσει τις επιχειρήσεις και τις διοικήσεις πιο υπεύθυνες όσον αφορά τη δημοσίευση των οικονομικών τους καταστάσεων. Η Εταιρική Διακυβέρνηση όπως παρέχεται από το SAP ERP, παρέχει εύρος δικλίδων ασφαλείας όπως Εγγενείς (inherent), επίκτητοι (Configurable), ασφαλείας (Security) και αναφοράς (Reporting). Επιπρόσθετα, η Διαχείριση των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας (MIC) βοηθά καθώς ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του λογισμικού όπως έχουν τεθεί από το Sarbanes Oxley Act of 2002.

Η εφαρμογή αυτή που παρέχεται σε διευθυντές και διοικητικά στελέχη συνεισφέρει στα ακόλουθα:

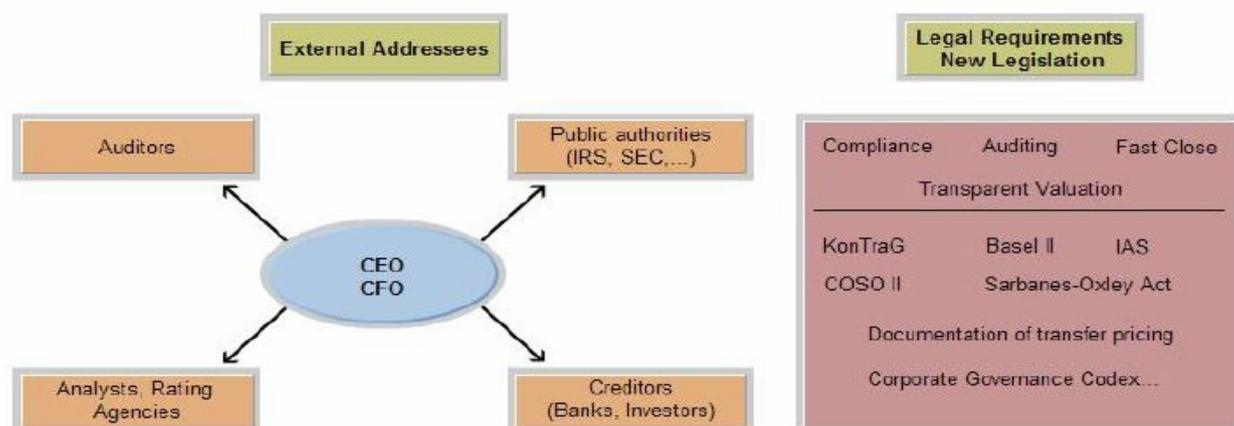
- Επιβεβαιώνει την ακρίβεια των τριμηνιαίων και των ετησίων οικονομικών καταστάσεων και των γνωστοποιήσεων.
- Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των ελέγχων διαφάνειας/γνωστοποιήσεων και κάνει αναφορά σχετικά με την αποτελεσματικότητα των δικλίδων ασφαλείας.
- Σχεδιάζει, εγκαθιστά και διατηρεί τις δικλίδες ασφαλείας ως προς τις γνωστοποιήσεις (disclosure controls).
- Υποδεικνύει για κάθε περιοδική αναφορά, κάθε σημαντική αλλαγή που έχει γίνει στις εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας, κάθε ανεπάρκεια και αδυναμία δείγματος που σημειώνεται από την τελευταία αξιολόγηση τους και έπειτα.
- Παρέχει τεκμηρίωση στη σχέση ανάμεσα στις οικονομικές καταστάσεις και στους ισχυρισμούς διοίκησης.

Το MIC (Management of Internal Controls) υποστηρίζει όλες και τις κεντρικές αλλά και αποκεντρωμένες τεκμηριώσεις. Η κεντρική διαδικασία καταλόγου προτύπων μπορεί να αντιγραφεί ή και να υιοθετηθεί έτσι ώστε να ταιριάζει στις απαιτήσεις κάθε οργανισμού. Δεδομένου κιόλας ότι οι διοικήσεις χρειάζονται να γνωρίζουν ανά πάσα ώρα και στιγμή την κατάσταση των δικλίδων ασφαλείας, το MIC παρέχει τη δυνατότητα άντλησης εκτενών αναφορών και την εκτύπωση τους καθώς και ένα διευθυντικό ταμπλό (executive dashboard).

Corporate Governance (general)

Η εταιρική διακυβέρνηση σχετίζεται με ένα σύστημα νόμων, ρυθμίσεων και πρακτικών η οποία προάγει και διασφαλίζει την εγκυρότητα της επιχείρησης. Συνεπώς προκειμένου κάθε επιχείρηση να συμβάλει στη παγκόσμια ανάπτυξη και οικονομία οφείλει να υπακούει σε κάποιους ενιαίους κανόνες και οδηγίες. Με τις συνεχείς αλλαγές στους ρόλους των οικονομικών διευθυντών και προέδρων, εξωτερικές οντότητες όπως είναι οι Ελεγκτές, Δημόσιες αρχές, Αναλυτές, Πιστωτές, συνεχώς απαιτείται διαβεβαίωση από τέτοιους ειδικούς. Στη διαβεβαίωση αυτή και στη δική τους πληροφόρηση, βασίζονται προκειμένου να ληφθούν αποφάσεις για επενδύσεις, για τη πιστοληπτική ικανότητα, επιτόκια ομολόγων, και για τη συνολική σταθερότητα της επιχείρησης. Η πληροφόρηση αυτή διαδραματίζει σημαντικό ρόλο καθώς επηρεάζει τους εργαζομένους, τους πιστωτές, τους μετόχους και βασικά όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ως προς τη πληροφόρηση αυτή. Είναι λογικό λοιπόν να πραγματοποιείται δαπάνη εκ μέρους των επιχειρήσεων προκειμένου η πληροφόρηση αυτή να είναι έγκυρη και αξιόπιστη. Συνεπώς πρέπει να υπακούει σε νόμους και κανονισμούς όπως : Sarbanes-Oxley Act, COSO II, Basel και άλλα.

Corporate Governance - External Requirements

Εικόνα 19 GRC-External Requirements, Management empowered by My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2005

Ο στόχος της Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι τρισδιάστατος.

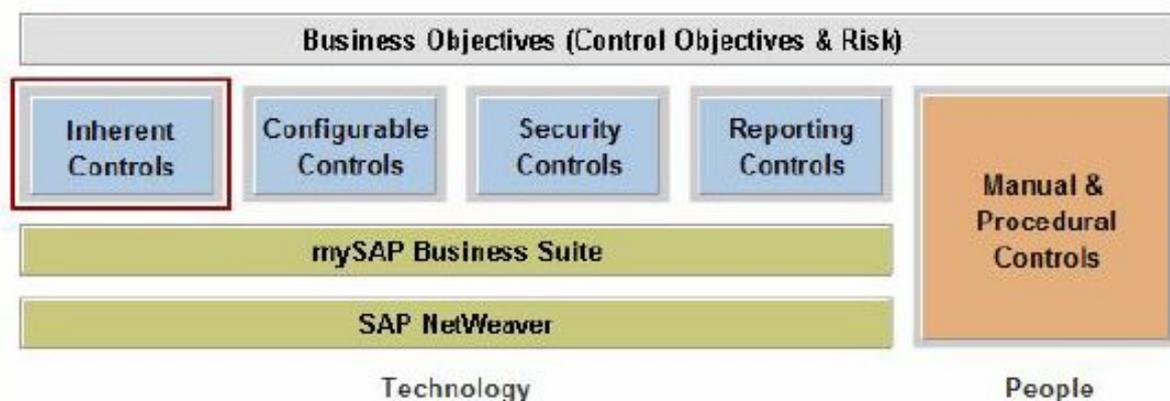
- Διαφάνεια πληροφοριών (Διαφανής λογιστική, γνωστοποίηση, εσωτερική και εξωτερική ανάλυση, αλλαγές αναφορών).
- Εσωτερικός έλεγχος των διαδικασιών (συμμόρφωση με κανονισμούς και νομοθεσίες).
- Αποτελεσματικότητα των εσωτερικών ελέγχων (περιοδικά κλεισίματα, αλλαγές).

Η διαδικασία SAP παρέχει μια συνεπή ροή των δεδομένων και πληροφοριών που επιτρέπει στις πληροφορίες να ελέγχονται πιο γρήγορα και με ακρίβεια. Επιτρέπει επίσης να διαμορφωθούν πρόσθετοι έλεγχοι για το my SAP ERP Financials. Για παράδειγμα, μπορεί να οριστεί ότι κάθε εγγραφή που υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο ποσό , αυτόματα επισημαίνεται. Επίσης τα οικονομικά στοιχεία και άλλα βασικά στοιχεία ανά πάσα στιγμή μπορούν να αντληθούν και να παρακολουθηθούν. Για κάθε αντικείμενο ελέγχου, τίθεται ένα κρίσιμο σημείο το οποίο όταν υπερβαίνεται, επισημαίνεται και διερευνάται η αιτία του προβλήματος.

Συμβολή του SAP στην Ελεγκτική Διαδικασία & στην Οργάνωση Ελέγχου:

Τα συστήματα SAP Net Weaver και SAP ERP προσφέρουν ενσωματωμένα στοιχεία ελέγχου, όπως τα εξής:

- Inherent system controls (εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας)
- Configurable controls (επίκτητοι-συντονιστικοί έλεγχοι)
- Security controls (έλεγχοι ασφαλείας)
- Report controls (έλεγχοι αναφοράς)

Εικόνα 20 MIC by SAP, Management empowered by My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2005

- Internal (or inherent controls)³¹:

Οι εσωτερικοί ή εγγενείς έλεγχοι στο SAP Business Suite και στην οικονομική ενότητα του SAP ERP, παρέχουν λειτουργίες ελέγχου σε επίπεδο εγγράφων που είναι ενσωματωμένες στη λογική του συστήματος. Η αρχή/θεωρία του SAP εγγράφου (documentation), για παράδειγμα, είναι ένα μέτρο εσωτερικού ελέγχου που επιτρέπει να εντοπίζεται κάθε μεμονωμένη εγγραφή πίσω στην προέλευσή της, να ανευρεθεί το όνομα χρήστη καταχώρησης, η ώρα καταχώρησης, καθώς και κάθε άλλη εγγραφή που σχετίζεται με αυτή, π.χ εκκαθάριση. Το SAP Business παρέχει δεδομένα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν αμέσως σε απευθείας σύνδεση για τις αναλύσεις σε πραγματικό χρόνο. Κάθε συναλλαγή καταγράφεται σε ένα έγγραφο. Η ιστορία της συναλλαγής καταγράφεται από μία αλληλουχία εγγράφων. Διπλός έλεγχος του συστήματος διασφαλίζει την ακεραιότητα των δεδομένων. Με την ολοκλήρωση των εγγραφών κλεισίματος, όλες οι εγγραφές μπορούν να επισκοπηθούν/παρακολουθηθούν. Το σύστημα αποθηκεύει το ιστορικό των συναλλαγών με την ημερομηνία και την ώρα των συναλλαγών, καθώς και την ιστορία των αλλαγών του προγράμματος και τη διαμόρφωση.

Οι εσωτερικοί έλεγχοι χρησιμοποιούνται για τη διάρθρωση των δραστηριοτήτων παρακολούθησης. Αυτό περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια και τα αποτελέσματα:

- Παρακολούθηση της χρήσης των συναλλαγών
- Παρακολούθηση της ασφάλειας και της πρόσβασης
- Αρχείο εγγραφών μεταφοράς
- Υποστηρικτικό πακέτο καταγραφής εγγραφών

Οι εγγενείς δικλείδες ασφαλείας που παρέχονται από το SAP είναι οι ακόλουθες:

- Σε πραγματικό χρόνο, σε απευθείας σύνδεση δεδομένων για άμεσες αναλύσεις
- Κάθε συναλλαγή καταγράφεται σε ένα έγγραφο, διαδοχικά έγγραφα
- Ιστορικό των συναλλαγών και αλλαγές στα προγράμματα και τις διαμορφώσεις (configuration)
- Διπλοί έλεγχοι

³¹ Auditing with SAP ER, My My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2006", pp. 19

- Ενσωματωμένες εγγραφές κλεισίματος, δυνατότητα επίβλεψης αμφίβολων εγγραφών.
- Οι εσωτερικοί έλεγχοι δομούν τη διαδικασία παρακολούθησης

- **Configurable controls (Συντονιστικοί έλεγχοι):**

Είναι εφικτό να συντονιστούν επιπρόσθετοι έλεγχοι για την οικονομική ενότητα του SAP ERP. Για παράδειγμα, υπάρχει η δυνατότητα να απομονωθούν εγγραφές, των οποίων τα ποσά υπερβαίνουν ένα συγκεκριμένο ποσό³². Επίσης ανά πάσα ώρα και στιγμή τα οικονομικά στοιχεία μπορούν να παρακολουθηθούν. Γενικά τίθενται κρίσιμα όρια, τα οποία κάθε φορά που υπερβαίνονται μπορεί να διερευνηθεί η αιτία του προβλήματος. Οι χρήστες του SAP, όταν ρυθμίζουν τις παραμέτρους του συστήματος, μπορούν να δημιουργήσουν και να προσδιορίσουν συντονιστικούς ελέγχους για τις ακόλουθες ενέργειες και στοιχεία:

- Ανοχές ελέγχου (ορισμός περιθωρίων αποκλίσεων από τον έλεγχο)
- Απαιτούμενα πεδία ή πεδία που συμπληρώνονται από το σύστημα.
- Προκαθορισμένα βασικά αρχεία δεδομένων τα οποία εμφανίζονται ως προεπιλεγμένες τιμές
- Κωδικοί αιτιολόγησης
- Εμφάνιση σφαλμάτων ανά χρήστη και προειδοποιητικά μηνύματα.
- Αυτόματες, ενσωματωμένες εγγραφές ανάλογα με προκαθορισμένα κλειδιά καταχώρησης/εγγραφής.
- Ροή εργασιών
- Διαχείριση κινδύνου (SEM)
- Πίνακας Διαχείρισης Ελέγχου(Management Cockpit, SEM)

Το Sap Business Workflow, η Διαχείριση Κινδύνου SAP SEM, και το SAP SEM Management Cockpit ροής εργασίας των επιχειρήσεων, υποστηρίζουν τη λειτουργία των συντονιστικών ελέγχων. Με το Sap Business Workflow, μπορούν να προστεθούν επιλογές, να σταλούν emails, να ειδοποιηθεί ο αρμόδιος υπεύθυνος και να επικυρωθούν λειτουργίες.

³² “Auditing with SAP ER, My My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2006”, pp. 20

- **Security controls (δικλείδες ασφαλείας)**

Οι έλεγχοι ασφαλείας χρησιμοποιούνται για να ρυθμίζουν την πρόσβαση των χρηστών και τις άδειες/εξουσιοδοτήσεις για τα προγράμματα, τις συναλλαγές, τους πίνακες δεδομένων, και τα πεδία³³. Οι έλεγχοι ασφαλείας μπορούν ακόμη να χρησιμοποιηθούν για τον εντοπισμό και την αποτροπή μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης ή πιθανών επιθέσεων.

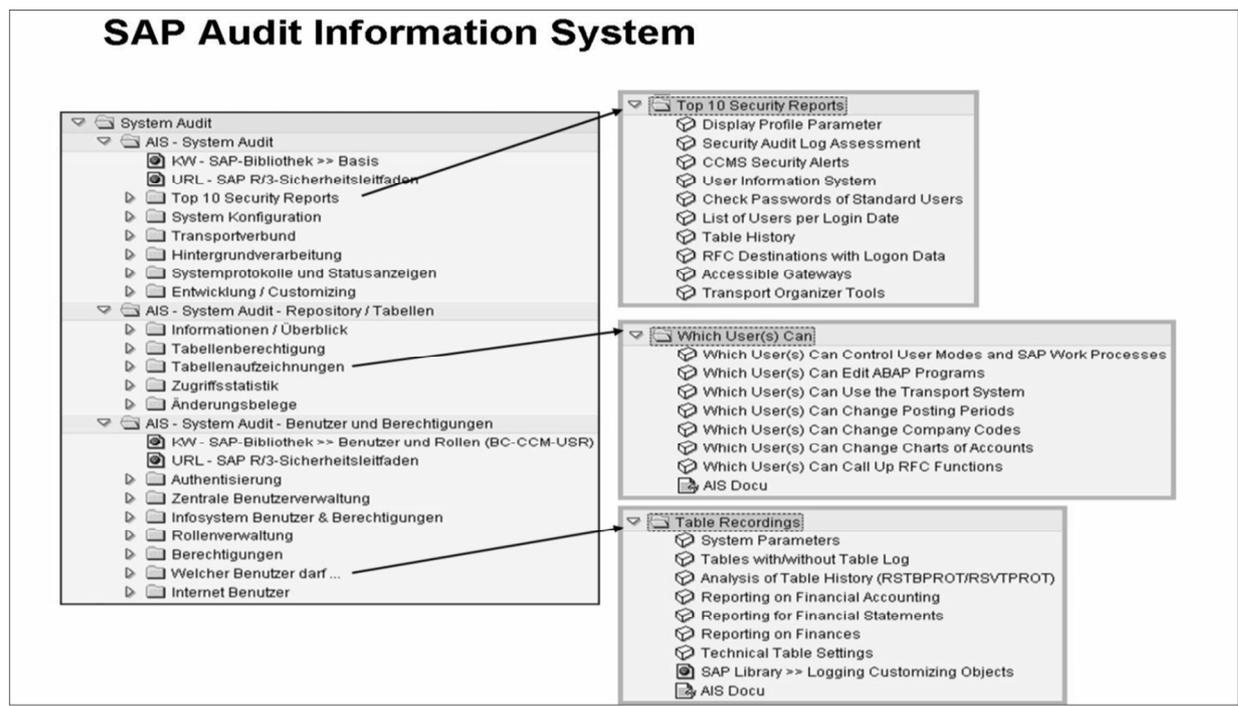
Το πληροφοριακό σύστημα ελέγχου SAP AIS, είναι ένα βασικό συστατικό της λύσης που παρέχεται από το λογισμικό SAP για την συμμόρφωση του με του κανονισμούς Sarbanes-Oxley. Το SAP AIS είναι το πιο σημαντικό εργαλείο του SAP για τους ελεγκτές και παρέχει άμεση πρόσβαση σε σημαντικές εκθέσεις και πληροφορίες σχετικά με τη διαμόρφωση του συστήματος και τη ροή των δεδομένων μέσα στο σύστημα.

Το SAP AIS είναι η εργαλειοθήκη των ελεγκτών σε περιβάλλον SAP. Παρέχει μια δομημένη συλλογή των τυποποιημένων εκθέσεων με προκαθορισμένες ρυθμίσεις. Χάρη στην αρχή της οργάνωσης που έχει ως βάση τους ρόλους, η εφαρμογή είναι επίσης ιδανική για ελεγκτές με περιορισμένη εμπειρία στο SAP.

Το σύστημα πληροφοριών ελέγχου (AIS) παρέχει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- Τις πιο σημαντικές εκθέσεις/αναφορές ασφαλείας
- Τα πεδία στα οποία κάθε χρήστης μπορεί να έχει πρόσβαση και τους ρόλους στους οποίους έχει εξουσιοδότηση.
- Τη διαμόρφωση δεδομένων και τις πληροφορίες που αποθηκεύονται σε κάθε πίνακα.

³³ “Auditing with SAP ER, My My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2006”, pp. 21

Εικόνα 21 Auditing with SAP ER, My My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2006

Παραδείγματα ελέγχων ασφαλείας είναι τα ακόλουθα:

- Διαμόρφωση της κατάλληλης πρόσβασης και των εξουσιοδοτήσεων των χρηστών για προγράμματα, συναλλαγές, πίνακες και πεδία.
- Ανίχνευση και πρόληψη της μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης και πιθανών επιθέσεων.
- Αποτελεσματική και αποδοτική δημιουργία και συντήρηση των προφίλ χρηστών και των αναθέσεων-καθηκόντων τους.

- **REPORT CONTROLS (έλεγχοι αναφοράς):**

Η λύση διαχείρισης συμμόρφωσης του SAP όσον αφορά το Sarbanes-Oxley αντιπροσωπεύει ένα εργαλείο που ενημερώνει τη Διοίκηση/Διεύθυνση για πιθανά ηθικά ζητήματα. Το Whistle-blowing είναι μια διαδικτυακή εφαρμογή που επιτρέπει στους υπαλλήλους να γνωστοποιούν τις ανησυχίες τους σχετικά με ηθικά ζητήματα σε ένα ανώνυμο τρόπο³⁴.

³⁴ “Auditing with SAP ER, My My SAP ERP Financials, SAP AG, SAP Press 2006”, pp. 23

Παραδείγματα ελέγχων αναφοράς είναι τα ακόλουθα:

- Άμεση παρακολούθηση των δραστηριοτήτων κλεισίματος
Βασικές/Πρότυπες εκθέσεις (σε διάταξη δέντρου) φιλικές προς το χρήστη.
- Θεματικοί οδηγοί βοήθειας
Δυνατότητα λειτουργίας αναφορών XBRL
Ελεγκτικές λειτουργίες (ιστορία ,αλλαγή αρχείου εγγραφών, ροή εγγραφής.
- Επιχειρησιακή ενοποίηση (SAP SEM)

Σημείωση: Το Whistle-Blowing είναι διαθέσιμο ως μέρος του λογισμικού διαχείρισης της συμμόρφωσης (SOA) και του mySAP ERP Financials.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: Ελεγκτική διαδικασία & Ανάλυση κλάδων

8.1. Ελεγκτικές διαδικασίες – Θεωρητική αναφορά

8.1.1 Σκοπός Ελεγκτή-Ισχυρισμοί Διοίκησης- Διαδικασίες Εκτίμησης Κινδύνου-Κίνδυνοι που χρίζουν ιδιαίτερη Ελεγκτική Εξέταση- Οντότητα και περιβάλλον

Κίνδυνοι που Απαιτούν Ιδιαίτερη Ελεγκτική Εξέταση

Ως μέρος της εκτίμησης κινδύνων, ο ελεγκτής πρέπει να προσδιορίσει εάν οποιοσδήποτε από τους κινδύνους που εντοπίστηκαν είναι, κατά την κρίση του ελεγκτή, ένας σημαντικός κίνδυνος. Κατά την άσκηση της κρίσης αυτής, ο ελεγκτής πρέπει να μη λαμβάνει υπόψη τις επιδράσεις των εντοπισμένων δικλίδων που σχετίζονται με τον κίνδυνο. Κατά την άσκηση της κρίσης ως προς το ποιοι κίνδυνοι είναι σημαντικοί κίνδυνοι, ο ελεγκτής πρέπει να εξετάσει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- (α) Εάν ο κίνδυνος είναι ένας κίνδυνος απάτης,
- (β) Εάν ο κίνδυνος σχετίζεται με πρόσφατες σημαντικές οικονομικές, λογιστικές ή άλλες εξελίξεις και, ως εκ τούτου, απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή,
- (γ) Την πολυπλοκότητα των συναλλαγών,
- (δ) Εάν ο κίνδυνος περιλαμβάνει σημαντικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη,
- (ε) Το βαθμό υποκειμενικότητας στη μέτρηση των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που σχετίζονται με τον κίνδυνο, ιδίως εκείνων των μετρήσεων που συνεπάγονται ένα ευρύ φάσμα αβεβαιότητας επιμέτρησης, και
- (στ) Εάν ο κίνδυνος αφορά σημαντικές συναλλαγές που είναι εκτός της συνήθους πορείας των εργασιών για την οντότητα, ή άλλως εμφανίζονται να είναι ασυνήθιστες.

Η Οντότητα και το Περιβάλλον Της

Ο ελεγκτής πρέπει να αποκτά κατανόηση των εξής:

- (α) Των σχετικών κλαδικών, ρυθμιστικών και άλλων εξωτερικών παραγόντων, περιλαμβανομένου του εφαρμοστέου πλαισίου χρηματοοικονομικής αναφοράς.

(β) Της φύσης της οντότητας, περιλαμβανομένων:

- (i) των λειτουργιών της,
- (ii) της ιδιοκτησίας και των δομών διακυβέρνησής της,
- (iii) των ειδών των επενδύσεων που κάνει και σχεδιάζει να κάνει η οντότητα περιλαμβανομένων των επενδύσεων σε οντότητες ειδικού σκοπού
- (iv) τον τρόπο που είναι δομημένη η οντότητα και το πώς χρηματοδοτείται

Τεκμηρίωση

- Επισκόπηση σχεδιαστικής επάρκειας και εφαρμογής εσωτερικών δικλίδων:
 - ✓ Σημαντικός λογαριασμός
 - ✓ Επιχειρηματικό περιβάλλον
 - ✓ IT περιβάλλον και εσωτερικές δικλίδες
 - ✓ Σχόλια σχετικά με την σχεδιαστική επάρκεια των εσωτερικών δικλίδων
 - ✓ Σχόλια σχετικά με την εφαρμογή των εσωτερικών δικλίδων
 - ✓ Παραπομπή σε Γράμμα προς την Διοίκηση
 - ✓ Περαιτέρω απαιτούμενες ελεγκτικές διαδικασίες
 - ✓ Ευρήματα σε περίπτωση ελέγχου εσωτερικών δικλίδων

8.1.2 Παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν τον κίνδυνο ουσιώδους λάθους σε επίπεδο συνόλου οικονομικών καταστάσεων

Ο ελεγκτής πρέπει να εντοπίζει και να εκτιμά τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος σε:

- επίπεδο οικονομικής κατάστασης, και
- επίπεδο ισχυρισμού για κατηγορίες συναλλαγών, υπόλοιπα, λογαριασμών και γνωστοποιήσεις, ώστε να παρέχουν βάση για το σχεδιασμό και την εκτέλεση περαιτέρω ελεγκτικών διαδικασιών.

Επιχειρηματικός κίνδυνος : Ένας κίνδυνος που προκύπτει από σοβαρές καταστάσεις, γεγονότα, περιστάσεις, ενέργειες ή αδράνειες, ο οποίος θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά την ικανότητα μιας οντότητας να επιτυγχάνει τους στόχους της και να υλοποιεί τις στρατηγικές της, ή από τη θέσπιση μη ενδεδειγμένων στόχων και στρατηγικών.

Η πιθανότητα να υπάρχουν σφάλματα στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις εξαρτάται από τους ακόλουθους παράγοντες:

- **Στρατηγικοί κίνδυνοι και εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης**

Εξωτερικοί κίνδυνοι (δεν μπορούν να ελεγχθούν από την επιχείρηση).

Οι κίνδυνοι αυτοί σχετίζονται με :

- Μεταβολές στις προτιμήσεις των καταναλωτών ,στις διαθέσεις και τις απόψεις της κοινής γνώμης (ζήτηση παραγομένων προϊόντων και υπηρεσιών).
- Αλλαγή νομοθετικού πλαισίου ή κυβερνητικής πολιτικής.
- Κινδύνους αγοράς (π.χ, πληθωρισμός ,επιτόκια, συναλλαγματικές ισοτιμίες κ.λ.π.)
- Περιβαλλοντικούς κινδύνους (π.χ μόλυνση περιβάλλοντος κ.λ.π)
- Κινδύνους φυσικών καταστροφών (π.χ πυρκαγιά, τρομοκρατικές ενέργειες κ.λ.π.)
- Οικονομικές και ευρύτερες γεωπολιτικές συνθήκες και εξελίξεις.

- **Κίνδυνοι επιχειρησιακών διαδικασιών και εσωτερικό επιχειρηματικό περιβάλλον.**

Εσωτερικοί κίνδυνοι (Ελέγχονται από την επιχείρηση)

Οι κίνδυνοι αυτοί σχετίζονται με :

- Αποφάσεις Διοίκησης και στελεχών .
- Αποτυχία συμμόρφωσης σε νόμους και κανονισμούς .
- Διαδικασίες και συστήματα (μη τήρηση διαδικασιών και συστημάτων ασφαλείας)
- Τα παραγόμενα προϊόντα ή προσφερόμενες υπηρεσίες (προσφορά παραγόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών)
- Το εργατικό και υπαλληλικό προσωπικό (π.χ κακή εκπαίδευση , απάτες κ.λ.π)
- Τις σχέσεις με πελάτες ,προμηθευτές κ.λ.π (π.χ πιστωτικός κίνδυνος).
- Το πεδίο του ανταγωνισμού .
- Αποτελεσματικότητα των συντελεστών παραγωγής .
- Εξελίξεις στην τεχνολογία .

8.1.3 Εσωτερικές δικλείδες που έχουν αναπτυχθεί από τη διοίκηση για την αντιμετώπιση των προηγούμενων κινδύνων

Ο ελεγκτής έχοντας μελετήσει αυτούς τους κινδύνους διαμορφώνει άποψη για το επίπεδο του υπολειμματικού κινδύνου, ο οποίος είναι ο κίνδυνος που απομένει στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις μετά την εφαρμογή των εσωτερικών δικλείδων, δεδομένων των στρατηγικών κινδύνων και των κινδύνων επιχειρησιακών διαδικασιών που ενυπάρχουν. Για τους 2 αυτούς κινδύνους, ο ελεγκτής μελετά τις δικλείδες αντιμετώπισης τους. Ο υπολειμματικός κίνδυνος προκύπτει από την αδράνεια της επιχείρησης στη λήψη κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισης πρωτογενών κινδύνων. Βέβαια η εξάλειψη-εκμηδένιση της πιθανότητας κινδύνων δεν είναι δυνατή όσα μέτρα και αν έχουν ληφθεί. (Να σημειωθεί ότι πολλές φορές εισάγονται σκόπιμα σφάλματα με στόχο την παραποίηση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Ο υπολειμματικός κίνδυνος ποικίλει από λογαριασμό σε λογαριασμό ενώ κάποιοι από τους ισχυρισμούς της διοίκησης μπορεί να είναι πιο σημαντικοί από κάποιους λογαριασμούς. Για παράδειγμα ο ισχυρισμός Ύπαρξη ή Πραγματοποίηση για τα αποθέματα είναι –λογικά- πιο σημαντικός από τον ισχυρισμό Παρουσίαση και Γνωστοποίηση.

8.1.4 Καθορισμός επιπέδου ελεγκτικού κινδύνου

Ο καθορισμός του επιπέδου του ελεγκτικού κινδύνου από τον ελεγκτή γίνεται με βάση την ύπαρξη ουσιώδους σφάλματος αλλά και την έκταση των σχετικών συνεπειών για τον ελεγκτή, εάν αυτά τα σφάλματα αποκαλυφτούν. Οι παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη από τον ελεγκτή για τον προσδιορισμό του ελεγκτικού κινδύνου είναι:

- Ο αριθμός χρηστών της έκθεσης ελέγχου.
- Η οικονομική κατάσταση του πελάτη και η πιθανότητα να αντιμετωπίσει προβλήματα συνέχισης της δραστηριότητας του. Γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να εγείρουν αμφιβολίες για την παραδοχή της συνέχισης δραστηριότητας.

Τα ακόλουθα είναι παραδείγματα γεγονότων ή συνθηκών που, ατομικά ή συλλογικά, μπορεί να εγείρουν σημαντική αμφιβολία επί της παραδοχής της συνέχισης δραστηριότητας. Αυτός ο κατάλογος δεν περιλαμβάνει όλες τις περιπτώσεις, ούτε η ύπαρξη ενός ή περισσότερων από τα στοιχεία σημαίνει ότι υπάρχει πάντα ουσιώδης αβεβαιότητα.

Χρηματοοικονομικά

1. Καθαρές υποχρεώσεις ή καθαρές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.
2. Δανεισμοί σταθερής διάρκειας των οποίων πλησιάζει η ημερομηνία λήξης χωρίς ρεαλιστική προοπτική ανανέωσης ή αποπληρωμής, ή υπέρμετρη εξάρτηση από βραχυπρόθεσμους δανεισμούς για τη χρηματοδότηση μακροπρόθεσμων περιουσιακών στοιχείων.
3. Ενδείξεις άρσης της χρηματοοικονομικής υποστήριξης από πιστωτές.
4. Αρνητικές λειτουργικές ταμειακές ροές που υποδηλώνονται από ιστορικές ή προβλεπόμενες οικονομικές καταστάσεις.
5. Αρνητικοί βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες
6. Σημαντικές λειτουργικές ζημιές ή σημαντική υποτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ταμειακών ροών.
7. Καθυστερήσεις ή διακοπή μερισμάτων.
8. Αδυναμία πληρωμής των πιστωτών στις προβλεπόμενες ημερομηνίες.
9. Αδυναμία συμμόρφωσης με τους όρους δανειακών συμβάσεων.
10. Αλλαγή των συναλλαγών με τους προμηθευτές από πίστωση σε εξόφληση με την παράδοση.
11. Αδυναμία εξασφάλισης χρηματοδότησης για σημαντική ανάπτυξη νέου προϊόντος ή για άλλες σημαντικές επενδύσεις.

Λειτουργικά

1. Προθέσεις της διοίκησης να θέσει υπό εκκαθάριση την οντότητα ή να διακόψει λειτουργίες της.
2. Απώλεια βασικών μελών της διοίκησης χωρίς αντικατάσταση.
3. Απώλεια κύριας αγοράς, βασικού (ών) πελάτη(τών), δικαιώματος χρήσης, άδειας ή βασικού(ών) προμηθευτή(τών).
4. Εργασιακές δυσκολίες.
5. Ελλείψεις σημαντικών εφοδίων.

6. Εμφάνιση ενός πολύ επιτυχημένου ανταγωνιστή.
7. Λοιπά
8. Μη συμμόρφωση με κεφαλαιακές ή άλλες κανονιστικές απαιτήσεις.
9. Εκκρεμή νομικά ή κανονιστικά μέτρα εναντίον της οντότητας που μπορεί, εάν είναι επιτυχή, να έχουν ως αποτέλεσμα αξιώσεις που η οντότητα είναι απίθανο να είναι σε θέση να ικανοποιήσει.
10. Αλλαγές νόμων ή κανονισμών ή κυβερνητικών πολιτικών που αναμένεται να επηρεάσουν αρνητικά την οντότητα.
11. Ανασφάλιστες ή υποασφαλισμένες καταστροφές όταν προκύψουν
12. Η σημασία που έχει ο πελάτης για τον ελεγκτή. Αν ο πελάτης αποτελεί σημαντικό μέρος των εσόδων , τότε θα προσδιορίσει μειωμένο επίπεδο ελεγκτικού κινδύνου.
13. Ο ελεγκτής επιλέγει αυξημένο επίπεδο ελεγκτικού κινδύνου, από την πίεση της διοίκησης της επιχείρησης και του ανταγωνισμού , όταν αποδέχεται τον έλεγχο ενός πελάτη με μειωμένη αμοιβή και συνεπώς αναγκάζεται να περιορίσει τις ελεγκτικές του διαδικασίες.

Στη πράξη λοιπόν, οι παράγοντες αυτοί συμβάλλουν στον καθορισμό του ελεγκτικού κινδύνου .

8.1.5 Χρήση Σημείων Αναφοράς για τον Προσδιορισμό του Ουσιώδους Μεγέθους των Οικονομικών Καταστάσεων ως ένα Σύνολο

Οι παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν τον εντοπισμό ενός κατάλληλου σημείου αναφοράς περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων (για παράδειγμα, περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις, καθαρή θέση, έσοδα, έξοδα)
- Το εάν υπάρχουν κονδύλια επί των οποίων η προσοχή των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων της συγκεκριμένης οντότητας τείνει να εστιάζεται (για παράδειγμα, για σκοπό αξιολόγησης της χρηματοοικονομικής επίδοσης οι χρήστες μπορεί να τείνουν να εστιάζουν στα κέρδη, τα έσοδα ή τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία),
- Τη φύση της οντότητας, όταν η οντότητα είναι στον κύκλο ζωής της, καθώς και τον κλάδο και το οικονομικό περιβάλλον στο οποίο η οντότητα λειτουργεί.

- Τη δομή ιδιοκτησίας της οντότητας και τον τρόπο χρηματοδότησής της (για παράδειγμα, εάν η οντότητα χρηματοδοτείται αποκλειστικά από χρέος παρά από ίδια κεφάλαια, οι χρήστες μπορεί να δίνουν περισσότερη έμφαση στα περιουσιακά στοιχεία και στις αξιώσεις επ' αυτών παρά στα κέρδη της οντότητας), και
- Τη σχετική μεταβλητότητα του σημείου αναφοράς

Παράγοντες που επηρεάζουν την απόφαση για την Ουσιαστικότητα.

Σύμφωνα με τους Thomas McKee & Ellifsen (2000), η επίδραση των ποιοτικών παραγόντων μπορεί να είναι πολύ σημαντική και τότε χρειάζεται να επεμβαίνει ο ελεγκτής με την επαγγελματική του κρίση.

- Κίνδυνος επιδέξιων χειρισμού των κερδών (smoothing earnings).
- Πιθανές επιδράσεις των ανακρίβειών σε γενικές τάσεις ,όπως στην αποδοτικότητα.
- Παρουσία περιοριστικών χρεωστικών συμβολαίων
- Ακρίβεια και αξιοπιστία του λογιστικού συστήματος
- Επικείμενη εξαγορά, συγχώνευση ή πώληση.
- Πιθανή επίδραση λανθασμένης διατύπωσης σε τμήματα πληροφοριών.
- Απειλή από κάποιον δικαστικό αγώνα ή άλλη εξωτερική επιθεώρηση της δουλειάς των ελεγκτών (π.χ παρακολούθηση από κάποιο κυβερνητικό σώμα)
- Κίνδυνος ύπαρξης μη ανιχνεύσιμων πληροφοριών
- Ανίχνευση απάτης – δόλου, ή ενδείξεις απάτης σε προηγούμενες περιόδους.
- Εκτίμηση/υπολογισμός του κινδύνου για ανακρίβειες από δόλο.

8.1.6 Κίνδυνος ουσιώδους λάθους σε επίπεδο ισχυρισμών διοικήσεως

Ισχυρισμοί διοίκησης (Assertions): είναι διαβεβαιώσεις της επιχείρησης, ρητές ή κατ'άλλο τρόπο, οι οποίες ενσωματώνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που χρησιμοποιούνται από τον ελεγκτή για να εξετάσει τους διαφορετικούς τύπους ενδεχόμενων σφαλμάτων που μπορεί να συμβαίνουν.

Εκτίμηση κινδύνων ουσιώδους σφάλματος σε επίπεδο ισχυρισμού

A109. Οι κίνδυνοι ουσιώδους σφάλματος σε επίπεδο ισχυρισμού για κατηγορίες συναλλαγών, υπόλοιπα λογαριασμών και γνωστοποιήσεις χρειάζεται να εξετάζονται, επειδή η εξέταση βοηθά άμεσα στον καθορισμό της φύσης, του χρόνου και της έκτασης των περαιτέρω ελεγκτικών διαδικασιών στο επίπεδο ισχυρισμού που είναι αναγκαίες για την απόκτηση επαρκών και κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων. Κατά τον εντοπισμό και την εκτίμηση κινδύνων ουσιώδους σφάλματος στο επίπεδο ισχυρισμού, ο ελεγκτής μπορεί να συμπεράνει ότι οι κίνδυνοι που εντοπίστηκαν αφορούν πιο διάχυτα στις οικονομικές καταστάσεις ως σύνολο και ενδεχομένως επηρεάζουν πολλούς ισχυρισμούς.

Η χρήση ισχυρισμών

A110. Δηλώνοντας ότι οι οικονομικές καταστάσεις είναι σύμφωνες με το εφαρμοστέο πλαίσιο χρηματοοικονομικής αναφοράς, η διοίκηση έμμεσα ή ρητά προβαίνει σε ισχυρισμούς σχετικά με την αναγνώριση, την επιμέτρηση, την παρουσίαση και τη γνωστοποίηση των διαφόρων στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων.

A111. Οι ισχυρισμοί που χρησιμοποιούνται από τον ελεγκτή για να εξετάσει τα διάφορα είδη των πιθανών σφαλμάτων που μπορεί να προκύψουν, εμπίπτουν στις ακόλουθες τρεις κατηγορίες και μπορούν να λάβουν τις ακόλουθες μορφές:

(α) Ισχυρισμοί για κατηγορίες συναλλαγών και γεγονότα για την υπό έλεγχο περίοδο:

- (i) Πραγματοποίηση – συναλλαγές και γεγονότα που έχουν καταγραφεί έχουν πραγματοποιηθεί και αφορούν την οντότητα
- (ii) Πληρότητα – έχουν καταγραφεί όλες οι συναλλαγές και τα γεγονότα που έπρεπε να έχουν καταγραφεί
- (iii) Ακρίβεια – ποσά και άλλα δεδομένα που σχετίζονται με καταγραμμένες συναλλαγές και γεγονότα έχουν καταγραφεί ως ενδείκνυται.
- (iv) Διαχωρισμός – συναλλαγές και γεγονότα έχουν καταγραφεί στην ορθή λογιστική περίοδο.
- (v) Ταξινόμηση – συναλλαγές και γεγονότα έχουν καταγραφεί στους κατάλληλους λογαριασμούς.

(β) Ισχυρισμοί για υπόλοιπα λογαριασμών στο τέλος της περιόδου:

- (i) Ύπαρξη – τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις και τα συμμετοχικά συμφέροντα υπάρχουν.
- (ii) Δικαιώματα και δεσμεύσεις – η οντότητα κατέχει ή ελέγχει τα δικαιώματα σε περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις είναι δεσμεύσεις της οντότητας.
- (iii) Πληρότητα – όλα τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις και τα συμμετοχικά συμφέροντα που έπρεπε να έχουν καταγραφεί έχουν καταγραφεί.
- (iv) Αποτίμηση και κατανομή – όλα τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις και τα συμμετοχικά συμφέροντα περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις σε ενδεδειγμένα ποσά και κάθε προκύπτουσα προσαρμογή αποτίμησης ή κατανομής καταγράφεται ως ενδείκνυται.

(γ) Ισχυρισμοί για την παρουσίαση και τη γνωστοποίηση:

- (i) Πραγματοποίηση και δικαιώματα και δεσμεύσεις – γνωστοποιούμενα γεγονότα, συναλλαγές και άλλα θέματα έχουν συμβεί και αφορούν την οντότητα.
- (ii) Πληρότητα – όλες οι γνωστοποιήσεις που έπρεπε να έχουν περιληφθεί στις οικονομικές καταστάσεις, έχουν περιληφθεί.
- (iii) Ταξινόμηση και κατανοητότητα – οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες παρουσιάζονται και περιγράφονται κατάλληλα, και οι γνωστοποιήσεις εκφράζονται με σαφήνεια.
- (iv) Ακρίβεια και αποτίμηση – οι χρηματοοικονομικές και άλλες πληροφορίες γνωστοποιούνται εύλογα και στα ενδεδειγμένα ποσά.

Ο ελεγκτής μπορεί να χρησιμοποιήσει τους ισχυρισμούς, όπως περιγράφεται παραπάνω ή μπορεί να τους εκφράσει διαφορετικά υπό την προϋπόθεση ότι όλες οι πτυχές που περιγράφονται ανωτέρω έχουν καλυφθεί. Για παράδειγμα, ο ελεγκτής μπορεί να επιλέξει να συνδυάσει τους ισχυρισμούς για συναλλαγές και γεγονότα με τους ισχυρισμούς για υπόλοιπα λογαριασμών.

8.1.7 Εντοπισμός σημαντικών κινδύνων

A119. Οι σημαντικοί κίνδυνοι συχνά σχετίζονται με σημαντικές μη συνήθεις συναλλαγές ή θέματα που απαιτούν κρίση. Οι μη συνήθεις συναλλαγές είναι συναλλαγές που είναι ασυνήθιστες, λόγω μεγέθους ή φύσης, και που ως εκ τούτου δεν γίνονται συχνά. Τα ζητήματα που απαιτούν κρίση μπορεί να περιλαμβάνουν την ανάπτυξη λογιστικών εκτιμήσεων για τις οποίες υπάρχει σημαντική αβεβαιότητα επιμέτρησης. Οι συνήθεις, μη

πολύπλοκες συναλλαγές που υπόκεινται σε συστηματική επεξεργασία είναι λιγότερο πιθανό να προκαλέσουν σημαντικούς κινδύνους.

A120. Οι κίνδυνοι ουσιώδους σφάλματος μπορεί να είναι μεγαλύτεροι για σημαντικές μη συνήθεις συναλλαγές που προκύπτουν από ζητήματα όπως τα ακόλουθα:

- Μεγαλύτερη παρέμβαση της διοίκησης στον καθορισμό του λογιστικού χειρισμού.
- Μεγαλύτερη χειρονακτική παρέμβαση για συλλογή και επεξεργασία δεδομένων.
- Πολύπλοκοι υπολογισμοί ή λογιστικές αρχές.
- Η φύση των μη συνηθισμένων συναλλαγών, η οποία μπορεί να καταστήσει δύσκολη για την οντότητα την εφαρμογή αποτελεσματικών δικλίδων επί των κινδύνων.

A121. Οι κίνδυνοι ουσιώδους σφάλματος μπορεί να είναι μεγαλύτεροι για σημαντικά ζητήματα κρίσεως τα οποία απαιτούν την ανάπτυξη λογιστικών εκτιμήσεων, που προκύπτουν από θέματα όπως τα ακόλουθα:

- Λογιστικές αρχές για λογιστικές εκτιμήσεις ή αναγνώριση εσόδων μπορεί να υπόκεινται σε διαφορετική ερμηνεία.
- Η απαιτούμενη κρίση μπορεί να είναι υποκειμενική ή σύνθετη, ή να απαιτεί παραδοχές σχετικά με τις επιπτώσεις μελλοντικών γεγονότων, για παράδειγμα, κρίση σχετικά με εύλογη αξία.

8.1.8 Ενδογενής Κίνδυνος

Παράγοντες ενδογενούς κινδύνου που διαπερνούν όλη την επιχείρηση

Περιβαλλοντικός κίνδυνος (Environmental risk) – Σε μερικές περιστάσεις, παράγοντες που σχετίζονται με την εκτίμηση του ενδογενούς κινδύνου για την ανάπτυξη ενός συνολικού σχεδιασμού του ελέγχου μπορεί να περιλαμβάνουν τον κίνδυνο για ουσιώδη σφάλματα των οικονομικών καταστάσεων εξ αιτίας περιβαλλοντικών θεμάτων.

Παράγοντες που λαμβάνονται υπόψιν:

- Nature of the client's business (φύση της επιχείρησης)
- Nature of data processing systems (program customization & complexity of physical configuration impact risk). (Φύση λογισμικού και συστήματος προγράμματος).
- Integrity of management. (Αξιοπιστία της επιχείρησης)
- Client motivation. (Κίνητρο πελάτη)

- Results of previous audits (systematic errors), (έλεγχος προηγούμενων αποτελεσμάτων – παρατήρηση για το αν τα λάθη είναι επαναλαμβανόμενα).
- Initial versus repeat engagement. (Σύγκριση αρχικών με επαναλαμβανόμενων δεσμεύσεων).
- Related parties (Σχετιζόμενα-δεσμευμένα μέρη)
- Nonroutine transactions (ασυνήθιστες συναλλαγές).
- Management judgements required to record balances (Διοικητική κρίση που απαιτείται για την καταγραφή-αποκατάσταση ισορροπιών).
- Assets susceptible to misappropriation. (Πάγια υποκείμενα σε υπεξαίρεση).
- Makeup of account population. («Κατασκευή» πλήθους λογαριασμών).

Ισχυρισμοί διοίκησης και ενδογενείς κίνδυνοι

Στην περίπτωση ορισμένων ισχυρισμών ή υποκειμένων θεμάτων, οι πιθανές επιπτώσεις των **ενδογενών περιορισμών** στην ικανότητα του ελεγκτή να εντοπίζει ουσιώδη σφάλματα είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Τέτοιοι ισχυρισμοί ή υποκείμενα θέματα περιλαμβάνουν:

- Απάτη, ιδίως απάτη στην οποία εμπλέκεται η ανώτερη διοίκηση ή αφορά συμπαιγνία. Κατά τον εντοπισμό και την εκτίμηση των κινδύνων ουσιώδους σφάλματος λόγω απάτης, ο ελεγκτής πρέπει, βασιζόμενος στην υπόθεση ότι υπάρχουν κίνδυνοι απάτης κατά την αναγνώριση εσόδων, να αξιολογεί ποιοι τύποι εσόδων, συναλλαγών εσόδων ή ισχυρισμοί οδηγούν σε τέτοιους κινδύνους. Ο ελεγκτής πρέπει να χειρίζεται αυτούς του εκτιμώμενους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος λόγω απάτης ως σοβαρούς κινδύνους και συνεπώς, στο βαθμό που δεν το έχει ήδη κάνει, ο ελεγκτής πρέπει να αποκτά κατανόηση των σχετικών δικλίδων της οντότητας, περιλαμβανομένων των δραστηριοτήτων δικλίδων που σχετίζονται με τέτοιους κινδύνους. Ειδικοί παράγοντες κινδύνου απάτης, όπως ο κίνδυνος παραβίασης των δικλίδων από τη διοίκηση, ή ο κίνδυνος συμπαιγνίας που μπορεί να εμπλέκει εργαζόμενο(ους) και/ή τη διοίκηση, αποτρέπουν τον ελεγκτή από το να βασιστεί σε τεκμήρια από την οντότητα.
- Την ύπαρξη και την πληρότητα σχέσεων και συναλλαγών των συνδεδεμένων μερών.
- Η μη συμμόρφωση με νόμους και κανονισμούς.
- Μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να κάνουν μια οντότητα να σταματήσει να έχει τη δυνατότητα συνέχισης της δραστηριότητας.

Τα σχετικά ΔΠΕ 250 & 570 προσδιορίζουν ειδικές ελεγκτικές διαδικασίες για να βοηθήσουν στο μετριασμό των επιπτώσεων των ενδογενών περιορισμών.

Σύνοψη παραγόντων ενδογενούς κινδύνου

- Η φύση του κλάδου δραστηριότητας (ύπαρξη έντονων οικονομικών κύκλων, επίπεδο ανταγωνισμού, κλάδος σε σταθερότητα, σε φθίνουσα ή σε ανοδική πορεία).
- Η ταχύτητα τεχνολογικής προόδου καθώς και η σοβαρότητα των επιπτώσεων της εξέλιξης της τεχνολογίας και του ευρύτερου περιβάλλοντος.
- Ανεπαρκής κερδοφορία της επιχείρησης, ζημιόγωνα αποτελέσματα ή κίνδυνος βιωσιμότητας.
- Διακύμανση (ευαισθησία) των οικονομικών αποτελεσμάτων της επιχείρησης
- Βαθμός απαιτούμενης κρίσης στη λήψη αποφάσεων.
- Καινούργιος ή επαναλαμβανόμενος έλεγχος.
- Ύπαρξη σημαντικών σφαλμάτων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις προηγούμενων χρήσεων.
- Η φήμη και οι ικανότητες της διοίκησης της επιχείρησης, η συχνότητα αλλαγής των μελών της διοικητικής ομάδας κ.λ.π.
- Εμπλοκή, κατά το παρελθόν, μελών της διοικητικής ομάδας σε περιπτώσεις λογιστικών σκανδάλων.
- Ύπαρξη συνδεδεμένων μερών με τα οποία η επιχείρηση έχει συναλλαγές (θυγατρικές, μέλη της διοίκησης).
- Ύπαρξη ισχυρών κινήτρων για την επίτευξη εκ μέρους του πελάτη συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών στόχων (επικείμενη αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με δημόσια εγγραφή, ύπαρξη σημαντικών προγραμμάτων «bonus» συνδεδεμένων με χρηματοοικονομικούς στόχους ή προγραμμάτων αμοιβών με βάση την αξία της μετοχής κ.λ.π).
- Ανεπάρκεια υποδομών για τη λογιστική παρακολούθηση των συναλλαγών της επιχείρησης (καταλληλότητα λογιστικού – πληροφοριακού συστήματος, εκπαιδευμένο και επαρκές προσωπικό κ.λ.π).

8.1.9 Παράγοντες που επηρεάζουν συγκεκριμένους λογαριασμούς των οικονομικών καταστάσεων

- Ύπαρξη μη συνηθισμένων συναλλαγών .
- Βαθμός απαιτούμενης κρίσης κατά την καταχώριση συναλλαγών και τον προσδιορισμό του υπολοίπου λογαριασμών .
- Αριθμός συναλλαγών σε ένα λογαριασμό .
- Αντικειμενική δυσκολία ελέγχου των λογαριασμών .
- Επιρρέπεια περιουσιακών στοιχείων σε υπεξαίρεση .

8.2 Ευαισθησία λογιστικών υπολογισμών σε μεταβολές οικονομικών παραμέτρων

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΙΚΛΕΙΔΕΣ

Ορισμός: Κίνδυνος δικλείδων ασφαλείας (control risk), ο κίνδυνος ένα λάθος που θα μπορούσε να υπάρχει σε μία θέση της διοίκησης σχετικά με μία ομάδα συναλλαγών, ένα λογιστικό υπόλοιπο ή γνωστοποίηση και το οποίο θα μπορούσε να είναι σημαντικό, είτε εξατομικευμένα, είτε σε αθροιστικό επίπεδο μαζί με άλλα λάθη, να μην προβλεφθεί ή εντοπισθεί και διορθωθεί εμπρόθεσμα από το σύστημα εσωτερικού ελέγχου

Εκτίμηση του κινδύνου εσωτερικών δικλείδων

Εσωτερικές δικλίδες : Η σειρά ενεργειών που σχεδιάζεται, υλοποιείται και διατηρείται από τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, τη διοίκηση και από άλλα μέλη του προσωπικού, για να παρέχεται εύλογη διασφάλιση σχετικά με την επίτευξη των στόχων μιας οντότητας αναφορικά με την αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής αναφοράς, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των λειτουργιών και τη συμμόρφωση με εφαρμοστέους νόμους και κανονισμούς. Ο όρος « δικλίδες » αναφέρεται σε κάθε πτυχή ενός ή περισσότερων συστατικών των εσωτερικών δικλίδων. Ο κίνδυνος αυτός μπορεί να μεταβάλλεται από λογαριασμό σε λογαριασμό.

Οι δικλείδες ασφαλείας μπορούν να διακριθούν στις εξής τρεις κατηγορίες:

- Προληπτικές (Preventive): αφορούν την αποτροπή προβλημάτων πριν αυτά συμβούν, π.χ. πρόσληψη έμπειρου προσωπικού, σαφής διαχωρισμός καθηκόντων, έλεγχος πρόσβασης σε συγκεκριμένους χώρους της επιχείρησης.
- Ανιχνευτικές (Detective): αφορούν τον εντοπισμό λαθών και παραλήψεων, π.χ. συμφωνίες τραπεζών, επαλήθευση αριθμητικών υπολογισμών.
- Διορθωτικές (Corrective): αναφέρονται σε διόρθωση προβλημάτων που ανακαλύφθηκαν από τις ανιχνευτικές δικλείδες και αναγνώριση των αιτιών για τις εξαιρέσεις που προκύπτουν, π.χ. διαδικασίες back-up, πλάνο συνέχειας λειτουργιών.

Επίσης οι δικλείδες διακρίνονται **ανά τύπο**: χειρονακτικές (manual), αυτοματοποιημένες ή ένας συνδυασμός και των δύο.

Ο ενδογενής κίνδυνος και ο κίνδυνος των δικλείδων ασφαλείας αποτελούν τον **κίνδυνο της οντότητας** και υφίστανται ανεξάρτητα από τον έλεγχο επί των οικονομικών καταστάσεων.

Σύμφωνα με το ΔΠΕ 315, οι εσωτερικές δικλείδες της οντότητας προσεγγίζονται από τέσσερις οπτικές γωνίες:

- ✓ Περιβάλλον Δικλίδων
- ✓ Η Διαδικασία Αξιολόγησης Κινδύνου της Οντότητας
- ✓ Δραστηριότητες δικλίδων που σχετίζονται με τον έλεγχο
- ✓ Παρακολούθηση δικλίδων

Λεπτομερής Εκτίμηση Κινδύνων:

- ✓ Γενικοί παράγοντες κινδύνων
- ✓ Συνθήκες επιχειρηματικού κλάδου
- ✓ Κανονιστικό περιβάλλον
- ✓ Λοιποί εξωγενείς παράγοντες
- ✓ Επιχειρηματικές δραστηριότητες
- ✓ Επενδύσεις
- ✓ Χρηματοδότηση
- ✓ Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση – Οικ. Καταστάσεις
- ✓ Σκοποί, στρατηγικές και επιχειρηματικοί κίνδυνοι
- ✓ Επισκόπηση οικονομικής απόδοσης της οντότητας
- ✓ Περιβάλλον εσωτερικών διαδικασιών και CLCs

✓ **Απάτη**

Ένα ουσιώδες σφάλμα που εντοπίζεται από τις διαδικασίες του ελεγκτή είναι μια ισχυρή ένδειξη ύπαρξης σημαντικής έλλειψης στις εσωτερικές δικλίδες. Η έννοια της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας των δικλίδων αναγνωρίζει ότι μπορεί να προκύπτουν ορισμένες αποκλίσεις στον τρόπο που οι δικλίδες εφαρμόζονται από την οντότητα.

Αποκλίσεις από καθορισμένες δικλίδες μπορεί να προκαλούνται από παράγοντες όπως:

- οι αλλαγές σε βασικό προσωπικό,
- οι σημαντικές εποχικές διακυμάνσεις στον όγκο των συναλλαγών
- και το ανθρώπινο λάθος.

Καθώς επίσης και:

- Έλλειψη σχεδιασμού ή Ανεπαρκής σχεδιασμός.
Εκτιμάται δηλαδή ο Κίνδυνος Δυσλειτουργιών για κάθε ισχυρισμό/διαβεβαίωση της διοίκησης (Management Assertion) αξιολογώντας την αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού και της λειτουργίας κάθε σημείου εσωτερικού ελέγχου.
- Δικλίδες που έχουν μεταβληθεί σε σχέση με προηγούμενους ελέγχους.

Το εντοπισμένο ποσοστό απόκλισης, ειδικότερα σε σύγκριση με το αναμενόμενο ποσοστό, μπορεί να υποδηλώνει ότι η δικλίδα δεν είναι αξιόπιστη για τη μείωση του κινδύνου σε επίπεδο ισχυρισμού, σε εκείνο που εκτιμήθηκε από τον ελεγκτή.

Συμπερασματικά, η κατανόηση των σημαντικών κατηγοριών συναλλαγών ,συμπεριλαμβανομένου του «**What Could Go Wrong**» και των **δικλίδων ασφαλείας**, μας βοηθούν στα παρακάτω:

- Διενέργεια Συνδυαστικής Εκτίμησης Κινδύνου για κάθε σχετικό Προσαρμογή της φύσης, του χρόνου και της έκτασης των ελέγχων ουσίας για να εξεταστούν οι προσδιορισμένοι κίνδυνοι ουσιαστικής λανθασμένης διατύπωσης (Διενέργεια ελέγχων «Ουσίας» ή «Τεκμηρίωσης»).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: Ανάλυση Κλάδων

9.1 Υλοποιήσεις SAP

Σήμερα η SAP Hellas κατέχει ηγετική θέση στην Ελληνική αγορά λογισμικού και λειτουργεί υπό τη Διεύθυνση του Χ. Τριζόγλου, εξακολουθώντας να παρέχει προϊόντα, λύσεις και υπηρεσίες, στην ολοένα και μεγαλύτερη Ελληνική αγορά Λογισμικού, που πλαισιώνεται από πολλούς και αξιόλογους επίσημα πιστοποιημένους συνεργάτες (certified partners) που παρέχουν υπηρεσίες (SAP Service Partners) όπως ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω:

- IBM
- Real Consulting
- DD Synergy
- Singular Logic
- ELSOP
- TEKA Systems A.E.
- Agile A.E.
- Intrasoft International
- Step One
- Unisystems
- Lavisoft κλπ.

Οι εγκαταστάσεις του λογισμικού SAP ERP στην Ελλάδα συνεχώς αυξάνονται και περιλαμβάνουν ολοένα και περισσότερους τομείς επιχειρήσεων που σχετίζονται με τη Βιομηχανία, τις Υπηρεσίες, το εμπόριο, τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, το Δημόσιο κλπ. καλύπτοντας όλο και μεγαλύτερο μέρος της Ελληνικής αγοράς.

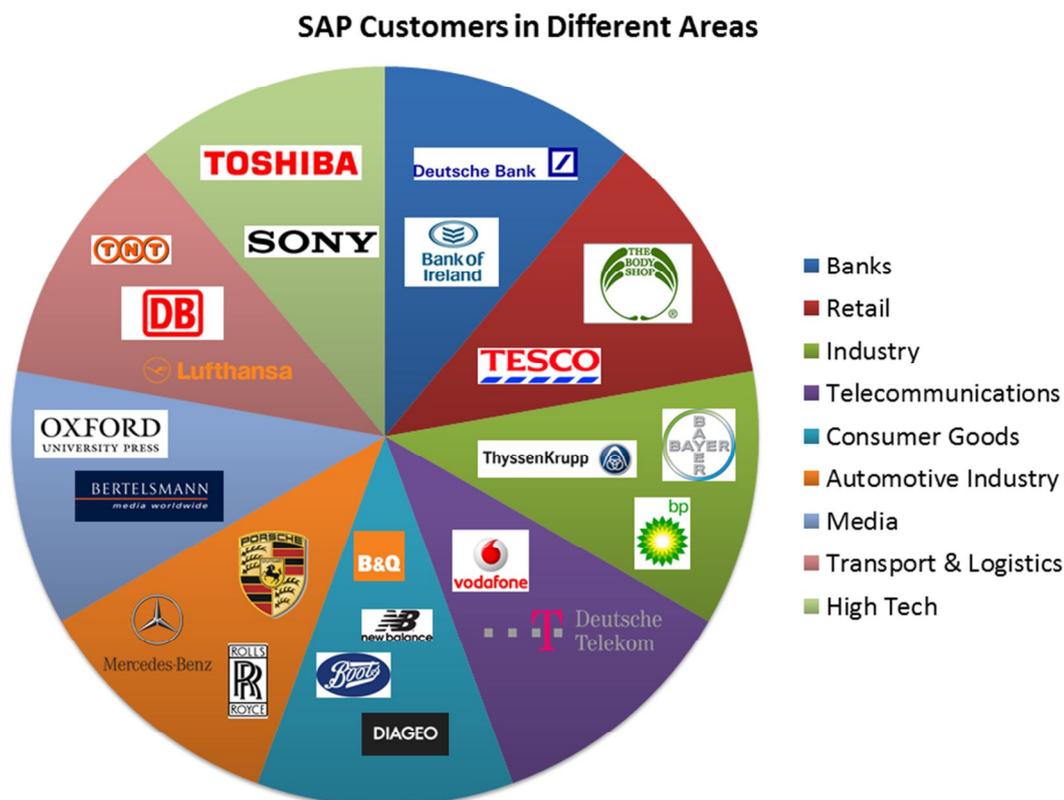
Ενδεικτικά απεικονίζονται μερικές από τις σημαντικότερες εγκαταστάσεις στην Ελλάδα ομαδοποιημένες κατά δραστηριότητα:

Τράπεζες	Βιομηχανίες Τροφίμων	Πολυεθνικές Εταιρίες
Τράπεζα της Ελλάδος	ΕΛΑΙΣ	Lever Hellas
Εθνική Τράπεζα	Vivartia	Colgate Palmolive
Alpha Bank	ΦΑΓΕ	Procter & Gamble
Ασφαλιστικές εταιρίες	ΜΕΒΓΑΛ	Sony
Εθνική Ασφαλιστική	ΒΙΚΗ	Pirelli Hellas
Alpha Ασφαλιστική	Κρέτα Φάρμ	Beiersdorf (Hellas) S.A.
Interamerican	Γιώτης	Coca Cola Hellas
Εταιρίες Τηλεπικοινωνιών και Τηλεφωνίας		Αθηναϊκή Ζυθοποιία
Wind (TIM)	Βιομηχανικές εταιρίες	Siemens
Vodafone	Όμιλος Βιοχάλκο	Kraft Foods Hellas SA
Telepassport Hellas S.A	INTRAKOM	ALSTOM HELLAS A.E.
Forthnet S.A	EAB	Asea Brown Boveri S.A.
Tellas	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ Α.Ε.	
Εταιρίες Αυτοκινήτων	Βιομηχανία Φωσφορικών Λιπών	Εμπορικές εταιρίες
Mercedes-Benz Hellas S.A.	ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗ Α.Ε.	Γερμανός
Citroen	Μύλοι Παπαφίλη	Πλαίσιο
Karenta	EBO	ΕΛΓΕΚΑ
Ναυτιλιακές εταιρίες	ΜΕΤΚΑ	WARTSILA GREECE SA
Ceres Hellenic Shipping Enterprises	ΑΚΡΙΤΑΣ	
Minoan Lines Shipping S.A	Κλωστήρια Ναούσης	Εταιρίες πετρελαίων
Τεχνικές εταιρίες	Νεοχημική	Ελληνικά Πετρέλαια
Ελληνική Τεχνοδομική	S&B Industrial Minerals S.A	ΜΟΤΟΡΟΙΛ
ΓΕΚ	Βαρβαρέσσος	ΕΚΟ
Εκδοτικές – Εκτυπωτικές εταιρίες	ΜΟΝΩΤΕΖ Α.Β.Ε.Ε.	
Δημοσιογραφικός Οργανισμός Λαμπράκη ΔΟΛ	ΔΕΗ ΑΕ	Νοσοκομεία
ΙΝΦΟΡΜ ΛΥΚΟΣ		Ιασώ
Παπασωτηρίου	Βιομηχανίες Τιμέντων	Μητέρα
Φαρμακευτικές εταιρίες	ΑΓΕΤ Ηρακλής	Υγεία
Janssen-Cilag (Hellas) S.A.	TITAN	Mediterranean
Glaxo	ΧΑΛΥΨ	Ίδρυμα Παπαγεωργίου
ΦΑΜΑΡ		Δημόσια Νοσοκομεία ΠΕΣΥΠ

Η κάλυψη όλων αυτών των τόσο διαφορετικών επιχειρήσεων με το πακέτο λογισμικού SAP ERP, επιτυγχάνεται με την κατάλληλη προσαρμογή του σε κάθε μια επιχείρηση, κυρίως μέσω της παραμετροποίησης και κατ ελάχιστον μέσω της ανάπτυξης ιδιαίτερων για κάθε εταιρία προγραμμάτων.

Στην Ελλάδα υπάρχουν συνολικά 1400 υλοποιήσεις περίπου, από το 1994 που ξεκίνησε να δραστηριοποιείται η εταιρεία. Από την ίδρυσή της το 1972, η SAP AG, με έδρα το Walldorf της Γερμανίας έχει γίνει η μεγαλύτερη ανάπτυξη λογισμικού στην Ευρώπη. Στον τομέα του επιχειρηματικού λογισμικού, η SAP είναι ο παγκόσμιος ηγέτης της αγοράς. Περισσότεροι από 180.000 πελάτες σε όλο τον κόσμο κάνουν χρήση των προϊόντων SAP, προκειμένου να εκτελέσουν τις επιχειρηματικές διαδικασίες τους (π.χ. τον έλεγχο, τις πωλήσεις, την παραγωγή, την εφοδιαστική αλυσίδα, των ανθρώπινων πόρων, μάρκετινγκ, κλπ.). Οι πελάτες

είναι μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις καθώς και εταιρείες μεγάλης κεφαλαιοποίησης εισηγμένες στο χρηματιστήριο³⁵.

Εικόνα 22 Shares per sector, SAP On Line Courses, http://www.erp4students.eu/Why-SAP-Skills-are-so-Important_100.aspx

9.2 Αναφορά σε εταιρείες και κλάδους – Συσχετισμός με κινδύνους

Ο κλάδος της υγείας λειτουργώντας στο γενικότερο ελληνικό μακροοικονομικό περιβάλλον αντιμετωπίζει τη μειωμένη ζήτηση που οφείλεται στη μείωση των εισοδημάτων και της ζήτησης εξ αιτίας των επιπτώσεων της δημοσιονομικής προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας. Επίσης, όσον αφορά στο εξωτερικό περιβάλλον ο κλάδος είναι ολιγοπωλιακός και χαρακτηρίζεται από έντονη συγκέντρωση τουλάχιστον στις επιχειρήσεις που κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς (Ιατρικό Αθηνών, Θεραπευτήριο Υγεία, Ευρωκλινική). Οι τρεις μεγαλύτερες εταιρίες καλύπτουν μερίδιο αγοράς ίσο με 40,4. Στις εσωτερικές δομές ο

³⁵ SAP on line courses, available at http://www.erp4students.eu/Why-SAP-Skills-are-so-Important_100.aspx accessed September 2014

κλάδος της υγείας περιέχει μεγάλα χρηματικά ποσά σε προμήθειες μηχανημάτων αλλά και φαρμακευτικού υλικού γεγονός που δημιουργεί δυσκολίες στον έλεγχο των παραγγελιών αγοράς ως προς τη διαφάνεια τους εξ αιτίας της ιδιαίτερα μεγάλης πίεσης που ασκούν οι φαρμακευτικές εταιρίες για την επιλογή συγκεκριμένων σκευασμάτων και μηχανημάτων. Ο αριθμός των χρηστών άλλα και των μεσαζόντων κρίνεται ιδιαίτερα αυξημένος αυξάνοντας τον κίνδυνο ύπαρξης ύποπτων συναλλαγών. Επίσης, κρίσιμες σε καιρό οικονομικής ύφεσης κρίνονται οι αποφάσεις για συγχωνεύσεις και εξαγορές στον κλάδο αλλά και αποφάσεις που αφορούν στην επέκταση των επιχειρηματικών ομίλων στο εξωτερικό και ιδιαίτερα στα βαλκάνια. Στο χρηματοοικονομικό τομέα παρατηρείται αύξηση των απαιτήσεων γεγονός που συνδέεται και με το γενικότερο κλίμα έλλειψης ρευστότητας στην αγορά.

Ο κλάδος των τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται πλέον από πλήρη απελευθέρωση με βάση την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου (νόμος 2867/2000) που αποτέλεσε σταθμό για τη μορφή της αγοράς που χαρακτηρίζονταν από μονοπωλιακά χαρακτηριστικά. Το θεσμικό αυτό πλαίσιο μάλιστα, κατοχυρώνει και πριμοδοτεί της νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις στον κλάδο. Επίσης, στο εξωτερικό περιβάλλον που στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από την γενικότερη μακροοικονομική ύφεση παρατηρείται μείωση των τιμών των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών με αποτέλεσμα να απειλείται η βιωσιμότητα των μικρότερων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο. Το διεθνές τεχνολογικό περιβάλλον διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο εφόσον οι τεχνολογικές καινοτομίες αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο τόσο των πωλήσεων όσο και της επιβίωσης των επιχειρήσεων που θεωρούνται ως κλάδος κατεξοχήν εντάσεως τεχνολογίας και κεφαλαίου. Σημαντικό ρόλο στην εξασφάλιση μεριδίου αγοράς αλλά και στις πωλήσεις διαδραματίζει η διαφήμιση που απαιτεί τεράστια χρηματικά κεφάλαια δίνοντας στην ουσία ολιγοπωλιακή μορφή στην αγορά τηλεπικοινωνιών σήμερα. Σε εσωτερικό επίπεδο η διαφοροποίηση με τον κλάδο της υγείας έγκειται στο γεγονός ότι το παρεχόμενο προϊόν συνήθως είναι άυλη υπηρεσία και συνεπώς δεν υπάρχει ιδιαίτερα μεγάλη ανάγκη για σύναψη σχέσεων και συναλλαγών με μεγάλο όγκο προμηθευτών. Βασικό σημείο επίσης αποτελούν οι αποφάσεις της διοίκησης και η συμμόρφωσή τους με το νομικό πλαίσιο και την επιτροπή ανταγωνισμού. Ακόμα μείζονος σημασίας ζήτημα αναδεικνύεται το θέμα του περιβάλλοντος με την ακτινοβολία που εκπέμπουν οι κεραιές κινητής τηλεφωνίας και το κόστος στην υγεία και το επίπεδο διαβίωσης των ανθρώπων.

Στον κλάδο της παραγωγής φαρμάκων (EFPIA 2011) παρατηρείται ιδιαίτερη συγκέντρωση παγκοσμίως με τις 10 μεγαλύτερες φαρμακοβιομηχανίες να ελέγχουν το 43% τις αγορές. Η δομή της αγοράς (από 36%,2000 σε 43%) δείχνει ότι τείνει προς τη μεγαλύτερη μονοπώληση γεγονός που αντικατοπτρίζεται και τις τιμές των φαρμάκων. Επίσης, ο ανταγωνισμός δεν συνοψίζεται τόσο στην τιμή όσο στην καταλληλότητα του σκευάσματος αλλά και στη συμμόρφωση στις προδιαγραφές κάθε οργανισμού υγείας (π.χ. ΕΟΦ), ενώ εφαρμόζεται ευρεία διαφοροποίηση της τιμής από χώρα σε χώρα. Αυτό ως παράγοντας του εξωτερικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της ύφεσης κατέληξε στην μεταπώληση φαρμάκων σε άλλες χώρες με υψηλότερες τιμές με αποτέλεσμα την έλλειψη φαρμάκων στη χώρα. Η φαρμακευτική δαπάνη αφορά όχι τον τελικό καταναλωτή αλλά στην ουσία των θεραπόντα ιατρό ο οποίος και αποφασίζει την φαρμακευτική αγωγή των ασθενών (καταναλωτών). Η φαρμακευτική δαπάνη στην Ελλάδα έχει μειωθεί από 5.3 δις € στην Ελλάδα από το 2009 που υπεγράφησαν τα μνημόνια συνεργασίας σε 2,4 δις € το 2013. Αντίστοιχα ως ποσοστό του ΑΕΠ η δαπάνη μειώθηκε από 2,2% σε 1,3% το 2013 με στοιχεία από τον IOBE. Επίσης, λόγω των περικοπών στο σύστημα δημόσιας ασφάλισης παρατηρήθηκε μείωση στις πωλήσεις 18% κατά την περίοδο (2008-2013) σύμφωνα με τον ΕΟΦ. Στο θεσμικό-φορολογικό περιβάλλον παρατηρήθηκε μείωση του ΦΠΑ στον κλάδο από 11 σε 6,5% σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης της κρίσης ώστε να γίνει περισσότερο προσιτή η φαρμακευτική περίθαλψη. Σε εσωτερικό επίπεδο πολύ σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η έρευνα και η χρήση και ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στην ερευνητική και παραγωγική διαδικασία αλλά και οι αποφάσεις σχετικά με την τεκμηρίωση των πατεντών για νέες χημικές ουσίες και νέα φάρμακα.

Ο τομέας των τροφίμων και ποτών αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος της μεταποιητικής βιομηχανίας στην Ελλάδα (27% της συνολικής μεταποίησης στην Ελλάδα, IOBE), με κατά κεφαλήν κατανάλωση 14.300€(2011), ενώ από τότε μεγάλη κάμψη παρουσιάζει ο τομέας των ποτών. Η μορφή της αγοράς διακρίνεται από έντονο ανταγωνισμό και πολύ υψηλό αριθμό εκατοντάδων επιχειρήσεων. Ο τομέας διακρίνεται για τα υψηλά μεγέθη απασχόλησης ανθρώπινου δυναμικού και για σχετικά χαμηλούς εργατικούς μισθούς ιδιαίτερα μετά την επικαιροποίηση των μνημονίων και την μεγάλη μείωση του βασικού μισθού στην Ελλάδα. Ωστόσο λόγω της ύφεσης η απασχόληση στον κλάδο έχει μειωθεί αρκετά όπως και το πλήθος των εν ενεργεία επιχειρήσεων. Ωστόσο ο κλάδος παρέχει ένα μεγάλο μέρος των ελληνικών εξαγωγών αν σε αυτόν ιδιαίτερα προστεθούν και τα προϊόντα καπνού με κλαδικό εμπορικό έλλειμμα 1 δις (2011) από 1,8 δις το 2007 (Eurostat). Στα

χρηματοοικονομικά στοιχεία του κλάδου παρατηρείται αύξηση της κερδοφορίας έως το 2010 (IOBE) και επίσης μείωση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων και μικρή μείωση του μεικτού περιθωρίου κέρδους.

Το μακροοικονομικό περιβάλλον στον **τομέα του τσιμέντου** συνδέεται άρρηκτα με τον δείκτη οικοδομικής δραστηριότητας ο οποίος έχει καταγράψει τη μεγαλύτερη υποχώρηση από το ξέσπασμα της κρίσης το 2009. Στην ελληνική αγορά το 80% της παραγωγής σκυροδέματος ανήκει σε εταιρίες ξένων συμφερόντων ενώ η μορφή της αγοράς περιγράφεται ως ολιγοπωλιακή. Μεγάλο ρόλο και εδώ παίζουν οι αποφάσεις συμμόρφωσης με το θεσμικό πλαίσιο και τους νόμους και κυρίως σε σχέση με χρήση τεχνολογιών φιλικών με το περιβάλλον και τη χρησιμοποίηση τεχνικών αντιρύπανσης.

Ο τομέας της ενέργειας και των πετρελαιοειδών αποτελεί έναν από τις πλέον σημαντικούς στην ελληνική και την παγκόσμια οικονομία με κύκλο εργασιών που ξεπερνά τα 11 δις € (2011). Στον συγκεκριμένο κλάδο το θεσμικό πλαίσιο διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο εφόσον στο πετρέλαιο και στα παράγωγά του εφαρμόζεται από το κράτος φορολογία που αγγίζει το 32,5% και αποτελεί ένα βασικό συστατικό του κόστους πωλήσεων. Για το 2011 για την αντιρρυπαντική τεχνολογία, την ασφάλεια και την προστασία του περιβάλλοντος δαπανήθηκαν μόλις 3 εκ € Η βιομηχανία του πετρελαίου στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από ολιγοπωλιακή δομή, ενώ η λιανική πώληση από μεγάλο ανταγωνισμό με τα να ξεπερνούν τα 6.000 σε όλη την Ελλάδα. Η διοικήσεις των επιχειρήσεων των διυλιστηρίων δαπανών αρκετά χρήματα για ασφαλιστική κάλυψη του προσωπικού, για συνταξιοδοτικές παροχές και γενικότερα για παροχές κοινωνικής ευθύνης. Όσον αφορά των έλεγχο και τις διαδικασίες οι εταιρίες του κλάδου εφαρμόζουν Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα που δημιουργούν περιβάλλον διαφάνειας και ακρίβειας στα χρηματοοικονομικά μεγέθη. Η παρουσία των ελληνικών εταιριών και σε μεγάλο ποσοστό των Ελληνικών Πετρελαίων στη Βαλκανική αφορά την Αλβανία την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, το Μαυροβούνιο, τη Σερβία, τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία.

Στον κλάδο των εκδόσεων δραστηριοποιούνται με στοιχεία του 2012 στην Ελλάδα 76 επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών άνω των 3 εκ € Μέσα στο γενικότερο οικονομικό κλίμα της ύφεσης ο κλάδος βρίσκεται σε ιδιαίτερη πίεση καταγράφοντας καθαρές ζημιές 158 εκ € και μείωση στις πωλήσεις ύψους 24%, ενώ κατέγραψαν πτώση 13% κατά το 2010. Κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης πολλές εξ αυτών διέκοψαν τη λειτουργία τους ενώ

παρατηρήθηκε το 2012 εισαγωγική διείσδυση 21% ξένων επιχειρήσεων. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ η μείωση της διαφημιστικής δαπάνης έχει μειώσει σημαντικά τα έσοδα και έχει πλήξει τη κερδοφορία και τη βιωσιμότητα των ελληνικών εκδοτικών εταιριών. Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών στον κλάδο των εκδόσεων και εκτυπώσεων αποτελεί ζήτημα πρωταρχικής σημασίας βελτιώνοντας το κόστος εκτύπωσης και την ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων σε συνδυασμό με την ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών και του διαδικτύου. Σημαντική απόφαση επίσης παίζει η καθετοποίηση των μονάδων καθώς και η πρόβλεψη για μελλοντικά έσοδα εφόσον η δαπάνη για επένδυση πρέπει να συνδυαστεί με το αναμενόμενο έσοδο από τη διαφήμιση το οποίο δεν είναι εκ των προτέρων γνωστό και αυξάνει τον επιχειρηματικό κίνδυνο. Η αγορά στην Ελλάδα διαθέτει ανταγωνιστικές δομές με πλήθος επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται και ξεπερνούν τις 3.000 σε όλη τη χώρα. Σημαντικό ρόλο επίσης στην κυκλοφορία και τις πωλήσεις παίζουν συγκεκριμένα γεγονότα όπως πολιτικές εξελίξεις (εκλογές, δημοσιεύσεις ισολογισμών ΑΕ, μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις κλπ). Ο ανταγωνισμός επίσης, κρίνεται αυξημένος όχι μόνο με αντίπαλες εταιρίες του κλάδου των εκδόσεων αλλά και με εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των ΜΜΕ και του ηλεκτρονικού Τύπου.

Ο ναυτιλιακός κλάδος αποτελεί έναν από τους βασικούς κινητήριους μοχλούς της ελληνικής οικονομίας για δεκαετίες. Με στοιχεία του 2009 τα ελληνικά πλοία αποτελούσαν την πρώτη ναυτιλιακή δύναμη παγκοσμίως με 4.100 σκάφη αντιπροσωπεύοντας (σε χωρητικότητα) το 15% των παγκόσμιων θαλάσσιων μεταφορών. Η χρηματοδότηση του κλάδου συντελείται από τις τράπεζες αλλά και από τα αυξημένα εισιτήρια για εμπορικούς σκοπούς αλλά και για μεταφορές που σχετίζονται με την αναψυχή και τον τουρισμό. Οι ναυπηγήσεις πλοίων μέχρι την κρίση του 2009 αφορούσαν όλων των ειδών τα επιβατικά πλοία καθώς και φορτηγά πλοία και δεξαμενόπλοια. Για την ανάπτυξη της ναυτιλίας σημαντικό ρόλο παίζουν οι γενικότερες υποδομές όπως οι οδικές αρτηρίες ενώ σε μεγάλο βαθμό με την ανάπτυξη της συσχετίζεται η επένδυση σε λιμάνια σε όλη τη χώρα. Η συμβολή του κλάδου στο ΑΕΠ της οικονομίας ανέρχεται σε 7% (2013) και σε όρους απασχόλησης συνεπάγεται 165.000 θέσεις εργασίας (The Boston Consulting Group) με τις εισπράξεις του κλάδου να ανέρχονται σε 12 δις € (2012). Σημαντικό επίσης κίνητρο για ανάπτυξη της ναυτιλίας αποτελεί και η ιδιαίτερη φορολογική μεταχείριση του κλάδου καθώς και οι φοροαπαλλαγές που εφαρμόζονται ώστε να αυξάνεται όλο και περισσότερο το ελληνικό νηολόγιο.

Ο βιομηχανικός τομέας στην Ελλάδα άρχισε να αναπτύσσεται από τη δεκαετία του 1920 όταν εφαρμόστηκαν οι πρώτες δασμολογικές πολιτικές που βοήθησαν στη δημιουργία της υποκαθιστώντας πολλές εξαγωγές στο τσιμέντο, τα λιπάσματα κ.α. με ελληνικά προϊόντα. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ στην ελληνική οικονομία διαμορφώνονται 5 μεγάλες κατηγορίες βιομηχανικής παραγωγής που συνίσταται στην ενέργεια, στα ενδιάμεσα αγαθά, στα κεφαλαιουχικά αγαθά στα διαρκή καταναλωτικά αγαθά και στα μη διαρκή καταναλωτικά αγαθά. Οι κλάδοι αυτοί περιλαμβάνουν μονάδες παραγωγής τροφίμων, ποτών, καπνού, ειδών ένδυσης και υπόδησης, χημικά προϊόντα, ορυχεία-λατομεία, φαρμακευτικά προϊόντα και ηλεκτρισμό και ύδρευση. Από την έναρξη της κρίσης η ελληνική βιομηχανία έχει καταγράψει αυξημένες ζημιές ειδικά τα έτη 2012 και 2011 όπου η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε σε αρκετά τρίμηνα περισσότερο από όσο ο ρυθμός μείωσης του ΑΕΠ. Σ αυτή την υφεσιακή κατάσταση σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε και η καθίζηση του χρηματιστηρίου ως μέσο άντλησης κεφαλαίων για τη βιομηχανία αλλά κυρίως η έλλειψη ρευστότητας από τις τράπεζες που διόγκωσαν το πρόβλημα και συρρίκνωσαν την ευκαιρία για νέες επενδύσεις. Οι δείκτες ρευστότητας, αποδοτικότητας, δραστηριότητας και μεγέθυνσης μειώθηκαν και η βιωσιμότητα πολλών βιομηχανιών απειλήθηκε και απειλείται.

Στον τραπεζικό κλάδο δραστηριοποιούνται συνολικά 52 τραπεζικά ιδρύματα (Ένωση Ελληνικών Τραπεζών 2013). Από το σύνολο των εν λόγω τραπεζών οι 12 είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Οι τεχνολογικές εξελίξεις των τελευταίων δεκαετιών έχουν αναπτύξει σε μεγάλο βαθμό κυρίως τη λιανική τραπεζική (ATM, Phone-Banking, e-Banking κλπ), ενώ έχουν αυξήσει σημαντικά την ασφάλεια των συναλλαγών. Η τραπεζική αγορά χαρακτηρίστηκε από έντονη εκροή καταθέσεων που μειώθηκαν από 220 δις € σε 165 δις € (ΚτΕ) ενώ τους τελευταίους μήνες εμφανίζεται αύξηση των τραπεζικών καταθέσεων. Χρηματοοικονομικά, οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας (Core Tier 1) διαμορφώθηκαν στο 8,3 (στοιχεία 2010) αλλά στη συνέχεια μετά την απομείωση των ελληνικών ομολόγων PSI+ (Μάρτιος 2012) χρειάστηκε ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού κλάδου με χρήματα από τον ευρωπαϊκό μηχανισμό στήριξης. Η μείωση των καταθέσεων, η έλλειψη δανειοδότησης στην αγορά και το PSI κατέληξαν για το 2012 να εμφανιστούν συνολικές ζημιές ύψους 0,8 δις €. Οι δείκτες αποτελεσματικότητας, το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο, ο λόγος κερδών προς ενεργητικό κλπ καθ όλη τη διάρκεια της κρίσης εξ αιτίας της έλλειψης ρευστότητας στην αγορά και τη μείωσης των συναλλαγών μειώθηκαν κατακόρυφα. Η χρηματοδότηση – δανειοδότηση του ιδιωτικού τομέα από +15,9% το 2009 έχει περάσει σε αρνητικό έδαφος από το 2011 (-3,2%) έως σήμερα. Επίσης, αποτέλεσμα της οικονομικής ύφεσης αποτέλεσε

και η καθυστέρηση και οριστική επισφάλεια πολλών δανείων καθώς και η αλλαγή του νομικού πλαισίου (νόμος για υπερχρεωμένα νοικοκυριά) που περιόρισαν τα τραπεζικά κέρδη και συρρίκνωσαν τον κλάδο. Ακόμα η μορφή της αγοράς πλησιάζει το ολιγοπώλειο εφόσον κατά τη διάρκεια της κρίσης έγιναν πολλές εξαγορές και συγχωνεύσεις συμπεριλαμβανομένης της Αγροτικής Τράπεζας (ATE – good bank) που μετά την εκκαθάριση της εξαγοράστηκε από την Τράπεζα Πειραιώς καθώς και το ελληνικό δίκτυο της Τράπεζας Κύπρου μετά την τραπεζική κρίση της Κύπρου το Μάρτιο του 2013. Η Τράπεζα Πειραιώς επίσης εξαγόρασε τη Millenium και τη Γενική, η Alpha απορρόφησε την Εμπορική, ενώ η Eurobank απορρόφησε την Proton και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο. Σε ό,τι αφορά τον δείκτη επισφαλειών, στην καλύτερη θέση με διαφορά βρίσκεται η Εθνική με ποσοστό 20,8% και ακολουθούν η Eurobank με 25,3%, η Alpha Bank με 31,8% και η Τράπεζα Πειραιώς με 33,2%.

9.3 Ερωτηματολόγιο σχετικά με το SAP

Στα πλαίσια της διπλωματικής αυτής εργασίας θεωρήθηκε σκόπιμο να συνταχθεί ένα ερωτηματολόγιο προκειμένου να υποβληθεί σε διακεκριμένες επιχειρήσεις των κλάδων που προηγουμένως αναφέρθηκαν. Σκοπός της έρευνας δεν είναι να συλλεχθεί ποσοτικό δείγμα εκ του οποίου θα αντληθεί στατιστικό αποτέλεσμα αλλά να βγουν κάποια συμπεράσματα σχετικά με τις παραμετροποιήσεις που χρειάζεται να κάνει μια επιχείρηση σύμφωνα με τον κλάδο στον οποίο ανήκει καθώς και το βαθμό ικανοποίησης τους από την εφαρμογή του λογισμικού SAP. Οι μεμονωμένες αυτές επιχειρήσεις αποτελούν περιπτώσεις μελέτης (case studies) των οποίων τα αποτελέσματα αναλύονται στην επόμενη ενότητα. Η μελέτη των παραμετροποιήσεων είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για τον ελεγκτή διότι αντιλαμβάνεται τις προληπτικές κινήσεις των επιχειρήσεων και τους κινδύνους που θέλει να μειώσει ή και τους ελέγχους που θέλει να εκτελεί η ίδια μέσω των κωδικών αυτών κίνησης. Οι απαντήσεις δόθηκαν από εργαζόμενους στο λογιστήριο των επιχειρήσεων. Στις απαντήσεις γίνεται αναφορά στα z-transactions από τους οποίους κωδικούς μπορούμε να εξάγουμε κάποια συμπεράσματα για το workflow της εκάστοτε επιχείρησης. Αν και οι παραμετροποιήσεις αυτές δεν είναι αντιπροσωπευτικές όλων των επιχειρήσεων που ανήκουν σε ένα κλάδο, καθώς είναι συνάρτηση των αναγκών της εκάστοτε επιχείρησης, ωστόσο είναι ενδεικτικές του κλάδου.

Αρχικά, χρησιμοποιώντας την κλίμακα Likert, παρατίθενται 10 ερωτήσεις προκειμένου να διερευνηθεί ο βαθμός ικανοποίησης των χρηστών από την υλοποίηση του λογισμικού SAP

σε σύγκριση κιόλας με άλλα λογισμικά προγράμματα, με τα οποία έχουν έρθει αντιμέτωποι οι χρήστες στην διάρκεια της επαγγελματικής τους εμπειρίας. Εν συνεχεία καλούνται να αξιολογήσουν πάλι με τη κλίμακα Likert, τον βαθμό αδυναμίας των χαρακτηριστικών του SAP, τον βαθμό σημαντικότητας πλεονεκτημάτων του, τον βαθμό σημαντικότητας των κινδύνων (που μειώθηκαν με τη χρήση του SAP) και τέλος τον βαθμό σημαντικότητας ορισμένων δικλίδων ασφαλείας.

Ακολούθως, όπως απεικονίζεται και στο ερωτηματολόγιο παρακάτω, στα πλαίσια των περιγραφικών ερωτήσεων τίθενται τρεις ερωτήσεις, Αρχικά ζητείται από τους εργαζόμενους να καταγράψουν τα z-transactions και τη περιγραφή της λειτουργικότητας τους. Σε επόμενη ερώτηση, ζητείται να συγκεκριμενοποιηθούν ποιες είναι εκείνες οι παραμετροποιήσεις που χρειάστηκε να γίνουν στο σύστημα SAP , λόγω του κλάδου στον οποίο ανήκουν οι επιχειρήσεις. Στην τελευταία ερώτηση των περιγραφικών ερωτήσεων ζητείται να καταγράψουν τις βελτιώσεις που κρίνουν ότι χρειάζεται να γίνουν στο σύστημα προκειμένου προκειμένου να διευκολυνθεί η ροή εργασιών τους.

Δεδομένου, ότι η διπλωματική αυτή εργασία διεξάγεται προκειμένου ο ελεγκτής (εσωτερικός, εξωτερικός, φορολογικός), να μπορεί να κατανοήσει το Audit Information System και το Audit Management, καθώς επίσης του παρέχεται και πρακτική καθοδήγηση μέσω του εγχειριδίου ελέγχου (audit manual), η έρευνα αυτή αποτελεί προστιθέμενη αξία, προκειμένου ο ελεγκτής να αντιληφθεί μέσω των παραμετροποιήσεων, τις ανάγκες που έχει η υπό έλεγχο επιχείρηση , τους κινδύνους που αντιμετωπίζει και τις δικλίδες ασφαλείας που έχει εφαρμόσει και να έχει καλύτερη εικόνα της επιχείρησης.

Παρακάτω ακολουθεί η παράθεση του ερωτηματολογίου. Το περιεχόμενο του βασίστηκε σε εμπειρικά δεδομένα και για αυτό το λόγο ζητήθηκε και από τους υπαλλήλους να συμπληρώσουν κάποια δική τους αδυναμία, πλεονέκτημα, κίνδυνο (που μειώθηκε με την υλοποίηση του SAP), καθώς και δικλίδα ασφαλείας αν έκριναν ότι κάτι είχε παραληφθεί.

Θέμα: ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ SAP

Στοιχεία (ονοματεπώνυμο):
Επωνυμία Εταιρείας:
Δραστηριότητα Εταιρείας :
Τμήμα Εταιρείας & Θέση στην Εταιρεία:
Ημερομηνία:

Κλίμακα Αξιολόγησης

Δε Γνωρίζω / Δεν Απαντώ (ΔΓ/ΔΑ)	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ
0	1	2	3	4	5

	ΔΓ / ΔΑ	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ
Συμπληρώστε με (ν) την απάντηση της επιλογής σας:						
1. Σε τι βαθμό περιορίστηκαν οι λειτουργικοί κίνδυνοι με την εφαρμογή του SAP;						
2. Σε τι βαθμό περιορίστηκαν οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι με την εφαρμογή του SAP;						
3. Σε τι βαθμό βελτιώθηκε η πληροφόρηση/ενημέρωση της διοίκησης/ του τομέαρχη/προϊσταμένου/υπευθύνου για οικονομικά αποτελέσματα, πρόοδο εργασιών, παραβάσεις κ.τ.λ.;						
4. Αξιολογίστε το χρόνο μετάβασης και εξοικείωσης των χρηστών με το σύστημα. Ήταν ομαλή η μετάβαση;						
5. Σε τι βαθμό μπόρεσε το SAP να προσαρμοστεί στις ανάγκες της επιχείρησης και να παραμετροποιηθεί σύμφωνα με τον κλάδο στον οποίο ανήκει η επιχείρηση;						
6. Πόσο διευκολύνει το SAP την ολοκλήρωση των εργασιών σας;						
7. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι τα οφέλη του λογισμικού SAP δικαιολογούν το κόστος εγκατάστασής του;						
8. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι οι ρόλοι και οι εξουσιοδοτήσεις προφυλάσσουν την επιχείρηση και τα αποτελέσματα από λάθος καταχωρήσεις χρηστών;						
9. Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι το λογισμικό SAP είναι καλύτερο σε σύγκριση με άλλα που έχετε δουλέψει;						
10. Πόσο χρήσιμη θεωρείτε ότι είναι η ύπαρξη του Audit Information System και του Audit Management στο SAP;						

11. Χρησιμοποιώντας την κλίμακα αξιολόγησης καθορίστε τον βαθμό αδυναμίας των ακόλουθων χαρακτηριστικών (όχι απαραίτητα όλες τις επιλογές) του λογισμικού SAP.

11.1 Πολυπλοκότητα (πολλές επιφάνειες εργασίας/οθόνες ανά κωδικό κίνησης)	
11.2 Πλήθος κωδικών συναλλαγής (transactions)	
11.3 Πιο αργό σε σχέση με άλλα λογισμικά σε περιβάλλον DOS (καθυστερήσεις στις καταχωρήσεις)	
11.4 Λόγω της ύπαρξης δικλίδων ασφαλείας, μεγάλες καθυστερήσεις στο άνοιγμα νέων πελατών, προμηθευτών, λογαριασμών διότι προϋποθέτει τη συμπλήρωση αντίστοιχης φόρμας.	
11.5 Οποιαδήποτε αλλαγή στο παραγωγικό προϋποθέτει χρονοβόρα διαδικασία σε δοκιμαστικό περιβάλλον.	
11.6 Δυνατότητα εξαγωγής των Reports μόνο σε αρχεία (π.χ excel) των ήδη προσαρμοσμένων στο σύστημα.	
11.7. Πεδία σημαντικά (π.χ τοκοφόρος ημερομηνία) θα μπορούσαν να είναι σε πιο εμφανές σημεία στην επιφάνεια εργασίας .	
11.8 Προσθέστε κάποια άλλη αδυναμία.....	

Ερωτηματολόγιο Μεταπτυχιακής Εργασίας

12. Χρησιμοποιώντας την κλίμακα αξιολόγησης καθορίστε τον βαθμό σημαντικότητας των ακόλουθων πλεονεκτημάτων (όχι απαραίτητα όλες τις επιλογές) του λογισμικού SAP.

12.1 Δυνατότητα συνδυασμού δεδομένων από διάφορους κωδικούς συναλλαγής (transactions) και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του χρήστη.	
12.2 Αυτοματοποίηση	
12.3 Αξιοπιστία και συνέπεια στην υποστήριξη και αναβάθμιση του συστήματος σύμφωνα με την νομοθεσία (από την αρμόδια SAP Hellas).	
12.4 Ύπαρξη δικλιδίων ασφαλείας (π.χ μηνύματα προειδοποίησης, μη προγενέστερες ημερομηνίες σε περιόδους που έχουν κλείσει).	
12.5 Ασφάλεια των δεδομένων και του συστήματος λόγω της κατανομής των ρόλων και της κατάτμησης των αρμοδιοτήτων στο σύστημα.	
12.6 Δυνατότητα ανεύρεσης ποσών/λογαριασμών με ευκολία.	
12.7 Δυνατότητα παρουσίασης, ταξινόμησης, των δεδομένων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του χρήστη.	
12.8 Εξαγωγή αποτελεσμάτων & αναφορών σε επεξεργάσιμα αρχεία	
12.9 Δυνατότητα εντοπισμού των αλλαγών που έχουν γίνει σε αρχικές καταχωρήσεις και των χρηστών που τις έχουν εκτελέσει.	
12.10 Άμεση δυνατότητα εντοπισμού λαθών	
12.11 Δυνατότητα επισύναψης (σκαναρισμένων) παραστατικών (π.χ εξοδολόγια, τιμολόγια προμηθευτών μέσω FI module).	
12.12 Δυνατότητα δέσμευσης/επανάληψης ίδιων λογαριασμών για ταχύτερες λογιστικοποιήσεις	
12.13 Δυνατότητα έκδοσης μηχανογραφημένης επιταγής.	
12.14 Προσθέστε κάποιο άλλο πλεονέκτημα.....	

13. Χρησιμοποιώντας την κλίμακα αξιολόγησης καθορίστε τον βαθμό σημαντικότητας των ακόλουθων κινδύνων που μειώθηκαν με τη χρήση του λογισμικού SAP. (όχι απαραίτητα όλες τις επιλογές)

13.1 Παραποίηση των δεδομένων/στοιχείων των εγγραφών από τους χρήστες.	
13.2 Πρόσβαση των μη εξουσιοδοτημένων χρηστών σε κωδικούς συναλλαγής και εγγραφές που δεν πρέπει να τροποποιηθούν (π.χ λογιστικό σχέδιο, σύνδεση λογ/σμών θυγατρικών με μητρική).	
13.3 Κίνηση λογαριασμών που δεν πρέπει να τροποποιηθούν/κινήθούν manually (π.χ λογαριασμοί εσόδων).	
13.4 Μη τήρηση των λογιστικών βιβλίων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται νομικά και εσωτερικά (π.χ προσταγές της μητρικής, μη συμφωνία των λογιστικών βιβλίων με το βιβλίο αποθήκης και των λογιστικών βιβλίων με το εμπορικό κομμάτι).	
13.5 Μείωση της αδιαφάνειας συναλλαγών λόγω της αλληλουγίας διαδικασιών και εγκρίσεων.	
13.6 Μείωση των ατιμολόγητων παραγγελιών των πελατών, των ακαταχώρητων τιμολογίων αγοράς (εφόσον συνδέονται με Purchase Orders) κ.τ.λ.	
13.7 Μείωση κινδύνου ασυμφωνίας εμπορικού ισοζυγίου με Γενική Λογιστική.	
13.8 Προσθέστε κάποιον άλλο κίνδυνο.....	

14. Χρησιμοποιώντας την κλίμακα αξιολόγησης καθορίστε τον βαθμό σημαντικότητας των ακόλουθων δικλιδίων ασφαλείας (όχι απαραίτητα όλες τις επιλογές) του λογισμικού SAP.

14.1 Αδυναμία καταχώρησης σε προγενέστερη ημερομηνία /λογιστικοποίηση σε κλειστή περίοδο.	
14.2 Αδυναμία εισαγωγής στο πρόγραμμα από δύο χρήστες με τον ίδιο κωδικό.	
14.3 Δυνατότητα παραμετροποίησης δικλιδίων ασφαλείας του συστήματος βάσει του εκάστοτε Internal Control (π.χ κλειδίωμα λογαριασμών).	
14.4 Η έγκριση τιμολογίων προμηθευτών προς πληρωμή γίνεται μέσα από το SAP, οπότε και υπάρχει έλεγχος.	
14.5 Δυνατότητα δέσμευσης πληρωμής για προβληματικά τιμολόγια (εις βάρος των οποίων εκκρεμούν "claims").	
14.6 Δυνατότητα ορισμού πιστωτικού ορίου των πελατών (έτσι ώστε όταν υπερβαίνεται, να υπάρχει αυτόματη ειδοποίηση)	
14.7 Αδυναμία δημιουργίας πελάτη δύο φορές με το ίδιο ΑΦΜ ή κωδικού προμηθευτή.	

ΠΜΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

Ερωτηματολόγιο Μεταπτυχιακής Εργασίας

14.8	Αδυναμία κατοχής αντικρουόμενων εξουσιοδοτήσεων από τους χρήστες (π.χ εισπρακτέοι-πληρωτέοι).	
14.9	Δυνατότητα ορισμού πεδίων ως υποχρεωτικών (π.χ ημ/νία εγγραφής, διαφορετικά το σύστημα δεν σε αφήνει να προχωρήσεις σε καταχώρηση/λογιστικοποίηση)	
14.10	Διαδικασία ελέγχου & επικύρωσης αγοράς αγαθών/υπηρεσιών βάσει τμηματικών διαδοχικών ενεργειών στο σύστημα (π.χ Purchase Request- PO-Posting- Approval/Release from Release table).	
14.11	Προσθέστε κάποια άλλη δικλείδα ασφαλείας.....	

Περιγραφικές Ερωτήσεις

15. Αναφέρατε κωδικούς συναλλαγής (transactions) ή τύπους συναλλαγών που έχουν δημιουργηθεί κατόπιν αιτήσεως της εταιρείας (Z-transactions/Z types) και τις λειτουργίες τους.

16. Αναφέρατε παραμετροποιήσεις που χρειάστηκε να γίνουν στο SAP λόγω κλάδου στον οποίο ανήκει η εταιρεία

17. Αναφέρατε βελτιώσεις ή λειτουργικότητες κωδικών συναλλαγής (transactions) που θα θέλατε να υπάρχουν στο SAP.

Παρατηρήσεις – σχόλια – προτάσεις σχετικά με το SAP .

Για οποιαδήποτε διευκρίνιση παρακαλώ επικοινωνήστε μαζί μου.

Τηλ Επικ/νίας :

Εμαί:

Ευχαριστώ για τη βοήθεια σας

Τόνια Μαρκογιαννοπούλου

9.4 Συμπεράσματα σχετικά με το ερωτηματολόγιο-Παραμετροποίηση σύμφωνα με το κλάδο

Το ερωτηματολόγιο τέθηκε σε συγκεκριμένες εταιρείες ανά κλάδο (5 case studies) με σκοπό όχι να εξαχθεί κάποιο στατιστικό αποτέλεσμα αλλά να βγουν κάποια ενδεικτικά συμπεράσματα ως προς τους λόγους παραμετροποίησης. Η παραμετροποίηση είναι πάντα σε συνάρτηση του πλήθους των εργαζόμενων, των ρόλων που χρειάζεται να υποστηριχθούν, της παραγωγικής δυνατότητας και γενικότερα των αναγκών, των απαιτήσεων και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της εκάστοτε επιχείρησης. Τα συμπεράσματα στην διπλωματική αυτή εργασία παρουσιάζονται ανά κλάδο, έχοντας επιλέξει μεγάλου όγκου επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικές σε κάθε κλάδο. Όπως είδαμε και σε προηγούμενη ενότητα (Θ' ενότητα) οι κίνδυνοι που κάθε επιχείρηση έχει να αντιμετωπίσει είναι διάφοροι (χρηματοοικονομικοί, λειτουργικοί κ.α) και εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες, εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον, κλάδος στον οποίο εντάσσονται και δραστηριοποιούνται. Συνεπώς ένας ελεγκτής για να εκτιμήσει και να κατανοήσει σωστά τις παραμετροποιήσεις που κάθε εταιρεία εντάσσει στο σύστημα της, πρέπει πρωτίστως να έχει αντιληφθεί τους κινδύνους, τους παράγοντες που υπάρχουν και τις δικλείδες ασφαλείας που υλοποιούνται συστημικά και εξω-συστημικά. Για παράδειγμα, συστημική δικλείδα, μπορεί να είναι η δημιουργία ενός ρόλου ή η άδεια εξουσιοδότησης σε συγκεκριμένους χρήστες ενώ εξωσυστημική η σχετική δημιουργία επιστολών, υπογεγραμμένων εγγράφων έγκρισης ενεργειών.

Παρακάτω λοιπόν θα δούμε μερικές περιπτώσεις παραμετροποίησης που στόχο έχουν να κάνουν τον ελεγκτή να λειτουργήσει αντίστροφα από την εταιρεία. Δηλαδή ενώ η εκάστοτε εταιρεία σχεδιάζει τις παραμετροποιήσεις σύμφωνα με τα όσα προαναφέρθηκαν, ο ελεγκτής βλέποντας τις παραμετροποιήσεις έχει καλύτερη εικόνα της επιχείρησης και περισσότερα εργαλεία ελέγχου στη διάθεση του. Μέσα από την μελέτη ή την επισκόπηση των z-transactions στο μενού στο παραγωγικό περιβάλλον, ο ελεγκτής μπορεί να εξάγει κάποια χρήσιμα συμπεράσματα.

Να σημειωθεί ότι στην ανάλυση που ακολουθεί, οι επωνυμίες των εταιρειών δεν αναφέρονται, καθώς αποτελούν εσωτερικά δεδομένα της εκάστοτε επιχείρησης. Οι παρακάτω αναλύσεις δεν συνεπάγονται ότι αυτό που ισχύει για κάθε μία από αυτές τις

εταιρείες είναι κανόνας που ισχύει και για τις υπόλοιπες εταιρείες του κλάδου. Χρησιμοποιούνται ως ενδεικτικά παραδείγματα κλάδων.

Βιομηχανικός κλάδος : Το ερωτηματολόγιο τέθηκε σε εταιρεία παραγωγής και πώλησης ενέργειας. Δεδομένου του πλήθους των καταστημάτων, η εταιρεία έκρινε σκόπιμη τη δημιουργία ενός κωδικού που θα εμφάνιζε τις ημερήσιες εισπράξεις ανά ταμείο σε όλη την Ελλάδα. Λόγω του μεγάλου όγκου, είναι ακόμη πιο επιτακτική η ανάγκη για τη δυνατότητα επισκόπησης εισπράξεων ανά επιχειρησιακή μονάδα σε ένα μόνο κωδικό κίνησης. Με αυτόν τον τρόπο, μπορούν να τεθούν φίλτρα για τα χαμηλά και υψηλά όρια εισπράξεων ή ακόμη και να εξαχθούν τα αποτελέσματα σε αρχεία excel για ευρύτερη επεξεργασία.

Επίσης, λόγω της επαναληψιμότητας ορισμένων κινήσεων (π.χ καταθετηρίων/εισπράξεων από πελάτες) σε διάφορες περιοχές, δίνεται η δυνατότητα συγκέντρωσης τους σε ένα excel όπου θα απεικονίζονται τα λογιστικά άρθρα και εν συνεχεία μαζικής καταχώρησης τους στο SAP. Με αυτό τον τρόπο εξοικονομείται χρόνος από την καταχώρηση λογιστικών εγγραφών, μία προς μία.

Λόγω της ύπαρξης πολλών επιχειρησιακών περιοχών (κάτω από την ίδια εταιρεία), θεωρήθηκε χρήσιμο να υπάρχει ένας κωδικός κίνησης όπου θα δείχνει ανά τύπο παραγγελίας αλλά και ανά επιχειρησιακή περιοχή, όλες τις παραγγελίες που έχουν δημιουργηθεί και σε ποιο στάδιο βρίσκονται.

Η εκτύπωση παραστατικών, είναι ένα κλασσικό παράδειγμα παραμετροποίησης καθώς κάθε εταιρεία έχει τη δυνατότητα να ορίσει την απεικόνιση του παραστατικού αναγράφοντας όχι μόνο τα βάσει νόμου προβλεπόμενα αλλά και ενδεχομένους κάποιους ηλεκτρονικούς κωδικούς πληρωμής ή και άλλα στοιχεία.

Τέλος, λόγω της ύπαρξης πολλών τιμολογίων προμηθευτών, κρίνεται αναγκαία η ύπαρξη του ρόλου του επόπτη, ανά περιοχή, προκειμένου να υπάρχει έλεγχος στην προτεραιότητα πληρωμής καθώς και στην συνολική αξία πληρωμής καθώς η εκτέλεση πληρωμών επηρεάζει το ύψος των διαθεσίμων. Με την έγκριση, οι πληρωμές πραγματοποιούνται κεντρικά.

Χρήσιμα Συμπεράσματα για τον ελεγκτή: Συνεπώς, ένας ελεγκτής βλέποντας ότι οι ανάγκες της επιχείρησης την έχουν οδηγήσει σε αυτές τις παραμετροποιήσεις μπορεί να εξάγει το συμπέρασμα ότι οι ελεγκτικές διαδικασίες χρειάζεται να γίνονται κεντρικά. Στις αποκεντρωμένες διαδικασίες θα πρέπει να γίνεται πιο διεξοδικός έλεγχος ενώ σίγουρα ο κωδικός κίνησης για την επισκόπηση των ταμείων είναι ένα χρήσιμο εργαλείο και για τον ίδιο τον ελεγκτή. Οι λογαριασμοί πληρωτέοι θεωρούνται πεδίο διαφθοράς και απάτης οπότε το γεγονός ότι οι πληρωμές πραγματοποιούνται κεντρικά και όχι στα κατά τόπους καταστήματα δίνει τη δυνατότητα καλύτερης και μαζικής επισκόπησης των πληρωμών.

Αξιολόγηση από την υλοποίηση SAP: Το SAP κρίνεται καλύτερο από προηγούμενα λογισμικά. Μπόρεσε να παραμετροποιηθεί σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησης. Η ύπαρξη ωστόσο του AIS & Audit Management system κρίνεται αναγκαία. Ωστόσο λόγω της πολυπλοκότητας απαιτείται αρκετός χρόνος προσαρμογής των χρηστών ενώ μεγάλη αδυναμία του SAP θεωρείται και η ύπαρξη πολλών επιφανειών εργασίας ανά κωδικό κίνησης. Σπουδαιότερο πλεονέκτημα κρίνεται η αξιοπιστία και η συνέπεια στην υποστήριξη και αναβάθμιση του συστήματος σύμφωνα με τη νομοθεσία. Ο κίνδυνος εκείνος που μειώθηκε σημαντικά με την υλοποίηση του SAP είναι ότι οι χρήστες δεν μπορούν να παραποιήσουν εγγραφές ενώ οποιαδήποτε αλλαγή γίνει σε μία εγγραφή καταγράφεται και μπορεί να εντοπιστεί. Τέλος σημαντική δικλείδα ασφαλείας κρίνεται η αδυναμία λογιστικοποίησης σε προηγούμενη λογιστική περίοδο.

Κλάδος Βιομηχανιών τροφίμων: Στην περίπτωση της βιομηχανίας τροφίμων, οι παραμετροποιήσεις αφορούν κατά κύριο λόγο τον έλεγχο αποθήκης, τον έλεγχο παραγγελιών και κατά συνέπεια των διακινήσεων και των τιμολογήσεων. Πιο συγκεκριμένα, έχει ζητηθεί κωδικός κίνησης που να απεικονίζει μαζικά τις κινήσεις υλικών αλλά ανά τύπο εγγραφής. Γενικότερα έχουμε δει ότι οι τύποι εγγραφής παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στην ταξινόμηση ελέγχων. Μέσα από αυτό τον κωδικό κίνησης λοιπόν, υπάρχει η δυνατότητα άντλησης πληροφοριών ανά κωδικό προϊόντος, έλεγχος για το αν πήγε σε πελάτη, σε αποθήκη, σε τι ποσότητα και αξία, τόπο παράδοσης, αποστολέα, παραλήπτη κ.τ.λ.

Σε άλλο κωδικό, παρέχονται πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά κάθε προϊόντος και υποπροϊόντος ενώ, υπάρχουν ξεχωριστά: κωδικός παρακολούθησης των Δελτίων Αποστολής των υποπροϊόντων, κωδικός κίνησης για τον εντοπισμό παραγγελιών ή ακόμη

και των «μπλοκαρισμένων παραγγελιών», κωδικός παρακολούθησης όλων των τιμολογίων και κωδικός σταθερού κόστους παραγωγής.

Τέλος όσον αφορά τους πελάτες και τους προμηθευτές έχουν δημιουργηθεί κωδικοί που θα επιτρέπουν την εξαγωγή αναφορών με όλα τους τα στοιχεία αντίστοιχα και ανά ομάδα λογαριασμού.

Χρήσιμα Συμπεράσματα για τον ελεγκτή: Μεγάλη σημασία έχει δοθεί στην παρακολούθηση του αποθέματος των προϊόντων και των υποπροϊόντων, της διακίνησης τους και της τιμολόγησης τους. Μέσα από την ιεράρχηση αυτής της προτεραιότητας, ένας ελεγκτής συνειδητοποιεί ότι τα “controls” που η εταιρεία θέλει να διασφαλίζει σχετίζονται κατά κύριο λόγο με αυτό το κύκλωμα. Συνεπώς σίγουρα χρειάζεται διεξοδικός έλεγχος των αποθεμάτων, καθώς και έλεγχος των παραστατικών. Δηλαδή ότι οι παραγγελίες των πελατών, και τα τιμολόγια των πελατών «συμφωνούν» με τη διακίνηση των υποπροϊόντων και των προϊόντων. Όπως επίσης έλεγχος και συμφωνία θα πρέπει να γίνεται στις παραγγελίες προμηθευτών με την παραλαβή και την εμφάνιση αποθεμάτων αποθήκης υλικού.

Αξιολόγηση από την υλοποίηση SAP: Στην αξιολόγηση αρνητικό χαρακτηριστικό θεωρείται και πάλι η μη ομαλή μετάβαση και εξοικείωση των χρηστών στο πληροφοριακό σύστημα SAP. Πολύ θετικά αξιολογείται η βελτίωση στην ενημέρωση της διοίκησης και γενικότερα των προϊστάμενων ως προς τα οικονομικά αποτελέσματα, την πρόοδο των εργασιών, τις παραβάσεις κ.τ.λ. Και σε αυτήν τη περίπτωση (όπως και στην προηγούμενη) χειρότερο όλων των μειονεκτημάτων αποτελεί η πολυπλοκότητα του συστήματος λόγω της ύπαρξης πολλών επιφανειών εργασίας ανά κωδικό κίνησης καθώς επίσης και η χρονοβόρα διαδικασία που απαιτείται για τη δημιουργία νέων πελατών, προμηθευτών, λογαριασμών, λόγω των συνοδευτικών εγκρίσεων και διαδικασιών που απαιτούνται. Στην πλειοψηφία τους τα πλεονεκτήματα θεωρούνται πολύ σημαντικά για τη ροή των εργασιών. Με την υλοποίηση του SAP, οι κίνδυνοι που κρίνεται ότι μειώθηκαν συγκριτικά με το προηγούμενο λογισμικό είναι ότι οι χρήστες πλέον έχουν συγκεκριμένους ρόλους και εξουσιοδοτήσεις καθώς και ότι σημαντικοί λογαριασμοί (π.χ. εσόδων) δεν κινούνται χειροκίνητα (manually).

Εμπορικός κλάδος: Η συγκεκριμένη περίπτωση είναι ιδιαίτερη καθώς αποτελεί θυγατρική πολυεθνικής επιχείρησης που ως δραστηριότητα της έχει την εμπορία και συντήρηση μηχανών εσωτερικής καύσης. Οι κωδικοί κίνησης των παραμετροποιήσεων που καταγράφονται στη προκειμένη περίπτωση στο ερωτηματολόγιο σχετίζονται κυρίως με τον έλεγχο της πληροφόρησης από την εγχώρια δραστηριότητα που στη συνέχεια θα πρέπει να γνωστοποιηθεί/παρασχεθεί στη μητρική εταιρεία. Όπως υπογραμμίζεται και σαν απάντηση στο ερωτηματολόγιο (ερώτηση 16), οι παραμετροποιήσεις SAP σχετίζονται περισσότερο με τη μορφοποίηση των διαφόρων αναφορών και καταστάσεων σύμφωνα με τις επιταγές της Μητρικής εταιρείας και μέσα στα πλαίσια πάντα των ελληνικών νόμων και διατάξεων.

Ένας βασικός κωδικός κίνησης παραμετροποίησης είναι εκείνος που επιτρέπει τον έλεγχο συμφωνίας των ενδοομιλικών τιμολογήσεων μεταξύ δηλαδή θυγατρικής και όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων του ομίλου. Επιπρόσθετα υπάρχει ξεχωριστός κωδικός για τα ενδοομιλικά τιμολόγια που εκδίδουν οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις και που έχουν να κάνουν με παραλαβή αγαθών και έκδοση τιμολογίων πώλησης. Δηλαδή για τις μηχανές ή τα ανταλλακτικά που η ελληνική εταιρεία παραγγέλνει από συνδεδεμένες επιχειρήσεις, η εταιρεία ενημερώνεται μέσα από αυτό το κωδικό κίνησης για την έκδοση τιμολογίων και κατά συνέπεια για το πότε αναμένεται να φτάσουν στην αποθήκη. Τότε, τα τιμολόγια αυτά φεύγουν από αυτή την λίστα εκτελώντας το MIGO, δηλαδή την παραλαβή των αγαθών. Επίσης, υπάρχει ξεχωριστός κωδικός όπου η υπάρχει η δυνατότητα απεικόνισης συγκεκριμένων αναφορών παρουσίασης των οικονομικών στοιχείων προκειμένου να είναι ίδιας δομής σε όλες τις επιχειρήσεις του ομίλου.

Τέλος, συναντούμε και εδώ κωδικούς κίνησης με την παραμετροποίηση που σχετίζεται με την εκτύπωση των τιμολογίων και της λίστας των τιμολογίων που έχουν εκδοθεί. Συνεπώς διαπιστώνουμε ότι η ανάγκη δημιουργίας ορισμένων παραμετροποιήσεων είναι κοινές σε αρκετές εταιρείες. Επίσης, επειδή και εδώ έχουμε να κάνουμε με εμπορία, έχουν φτιαχτεί ειδικά transactions για το follow-up των παραγγελιών και των πελατών αλλά και των προμηθευτών.

Χρήσιμα Συμπεράσματα για τον ελεγκτή: Δεδομένης της ύπαρξης ενδοομιλικών συναλλαγών αλλά και από την ύπαρξη αυτών των παραμετροποιήσεων, ένας ελεγκτής (ιδιαίτερα εξωτερικός και φορολογικός) εύκολα συμπεραίνει ότι βασικό αντικείμενο ελέγχου του, θα πρέπει να είναι οι τριγωνικές αυτές συναλλαγές, ο έλεγχος των τιμών, των όρων

παράδοσης, και εμπορικών όρων χρήσης. Γίνεται έλεγχος διότι τα στοιχεία αυτά έχουν δηλωθεί στην περιοδική δήλωση ΦΠΑ και στο Υπ.Οικονομικών. Αναφέρεται κωδικός προϊόντος, περιγραφή υλικού, και αντιπαραβολή με τα παραστατικά και τα στοιχεία. Ο εξωτερικός ελεγκτής δύναται να ζητήσει παραστατικά και από τον αντισυμβαλλόμενο. Συνεπώς ελέγχονται τα στοιχεία που έχουν δηλωθεί στη Στατιστική Υπηρεσία, η Δήλωση Αφίξεων και η Δήλωση Αποστολής με τα δεδομένα του SAP. Επίσης, ο ελεγκτής δύναται να ελέγξει και τις διαδικασίες (e-mails) και τη γενικότερη αλληλογραφία από τη ζήτηση του πελάτη, την παραγγελία του, τη συνακόλουθη παραγγελία στον προμηθευτή, δηλαδή των εντολών αγοράς μέχρι και τη τελική τιμολόγηση.

Αξιολόγηση από την υλοποίηση SAP: Σύμφωνα με την απάντηση που έχει δοθεί στο ερωτηματολόγιο ως σχόλιο-παρατήρηση «το SAP είναι μια εξαιρετική εφαρμογή που συνδυάζει όλα τα κομμάτια που επιλέγει η επιχείρηση να συμπεριληφθούν στην εφαρμογή αυτή και που μπορεί κατά κύριο λόγο να εμφανίζει τα διάφορα αποτελέσματα που ζητούνται με ποικίλους τρόπους και δομημένα σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησης. Ωστόσο, η εμπειρία και η εκπαίδευση σε αυτό το σύστημα είναι πολύτιμη για τη σωστή, καλή χρήση του καθώς και για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του».

Και σε αυτή τη περίπτωση, όπως και στις δύο προηγούμενες περιπτώσεις, από τις πρώτες 10 ερωτήσεις, αξιολογείται ελάχιστα ο χρόνος μετάβασης και εξοικείωσης των χρηστών με το σύστημα όπως κοινή είναι και εδώ η απάντηση για την αδυναμία του συστήματος που έγκειται στη μεγάλη καθυστέρηση στο άνοιγμα νέων λογαριασμών, πελατών, προμηθευτών, λόγω των διαδικασιών που απαιτούνται (ως δικλείδας ασφαλείας). Επίσης δεδομένου ότι η συγκεκριμένη εταιρεία είναι θυγατρική, οποιεσδήποτε αλλαγές που γίνονται στο παραγωγικό σύστημα, πρέπει προηγουμένως να ελέγχονται σε δοκιμαστικό περιβάλλον από τις τοπικές επιχειρήσεις δεδομένου ότι η νομοθεσία είναι διαφορετική σε κάθε χώρα. Αυτό όμως επίσης θεωρείται αδυναμία του συστήματος καθώς αποτελεί χρονοβόρα διαδικασία.

Ως σπουδαιότερα πλεονεκτήματα αξιολογούνται η δυνατότητα συνδυασμού δεδομένων από διάφορους κωδικούς συναλλαγής (transactions) και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του χρήστη και της εταιρείας καθώς και η δυνατότητα εξαγωγής αποτελεσμάτων και αναφορών σε επεξεργάσιμα αρχεία. Τρεις είναι εκείνοι οι κίνδυνοι που θεωρείται ότι μειώθηκαν με την υλοποίηση του λογισμικού SAP. Οι χρήστες δεν μπορούν να παραποιήσουν δεδομένα/στοιχεία και εγγραφές, δεν μπορούν να κινήσουν ή να τροποποιήσουν

λογαριασμούς αυτόματα (π.χ λογαριασμούς εσόδων) και επίσης μειώνεται η αδιαφάνεια συναλλαγών λόγω της αλληλουχίας διαδικασιών και εγκρίσεων. Τέλος, όλες οι δικλείδες ασφαλείας κρίνονται σημαντικές και δεν έχει δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα σε κάποια συγκεκριμένα.

Τέλος, σαν σχόλιο επισημαίνεται ότι στους κωδικούς κίνησης των καθολικών (πελατών, προμηθευτών, ΓΛ) θα ήταν πιο χρήσιμο να εμφανίζονται όλοι οι κωδικοί παραγγελίες ή έργου ανά γραμμή, ώστε να είναι άμεση η δυνατότητα συσχέτισης των στοιχείων αγοράς με πώλησης, χωρίς να χρειάζεται η χρήση μεθόδων συσχέτισης πέραν του προγράμματος με άλλα βοηθητικά εργαλεία.

Κατασκευαστικός κλάδος: Δεδομένης της δραστηριότητας στις συγκεκριμένης εταιρείας, οι παραμετροποιήσεις που ζητήθηκε να υλοποιηθούν σχετίζονται με την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων ανά έργο. Συνεπώς κάθε έργο, έχει διαφορετικό κωδικό στο SAP και το ίδιο ισχύει και για τα υποέργα. Συνεπώς υπάρχει η δυνατότητα σύνταξης αναφορών ανά έργο με την αντίστοιχη παρακολούθηση του κόστους που απαιτείται για την κατασκευή του καθώς επίσης και η ταμειακή παρακολούθηση των στοιχείων ενεργητικού-παθητικού, των εσόδων και των εξόδων ανά έργο. Παρότι η απάντηση δόθηκε από το τμήμα λογιστηρίου, δεν καταγράφηκαν κωδικοί κίνησης που να αφορούν σε άλλους ελέγχους. Βαρύτητα δόθηκε αποκλειστικά σε κινήσεις ανά έργο στο συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο.

Χρήσιμα Συμπεράσματα για τον ελεγκτή: Δεδομένου ότι δεν έχουμε πλήθος κωδικών κίνησης προς ανάλυση, δεν είναι ασφαλές να εξάγουμε κάποιο συμπέρασμα χρήσιμο για έναν ελεγκτή. Σίγουρα όμως συνειδητοποιούμε ότι κάθε έργο αποτελεί ξεχωριστό πεδίο ανάλυσης και θα πρέπει να ελέγχεται ως προς τη διακίνηση υλικών, την κοστολόγηση, την τελική τιμολόγηση.

Αξιολόγηση από την υλοποίηση SAP: Πιο σημαντικό από την υλοποίηση SAP αξιολογείται το γεγονός ότι οι ρόλοι και οι εξουσιοδοτήσεις προφυλάσσουν την επιχείρηση και τα αποτελέσματα από λάθος καταχωρήσεις χρηστών. Εντύπωση προκαλεί σε αντίθεση με τις προηγούμενες αναλύσεις ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση ο χρόνος μετάβασης και εξοικείωσης των χρηστών με το SAP αξιολογήθηκε ικανοποιητικά. Και εδώ όμως ως πιο σημαντική αδυναμία του συστήματος θεωρείται το γεγονός ότι οποιαδήποτε αλλαγή στο παραγωγικό προϋποθέτει χρονοβόρα διαδικασία σε δοκιμαστικό περιβάλλον. Σαν

επιπρόσθετο σχόλιο-αδυναμία επισημαίνεται η δυσκολία στην μεταφόρτωση δεδομένων από άλλα λογισμικά.

Ως κυριότερα πλεονεκτήματα επισημαίνονται η δυνατότητα μηχανογραφημένης επιταγής και η ύπαρξη δικλείδων ασφαλείας (π.χ μηνύματα προειδοποίησης, μη δυνατότητα εγγραφής σε προγενέστερες ημερομηνίες σε περιόδους που έχουν κλείσει ενώ σαν επιπρόσθετο πλεονέκτημα επισημαίνεται η δυνατότητα επισκόπησης λογαριασμού σε περισσότερες από μία χρήσεις με μία μόνο εντολή. Οι κίνδυνοι που αξιολογείται ότι μειώνονται με την υλοποίηση του SAP είναι εκείνος της αδιαφάνειας των συναλλαγών λόγω της αλληλουχίας διαδικασιών και των εγκρίσεων καθώς και των ατιμολόγητων παραγγελιών των πελατών, των ακαταχώρητων τιμολογίων αγοράς κ.τ.λ. Βέβαια, ακόμη και αυτές οι μειώσεις των κινδύνων δεν αξιολογούνται πολύ σημαντικές απλά κρίνονται πιο σημαντικές συγκριτικά με τις υπόλοιπες. Σημαντική δικλείδα ασφαλείας κρίνεται η αδυναμία καταχώρησης σε προγενέστερη ημερομηνία (λογιστικοποίηση σε κλειστή περίοδο). Μία ακόμη σημαντική δικλείδα είναι η δυνατότητα ορισμού πεδίων ως υποχρεωτικών (π.χ ημερομηνία εγγραφής) διαφορετικά δεν μπορεί να ολοκληρωθεί η εγγραφή. Τέλος πρόσθετη δικλείδα ορίζεται η μη δυνατότητα μεταβολής υφιστάμενων εγγραφών.

Ενδιαφέρουσες κρίνονται οι βελτιώσεις και οι λειτουργικότητες που προτείνονται στο συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο. Επισημαίνεται λοιπόν ότι 1) θα ήταν ιδανικό να υπήρχε η δυνατότητα αυτόματης συμπλήρωσης εντύπων εφορίας (Ε3, ΦΠΑ, κ.τ.λ) 2) δυνατότητα αυτόματης συμπλήρωσης ισολογισμού 3) απευθείας σύνδεση με την σελίδα GSIS.GR.

Τραπεζικός κλάδος: Ο τραπεζικός κλάδος θεωρείται ιδιαίτερος καθώς σχετίζεται με τη διεύθυνση και διαχείριση περιουσίας. Μερικές από τις παραμετροποιήσεις που έχουν ζητηθεί είναι οι ακόλουθες: 1) προσάρτημα απολογισμού των ακινήτων ιδιοκτησίας της συγκεκριμένης τράπεζας 2) εισερχόμενες πληρωμές πελατών ανά ημερομηνία αναλυτικά 3) μερική πώληση ακινήτου (όχι ολοσχερής αποξένωση) 4) πληρωμή προμηθευτή με αυτόματη πίστωση τραπεζικού λογαριασμού 5) υπολογισμός τόκων των πελατών. Πιο συγκεκριμένα όμως, όπως απαντήθηκε στο συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο οι παραμετροποιήσεις που χρειάστηκε να γίνουν λόγω του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείται είναι οι εξής: 1) παραμετροποίηση συνδεδεμένου λογαριασμού (πώληση χωρίς έσοδα/" Asset Retirement by scrapping without revenue") 2) Παραμετροποίηση της λίστας των ανεξόφλητων στοιχείων των πελατών ανά αρμόδια υπηρεσία.

Χρήσιμα Συμπεράσματα για τον ελεγκτή: Κρίσιμα ελεγκτικά πεδία για τον ελεγκτή θεωρούνται τα εξής τρία, δεδομένου ότι και η ίδια η τράπεζα 'έχει επιστήσει την προσοχή της σε αυτά: 1) η διαχείριση των ακινήτων της τράπεζας, πώς αποτιμούνται , πως πωλούνται και πως αποσύρονται 2) αν οι τόκοι πελατών υπολογίζονται σωστά καθώς και έλεγχος της περιοδικότητας των εισπράξεων, έλεγχος συμφωνίας των εισπράξεων με τις οφειλές τους 3) έλεγχος των υποχρεώσεων προς τους προμηθευτές και συμφωνία με τις αυτόματες πιστώσεις του τραπεζικού λογαριασμού.

Αξιολόγηση από την υλοποίηση SAP: Γενικότερα το SAP αξιολογείται ως «ένα ευέλικτο σύστημα με πολλές δυνατότητες προσαρμογής ανάλογα και με τις εκάστοτε απαιτήσεις (εσωτερικές και εξωτερικές). Επίσης πάρα πολύ θετικά αξιολογείται η βελτίωση της πληροφόρησης που παρέχεται στη διοίκηση ως προς τα οικονομικά αποτελέσματα με την υλοποίηση του SAP. Θεωρείται ότι το SAP μπόρεσε εξολοκλήρου να παραμετροποιηθεί σύμφωνα με τις ανάγκες της τράπεζας. Ακόμη κρίνεται ότι το SAP διευκολύνει την ολοκλήρωση των λογιστικών-οικονομικών εργασιών και ότι το λογισμικό αυτό υπερτερεί έναντι των ανταγωνιστικών του.

Και σε αυτή τη περίπτωση όπως και στις προηγούμενες μεγάλη αδυναμία του συστήματος θεωρείται η χρονοβόρα διαδικασία που απαιτείται σε δοκιμαστικό περιβάλλον προτού μεταφερθεί στο παραγωγικό. Για την συγκεκριμένη τράπεζα βασικά πλεονεκτήματα θεωρούνται η ύπαρξη δικλίδων ασφαλείας (π.χ μηνύματα προειδοποίησης κατά την καταχώριση, μη δυνατότητα λογιστικοποίησης σε κλειστές λογιστικές περιόδους) καθώς επίσης και η δυνατότητα ανεύρεσης ποσών με ευκολία. Σημαντικοί κίνδυνοι που θεωρείται ότι μειώθηκαν με την υλοποίηση του SAP είναι ο κίνδυνος της παραποίησης των δεδομένων /στοιχείων των εγγραφών από τους χρήστες καθώς και ο κίνδυνος ασυμφωνίας τους εμπορικού ισοζυγίου με τη Γενική Λογιστική. Σημαντικότερες δικλίδες ασφαλείας θεωρούνται: α) η αδυναμία εισαγωγής στο σύστημα από δύο χρήστες με τον ίδιο κωδικό β) αδυναμία δημιουργίας κωδικού πελάτη δύο φορές με το ίδιο ΑΦΜ ή κωδικού προμηθευτή γ) η δυνατότητα ορισμού πεδίων ως υποχρεωτικών προς συμπλήρωση προκειμένου να ολοκληρωθεί η εγγραφή.

Τέλος, επισημαίνονται δύο βελτιώσεις που θα μπορούσαν να γίνουν στο σύστημα προκειμένου να διευκολυνθεί η ροή εργασιών: 1) Κατά την εκτέλεση εμφάνισης των υπολοίπων/ αναλυτικών γραμμών λογαριασμού της ΓΛ, η επιχειρησιακή περιοχή να είναι

πεδίο στην αρχική οθόνη 2) να υπάρχει δυνατότητα εκτύπωσης ALV σε περισσότερα transactions, τα οποία περιέχουν πληροφοριακά στοιχεία των ακινήτων.

Εν κατακλείδι όπως έχει ήδη τονιστεί σκοπός του ερωτηματολογίου δεν αποτελεί η εξαγωγή ενός στατιστικού αποτελέσματος. Οι παραμετροποιήσεις της εκάστοτε εταιρείας όπως αυτές προκύπτουν μέσα από τα z-transactions & z-types αποτελεί ένα πρόσθετο εργαλείο για τον ελεγκτή, χρήσιμο για την κατανόηση των κινδύνων και των “controls” κάθε επιχείρησης.

Όσον αφορά τα αποτελέσματα από την αξιολόγηση για το λογισμικό SAP από τα πέντε αυτά case studies, μπορούμε να συνοψίσουμε τα ακόλουθα. Βασικότερη αδυναμία θεωρείται η χρονοβόρα διαδικασία (λόγω δικλίδων ασφαλείας) που απαιτείται για το άνοιγμα νέων προμηθευτών, πελατών και λογαριασμών ενώ ακολουθεί η πολυπλοκότητας (πολλές επιφάνειες εργασίας) ανά κωδικό κίνησης. Όσον αφορά τα πλεονεκτήματα, η βαθμολόγηση ήταν υψηλή σε όλες τις επιλογές και δεν υπερίσχυσε κάποια ιδιαίτερα. Βασικοί κίνδυνοι που θεωρείται ότι μειώθηκαν από την υλοποίηση SAP, αποτελεί το γεγονός ότι μειώθηκε η αδιαφάνεια συναλλαγών λόγω της αλληλουχίας διαδικασιών και εγκρίσεων καθώς επίσης και το γεγονός ότι δεν είναι δυνατή η πρόσβαση των χρηστών σε κωδικούς συναλλαγής εκτός αρμοδιότητάς τους. Σημαντικότερες δικλίδες ασφαλείας αποτελούν η δυνατότητα ρύθμισης των δικλίδων ασφαλείας σε διάφορους κωδικούς κίνησης (π.χ κλείδωμα λογαριασμών) βάσει του Internal Control καθώς και η δυνατότητα ορισμού πεδίων ως υποχρεωτικών (π.χ ημ/νία εγγραφής) προκειμένου να επιτραπεί η ολοκλήρωση των εγγραφών.

Τέλος, ενώ σίγουρα το SAP θεωρείται ότι βελτιώνει τη ροή εργασιών και την πληροφόρηση της διοίκησης για τα οικονομικά αποτελέσματα, από τους ίδιους τους χρήστες επισημαίνονται σημαντικές προτάσεις και βελτιώσεις που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν στο παραγωγικό περιβάλλον και που συνέβαλαν στη βελτιστοποίηση των εργασιών τους.

9.5 Δυνατότητα περαιτέρω ανάλυσης και έρευνας

Θεωρώντας ότι οι παραμετροποιήσεις αποτελούν ένα χρήσιμο εργαλείο για τον εκάστοτε ελεγκτή, ενδιαφέρον θεωρώ ότι θα είχε να υποβληθεί το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο σε περισσότερες εταιρείες του ίδιου κλάδου ή και σε εταιρίες ίδιου μεγέθους σε διαφορετικούς κλάδους, προκειμένου αρχικά να εντοπιστούν ομοιότητες και διαφορές στις ανάγκες παραμετροποίησης.

Δεδομένου όμως ότι οι παραμετροποιήσεις εκφράζουν την ανάγκη των επιχειρήσεων για καλύτερη επισκόπηση των εργασιών, για μείωση των κινδύνων και για την εφαρμογή δικλείδων ασφαλείας μεγαλύτερο ενδιαφέρον θα έχει να διερευνηθεί **αν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των παραμετροποιήσεων και των αξιολογήσεων/ευρημάτων των ελεγκτικών διαδικασιών.**

Για παράδειγμα, σε απλή και πρώτη ανάλυση, δεδομένου ότι στον εμπορικό κλάδο όπως είδαμε, οι παραμετροποιήσεις αφορούν κυρίως τις ενδοομιλικές συναλλαγές, μπορεί να διερευνηθεί αν οι παρατηρήσεις, οι συστάσεις και τα ευρήματα των ελεγκτών συσχετίζονται ή αφορούν τις συναλλαγές αυτές. Αντίστοιχη μελέτη θα μπορούσε να διεξαχθεί και στους υπόλοιπους κλάδους και σε εκτενέστερο βαθμό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Π.1 Πλεονεκτήματα, Μειονεκτήματα και Αδυναμίες στην εφαρμογή SAP

Οι κυριότεροι λόγοι επιτυχίας του SAP ERP

Οι κυριότεροι λόγοι στους οποίους οφείλεται η τεράστια επιτυχία του SAP ERP τόσο παγκοσμίως όσο και στην Ελλάδα είναι οι παρακάτω:

1. Διαθέτει τη μεγαλύτερη λειτουργικότητα από οποιοδήποτε άλλο επιχειρηματικό λογισμικό καθώς χιλιάδες προγραμματιστές αυξάνουν καθημερινά τις δυνατότητές του, οι οποίες παραδίδονται με συνεχείς εκδόσεις (versions and releases) στους χρήστες και μπορεί να καλύπτει πλήρως τις ανάγκες μιας επιχείρησης σε ενιαίο περιβάλλον χωρίς να χρειάζεται να αγοραστούν συμπληρωματικά λογισμικά
2. Χρησιμοποιεί πάντα την τελευταία λέξη της τεχνολογίας, καθώς είναι ανοικτό (open) και συνεργάζεται με πολλές πλατφόρμες υλικού (Hardware H/W), λειτουργικών συστημάτων (operating systems) και βάσεων δεδομένων (data bases) και επικοινωνεί με το διαδίκτυο (Internet) και επιτρέπει εσωτερικό ταχυδρομείο και διαδικασίες ροής εργασίας (workflow) πραγματοποιώντας το γραφείο χωρίς χαρτιά
3. Είναι απόλυτα παραμετροποιήσιμο, έτσι ώστε να καλύπτει όλες τις ανάγκες των επιχειρήσεων και οργανισμών ακολουθώντας τις βέλτιστες πρακτικές (Best Practices) αναλυμένες σε στοιχειώδεις επιχειρησιακές κινήσεις (elementary business transactions), χωρίς να απαιτείται επέμβαση στον πηγαίο κώδικα του συστήματος, που παράγεται και συντηρείται από την SAP AG
4. Είναι πολύ εύχρηστο, ευέλικτο και φιλικό στους χρήστες, καθώς έχει σχεδιαστεί εργονομικά από ειδικούς επιστήμονες, έτσι ώστε να διευκολύνει την καταχώρηση, να εντοπίζει και να ελέγχει τις κρίσιμες πληροφορίες και να επιτρέπει τη διαδραστική επεξεργασία (interactive) των δεδομένων των οθονών με τους χρήστες υπό μορφή διαλόγων (dialogue)
5. Διαθέτει πολλά αρχεία πληροφοριών, τα οποία είναι διαφανή (transparent) στους χρήστες και πλήρως τεκμηριωμένα (documented) όπως επίσης και προγράμματα με τους πηγαίους κώδικες (source code) καθώς το σύστημα είναι interpreter, έτσι ώστε να παρέχει ασφαλή και αξιόπιστη πληροφόρηση σε πραγματικό χρόνο (real time)

6. Επιτυγχάνει πολύ καλό δείκτη ενεργών συμβούλων και προγραμματιστών ανά πελάτη. Δηλαδή κάθε πελάτης υποστηρίζεται τόσο παγκοσμίως όσο και στην Ελλάδα, από τους πιο πολλούς και πιο έμπειρους συμβούλους και προγραμματιστές από οποιοδήποτε άλλο Λογισμικό. Οι δείκτες αυτοί έχουν στον αριθμητή τους τον αριθμό των ενεργών συμβούλων και προγραμματιστών και στον παρονομαστή τους τον αριθμό των πελατών που ήδη χρησιμοποιούν το SAP.
7. Φαίνεται ότι θα είναι για πολλά χρόνια ακόμη σύμφωνα με τις πιο έγκυρες διεθνείς μελέτες το καλύτερο λογισμικό του κόσμου κατέχοντας την πρώτη θέση παγκοσμίως με ποσοστό περίπου 36% της αγοράς. Ο ανταγωνισμός τόσο σε Παγκόσμιο επίπεδο όσο και σε κάθε χώρα ξεχωριστά, συνεχώς υποχωρεί παραχωρώντας στο σύστημα SAP ERP ολόένα και μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς
8. Παρά τη φαινομενικά υψηλή τιμή του, είναι στην πραγματικότητα ένα από τα πιο φτηνά λογισμικά της Διεθνούς αλλά και της Ελληνικής αγοράς, σχετικά με το συνολικό κόστος κτήσης (Total Cost of Ownership), καθώς όλη η διαθέσιμη λειτουργικότητα παραδίδεται στον πελάτη με τιμή που εξαρτάται από τον αριθμό των χρηστών, καλύπτοντας τις όποιες μελλοντικές επεκτάσεις της επιχείρησης χωρίς να έχει κρυφά κόστη (hidden costs)
9. Επιτυγχάνει χαμηλά κόστη συντήρησης (maintenance costs), στα οποία περιλαμβάνονται και οι αναβαθμίσεις (upgrades), στις οποίες έχουν ενσωματωθεί οι αυξήσεις της λειτουργικότητας που παράγεται καθημερινά από την SAP AG
10. Επιτυγχάνει χαμηλά κόστη λειτουργίας (operation costs), κύρια γιατί είναι πάρα πολύ αξιόπιστο και λειτουργεί με ενημερώσεις σε πραγματικό χρόνο και συνεπώς δεν απαιτούνται ημερήσιες και μηνιαίες συμφωνίες
11. Απαιτεί τις λιγότερες καταχωρήσεις καθώς διαθέτει τις πιο οργανωμένες μορφές δεδομένων σε κατάλληλες ιεραρχίες (κατακόρυφα) και συνδέσεις (οριζόντια), έτσι ώστε τα δεδομένα να καταχωρούνται μόνον μια φορά και μάλιστα στο πιο ορθό λογικά και από επιχειρηματική πλευρά επίπεδο σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές
12. Διαθέτει την πιο ολοκληρωμένη μορφή προστασίας των δεδομένων από παραβιάσεις μέσω καταλλήλων εξουσιοδοτήσεων (authorizations), μενού επιλογών χρηστών, προκαθορισμένων μεταβλητών αναφορών και καταγραφικών μηχανισμών (logs) και παρέχει το μεγαλύτερο δυνατό βαθμό ασφάλειας
13. Είναι το πιο προσωπικό λογισμικό γιατί κάθε χρήστης διαθέτει τις επιλογές του και τα προσωπικά του συχνά χρησιμοποιούμενα δεδομένα, που καθορίζονται από τον ίδιο, επιτρέποντας την ελαχιστοποίηση των καταχωρήσεων και των σφαλμάτων

14. Περιλαμβάνει ένα άρτιο περιβάλλον ανάπτυξης (development environment) και προγραμματισμού (programming environment), για χρήση από εξειδικευμένους επαγγελματίες προγραμματιστές και ένα φιλικό σύστημα άντλησης πληροφοριών και δημιουργίας αναφορών για χρήση από κοινούς χρήστες που επιθυμούν άντληση πληροφοριών
15. Μπορεί να λειτουργεί σε πολύγλωσσο, πολυνομισματικό, πολυδιασπασμένο και πολυεταιρικό περιβάλλον επιτρέποντας διαδικασίες ενοποίησης και συνένωσης δεδομένων πολύπλοκων και τεράστιων πολυεθνικών επιχειρήσεων σε ένα και μόνο παγκόσμιο σύστημα (global system)
16. Η εγκατάσταση, η παραμετροποίηση και η έναρξη της λειτουργίας του, γίνεται από έμπειρους συμβούλους Λογισμικού τόσο παγκοσμίως όσο και στην Ελλάδα, που έχουν εκπαιδευτεί και πιστοποιηθεί σύμφωνα με τα πιο αυστηρά διεθνή πρότυπα και μεθοδολογίες και βρίσκονται υπό διαρκή ποιοτικό έλεγχο
17. Η εκπαίδευση των χρηστών υποστηρίζεται με τη χρήση καταλλήλων παρουσιάσεων, ασκήσεων και κειμένων που παρέχουν στους εκπαιδευόμενους εκτός από θεωρητική κατάρτιση και πρακτική εξάσκηση με προκαθορισμένα δεδομένα σε ειδικά για εκπαίδευση συστήματα
18. Καλύπτει πλήρως τη νομοθεσία πολλών χωρών εξυπηρετώντας πολυεθνικές εταιρίες αλλά και τον Ελληνικό νόμο, πλεονεκτώντας ιδιαίτερα στα θέματα της Κοστολόγησης, της Αναλυτικής Λογιστικής, της Αποτίμησης των Αποθεμάτων, της Αποτίμησης ξένων νομισμάτων, της Διαχείρισης Παγίων της Ελληνικής Μισθοδοσίας κλπ
19. Παρέχει εύχρηστες αναφορές (βιβλία) που απαιτούνται από τον Ελληνικό νόμο (Ημερολόγια Ισοζύγια, Μητρώα Παγίων, Γενικά και Αναλυτικά καθολικά, Βιβλία Αποθήκης, Ληξιάρια αξιογράφων, Ισολογισμό)
20. Παρέχει όλες τις δυνατότητες εκτύπωσης στοιχείων που απαιτούνται από τον Ελληνικό νόμο (Τιμολόγια, Πιστωτικά και Ακυρωτικά Τιμολόγια, Δελτία Αποστολής, Εκκαθαρίσεις, Αποδείξεις Είσπραξης και Πληρωμής κλπ)
21. Είναι πολύ καλά τεκμηριωμένο λογισμικό, παρέχοντας πέρα από την απέραντη τεκμηρίωση σε CD, και το εγχειρίδιο χρήσης που απαιτείται από τον ΚΒΣ προσαρμοσμένο σε κάθε πελάτη, καθώς και ειδικές σημειώσεις και εγχειρίδια χρήσης ανά τελικό χρήστη
22. Είναι πολύ καλά δοκιμασμένο στην ελληνική πραγματικότητα και τηρεί πέρα από τις γενικές και ειδικές για την Ελλάδα σημειώσεις (notes), που επιτρέπουν την άμεση προσαρμογή των παραμέτρων στις τυχόν άμεσες αλλαγές των νόμων όπως για

παράδειγμα η αλλαγή ΑΦΜ, η αλλαγή των ποσοστών του ΦΠΑ, η υιοθέτηση του ΕΥΡΩ κλπ

23. Είναι το πιο ολοκληρωμένο επιχειρησιακό λογισμικό, καθώς επιτρέπει την αλυσιδωτή διασύνδεση των πληροφοριών και των επιχειρησιακών γεγονότων, που είναι διαθέσιμες στους χρήστες και ανακαλούνται από οποιοδήποτε κόμβο της αλυσίδας των δεδομένων
24. Η επένδυση στο SAP αποσβένεται ταχύτερα από κάθε άλλο Λογισμικό, με την απόκτηση άμεσης και αξιόπιστης πληροφόρησης τόσο για τον Ελληνικό νόμο όσο και για την Διοίκηση για την υποστήριξη λήψεως αποφάσεων αλλά και αυξάνοντας την υπεραξία της κάθε επιχείρησης που το χρησιμοποιεί, καθώς είναι δεδομένη η αξιοπιστία των πληροφοριών που παρέχει παράλληλα με την τήρηση των βέλτιστων διαδικασιών και των διατάξεων των νόμων σε όλες τις χώρες που λειτουργεί.
25. Τα πλεονεκτήματα της χρήσης του συστήματος SAP ERP, καθημερινά μεγαλώνουν και οι ολοένα και περισσότερες επιτυχείς εγκαταστάσεις του τόσο παγκοσμίως όσο και στην Ελλάδα, αποτελούν την καλύτερη απόδειξη για την ποιότητα και σταθερότητά του.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

1. Δεν είναι σωστό να μιλήσουμε για "μειονεκτήματα" αυτών των λύσεων, αλλά βέβαια πρέπει να επισημανθεί ότι, παρ' όλο που η υψηλή τους παραμετρικότητα τους προσδίδει σημαντική ευελιξία για να αντιμετωπίσουν τις ιδιαιτερότητες της κάθε επιχειρηματικής δραστηριότητας, η υιοθέτησή τους προϋποθέτει ότι η ενδιαφερόμενη εταιρία έχει ήδη αποκτήσει ή είναι αποφασισμένη να αποκτήσει σαφείς διαδικασίες.
2. Επιπλέον, εφόσον θέλει να ωφεληθεί όσο το δυνατόν περισσότερο από τη μεγάλη στην περίπτωση αυτή επένδυση, είναι υποχρεωμένη να δεσμεύσει σημαντικούς ανθρώπινους πόρους στην διαδικασία της εγκατάστασης (implementation).
3. Το ζήτημα, της ελληνικοποίησης βέβαια υπήρξε και συνεχίζει σε πολλές περιπτώσεις να είναι σοβαρό, και γι' αυτό μόνο οι Οίκοι που αντιπροσωπεύουν διεθνή πακέτα και έχουν επενδύσει σημαντικά σε αυτόν τον τομέα έχουν κερδίσει ήδη αξιόλογα μερίδια αγοράς.
4. Οι συνθήκες διείσδυσης αυτών των πακέτων προσκρούουν στην εθνική μας νομοθεσία (ελληνοποίηση – localization) με τις περίπλοκες ρυθμίσεις ιδίως του ΚΒΣ (Κώδικα

Βιβλίων και Στοιχείων). Το βασικό μειονέκτημα του sap στην εγκατάσταση είναι ότι δημιουργούνται κάποια "κενά" μεταξύ της επικοινωνίας του κεντρικού server και των τελικών τερματικών. Αυτό έχει ως συνέπεια να είναι αργό το πρόγραμμα στην ώρα της χρήσης του η να σε αποσυνδέει και να χρειάζεται να κάνεις είσοδο ξανά με τον προσωπικό σου κωδικό. Αυτό συμβαίνει για κυρίως για δυο βασικούς λόγους(α) σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες (β) από ανευθυνότητα των χρηστών. Επειδή οι εγκαταστάσεις επικοινωνούν ασύρματα μεταξύ τους και με τον κεντρικό server οι καιρικές συνθήκες εμποδίζουν και δυσκολεύουν αυτήν την επικοινωνία. Επίσης πολλοί χρήστες χρησιμοποιούν άσκοπα το διαδίκτυο και για αυτό το λόγο προκαλεί μια δυσλειτουργία στο server.

5. Τεράστιο κόστος (2,5 φορές το κόστος του Dynamics AX) . Παρόλο που η Business All-in-One λύση είναι ευκολότερη στην εφαρμογή, παραμένει αρκετά περίπλοκη για τις μεσαίες επιχειρήσεις. Όλες οι επιχειρήσεις που επέλεξαν αυτή τη λύση ανέφεραν υψηλότερα κόστη και προσπάθεια, ειδικά όταν χρειάστηκαν να γίνουν τροποποιήσεις του πακέτου. Οι υπηρεσίες από τη SAP που αφορούν τη συντήρηση και εξέλιξη του συστήματος μετά την εγκατάσταση, παρόλο που θεωρούνται έγκαιρες και αξιόπιστες, εξακολουθούν να είναι οι πιο ακριβές της αγοράς. Το λειτουργικό κόστος του SAP Business All-in-One είναι ξεκάθαρα ανάμεσα στα μεγαλύτερα της αγοράς. Η γρηγορότερη υλοποίηση και εφαρμογή του έργου μπορεί να μην αποφέρει μακροπρόθεσμα τα επιθυμητά αποτελέσματα, καθώς πολλές από τις «έτοιμες» διαδικασίες μπορεί να μην ανταποκρίνονται στις ανάγκες της επιχείρησης. Πολλοί χρήστες σημείωσαν δυσκολία στο χειρισμό της εφαρμογής και καθυστέρηση στην εκμάθησή του, καθώς περίμεναν ένα πιο οικείο περιβάλλον (windows), με αποτέλεσμα τη μείωση της παραγωγικότητάς τους.

Π. 2 Μερίδιο αγοράς σε σύγκριση με άλλα λογισμικά προγράμματα

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ERP

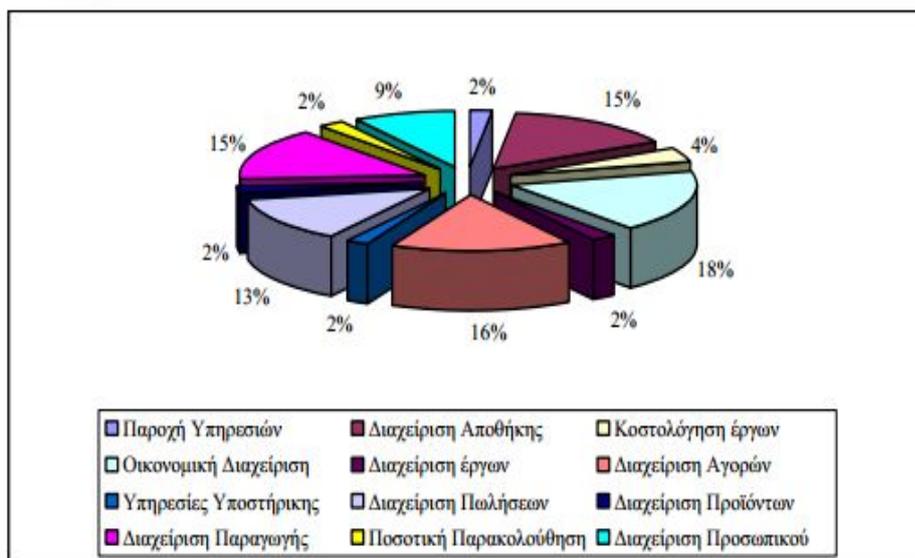
Στην Ελλάδα σήμερα υπάρχουν περισσότερα από 20 πακέτα ERP³⁶, εκ των οποίων τα περισσότερα είναι προϊόντα ελληνικών εταιρειών κατασκευής λογισμικού, ενώ κάποια προέρχονται και από κατασκευαστές του εξωτερικού³⁷.

Ελληνικά Συστήματα ERP	
Κατασκευαστής	Σύστημα ERP
Logic Dis	Solution ERP
Singular	Enterprise
Unisoft	Atlantis
Advice	Advisor
Ergon IRIS	Atlas
Quality & Reliability	Orama
Logismos	Momentum
Digital Systems ΕΠΕ	Εξέλιξη PRO-2000
BMS	Integra
Scicom	Scicom-Auto

Το 90% από τα παραπάνω συστήματα καλύπτουν σε ποσοστό 70% των λειτουργιών τους, βασικές διαδικασίες όπως το λογιστήριο, τη μισθοδοσία, τις αγορές, τις πωλήσεις, την παραγωγή και την αποθήκη. Ελάχιστα είναι τα ελληνικά πακέτα που καλύπτουν στο σύνολο τους τις ανάγκες μιας επιχείρησης. Παρακάτω απεικονίζονται οι ενότητες που καλύπτονται από τα Ελληνικά ERP.

³⁶ Νασόπουλος, Β, Σιγογιάννης Κ, (2002), Συστήματα ERP: Η αγορά σήμερα στην Ελλάδα και διεθνώς, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

³⁷ Γεωργίου Σ και Νικολάου Β Γεωργοπούλου – Πληροφοριακά συστήματα για τη διοίκηση επιχειρήσεων», Κεφάλαιο 3, Τόμος Α- Έκδοση Β, Εκδόσεις Ευγ.Μπένου. Αθήνα 1995

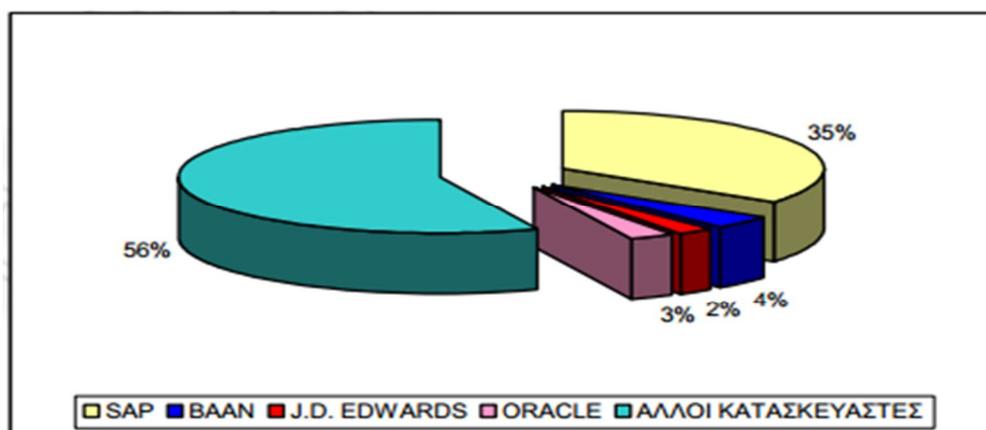
Εικόνα 23 Ενότητες Ελληνικών ERP, Πηγή: Logic Dis AE (2002)

Διεθνή Συστήματα ERP

Σε αντίθεση με τα ελληνικά συστήματα ERP, τα περισσότερα από τα διεθνή ERP προσεγγίζουν με περισσότερη ακρίβεια τον ορισμό του ERP, δεδομένου ότι παρουσιάζουν μία πληρότητα στις υπηρεσίες που παρέχουν στις επιχειρήσεις μέσω των κυκλωμάτων τους. Η διεθνής αγορά ERP κυριαρχείται από μεγάλους κατασκευαστές επιχειρηματικού λογισμικού. Στο παρακάτω γράφημα απεικονίζονται τα μερίδια των κατασκευαστών συστημάτων ERP στην Ευρώπη ενώ στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα κυριότερα από τα διεθνή συστήματα ERP και οι κατασκευαστές τους.

Διεθνή Συστήματα ERP	
Κατασκευαστής	Σύστημα ERP
SAP	SAP AG
BAAN	BAAN
IFS	IFS 2000
ROSS Systems	IRENAISSANCE
KEWILL ERP	MAX FOR WINDOWS
QAD	MFG/PRO
J.D EDWARDS	ONEWORLD
ORACLE	ORACLE APPLICATIONS
EPICOR Software	PLATINUM

Παρακάτω απεικονίζεται το μερίδιο αγοράς όπως είχε διαμορφωθεί ως το 2002 ενώ στη συνέχεια ακολουθούν εικόνες για το 2010.

Πηγή: B. Νασόπουλος, Κ. Σιγογιάννης (2002)

Π.3 Προμηθευτές ERP συστημάτων υλοποίησης

Αν και πλέον είναι κοινότυπο να επισημαίνεται, ένας βασικός διαχωρισμός των λύσεων ERP που διατίθενται είναι: (α) ελληνικά ERP, (β). και μεγάλα πολυεθνικά πακέτα.

Στην πρώτη κατηγορία όσον αφορά τα ελληνικά πακέτα, μπορούμε να αναφέρουμε τα: Atlantis, ComPak Win, Computer Logic ERP System, Orama ERP και Singular Enterprise, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν και άλλες λύσεις σε συγκρίσιμα επίπεδα. Εδώ βέβαια δεν τίθενται θέματα ελληνικοποίησης, οι απαιτούμενοι πόροι που πρέπει να δεσμευτούν στο έργο της εγκατάστασης είναι δυνατόν να είναι κάπως λιγότεροι, αλλά η προσφερόμενη λειτουργικότητα και ολοκλήρωση κυκλωμάτων είναι στην παρούσα φάση πιο λιτή. Ωστόσο πρέπει να επισημανθεί ότι οι ελληνικοί Οίκοι σε γενικές γραμμές επενδύουν σημαντικά στην ανάπτυξη και την ενσωμάτωση στα προϊόντα τους λύσεων αναφορικά με τα logistics και την παραγωγή. Σημαντικό είναι ακόμα το γεγονός ότι οι ελληνικές εταιρίες στο χώρο του ERP έχουν αρκετά διαφοροποιημένες στρατηγικές αναφορικά με τα προϊόντα τους, όσον αφορά τόσο την αρχιτεκτονική ανάπτυξής τους όσο και τα νέα κυκλώματα που σταδιακά εντάσσουν σε αυτά.

Η επιχείρηση που θα αρχίσει μια μακροχρόνια σχέση με έναν Οίκο Λογισμικού πρέπει να εξασφαλίσει ότι η στρατηγική του προϊόντος ERP που θα υιοθετήσει θα καλύπτει τις μελλοντικές της απαιτήσεις οργάνωσης. Αναφορικά με την επιλογή ERP είναι τέλος σημαντικό να επισημανθεί ότι οι τάσεις που επικρατούν στην αγορά σήμερα ευνοούν

εφαρμογές που βασίζονται στην πλατφόρμα Windows NT περισσότερο (σε σχέση με το UNIX και το AS-400) και συνεργάζονται με όλες τις βάσεις δεδομένων: Oracle, Microsoft SQL Server, DB2, κ.λπ. Επίσης αναφέρεται ως σημαντικό τεχνικό στοιχείο αξιολόγησης η προσέγγιση του λογισμικού στο μοντέλο της 3-tier Client-Server αρχιτεκτονικής, που εξασφαλίζει ταχύτητες επικοινωνίας με remote sites, στοιχείο με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για επιχειρήσεις που λειτουργούν υποκαταστήματα.

Στην ελληνική αγορά όσον αφορά τα μεγάλα πολυεθνικά πακέτα δραστηριοποιούνται έντονα λύσεις SAP R/3, BaaN IV, JDEdwards, και επίσης Platinum, Oracle Financials, Microsoft, MFG/PRO ERP/ERM System καθώς και το κλασικό BPCS. Τα πλεονεκτήματα αυτών των λύσεων σε γενικές γραμμές είναι η υψηλή τους παραμετρικότητα, η ολοκληρωμένη (integrated) ενσωμάτωση περιφερειακών κυκλωμάτων (Παραγωγή, Διαχείριση Έργων/Συμβάσεων, Συντήρηση Εξοπλισμού, Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων, κ.ά.) και τέλος, η λειτουργικότητα work-flow που επιτρέπει τη μηχανογραφική υποστήριξη λ.χ. διαδικασιών commitment management ή pre-sales. Στην Ελλάδα οι σημαντικότεροι ξένοι οίκοι που αντιπροσωπεύουν πακέτα ERP είναι κατά κύριο λόγο η SAP, η MICROSOFT και η ORACLE, σε αντίθεση όμως με την SAP HELLAS η MICROSOFT και η ORACLE που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα δεν έχουν επενδύσει ανάλογα στην ελληνικοποίηση των ERP που αντιπροσωπεύουν.

Η Oracle Ελλάς Α.Ε.Ε., θυγατρική της Oracle Corporation, ιδρύθηκε το 1988 με σκοπό την προώθηση και υποστήριξη της τεχνολογίας και των λύσεων της Oracle στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Σήμερα η Oracle κατέχει την πρώτη θέση στις σχεσιακές βάσεις δεδομένων (RDBMS) στην Ελλάδα. Έχει αναλάβει την υλοποίηση μεγάλων έργων πληροφορικής, στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα. Οι 200 και πλέον συνεργάτες της προσφέρουν μεγάλο εύρος λύσεων για την κάλυψη των αναγκών κάθε επιχείρησης.

Η Oracle είναι η μόνη εταιρεία η οποία υλοποιεί πλήρεις e-business λύσεις, οι οποίες καλύπτουν τις σχέσεις της επιχείρησης με πελάτες (CRM) και προμηθευτές (i-procurement, exchange, e.t.c.), καθώς και όλες τις εσωτερικές λειτουργίες της ίδιας επιχείρησης (ERP).

Οι λύσεις αυτές χρησιμοποιούν τεχνολογική υποδομή βασισμένη στην Oracle Internet πλατφόρμα. Το λογισμικό της Oracle λειτουργεί σε PC's, workstations, minicomputers, mainframes και massive parallel συνδεδεμένους υπολογιστές, όπως επίσης και σε personal digital assistants και set-top devices. Όσο αφορά την Oracle το πακέτο ERP είναι γνωστό ως

Oracle E-Business Suite. Μέχρι το 2000 το Oracle ήταν σχεδόν «ανύπαρκτο» ως ERP, και στην Αμερική ακόμα, πρώτη δύναμη ήταν το SAP με μεγάλη διαφορά. Από το 2002-3 η Oracle άρχισε τις συγχωνεύσεις και τις εξαγορές (Baan, PeopleSoft, JD Edwards κλπ). Με αυτόν τον τρόπο η Oracle ανέβηκε στα ίδια μεγέθη με το SAP (αναφέρομαι στα ERP, γιατί η Oracle είναι από παλιά γνωστή βάση δεδομένων).

Παρόλο που η ιστορία της Oracle στην Ελλάδα είναι παλιά λόγω της βάσης δεδομένων, οι εγκαταστάσεις της στην Ελλάδα περιορίζονται στον Δημόσιο τομέα με εξαίρεση ελάχιστες εταιρείες (5-8) του ιδιωτικού τομέα, στις οποίες ουσιαστικά η ελληνικοποίηση δεν προϋπήρχε στο ERP ως μια σταθερή πλατφόρμα αλλά υλοποιούνταν διαφορετικά από πελάτη σε πελάτη από τα εκάστοτε τμήματα προγραμματιστών από πελάτη σε πελάτη.

Η παρουσία της Microsoft Business Solutions (ERP) στην Ελλάδα ξεκινάει από το 2003. Η ελληνική παρουσία της Microsoft Business Solutions, αποτελεί την πρώτη επέκταση, όταν η Microsoft Corp. εξαγόρασε τη Navision a/s, και εντάχθηκε στη Microsoft Hellas. Ως μια από τις επτά επιχειρηματικές διευθύνσεις της Microsoft, η Microsoft Business Solutions είναι το εξελικτικό αποτέλεσμα της συγχώνευσης των Great Plains Software Inc., Microsoft bCentral, Navision a/s και της δημιουργίας νέων προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, όπως το Microsoft Business Solutions Customer Relationship Management (CRM) και το Microsoft Retail Management.

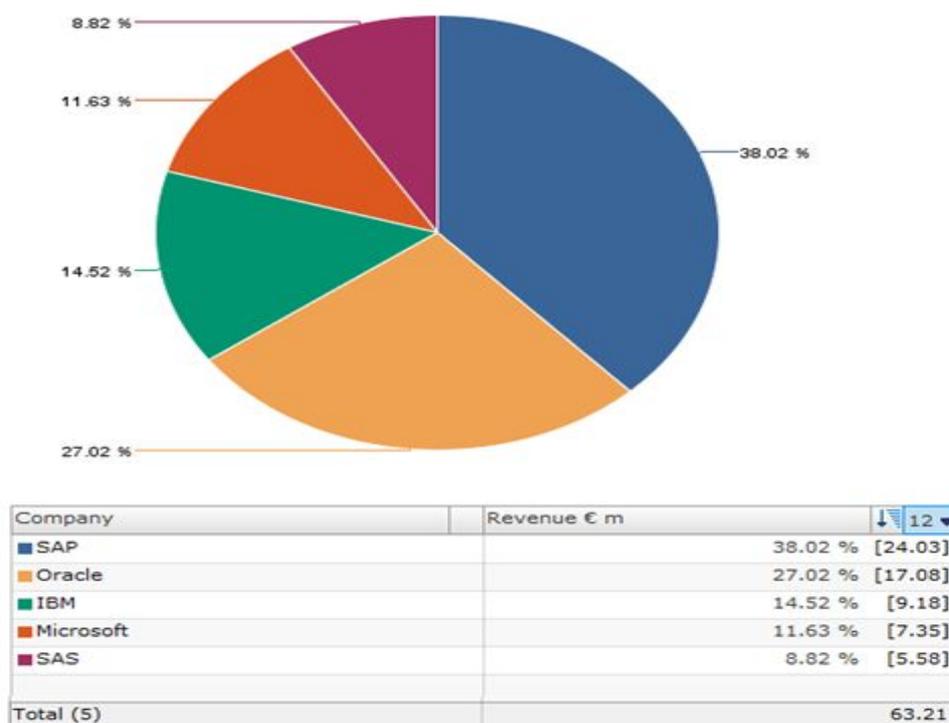
Ο στόχος της Microsoft Business Solutions ήταν οι επιχειρήσεις μεσαίου μεγέθους στην Ελλάδα να έχουν πρόσβαση σε μια ελληνική έκδοση του Microsoft Business Solutions-Navision 3.60 απόλυτα προσαρμοσμένη στα τοπικά δεδομένα.

Η Microsoft Business Solutions-Navision (παλαιότερα γνωστή ως Attain) είναι μια ολοκληρωμένη λύση επιχειρηματικής διοίκησης που συνοδεύεται από αποδεδειγμένα εχέγγυα αποδοτικότητας κόστους, γρήγορης και εύκολης υλοποίησης. Για να πετύχει την ελληνική έκδοση του Microsoft Business Solutions-Navision 3.60 απόλυτα προσαρμοσμένη στα τοπικά δεδομένα, τα δύο πρώτα χρόνια ίδρυσε ένα εσωτερικό τμήμα το οποίο ασχολήθηκε με την ελληνικοποίηση του προγράμματος σε συνεργασία με τους σημαντικότερους πιστοποιημένους συνεργάτες της Microsoft Business Solutions.

Στην συνέχεια η ελληνικοποίηση του προγράμματος ανατέθηκε σε συνεργάτη του εξωτερικού σε συνεργασία με έναν από τους σημαντικότερους πιστοποιημένους συνεργάτες της Microsoft Business Solutions στην Ελλάδα που ήταν η REAL CONSULTING.

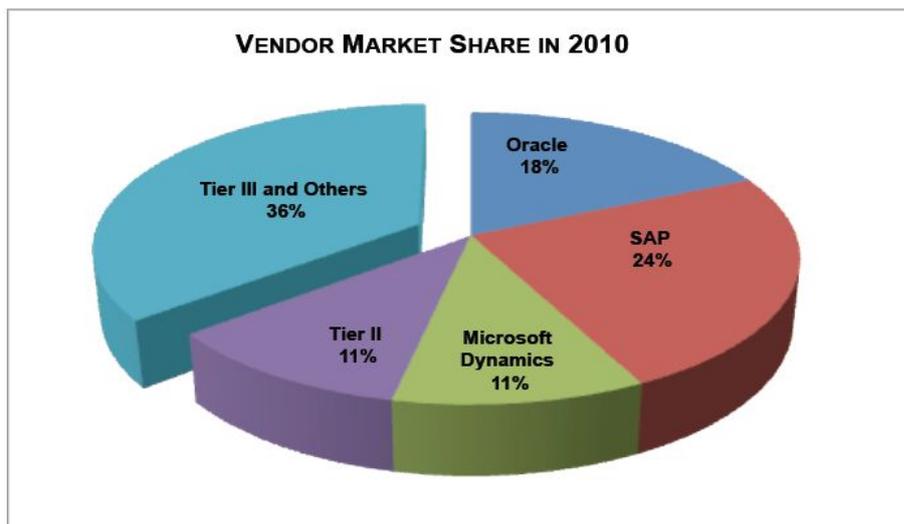
Το Microsoft Navision διατίθεται στην ελληνική αγορά αποκλειστικά από τους πιστοποιημένους συνεργάτες της Microsoft Business Solutions οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την σωστή παραμετροποίησή του σύμφωνα με α) τις ανάγκες των χρηστών και β) την συμβατότητά του με τους ελληνικούς νόμους. Επίσης το 2007 η Microsoft παρουσίασε σε συνεργασία με την DIS (Dynamic Integrated Solutions), τη λύση επιχειρησιακής οργάνωσης της Microsoft, με το όνομα Microsoft Dynamics AX. Το Microsoft Dynamics AX τοποθετείται στην κορυφή της οικογένειας λύσεων Microsoft Dynamics για μεγάλες επιχειρήσεις. Με την προσθήκη της λύσης αυτής, η Microsoft κατατάσσεται πλέον ανάμεσα στους πρωταγωνιστές της αγοράς εφαρμογών λογισμικού και για μεγάλες επιχειρήσεις. Το Microsoft Dynamics AX διατίθεται ήδη σε 40 και πλέον χώρες, με 8,000 εγκαταστάσεις παγκοσμίως. Στην ελληνική αγορά προσφέρεται ελληνικοποιημένο (σύννομο), από τη DIS, στρατηγικό συνεργάτη (Independent Software Vendor-ISV) της Microsoft, για την εισαγωγή και προώθηση του Microsoft Dynamics AX.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι και η παρουσία της Microsoft στον τομέα ERP είναι πρόσφατη στην Ελλάδα, ενώ στο κομμάτι της ελληνικοποίησης δεν το ελέγχει η ίδια άρα δεν υπάρχει για τα δύο ERP μια κεντρική διαχείριση της ελληνικοποίησης, αλλά έχει ανατεθεί σε διαφορετικούς συνεργάτες με αποτέλεσμα πολλές φορές να μην καλύπτονται έγκαιρα οι ανάγκες που προκύπτουν λόγω των συχνών αλλαγών της ελληνικής νομοθεσίας.

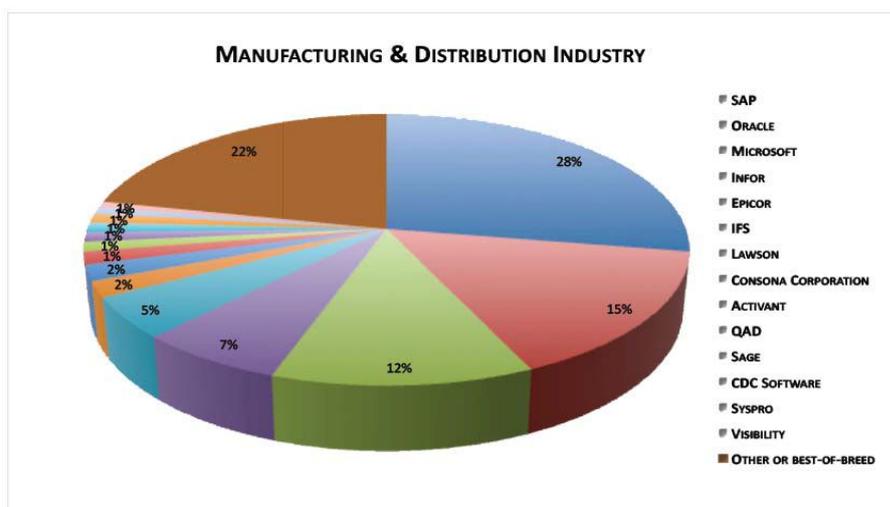
Εικόνα 24 Διεθνή Συστήματα – Εσοδα, SAP Hellas SA

Επιπλέον, από πρόσφατα στοιχεία που ανασύρθηκαν από το διαδίκτυο μέσω μιας έρευνας της εταιρίας Panorama Consulting Group LLC (2011) τα οποία παρατίθενται στη συνέχεια, η εταιρία SAP διατηρεί την πρωτιά της όμως, τόσο σε αυτή όσο και στην ORACLE παρατηρείται πτώση του ποσοστού που καταλαμβάνουν στην αγορά. Το γεγονός αυτό οφείλεται κυρίως στην άνθηση της βιομηχανίας παραγωγής λογισμικού και την εισαγωγή νέων εταιριών στην αγορά αυτού κλάδου .

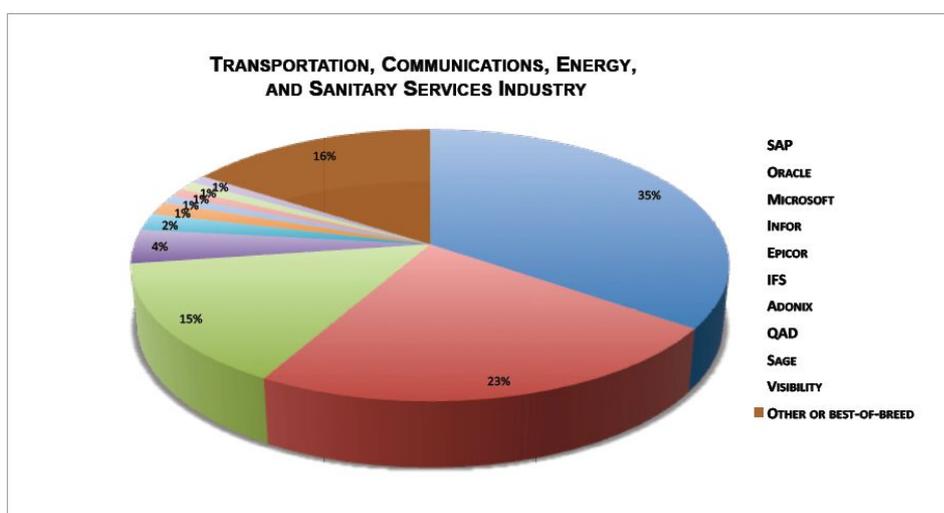
Εικόνα 25 Μερίδια αγοράς βασικών πωλητών συστημάτων ERP για το 2010

Στοιχεία έρευνας: Panorama Consulting Group LLC (2011) [10],

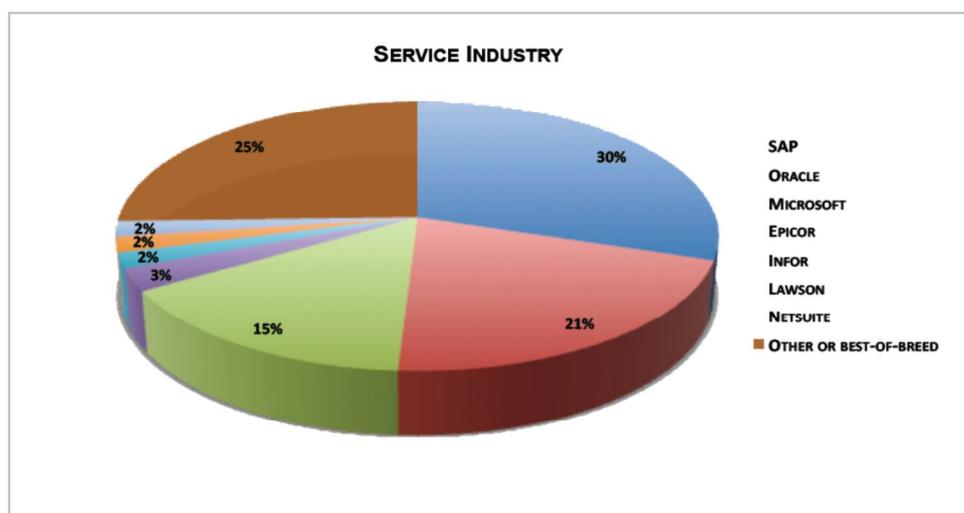

Εικόνα 26 Μερίδια της βιομηχανίας & διανομής συστημάτων ERP για το 2010, Panorama Consulting, 2011

Επιπρόσθετα, είναι άξιο λόγου ν' αναφερθεί ότι τα τελευταία χρόνια τα συστήματα *ERP* καταλαμβάνουν όλο και περισσότερο έδαφος στη βιομηχανία των διαφόρων επαγγελματικών κλάδων, όπως είναι οι μεταφορές, οι επικοινωνίες, η ενέργεια, οι υπηρεσίες υγείας, καθώς επίσης και η παροχή υπηρεσιών. Η εικόνα που παρουσιάζεται από την αποτύπωση της κατανομής της αγοράς σ' αυτούς τους επαγγελματικούς κλάδους δεν είναι πολύ διαφορετική απ' ότι παραπάνω, ωστόσο το πλήθος των εταιριών που παρέχουν λογισμικό *ERP* είναι περιορισμένο σε σχέση με τις ανωτέρω κατανομές των μεριδίων της αγοράς.

Εικόνα 27 Μεριδία της βιομηχανίας των συστημάτων *ERP* για το 2010 στους επαγγελματικούς κλάδους μεταφορών, επικοινωνιών, ενέργειας & υπηρεσιών υγείας

Εικόνα 28 Μεριδία της βιομηχανίας των συστημάτων *ERP* για το 2010 στον επαγγελματικό κλάδο της παροχής υπηρεσιών

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

1. Δρογαλάς Γεώργιος, Γ. Φωτιάδης, Θ και Σουμπενιώτης “Αποτύπωση του σύγχρονου ρόλου του εσωτερικού ελέγχου», Δ (2006). Εννοιολογικό πλαίσιο Εσωτερικού Ελέγχου: Θεωρητική Προσέγγιση και Πραγματική Μελέτη Περίπτωσης, Διοικητική Ενημέρωση, 32 σελ 52-65
2. Γεωργοπούλου Γεωργίου Σ και Νικολάου Β (1995). Πληροφοριακά συστήματα για τη διοίκηση επιχειρήσεων» , Κεφάλαιο 3, Τόμος Α- Έκδοση Β, Εκδόσεις Ευγ.Μπένου. Αθήνα
3. Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) και διεθνή πρότυπα δικλίδων ποιότητας.
4. Καραμάνης Κωνσταντίνος (2008). Σύγχρονη ελεγκτική, Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.
5. Λουκής Ε., Ανδριτσάκης Α., Διαμαντοπούλου Β. (2009). Ολοκληρωμένη Μηχανογραφική Υποστήριξη Επιχειρήσεων με SAP, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών
6. Νασόπουλος, Β, Σιγογιάννης Κ, (2002).Συστήματα ERP: Η αγορά σήμερα στην Ελλάδα και διεθνώς, Πανεπιστήμιο Πειραιώς
7. Πετράκος Γιώργος, Δρίτσας Σταμάτης Σημειώσεις μαθήματος «Μεθοδολογία Στατιστικών Ερευνών Ελεγκτικής - Δειγματοληψία», Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2013.
8. Τατσιόπουλος Η., Χατζηγιαννάκης Δ. (2008). Επιχειρησιακή Οργάνωση με τη βοήθεια πληροφοριακών συστημάτων SAP. Εκδόσεις Παπασωτηρίου, Αθήνα
9. Φίλος Ι. και Αποστόλου Α., 2010, *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Θεωρητική προσέγγιση και εφαρμογές μετατροπής*, Αθήνα: Εκδόσεις Κλειδάριθμος

ENH

1. Audit Support in SAP, 2003, Milford Sprecher SAP Public Services, Inc, SAP AG, SAP PRESS
2. Auditing SAP R/3, 2003 , Control Risk Assessment, Best, Peter, SAP PRESS
3. Auditing with SAP ERP-My SAP ERP Financials, 2006, SAP PRESS
4. Audit Manual, Introduction to the SAP R/3 system focusing on audit aspects, Roger Odenthal,2007
5. Data Protection Guidelines for SAP ERP 6.0, 2013, Deutschsprachige SAP® Anwendergruppe (German-Speaking SAP® User Group)
6. Henning Kagermann,, 2007, SAP Audit Handbook-Management with the SAP-Audit Roadmap,
7. Management Empowered by mySAP ERP Financials, 2005, SAP AG,SAP Press
8. Nishant Sourabh, 2009, SAP ECC Audit Guidelines ,Company: IBM
9. RanjitSimon John, 2013, Benefits and steps on Performing SAP Post Implementation Audit
10. SAP Audit Guidelines, S A P (R) A G , 1997, Germany, SAP PRESS
11. SAP Audit Handbook-Management with the SAP-Audit Roadmap, Henning Kagermann, William Kinney, Karlheinz Küting, Claus-Peter Weber, © 2008 Springer-Verlag Berlin Heidelberg
12. SAP ECC 6.0 - Security and Control, 2009, Better Practice Guide,
13. SAP ERP SOLUTIONS,DELTA FICO ECC 6.0, 2011, Sarah Piyakhun,Solution Advisor, Sap Thailand,
14. Security Audit Log, 2011, SAP AG, SAP PRESS
15. Steve Biskie 2008,Surviving an SAP® Audit, Galileo Press
16. Turning risk into results-Enabling compliance and process optimization with SAP GRC, 2012, ERNST & YOUNG
17. William Kinney, Karlheinz Küting, Claus-Peter Weber, 2008 Springer-Verlag Berlin Heidelberg

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

1. IBM SA, available at:
<http://publib.boulder.ibm.com/infocenter/tivihelp/v2r1/index.jsp?topic=%2Fcom.ibm.itcim.doc%2Ftcim85_install485.html> [Accessed September 2014]
2. SAP AG, Community Network, available at:
<<http://scn.sap.com/thread/1243604>>, [accessed September 2014]
3. SAP AG, Community Network, available at:
<http://help.sap.com/saphelp_erp60_sp/helpdata/en/cb/e4e531a8c8d74fab6149b7f5b213d2/content.htm>,[accessed September 2014]
4. SAP AG, Community Network, available at:
<http://help.sap.com/saphelp_nw70ehp1/helpdata/en/19/e0786c9fc347b1bc7d0c0ae03e70d4/content.htm>, [accessed September 2014]
5. Wikipedia, available at:
<http://en.wikipedia.org/wiki/Systems_Applications_Products_audit>,[accessed September 2014]
6. Real Consulting, Integration & Operation, available at:
<<http://www.realconsulting.gr/InnerPage.aspx?Page=peletes>>,[accessed September 2014]
7. Deloitte,available at:
<http://www.deloitte.com/view/en_BE/be/services/aers/securityandprivacy/sap/SAP-and-internal-control/> [accessed September 2014]
8. SAP Library, available at:
<<http://fmis.minfin.bg/help/EN/6b/04893ac6008a2ce10000000a114084/frameset.htm>> [accessed September 2014]
9. SAP AG, Community Network, available at:
<http://help.sap.com/saphelp_nw70ehp1/helpdata/en/19/e0786c9fc347b1bc7d0c0ae03e70d4/content.htm> [accessed September 2014]
10. The Institute of Internal Auditots, available at: <www.theiia.org>

**ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ SAP
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**

SAP AUDIT MANUAL

Συντάκτρια: ΑΝΤΩΝΙΑ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2014

Περιεχόμενα

A. AIS –ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ & ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΕΛΕΓΧΩΝ.....	141
A.1. ΣΥΣΤΗΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.....	143
A1.1 Βασικοί Κωδικοί Συναλλαγής (transactions/report trees).....	143
A1.3 Συγκεντρωτικός Πίνακας κωδικών συναλλαγής.....	152
A.2 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.....	153
A2.1 Module FI (Γενική Λογιστική) – Transaction codes	153
A2.1.1 Ισοζύγιο	153
A2.1.2 Γενικό Καθολικό.....	154
A2.1.4 Ημερολόγιο.....	156
A2.2 Module AR (Εισπρακτέοι) – Transaction codes.....	158
A2.2.1 Ισοζύγιο Πελάτη.....	158
A2.2.2 Εμφάνιση Αναλυτικής Γραμμής Πελάτη (Καρτέλα).....	159
A2.3 Module AP (Πληρωτέοι) – Transaction codes	161
A2.3.1 Ισοζύγιο Προμηθευτή.....	161
A2.3.2 Εμφάνιση Αναλυτικής Γραμμής Προμηθευτή (Καρτέλα)	162
A2.4 Module AA (Πάγια) – Transaction codes.....	163
A2.4.1 Μητρώο Παγίων	163
A2.5 Module MM (Υλικά/απόθεμα) – Transaction codes	165
A2.5.1 Μητρώο Αποθεμάτων	165
A2.6 Module SD (Έγγραφα Πωλήσεων) – Transaction codes.....	167
A2.6.1 Λίστα Παραγγελιών.....	167
A.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.....	168
A3.1 Αναφορά ΦΠΑ.....	168
B. AUDIT MANAGEMENT (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ).....	170
B1. Βήματα για τις ρυθμίσεις διεξαγωγής ελέγχου.....	170
B2. Βήματα διαχείρισης ελέγχου (Audit Management).....	174
Γ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	175
Γ1. Έλεγχος Απάτης (Fraud Audit).....	175
Σημειώσεις/Συμπεράσματα:.....	177
Βιβλιογραφία.....	178

Το παρόν κατατέθηκε και καταχωρήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη

υπ.αριθμ 1403/Σεπτέμβριος 2014

Η δημιουργία αυτού του εγχειριδίου έχει ως σκοπό να βοηθήσει τους ελεγκτές (εξωτερικούς, εσωτερικούς, φορολογικούς) που δεν είναι εξοικειωμένοι με το λογισμικό πρόγραμμα SAP να συλλέξουν τα απαραίτητα για την ελεγκτική διαδικασία δεδομένα, να τα οργανώσουν, να τα αξιολογήσουν και να εξάγουν τις απαραίτητες αναφορές και όλα αυτά σε περιβάλλον SAP. Η προσπάθεια αυτή γίνεται δεδομένης της κυριαρχίας του συγκεκριμένου λογισμικού στην παγκόσμια αγορά. Οι ελεγκτές πρέπει να είναι σε θέση να γνωρίζουν βασικά στοιχεία και χαρακτηριστικά του εκάστοτε λογισμικού δεδομένου ότι από αυτά παράγονται οι οικονομικές καταστάσεις και τα βιβλία μιας επιχείρησης. Στην αγορά σαφώς και κυκλοφορούν διάφορα βιβλία σχετικά με τον έλεγχο σε περιβάλλον SAP καθώς επίσης και στο διαδίκτυο κυκλοφορούν videos & demos βοηθητικά και επεξηγηματικά. Σκοπός του συγκεκριμένου εγχειριδίου ωστόσο, είναι να αποτυπώσει πρακτικά, όσα μέχρι τώρα θεωρητικά έχουν αναλυθεί, σε σύμπτυξη, εκθέτοντας τα βασικά στοιχεία. Συνεπώς ο ελεγκτής ανεξαρτήτου κατηγορίας, θα έχει μέσω αυτού του εγχειριδίου την πρακτική διάκριση του AIS (Audit Information System) και του Audit Management. Είναι ένας οδηγός που παρέχει τις κατευθυντήριες γραμμές στον εκάστοτε ελεγκτή προκειμένου να προβεί στον έλεγχο που επιθυμεί.

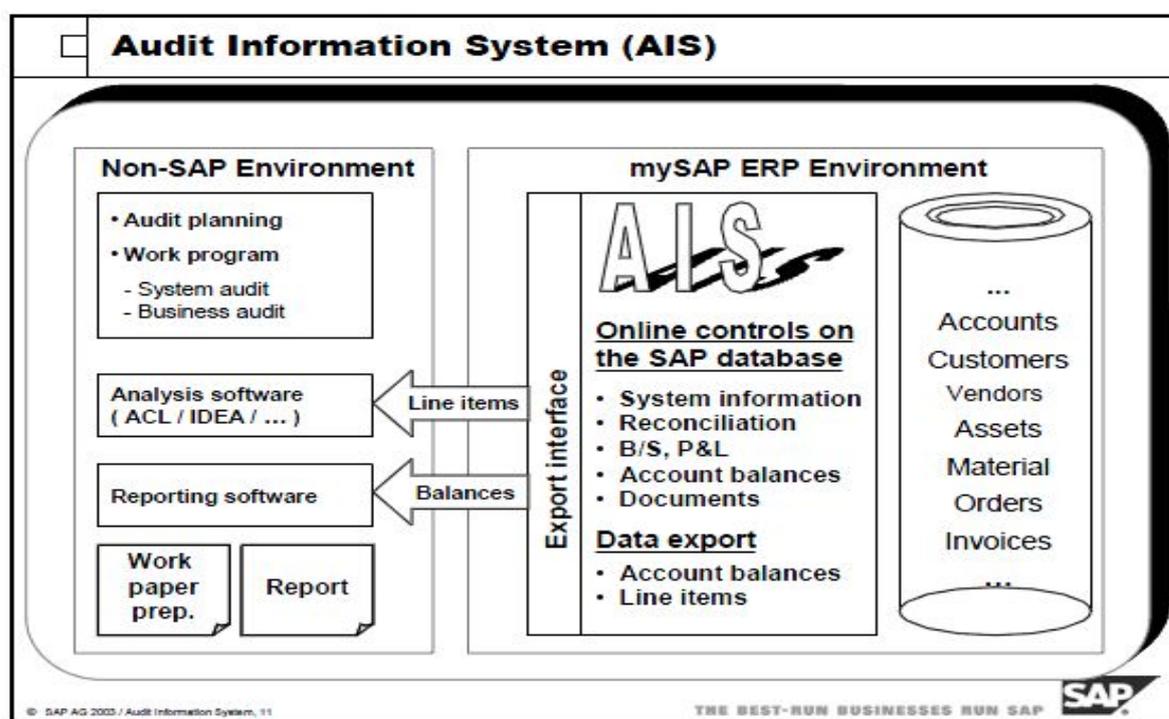
Σε ένα σύστημα με υψηλή παραμετροποίηση, ο ελεγκτής χρειάζεται να γνωρίζει κάποιες λεπτομέρειες που θα τον βοηθήσουν να συλλέξει πιο εύκολα τα δεδομένα που επιθυμεί. Μέσα από το εγχειρίδιο αυτό τίθενται στη διάθεση του, βασικοί κωδικοί συναλλαγών (transactions) καθώς και εξοικείωση με τις οθόνες που αντιστοιχούν σε κάθε έναν από αυτούς τους κωδικούς όπως επίσης και δυνατότητες επιλογών που παρέχονται προκειμένου οι αντίστοιχες αναφορές να είναι πιο λεπτομερείς.

Σαφώς και υπάρχουν αναρίθμητα transactions και πίνακες (tables) σε ένα λογισμικό όπως το SAP, και συνεπώς το εγχειρίδιο αυτό δεν μπορεί να υποκαταστήσει τον όγκο των ελεγκτικών πληροφοριών που κυκλοφορούν στην αγορά. Έχοντας όμως δουλέψει σε περιβάλλον SAP για αρκετά χρόνια, έχοντας υποβληθεί σε έλεγχο (φορολογικό, εξωτερικό, εσωτερικό) ως εργαζόμενη εταιρείας αλλά και αποκτώντας ελεγκτικές γνώσεις μέσα από τις μεταπτυχιακές σπουδές προσπάθησα να συνδυάσω την εμπειρία αυτή με τη γνώση και να αποτυπώσω τα transactions εκείνα που απαντούν στην πλειοψηφία των ελεγκτικών ερωτήσεων (Catalogue Question List) έτσι ώστε ο ελεγκτής να είναι και σε θέση να ελέγχει την ορθότητα της παρεχόμενης πληροφόρησης από τον εκάστοτε εργαζόμενο και να συλλέγει τα δείγματα που επιθυμεί άμεσα.

Το εγχειρίδιο αυτό χωρίζεται σε τρία μέρη: AIS, Audit Management, Fraud Auditing within a SAP Environment. Με τη σειρά του το AIS διακρίνεται στο α) συστημικό έλεγχο β) επιχειρηματικό έλεγχο γ) φορολογικό έλεγχο. Το δεύτερο μέρος (Audit Management) αφορά στον τρόπο διαχείρισης ελέγχου, απεικονίζοντας τα αντίστοιχα βήματα στο SAP χρησιμοποιώντας κυρίως διαδικτυακές πηγές ενώ στο παράρτημα παρατίθενται χρήσιμες πληροφορίες για τον εντοπισμό απάτης βασισμένο σε σημειώσεις του Phil Moulton CA CIA MBT, Business Audit Services Manager, Pauls Limited). Με τη χρήση αυτού του εγχειριδίου , κάθε ελεγκτής δύναται να διεκπεραιώσει όλα τα στάδια του ελέγχου από τη συλλογή στοιχείων μέχρι και τη σύνταξη αναφορών και της πρότασης λύσεων.

A. AIS –ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ & ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΕΛΕΓΧΩΝ

Όπως απεικονίζεται και παρακάτω, το τυποποιημένο SAP παρέχει όλες εκείνες τις θεματικές ενότητες εκ των οποίων συλλέγονται τα βασικά στοιχεία για την ελεγκτική διαδικασία, δηλαδή λογαριασμοί, εισπρακτέοι, πληρωτέοι, πάγια, υλικά, παραγγελίες, τιμολόγια και άλλες που έχουν αναφερθεί ήδη στη θεωρητική ενότητα. Στο AIS γίνεται επεξεργασία της συστημικής πληροφόρησης, της επιχειρηματικής (συμφωνίες λογαριασμών, ισολογισμός, κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως, υπόλοιπα λογαριασμών, έγγραφα) και κατά προέκταση της φορολογικής.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στη θεωρητική ενότητα, ο συστημικός έλεγχος, επικεντρώνεται σε συντονισμό διαδικασιών, στη συστημική διοίκηση (αναθεση ρόλων και εξουσιοδοτήσεων), στην είσοδο σε συστημικές διαδικασίες και στην εμφάνιση δεδομένων και τέλος στην επισκόπηση πληροφόρησης.

Ο επιχειρησιακός έλεγχος επικεντρώνεται σε οικονομικο-λογιστικά δεδομένα, στο γενικό καθολικό, ενώ υπάρχει διακριτά η αναφορά σε έγγραφα όπου δηλαδή αντλούνται επεξεργάσιμα αρχεία από τις αναφορές (modules) καθώς και από το εμπορικό ισοζύγιο.

Ο φορολογικός έλεγχος σχετίζεται με τον έλεγχο σε μισθώσεις, σε αποσβέσεις, στον έλεγχο βασικών αρχείων πελατών και προμηθευτών όπου ελέγχονται οι όροι δημιουργίας τους,

στον έλεγχο κατανομής τιμών , των πωλήσεων και των τιμολογίων, έλεγχος ταμειακών ροών,πιστωτικής πολιτικής.

Κατά συνέπεια κρίνεται σκόπιμο , το εγχειρίδιο αυτό, όσον αφορά την ανάλυση του AIS να διακριθεί στις 3 αυτές ενότητες.

A.1. ΣΥΣΤΗΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

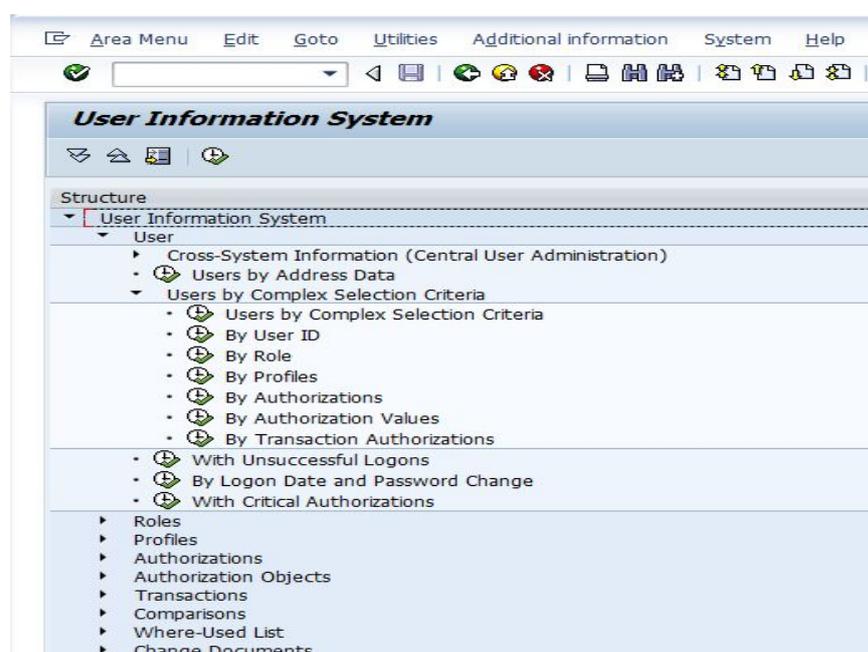
Το βασικό πεδίο εφαρμογής του συστημικού ελέγχου καλύπτεται από τους ακόλουθους τομείς:

- Τις ρυθμίσεις ασφαλείας SAP
- Την εφαρμογή σχεδιασμού συστημάτων ασφαλείας
- Τον σχεδιασμό ασφαλείας για την μηχανογραφική υποστήριξη των υπηρεσιών
- Τον διαχωρισμό των καθηκόντων
- Την τροφοδότηση του χρήστη και τη διαχείριση των διαδικασιών
- Τις διαδικασίες διαχείρισης των αλλαγών των αδειοδοτήσεων.
- Τον κύκλο ζωής ανάπτυξης του SAP και την αλλαγή των διαδικασιών διαχείρισης

Οι περισσότεροι ελεγκτές χρησιμοποιούν τον τριπλό συνδυασμό των κωδικών συναλλαγής (ή report trees) SUIM, SA38 και SE16 για να εκτελέσουν το μεγαλύτερο μέρος των δοκιμών τους. Ο τρόπος για να περάσεις έναν έλεγχο είναι να εξασφαλιστεί ότι υπάρχουν επαρκείς δικλίδες ενσωματωμένες στο εφαρμοσμένο σύστημα ασφαλείας και στις σχετικές διαδικασίες. Αυτοί είναι οι κωδικοί συναλλαγής που πρέπει να «τρέχουν» πρωτίστως οι εξουσιοδοτημένοι χρήστες για να εξασφαλίσουν ότι δεν θα είναι εκτεθειμένοι σε έναν ενδεχόμενο εξωτερικό έλεγχο αλλά μπορεί να ζητηθεί επίσης και από τον εσωτερικό έλεγχο.

A1.1 Βασικοί Κωδικοί Συναλλαγής (transactions/report trees)

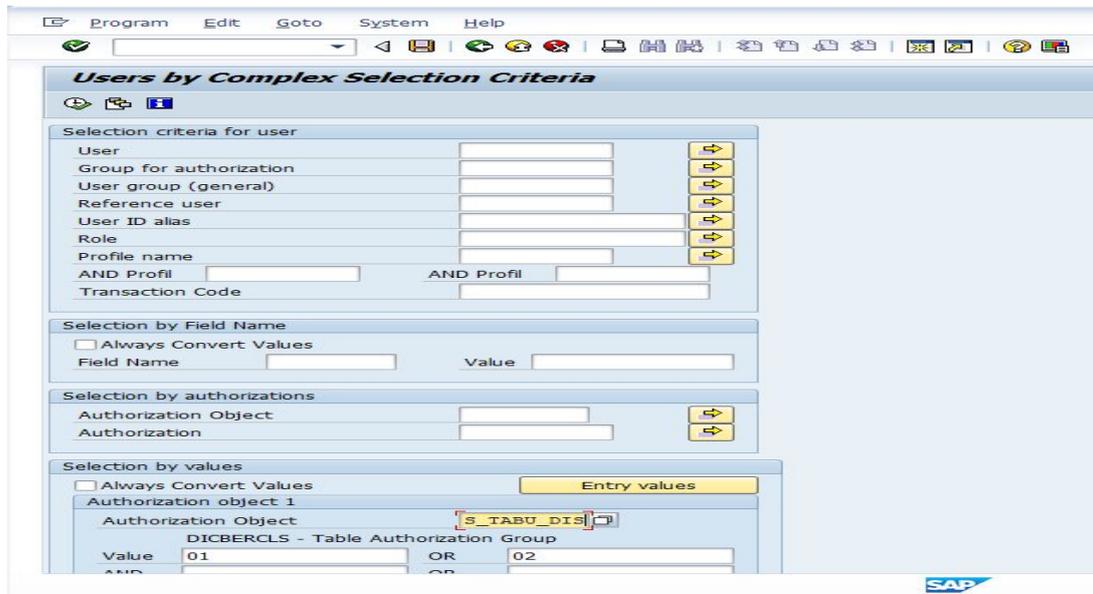
Tcode SUIM= Report Tree /Solutions for User Information Management

Επιλέγοντας το εικονίδιο με τα σκαλιά «variants = μεταβλητές» εμφανίζονται οι ακόλουθες επιλογές, οπότε και επιλέγουμε τι έλεγχο θέλουμε να κάνουμε από τα ακόλουθα που εμφανίζονται και το επιλέγουμε. Ο ελεγκτής δεν χρειάζεται εννοείται να δημιουργήσει κάτι από αυτά, είναι ήδη ρυθμισμένα από τους εκάστοτε αναδόχους ή όσους παρέχουν την υποστήριξη στο SAP.

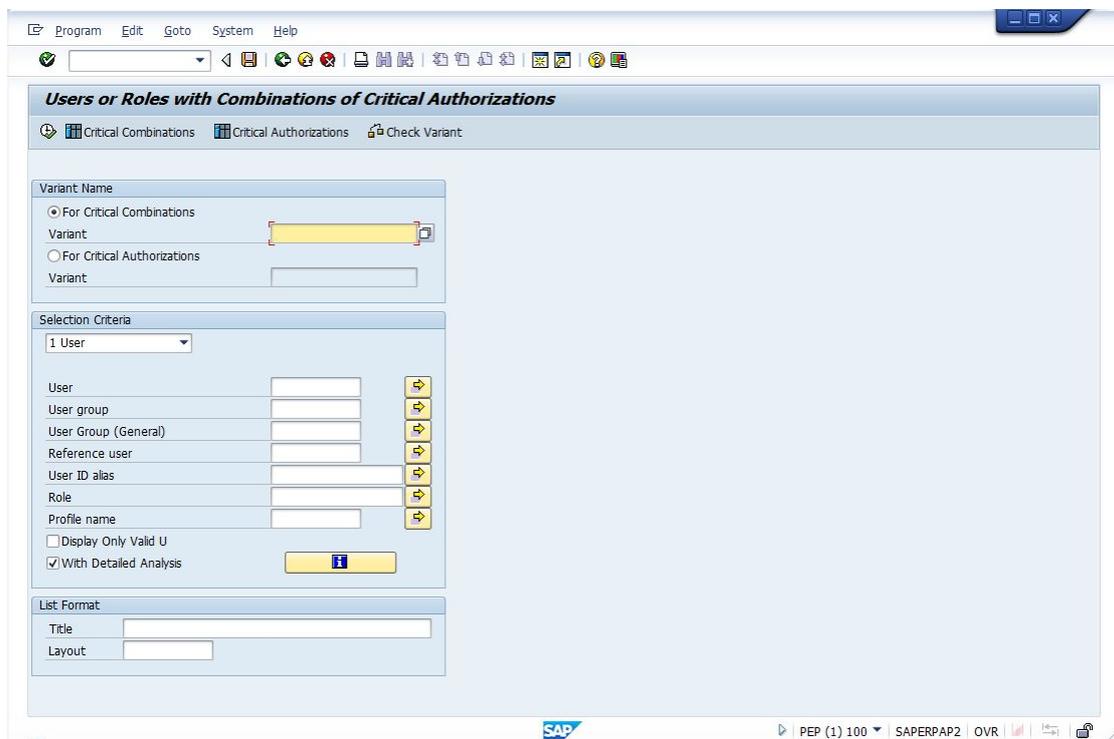
Variant name	Short Description	Environment	Protected	Changed by	Last Changed on
SAP&AUDIT_ABAP	Users with ABAP Authorization	A	S	SAP	30.10.2008
SAP&AUDIT_CTS	Users who can use CTS	A	S	SAP	30.10.2008
SAP&AUDIT_OSCL	Users Who Can Call OS Commands	A		SAP	30.10.2008
SAP&AUDIT_RFC	Users Who Can Execute RFC Func	A		SAP	
SAP&AUDIT_UAP	Update Accounting Periods	A		SAP	30.10.2008
SAP&AUDIT_UCA	Update Chart of Accounts	A		SAP	30.09.1998
SAP&AUDIT_UCC	Update Company Codes	A		SAP	30.10.2008
SAP&ACTVGRP	By Role	A	S	SAP	25.10.2011
SAP&_AUTH	By Authorizations	A	S	SAP	25.10.2011
SAP&_BENU	By user ID	A	S	SAP	25.10.2011
SAP&_PROFIL	By profiles	A	S	SAP	25.10.2011
SAP&_TRANSAKT	By transaction authorizations	A	S	SAP	25.10.2011
SAP&_WERTE	By authorization values	A	S	SAP	25.10.2011
SAP_HEADERDATA	User selection by header data	A		SAP	
SAP_STANDARD	Standard selection criteria	A	X	SAP	
SAP_VALUES	User selection by values	A		SAP	
SAP_WERTE	Only values	A	X	SAP	29.08.1996

Μία ακόμη λειτουργία που μπορεί να εκτελεστεί μέσα από το SUIM και μέσα από τον ίδιο αυτό κωδικό συναλλαγής για τον έλεγχο των εξουσιοδοτήσεων, είναι αν στο πεδίο “Authorization Object” πληκτρολογήσουμε S_TABU_DIS. Είναι δηλαδή ένα αντικείμενο εξουσιοδότησης που δίνει τη δυνατότητα ελέγχου των αδειών για την εμφάνιση ή την επεξεργασία περιεχομένου του πίνακα. Αυτός ο κωδικός ελέγχει την πρόσβαση σε transactions μέσω παραμετροποίησης του συστήματος. Ο πρότυπος πίνακας ελέγχου είναι μέσω του SM31 ενώ ο πίνακας με τις εκτεταμένες λειτουργίες συντήρησης του πίνακα επιτυγχάνεται μέσω SM30. Συνεπώς ακόμη και αν οι χρήστες έχουν πρόσβαση στο SE16 και κατά συνέπεια σε όλους τους ABAP πίνακες, μέσα από το S_TABU_DIS περιορίζεται η εξουσιοδότηση τους.

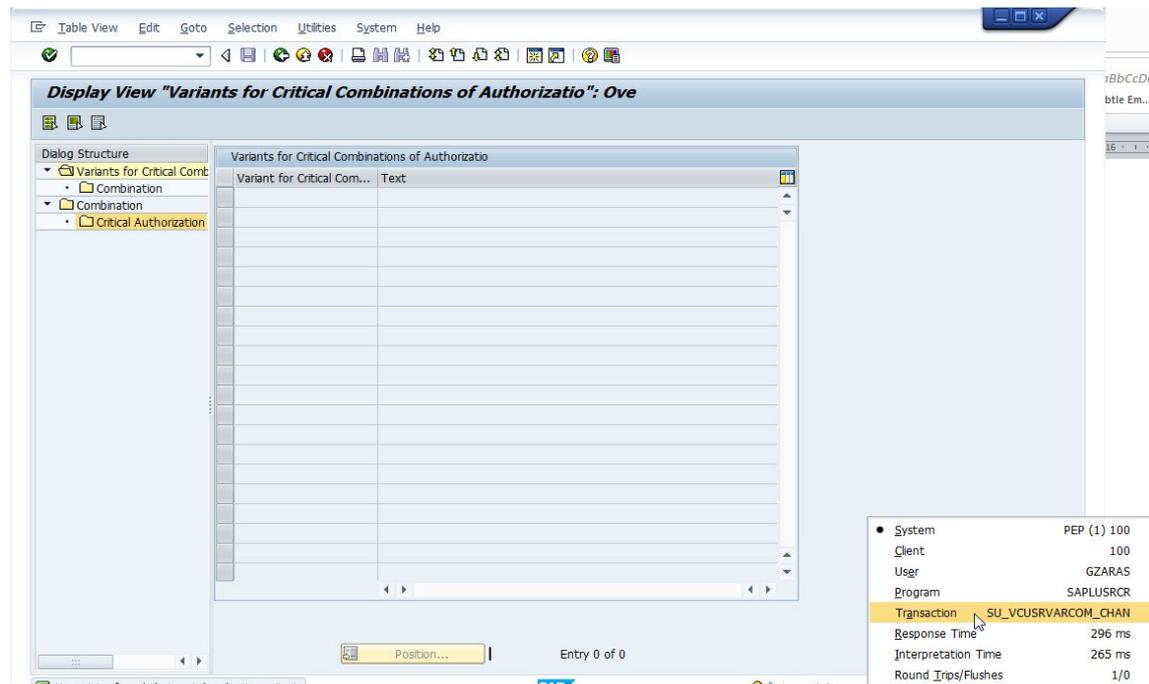

Ένας ακόμη τρόπος να ελέγξεις ποιους ρόλους και ποιες εξουσιοδοτήσεις είναι μέσω αυτού του κωδικού.

Transaction: S_BCE_68002111= List of Users with Critical Authorization

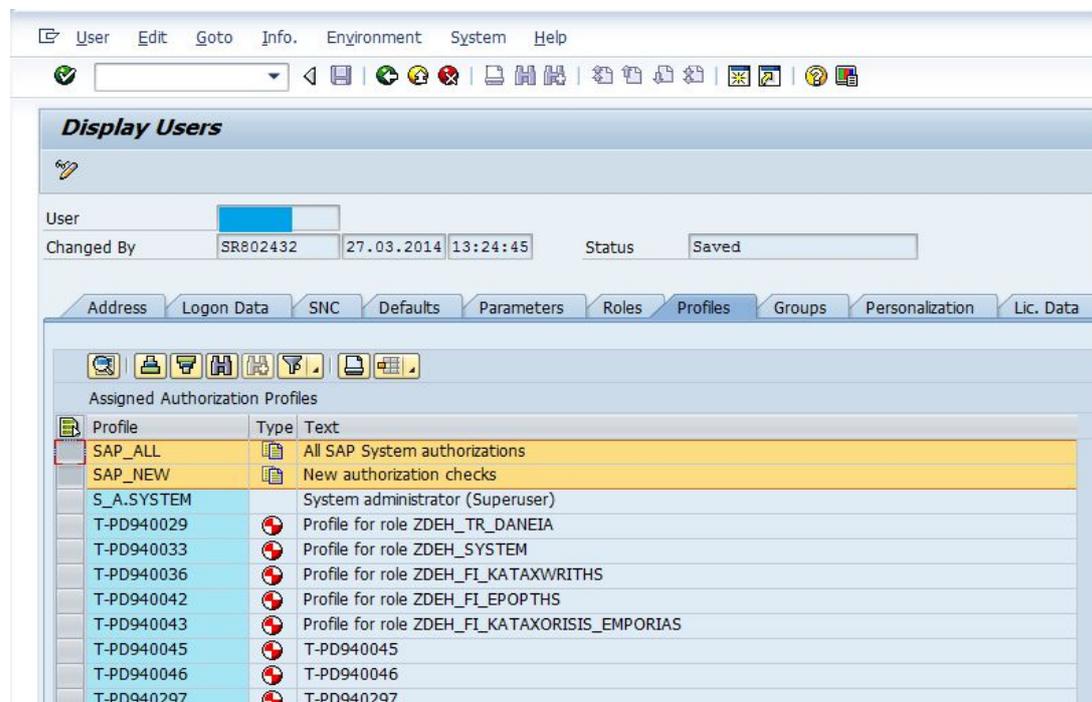

Ενώ επιλέγοντας το πεδίο «Critical Authorizations» εμφανίζεται η παρακάτω επιφάνεια.

Υπάρχει επίσης ο κωδικός κίνησης SU01=User Maintenance

Στον κωδικό αυτό κίνησης ο ελεγκτής βλέπει το Master File του κάθε χρήστη.

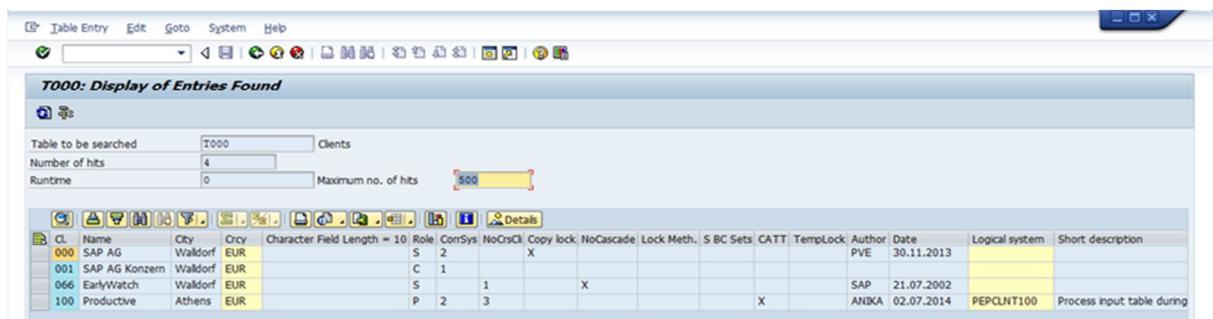
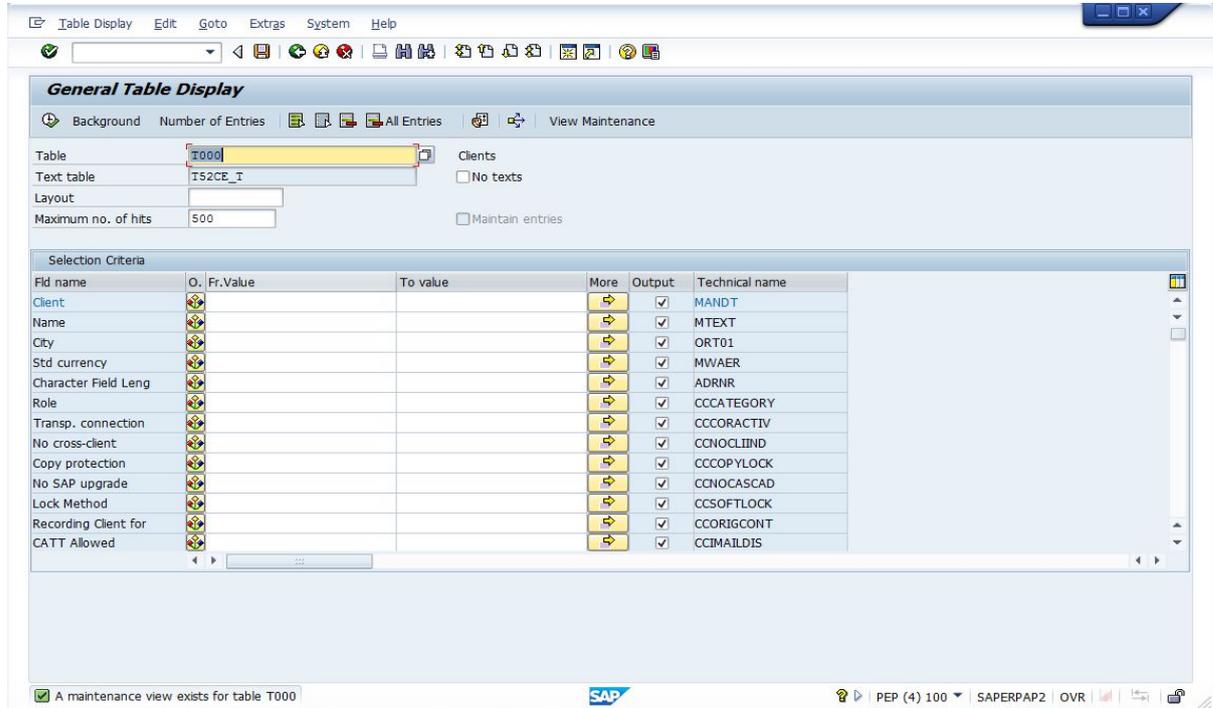
Ενώ στο SU53 = Display Authority check values, ελέγχεις τι προσβάσεις δεν έχει ο κάθε χρήστης.

Description	Authorization values
• User Name	Failed checks since 02.07.2014 15:00:55
• System PEP	Client 100
• Date 02.07.2014	Time 15:48:27
• Instance SAPERPAP2_PEP_01	Profile Parameter auth/new buffering 4
• ✓ The last authorization check was successful	

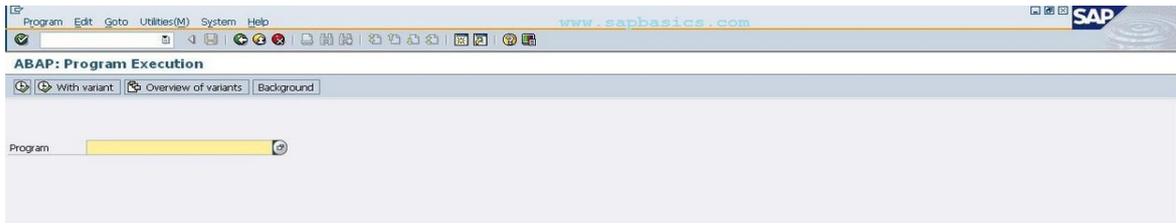
Tcode SM30 : Ο κωδικός αυτός δίνει τη δυνατότητα στον ελεγκτή να ελέγξει ότι το σύστημα είναι κλειδωμένο.

Tcode SE16N: General Table Display

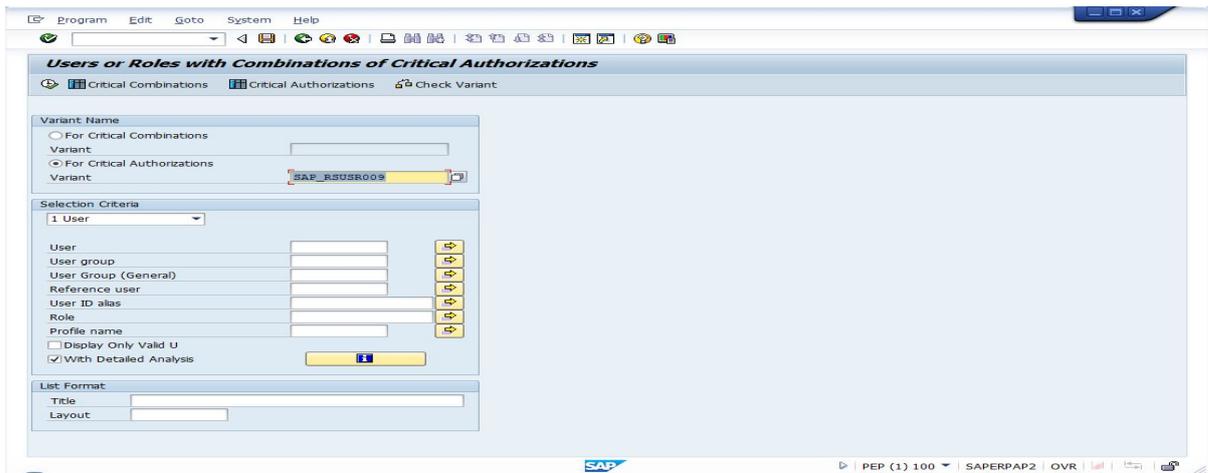
Ο κωδικός αυτός κίνησης δίνει τη δυνατότητα αναζήτησης πληροφοριών και δεν μπορεί να έχει εξουσιοδότηση ο οποιοσδήποτε χρήστης γιατί δίνει τη δυνατότητα εμφάνισης όλων των οικονομικών δεδομένων. Μπορεί να αναζητηθεί πιο γρήγορα ένα αρχείο μέσα στους πίνακες, να συνδυάσεις αρχεία, για να τα εξάγεις σε excel, να κάνεις υπολογισμούς.

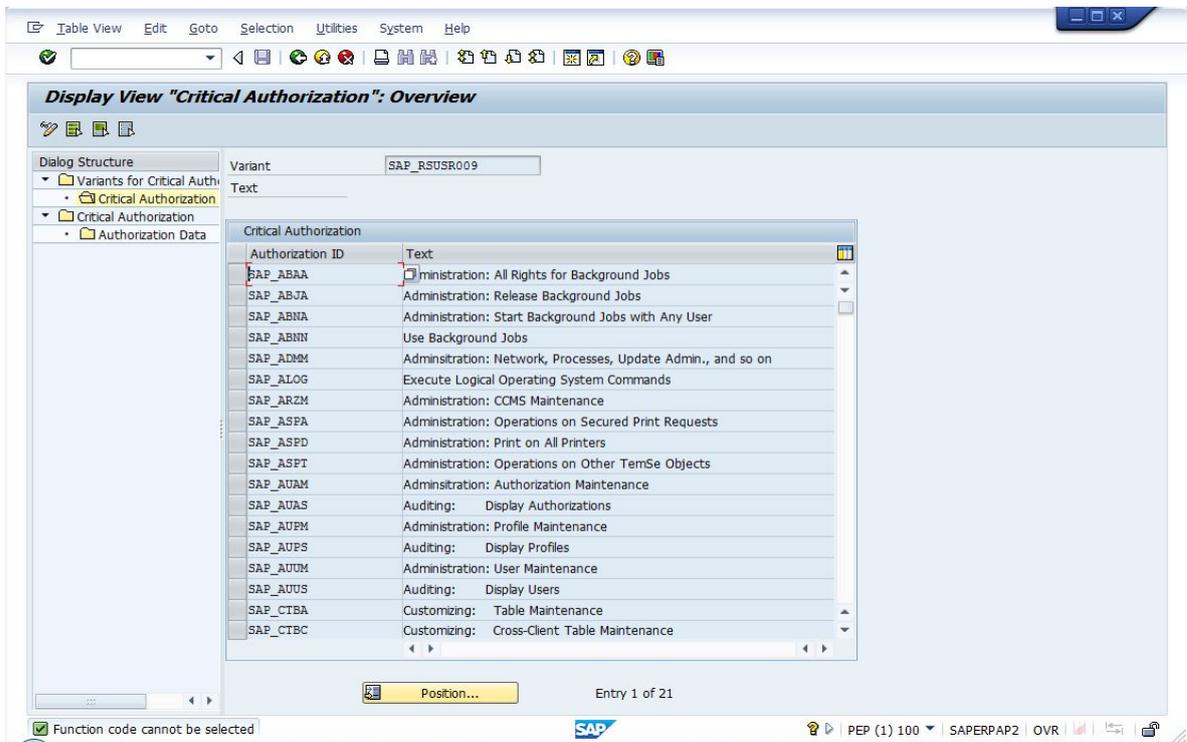
Ο κωδικός Tcode SA38=ABAP Reporting χρησιμοποιείται για να εκτελεί προγράμματα ή αναφορές στο SAP. Είναι πολύ σημαντικός κωδικός και δίνεται μόνο σε συγκεκριμένους χρήστες (Super users). Από το πεδίο "Overview of Variants" επιλέγεται η μεταβλητή προκειμένου να εκτελεστεί το πρόγραμμα ή αναφορά επιλογής. Δεν είναι κωδικός εύκολος να εκτελεστεί από ελεγκτή μη εξοικειωμένο στο SAP αλλά ο ελεγκτής οφείλει να ελέγξει ποιοι έχουν πρόσβαση.

Ένας τελευταίος έλεγχος που διεξάγεται συνήθως από IT Auditors αφορά τον ακόλουθο κωδικό S_BCE_68002111 και πάλι το «Critical Authorizations» και τη μεταβλητή SAP_RSUR009. Οι ελεγκτές ελέγχουν ποιοι χρήστες έχουν εξουσιοδοτήσεις σε κωδικούς που δεν θα έπρεπε να έχουν και απεικονίζονται παρακάτω με κόκκινα, οι απαγορευτικές περιπτώσεις ενώ με κίτρινο εκείνες που θέλουν διερεύνηση και τροποποίηση.

Critical Authorizations SAP_RSUR009

Users or Roles with Combinations of Critical Authorizations

Number of Hits for Critical Authorizations: 6.998

ID of CA	Text of Critical Authorization (CA)	User name	Group	Valid From	Valid through	Account no	User Type
SAP_ABAA	Administration: All Rights for Background Jobs	AA35884				1198	A Dialog
		AA71460				1201	A Dialog
		AA74738				5110	A Dialog
		AB66926				5215	A Dialog
		AB70102				2185	A Dialog
		AB87497				5110	A Dialog
		AC91982				5110	A Dialog
		AF87899				5216	A Dialog
		AG56428				5110	A Dialog
		AK700335				5534	A Dialog
		AK74681				5110	A Dialog
		AK85740	SUPER				A Dialog
		AK87510				5110	A Dialog
		AK89657				5566	A Dialog
		AK99165				2500	A Dialog
		AKOUROUNIOTI	SUPER				A Dialog
		AL50916				1198	A Dialog
		ALEREMOTE		01.01.1998	01.01.2100		B System
		ANIKAI	SUPER				A Dialog
		A072478				5110	A Dialog
		AP44581				2225	A Dialog
		AP45015				2495	A Dialog
		AP52429				2716	A Dialog
		AP68674				4772	A Dialog
		AP69706				2124	A Dialog

Users or Roles with Combinations of Critical Authorizations

Number of Hits for Critical Authorizations: 6.998

ID of CA	Text of Critical Authorization (CA)	User name	Group	Valid From	Valid through	Account no	User Type
SAP_ASPIA	Administration: Operations on Secured Print Requests	MA72371				4404	A Dialog
		MA75163				4240	A Dialog
		MA75614				5214	A Dialog
		MA76213				5214	A Dialog
		MA91655					A Dialog
		MB69443				2130	A Dialog
		MB69578				5110	A Dialog
		MB72252				4422	A Dialog
		MB90626				4765	A Dialog
		MB91657				5110	A Dialog
		MB91822				5514	A Dialog
		MB92532				4345	A Dialog
		MC47717				2385	A Dialog
		MCS6719				2626	A Dialog
		MCS7072				1198	A Dialog
		MC73768				4440	A Dialog
		MC95134				4435	A Dialog
		MC97974				2738	A Dialog
		MD57096				2130	A Dialog
		MD67139				4770	A Dialog
		MD72886				8890	A Dialog
		MD79077				4408	A Dialog
		MD85293				5110	A Dialog
		MF65643				1198	A Dialog
		MF74350				1200	A Dialog

A1.3 Συγκεντρωτικός Πίνακας κωδικών συναλλαγής

Κλείνοντας με την ανάλυση του συστημικού ελέγχου, παρατίθεται συνοπτικός πίνακας των πιο βασικών κωδικών κινήσεων για τη διεκπεραίωση του συστημικού ελέγχου.

Transactions	Description
SU01	User Maintenance
PFCG	Role Maintenance
SUIM	Authorization Reporting tree
SU02	Maintain Profiles
SU10	User Maintenance Mass Changes
SU21	Maintain Authorization Objects
SU24	Auth. Object check under transactions
SU3	Maintain default settings
SU53	Display Authority Check Values
SU56	Display user buffer
ST01	User trace
SM19	Audit Log Configuration
SM20	Display Audit Log
SE16	General Table Display
SA38	ABAP Reporting
S_BCE_68002111	List of User with Critical Authorizations

Σημείωση: Ακόμη και αν ο ελεγκτής δυσκολευτεί να εκτελέσει αυτά τα βήματα μόνος του αυτά τα βήματα, ή ακόμη και να ερμηνεύσει τα αποτελέσματα, έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει τη γνώση αυτών των κωδικών και των πινάκων έτσι ώστε ζητώντας από τους αρμόδιους την εκτέλεση τους, να είναι σε θέση να εξάγει αξιολογήσιμα συμπεράσματα.

A.2 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

A2.1 Module FI (Γενική Λογιστική) – Transaction codes

A2.1.1 Ισοζύγιο

Transaction code: J1GTBG

Ο ελεγκτής μέσω του Ισοζυγίου αποκτά συνολική εικόνα της επιχείρησης με βάση τους λογαριασμούς του λογιστικού σχεδίου. Ανάλογα με το πεδίο ελέγχου (Πάγια, Υποχρεώσεις & Ίδια Κεφάλαια, κ.τ.λ) ο ελεγκτής μπορεί να απομονώσει τους λογαριασμούς ενδιαφέροντος του. Σαφώς και επιβλέπει το Ταμείο, καθώς και το Εμπορικό ισοζύγιο (πελάτες-προμηθευτές), Αποσβέσεις και Φόρους, προκειμένου να τα αναλύσει με ξεχωριστά ειδικά transactions στην πορεία. Το Ισοζύγιο είναι πολύ βασικός κωδικός κίνησης γιατί αποτελεί μέσο της συμφωνίας (reconciliation)-ως προς τους επιμέρους του λογαριασμούς- με τις δηλώσεις Intrastaat, Listing, ΦΜΥ, τους Παρακρατούμενους Φόρους, τους Λοιπούς Φόρους-Τέλη, το ΦΠΑ κ.τ.λ.

Πεδίο	Παράδειγμα
Λογιστικό σχέδιο	CAGR
Κωδικός εταιρίας	1000

Όπου OL= Βασικό Καθολικό + ΔΛΠ ενώ L2= ΕΓΛΣ

The screenshot displays the SAP J1GTBG transaction code interface. The main window is titled "Ισοζύγιο Λογιστικής" and contains several sections for configuration. The "Επιλογή λογαριασμού Γ/Λ" section includes fields for "Λογιστικό σχέδιο", "Λογαριασμός Γ/Λ", and "Κωδικός εταιρίας" (set to 1000). The "Επιλογή με χρήση βοήθειας αναζήτησης" section includes "ID βοήθειας αναζήτησης" and "Αλφαριθμητικό αναζήτησης". The "Άλλες επιλογές" section includes "Καθολικό" (checkbox), "Τύπος Λογιστικής" (dropdown set to "Γενική + Αναλυτική"), and "Επιλογή επιπέδου (1-2-3-4-5)" (checkboxes). The "Περίοδος αναφοράς" section includes "Οικονομική Χρήση" (2014) and "Περίοδος καταχώρισης" (1). The "Ελεγχος λειτουργίας" section includes various checkboxes and radio buttons for currency. The "Επιλογές εξόδου" section includes "ALV" (checked) and "Διάταξη στήλης" (dropdown set to "1 Επίσημος"). A pop-up window titled "Περιορισμός εύρους τιμών (1) 3 εύρεσ..." is open on the right, showing a list with columns "L", "Κύριο", and "Όνομα", containing entries for OL, L1, and L2.

Δεδομένα Επεξεργασία Προς Σύστημα Βοήθεια

Ισοζύγιο Λογιστικής

*** ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ***

ΓΕΝΙΚΑ 1
 ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Ιανουάριος - Οκτώβριος 2013 ΗΜ/ΜΙΑ ΕΚΤΙΜΗΣΗ 04.10.2013
 ΚΑΘΟΛΙΚΟ: 01 Βασικό Καθολικό - ΔΛΠ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2 ΣΥΣΤΗΜΟ
 ΜΟΝΑ ΔΕ ΕΥΡ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ		ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ		ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΑΝΑΦΟΡΑΣ		ΣΥΝΟΛΑ		ΥΠΟΛΟΙΠΑ	
		ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
11	ΚΤΙΡΙΑ-ΕΓΚ/ΣΕΙ ΚΤΙΡΙΩΝ-ΤΕΧΝ.ΕΡΓΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	561.600,00	223.927,13	561.600,00	223.927,13	337.672,87	0,00
11.00	ΚΤΙΡΙΑ-ΕΓΚ/ΣΕΙ ΚΤΙΡΙΩΝ	0,00	0,00	0,00	0,00	560.000,00	220.796,46	560.000,00	220.796,46	339.203,54	0,00
11.00.00	ΚΤΙΡΙΑ-ΕΓΚ/ΣΕΙ ΚΤΙΡΙΩΝ ΧΩΡΙΣ ΧΚ	0,00	0,00	0,00	0,00	560.000,00	220.796,46	560.000,00	220.796,46	339.203,54	0,00
11.00.00.0000	ΚΤΙΡΙΑ - ΕΠΙΧΡΑΤΙΣΤΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ	0,00	0,00	0,00	0,00	560.000,00	220.796,46	560.000,00	220.796,46	339.203,54	0,00
11.99	ΑΔΟΣΕΙΜΕΝΑ ΚΤΙΡΙΑ-ΕΓΚ/ΣΕΙ-ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	1.600,00	3.130,67	1.600,00	3.130,67	0,00	1.530,67
11.99.00	ΑΔΟΣΕΙΜΕΝΑ ΚΤΙΡΙΑ-ΕΠΙΧΡΑΤΙΣΤΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ	0,00	0,00	0,00	0,00	1.600,00	3.130,67	1.600,00	3.130,67	0,00	1.530,67
11.99.00.0000	ΑΔΟΣΕΙΜΕΝΑ ΚΤΙΡΙΑ-ΕΠΙΧΡΑΤΙΣΤΕΙΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	1.600,00	3.130,67	1.600,00	3.130,67	0,00	1.530,67
12	ΜΗΧ/ΤΑ-ΤΕΧΝ.ΕΓΚ/ΣΕΙ-Α.ΜΗΧ/ΚΟΣ ΕΞΟΠΛ/ΜΟΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	1.230.166,67	1.230.166,67	1.230.166,67	1.230.166,67	0,00	0,00
12.00	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	1.230.166,67	1.230.166,67	1.230.166,67	1.230.166,67	0,00	0,00
12.00.00	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	1.230.166,67	1.230.166,67	1.230.166,67	1.230.166,67	0,00	0,00
12.00.00.0000	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΑΝΕ (ΑΠΙΝΥΣΤΕ-ΜΑΧΟΥΤ-Φ.Α.) - ΟΡΥΣΕΙΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	1.230.166,67	1.230.166,67	1.230.166,67	1.230.166,67	0,00	0,00
12.99	ΑΔΟΣΕΙΜΕΝΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΑΝΕ (ΑΠΙΝΥΣΤΕ-ΜΑΧΟΥΤ-Φ.Α.) - ΟΡΥΣΕΙΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	20.166,67	20.166,67	20.166,67	20.166,67	0,00	0,00
12.99.00	ΑΔΟΣΕΙΜΕΝΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	20.166,67	20.166,67	20.166,67	20.166,67	0,00	0,00
12.99.00.0000	ΑΔΟΣΕΙΜΕΝΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΑΝΕ (ΑΠΙΝΥΣΤΕ-ΜΑΧΟΥΤ-Φ.Α.)	0,00	0,00	0,00	0,00	20.166,67	20.166,67	20.166,67	20.166,67	0,00	0,00
13	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΜΕΣΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	574.444,44	574.444,44	574.444,44	574.444,44	0,00	0,00
13.00	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΔΕΦΟΡΕΙΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	550.000,00	550.000,00	550.000,00	550.000,00	0,00	0,00
13.00.00	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΔΕΦΟΡΕΙΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	550.000,00	550.000,00	550.000,00	550.000,00	0,00	0,00
13.00.00.0000	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ - ΔΕΦΟΡΕΙΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	550.000,00	550.000,00	550.000,00	550.000,00	0,00	0,00
13.99	ΑΔΟΣΕΙΜΕΝΑ ΜΕΣΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	24.444,44	24.444,44	24.444,44	24.444,44	0,00	0,00
13.99.00	ΑΔΟΣΕΙΜΕΝΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΔΕΦΟΡΕΙΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	24.444,44	24.444,44	24.444,44	24.444,44	0,00	0,00
13.99.00.0000	ΑΔΟΣΕΙΜΕΝΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΔΕΦΟΡΕΙΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	24.444,44	24.444,44	24.444,44	24.444,44	0,00	0,00
14	ΕΠΙΣΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	734.000,00	111.611,10	734.000,00	111.611,10	622.388,90	0,00
14.00	ΕΠΙΣΤΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	630.000,00	90.000,00	630.000,00	90.000,00	540.000,00	0,00
14.00.00	ΕΠΙΣΤΑ ΤΥΠΟΥ Α	0,00	0,00	0,00	0,00	630.000,00	90.000,00	630.000,00	90.000,00	540.000,00	0,00
14.00.00.0000	ΕΠΙΣΤΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	630.000,00	90.000,00	630.000,00	90.000,00	540.000,00	0,00
14.02	ΜΕΚΑΝΕΙ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	0,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00
14.02.00	ΜΕΚΑΝΕΙ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	0,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00

A2.1.2 Γενικό Καθολικό
 Transaction code: J1GGL

Πρόγραμμα Επεξεργασία Προς Σύστημα Βοήθεια

Αναλυτικό Καθολικό

Πηγές Δεδομένων

Επιλογή λογαριασμού Γ/Λ

Λογαριασμός Γ/Λ ως

Κωδικός εταιρίας 1000 ως

Επιλογή με χρήση βοήθειας αναζήτησης

ID Βοήθειας αναζήτησης

Αλφαριθμητικό αναζήτησης

Περαιτέρω επιλογές

Καθολικό

Τύπος Λογιστικής Γενική + Αναλυτική

Επιχειρησιακή περιοχή ως

Περίοδος αναφοράς

Ημερομηνία καταχώρισης 01.07.2014 ως 31.07.2014

Περίοδος πριν την ημερ.μεταφοράς Νέου ΓΛ

Παράμετροι ελέγχου

Αρ.εναλλακτ.λογαριασμού

Συμπεριλ.λογαρ.μη καταχωρ.σε

Συμπερ.υπολ.προηγούμε.χρήσης

Πρόσθ.υπολ.προηγ.ετ.με σύνολα

Συμπεριλ.άθροισα.προηγ.ημ/νίων

Εμφάν.ποσών σε νόμισμα κίνησης

Εμφάν.άθροισα.σε έγγραφ.αναφορ.

Εμφάνιση μόνο των συνόλων

Πρόσθετη κεφαλίδα

Νόμισμα

Νόμισμα εταιρίας

Δεύτερο τοπικό νόμισμα

Τρίτο τοπικό νόμισμα

Περιορισμός Εύρους Τιμών (1) 3 Εύρεσ...

Κύριο Ονομα

OL Βασικό Καθολικό - ΔΛΠ

L1

L2 ΕΓΛΣ

3 Εύρεση καταχωρίσεων

Ανάλυτικό Καθολικό

*** ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ *** ΣΕΛΙΔΑ 1

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ: 01.01.2014 - 31.01.2014 ΗΜ/ΝΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ 03.07.2014

ΚΑΘΟΛΙΚΟ: 01 Βασικό Καθολικό - ΔΛΠ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ J 1GGLO00

ΜΟΝ. ΚΑΤΑΧ. ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΑΡ.ΕΓΓΡΑΦ. ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ ΚΚ ΚΕΝΤ.ΚΟΣΤ. ΧΡΕΩΣΗ ΠΙΣΤΩΣΗ ΥΠΟΛΟΙΠΟ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ 5000000000 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΗΜ.ΚΑΤΑΧ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΑΡ.ΕΓΓΡΑΦ.	ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ	ΚΚ ΚΕΝΤ.ΚΟΣΤ.	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ
			ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΕΤΙΟΥΣ C/F		0,00	0,00	0,00
			ΣΥΝΟΛΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΩΝ		0,00	0,00	0,00
01.01.2014	23756/13	0051002411	*ΠΑΝ. ΑΜΠΑΤΖΗΣ & ΣΙΑ ΕΠΕ	31	0,00	3.789,26	3.789,26-
01.01.2014	583	0051003210	*ΠΕΤΡΟΣ ΓΑΝΤΣΙΔΑΣ Α.Ε.	31	0,00	731,85	4.521,11-
01.01.2014	ΠΡΟΚ+Τ.3330/13	5000006631	ΠΡΟΚ.Η/Ε ΠΡΟΜΗΘ.11/13+Τ.Γ3330/30.11.13 ΔΑΓΗΕ	31	0,00	33.148,01	37.669,12-
01.01.2014	ΠΡΟΚ+Τ.3330/13	5000006631	ΠΡΟΚ.Η/Ε ΠΡΟΜΗΘ.11/13+Τ.Γ3330/30.11.13 ΔΑΓΗΕ	31	0,00	15.354,36	53.023,48-
01.01.2014	ΠΡΟΚ+Τ.3330/13	5000006631	ΠΡΟΚ.Η/Ε ΠΡΟΜΗΘ.11/13+Τ.Γ3330/30.11.13 ΔΑΓΗΕ	31	0,00	25.115,96	78.139,44-
01.01.2014	ΠΡΟΚ+Τ.3330/13	5000006631	ΠΡΟΚ.Η/Ε ΠΡΟΜΗΘ.11/13+Τ.Γ3330/30.11.13 ΔΑΓΗΕ	31	0,00	16.711,71	94.851,15-
01.01.2014	84/13	5000013549	*Σ.ΣΥΛΛΟΓΙΑΝ & ΣΙΑ Ο.Ε.	31	0,00	10.064,16	104.915,31-
01.01.2014	5247/13	5000013550	*ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT Α.Β.Ε.Ε.	31	0,00	36.019,32	140.934,63-
01.01.2014	2923/13	5000013551	*ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT Α.Β.Ε.Ε.	31	0,00	5.939,40	146.874,03-
01.01.2014	4221/13	5000013552	*ΑΡΑΝΤ ΑΕ	31	0,00	33.964,80	180.838,83-
01.01.2014	5247/13	5000013568	*ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT Α.Β.Ε.Ε.	22	36.019,32	0,00	144.819,51-
01.01.2014	5247/13	5000013570	*ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT Α.Β.Ε.Ε.	31	0,00	36.019,32	180.838,83-
01.01.2014	2630/12	5000013574	*ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT Α.Β.Ε.Ε.	31	0,00	26.211,55	207.050,38-
01.01.2014	15680/13	5000013612	ΔΕΛ. ΑΠΟΣ. ΤΙΜΟΛ.	31	0,00	244,59	207.294,97-
01.01.2014	B3513/13	5000013659	ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ	31	0,00	131,61	207.426,58-
01.01.2014	1629/13	5000013660	ΔΕΛ. ΑΠΟΣ. ΤΙΜΟΛ.	31	0,00	17,40	207.443,98-

Επιλέγουμε με διπλό κλικ το εικονίδιο πάνω στη γραμμή που θέλουμε και βλέπουμε την ανάλυση ανά περίοδο.

Εμφάνιση Υπολοίπου: Λογαριασμοί Γ/Λ Για το Καθολικό 01

Νόμισμα Εγγράφου

Αρ.Λογαριασμού 3803110111 ΕΝΔ.ΕΘΝ.ΟΨ.ΠΛ.ΕΠ.

Κωδ.εταιρίας 1000

Οικον.Χρήση 2013

Εμφάν.Περισσότ.Χαρακτηρ.

Όλες οι Εγγραφές σε Νόμισμα * Νόμισμ.Εμφάνισης EUR Νόμισμα κωδικού :

Περίοδος	Χρέωση	Πίστωση	Υπόλοιπο	Συσ. υπόλοιπο
Μεταφ.Υπ...				
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9	217.347,42	3.916.265,06	3.698.917,64-	3.698.917,64-
10				3.698.917,64-
11				3.698.917,64-
12				3.698.917,64-
13				3.698.917,64-
14				3.698.917,64-
15				3.698.917,64-
16				3.698.917,64-
Σύν.	217.347,42	3.916.265,06	3.698.917,64-	3.698.917,64-

A2.1.3 Ημερολόγιο

Transaction code : J1GJR0

Συμπληρώνουμε ανάλογα τα πεδία:

Πεδίο	Παράδειγμα
Κωδικός Εταιρίας	1000
Κωδικός ημερολογίου	1

επιλέγουμε το εικονίδιο

Δεδομένα Επεξεργασία Προς Σύστημα Βοήθεια

Ημερολόγιο Εγγραφών

*** ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΓΕΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ***

ΣΕΛΙΔΑ 1
 ΗΜΕΡΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ 04.10.2013
 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 7_10_00000000
 ΟΙΚΟΣ ΚΕ.ΕΚ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: 04.10.2013
 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ: 01. Δομική Καθαίρεση - ΔΑΔ

ΑΙΤΙΑ.ΑΦ.	ΚΩ.ΚΑΤΑΛ.ΑΦ.ΕΠΤΡΑΦ.	ΤΕ.ΚΕΙΜ.ΕΠΤΡ.	ΗΜΕΡ.ΕΠΤ.ΕΠΤΡ.ΔΙΑΦ.	ΚΕΙΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛ.ΕΠΤΡΑΦΟΥ	ΓΡ.ΛΟΓΑΡ.Τ.Λ.	ΛΟΓΑΡ.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	ΚΩ.ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΔ.ΤΡΑΜ.ΕΠΤΡ.	ΧΡΕΙΣΤΕΣ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ
							ΑΔΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ		0,00	0,00
							ΗΜ. 04.10.2013			
000000002	04.10.13	0100000164	SA Εγγραφ.Λογαρ.απορ.Γ/Δ	04.10.13	002		Εγγραμ.απορ. πρόβλεψη ΣΗ	001 8398000003	40	75,00
								002 4411010000	50	75,00
000000002	04.10.13	5000000227	Κ1 Τισολ. Πρωτ. ΓΙ ΜΥΦ	04.10.13	123457		Τισολ. Πρωτ. ΓΙ ΜΥΦ	001 5001000000	31	2.222,72
								002 6401010001	40	2.222,72
									2.297,72	2.297,72
									2.297,72	2.297,72

Επιλέγουμε με διπλό κλικ το εικονίδιο **0100000164**

Εγγραφο Επεξεργασία Προς Επηρεασμένες λειτουργίες Ρυθμίσεις Περιβάλλον Σύστημα Βοήθεια

Εμφάνιση Εγγραφής: Προβολή Καταχώρισης Δεδομένων

Φόροι Νόμισμα Εμφάνισης Προβολή Γενκού Καθακού

Προβολή Καταχώρισης Δεδομένων

Αριθμός Εγγραφ. 0100000164 Κωδ.εταρσίας 1000 Οικον.Χρήση 2013
 Ημερ.Εγγραφ. 04.10.2013 Ημερ.Καταχώρ. 04.10.2013 Περίοδος 10
 Αναφορά 002 Αρ.ΠολλώνΕτ.
 Νόμισμα USD Υπαρξη καμμένων Ομάδ.Καθολ.

ΚΩΕΤ	A...	ΚΚ	S	Λογαριασμός	Περιγραφή	Σ	Ποσό	Νόμ.	Φ	ΚέντΚέρδΕτ	ΤμήμΕταίφ.	Κέντ.Κέρδ.	Τμήμα	ΕμπΕτ.	Λειτουργική Περιοχή
10...	1	40		8398000003	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΤΙΜΟΛΟΓ...		100,00	USD	40			1120	110		2008
10...	2	50		4411010000	ΕΙΔ.ΠΡΟΒΛ. ΕΠΙΣΦ.ΧΡ.		100,00-	USD				1120			
							0,00	USD					110		
							0,00	USD							

Η διαδικασία έχει ολοκληρωθεί.

A2.2 Module AR (Εισπρακτέοι) – Transaction codes

A2.2.1 Ισοζύγιο Πελάτη

Transaction code: J1GTBD

Ο ελεγκτής ελέγχει το Ισοζύγιο πελατών με την ομάδα 7 του Ισοζυγίου. Συνήθως, ελέγχονται οι πελάτες με τα μεγαλύτερα έσοδα. Επιπρόσθετα ελέγχονται συμβάσεις, προσυμφωνημένες εκπτώσεις βάσει τζίρου, οι όροι πληρωμής. Αν υπάρχουν μεγάλες εκπτώσεις λόγω τζίρου θα πρέπει να ελεγχθεί και ότι έχουν δηλωθεί στην εφορία. Σημαντικό είναι επίσης να πραγματοποιείται έλεγχος πιστωτικών παραστατικών. Επιλέγεται δείγμα κυρίως από τα μεγάλα πιστωτικά για να διαπιστώνεται αν υπάρχουν οι σχετικές με το λόγο της πίστωσης εγκρίσεις, αν έχει επανεκδοθεί τιμολόγιο στη θέση του. Ένα ακόμη σημαντικό κεφάλαιο είναι τα στοιχεία αυτοπαράδοσης όπου θα πρέπει να ελέγχονται οι λόγοι έκδοσης τους. Σε επίπεδο εξουσιοδοτήσεων (συνδυασμός συστημικού και επιχειρηματικού ελέγχου) ελέγχεται και καταγράφεται η λίστα των χρηστών που έχει το δικαίωμα χειροκίνητης εγγραφής απευθείας σε λογαριασμό εσόδου, χωρίς δηλαδή να έχει προηγηθεί ενημέρωση από το εμπορικό ισοζύγιο. Ακόμη ελέγχονται οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων, αν δηλαδή έχουν υπολογιστεί και σχηματιστεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία καθώς επίσης και οι διαγραμμένες επισφαλείς απαιτήσεις στο Taxis και ότι υπάρχουν δικαιολογητικά από τελεσίδικες αποφάσεις από τα δικαστήρια. Σε επίπεδο τιμολογίων (ειδικά πώλησης) γίνεται έλεγχος ότι συνοδεύεται από παραστατικά διακίνησης αγαθών. Από το 2014 δεν είναι απαραίτητο σε περίπτωση που το τιμολόγιο είναι αναλυτικό, να συνοδεύεται από δελτίο διακίνησης. Επίσης έχουν διαφοροποιηθεί αρκετά πράγματα σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών.

J1GTBD

Πρόγραμμα Επεξεργασία Προς Σύστημα Βοήθεια

Ισοζύγιο Πελάτη

Καθολικό ZD
Κωδικός εταιρίας 1000 ως
Πελάτης ως

Λογαριασμός συμφωνίας ως
Αποτελέσματα θ.α εμφανιστούν σε:
 Εταιρικό Λογ. Σχέδιο
 Εναλλακτικό Λογ. Σχέδιο
 Ομαδικό Λογ. Σχέδιο
Εύρη λογαριασμών συμφωνίας καθορίστηκαν στο :
 Εταιρικό Λογ. Σχέδιο
 Στο επίλεγμένο Λογ. Σχέδιο
Υπόλοιπο Ειδ.Γ/Λ/Λογαρ. ως
Υπόλοιπο πελάτη ως

Κανονικές κινήσεις Κινήσεις ειδικής Γ/Λ Αμφότερα
Κινήσεις ειδικής Γ/Λ ως

Επιλογή περιόδων
Οικονομικό έτος 2014
Οικονομική περίοδος ? ως

Επιλογή ημερομηνιών καταχ.
Ημερομηνία καταχώρισης ως

Ταξινόμηση Πελατών κατά: Κωδικός Ονομα

Εμφάνιση αναλ.γρ. (Λογ. Συμφ.)
 Υπόλοιπο σε χρέωση, πίστωση
 Συμπερ. υπολ. προηγούμε. χρήσης
 Προηγ. χρήση σε χρέωση, πίστωση
 Προσθήκη Προηγ. έτους σε ΣΥΝΟΛΟ

Εκτύπωση επιλογών χρήστη

Χρήση διάταξης Επίσημου TB
 Χρήση διάταξης Ισολογισμού

Νόμισμα
 Νόμισμα εταιρίας

Καθολικό (2) 43 Εύρεση καταχωρίσεων

Περιορισμοί

L Ονομα
9A Διαχ.Κεφαλ.για Προϋπ.Πληρωμών
9B Διαχ.Κεφαλ.για προϋπολ.δεσμ.
9C Ελεγκτική Διαχ.Κεφαλαίων
9D Λογιστ.Ροής Εργ.Διαχ.Κεφαλαίων
9E
9F FM Προϋπολογισμός Πληρωμών
9G FM Προϋπολογισμός Δεσμεύσεων
9H FM PB Ελεγχος Διαθεσιμότητας
9I FM CB Ελεγχος Διαθεσιμότητας
9J FM Οικονομικός Προϋπολογισμός
9K GM PB Ελεγχος Διαθεσιμότητας
9M Εσοδ.Αύξ.Προϋπ.: Προϋπ.Πληρ.
9N Εσοδ.Αύξ.Προϋπ.: Προϋπ.Δέσμ.
9P
G0 Global direct posting ledger
L0 Local direct posting ledger
L1
L2 ΕΓΛΣ
LR Local rollup ledger
ZD Καθολικό Πελατών - Προμηθευτών

43 Εύρεση καταχωρίσεων

A2.2.2 Εμφάνιση Αναλυτικής Γραμμής Πελάτη (Καρτέλα)

Transaction code: FBL5N

Για να υπάρχει ανάλυση σε συγκεκριμένο πελάτη υπάρχει το FBL5N (Εμφάνιση Αναλυτικής γραμμής πελάτη) όπου μπορείς να ανατρέξεις σε λεπτομερείς λογιστικές εγγραφές, ποιος την έχει καταχωρήσει, τότε έχει γίνει η καταχώρηση.

The screenshot shows the SAP FBL5N transaction interface. The main window is titled "Εμφάνιση Αναλυτικής Γραμμής Πελάτη". It contains several sections for configuration:

- Επιλογή πελάτη:** Fields for "Λογαριασμός πελάτη" and "Κωδικός εταιρίας" (1000).
- Επιλογή με χρήση βοήθειας αναζήτησης:** Fields for "ID βοήθειας αναζήτησης" and "Αλφαριθμητικό αναζήτησης".
- Επιλογή αναλυτικής γραμμής:**
 - Κατάσταση:** Radio buttons for "ΕκκρΑναλΓρ" (selected), "Εκ.αναλ.γραμ.", and "Σύν.αν.γρ".
 - Ανοικτό σε κρίσιμη ημερομηνία:** 02.07.2014.
 - Ημερομηνία εκκαθάρισης:** Fields for start and end dates.
 - Ανοικτό σε κρίσιμη ημερομηνία:** Fields for start and end dates.
 - Τύπος:** Checkboxes for "Κανονικές αναλ.γραμμές" (checked), "Κινήσεις ειδικής Γ/Λ", "Σημειωμένες αναλ.γραμμές", "Προσ.τοποθ.αν.γρ.", and "Αναλ.γρ.προμηθευτή".
- Εξόδος Λίστας:** "Διάταξη" set to /ANAF.

An overlay window titled "Επιλογή: Διάταξη" shows a list of line items with columns for "Διάταξη", "Περιγραφή διάταξης", and checkboxes for selection. The list includes various SAP line types such as "/1SAP-IME-01", "/211013", "/ANAF", "/EIRINI", "/HG", "/NV//", "/FD75210", "/PLAN-LEVEL", "/STA", "/ZDAILYAUDIT", "/Z_MIG_CUST", "/Z_MIG_C_BA", "/Z_MIG_C_PC", "/EIEE_ELTA", "/EIEE_POLMAP", "/EIEE_PRAKTO", "/TOKOI", "/%OTOBOLTAIK", "/SAP", "/SAP-C", and "/SAP-D".

Συμπληρώνουμε ανάλογα:

Πεδίο	Παράδειγμα
Λογαριασμός πελάτη	3000000000
Κωδικός εταιρίας	1000
Εκκρεμείς αναλυτικές γραμμές	☒ ΕκκρΑναλΓρ
Ανοικτό σε κρίσιμη ημερομηνία	26.09.2013
Κανονικές αναλ.γραμμές	☒

Επιλέγουμε το εικονίδιο ή πληκτρολογούμε <F8>.

Ο χρήστης ή ο ελεγκτής έχει τη δυνατότητα να φέρει μέσα διάφορες στήλες από την επιλογή «Ειδικές Διατάξεις» που στο μενού είναι το εικονίδιο του κύβου, όπου να αφορά επιλογές όπως «Αναφορά» για να βλέπουμε τον αριθμό τιμολογίου, «Κείμενο Κεφ. Εγγράφου» για να βλέπουμε τι αφορά κ.τ.λ.

Εμφάνιση Αναλυτικής Γραμμής Πελάτη

Πελάτης: 3000000000
 Κωδ. εταιρίας: 2000
 Όνομα: ΑΒΓΔ Κατασκευαστική ΑΕ
 Πόλη: Αθήνα

Κα	Αντιστοίχιση	Αρ.Εγγραφής	Τύπος	Ημ./ν.Εγγρ.	S	DD	Ποσό σε τοπ. νόμ	ΤΙΝόμ	Εγγρ.εκκαθ	Κείμενο
	20130924	3000000000	D1	24.09.2013			24.600,00	EUR		
	20130926	3000000003	D1	26.09.2013			1.230,00	EUR		
*							25.830,00	EUR		
**	Λογαριασμός 3000000000						25.830,00	EUR		

Πελάτης: *
 Κωδ. εταιρίας: *
 Όνομα: *
 Πόλη: *

Κα	Αντιστοίχιση	Αρ.Εγγραφής	Τύπος	Ημ./ν.Εγγρ.	S	DD	Ποσό σε τοπ. νόμ	ΤΙΝόμ	Εγγρ.εκκαθ	Κείμενο
***							25.830,00	EUR		

SAP | DED (3) 200 | SAPVDEV01ERP | OVR

A2.3 Module AP (Πληρωτέοι) – Transaction codes

A2.3.1 Ισοζύγιο Προμηθευτή

Transaction code: J1GTBK

Ελέγχονται οι μεγαλύτεροι προμηθευτές, εκείνοι που συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα υπόλοιπα, αν έχουν συναφθεί συμβάσεις μαζί τους, αν το πλήθος των μεγάλων προμηθευτών εκ των οποίων λαμβάνεται το δείγμα, είναι σταθερό ή αν παρατηρούνται περίεργες διακυμάνσεις. Επιπρόσθετα ελέγχεται η συχνότητα συναλλαγής με τους προμηθευτές, αν παρατηρούνται επαναλαμβανόμενα ποσά, καθώς και οι όροι πληρωμής.

Βασικό στοιχείο του ελέγχου είναι ότι τηρούνται τα ακόλουθα. Για κάθε απόδειξη ύψους 3.000 και άνω ότι έχει εκδοθεί δίγραμμη επιταγή και για ποσά άνω των 500 ευρώ ότι η πληρωμή έχει πραγματοποιηθεί μέσω λογαριασμού όψεως. Άλλος έλεγχος που μπορεί να γίνει είναι ότι ο προμηθευτής κατέχει το Quality Policy για την παρεχόμενη υπηρεσία του καθώς και τις απαραίτητες εγγυήσεις. Ελέγχεται και πάλι ότι υπάρχουν για τις σχετικές συμφωνίες που αφορούν εκπτώσεις τζίρου, ότι υπάρχουν και οι αντίστοιχες συμβάσεις.

Στην παρακάτω επιφάνεια συμπληρώνουμε τα πεδία που θέλουμε. Αν θέλουμε να δούμε το ισοζύγιο κάποιου συγκεκριμένου προμηθευτή, θα συμπληρώσουμε το κωδικό του. Αν δεν τον γνωρίζουμε, «κλικάροντας» στο πεδίο αυτό μέσα θα εμφανιστεί στο πλάι ένα «ψακτήρι» όπου διαλέγοντας την επιλογή «Κατά πληροφορίες Φόρου», μπορούμε να συμπληρώσουμε το ΑΦΜ του προμηθευτή που επιθυμούμε.

Καθολικό (2) 43 Εύρεση καταχωρίσεων

Περιορισμοί

Όνομα

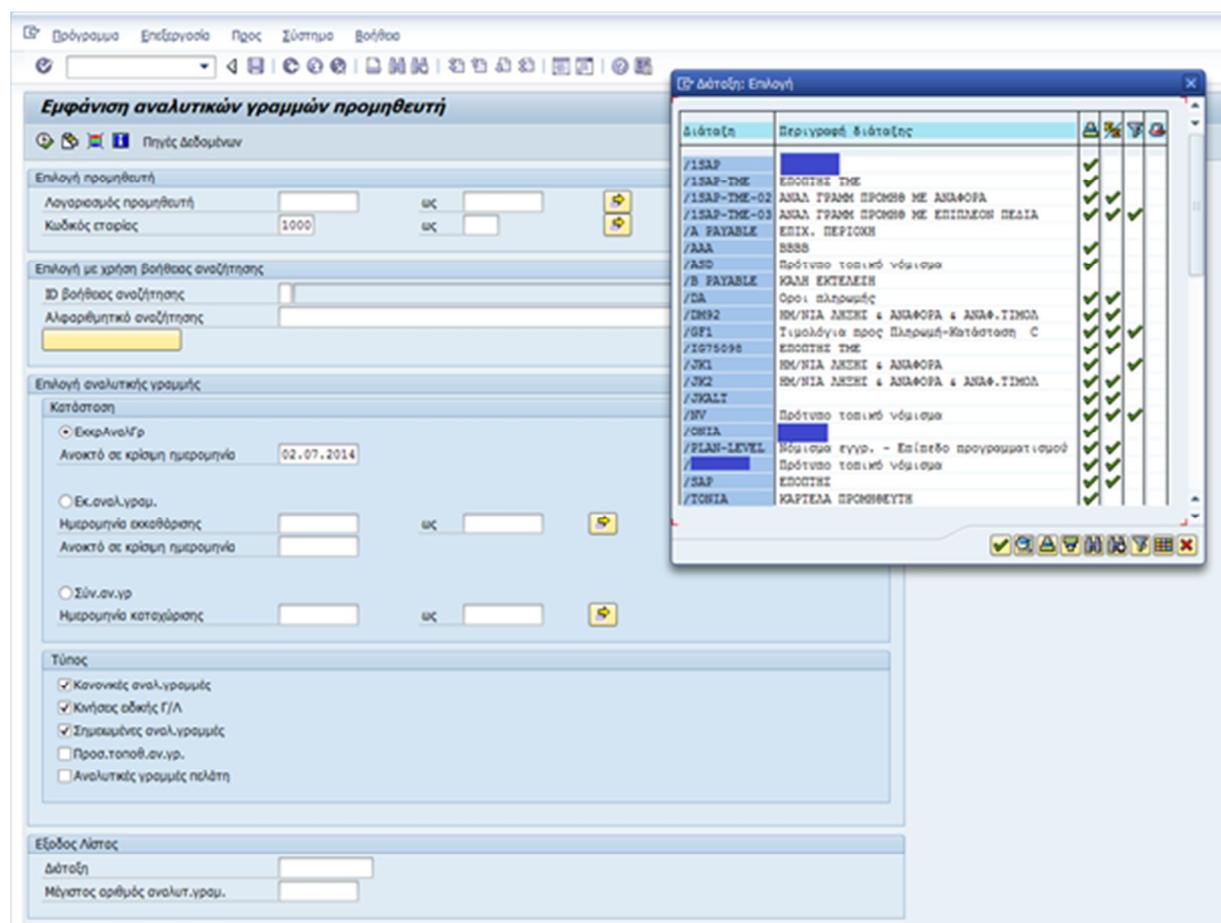
- 9A Διαχ.Κεφαλ.για Προϋπ.Πληρωμών
- 9B Διαχ.Κεφαλ.για προϋπολ.δεσμ.
- 9C Ελεγκτική Διαχ.Κεφαλαίων
- 9D Λογιστ.Ροής Εργ.Διαχ.Κεφαλαίων
- 9E
- 9F FM Προϋπολογισμός Πληρωμών
- 9G FM Προϋπολογισμός Δεσμεύσεων
- 9H FM PB Ελεγχος Διαθεσιμότητας
- 9I FM CB Ελεγχος Διαθεσιμότητας
- 9J FM Οικονομικός Προϋπολογισμός
- 9K GM PB Ελεγχος Διαθεσιμότητας
- 9M Εσοδ.Αύξ.Προϋπ.: Προϋπ.Γληρ.
- 9N Εσοδ.Αύξ.Προϋπ.: Προϋπ.Δεσμ.
- 9P
- G0 Global direct posting ledger
- L0 Local direct posting ledger
- L1
- L2 ΕΓΑΣ
- LR Local rollup ledger
- ZD Καθολικό Πελατών - Προμηθευτών

43 Εύρεση καταχωρίσεων

A2.3.2 Εμφάνιση Αναλυτικής Γραμμής Προμηθευτή (Καρτέλα)

Transaction code: FBL1N

Για να υπάρχει ανάλυση σε συγκεκριμένο προμηθευτή υπάρχει το FBL1N (Εμφάνιση Αναλυτικής γραμμής προμηθευτή) όπου μπορείς να ανατρέξεις σε λεπτομερείς λογιστικές εγγραφές, ποιος την έχει καταχωρήσει, πότε έχει γίνει η καταχώρηση. Στο κάτω μέρος της επόμενης επιφάνειας εργασίας, υπάρχει η έξοδος λίστας, όπου κλικάροντας μέσα στο πεδίο «Διάταξη», ο ελεγκτής βλέπει τις διατάξεις που έχουν φτιαχτεί από τους χρήστες και διαλέγει εκείνη που του απεικονίζει όλα εκείνα τα στοιχεία που χρειάζεται να δει.

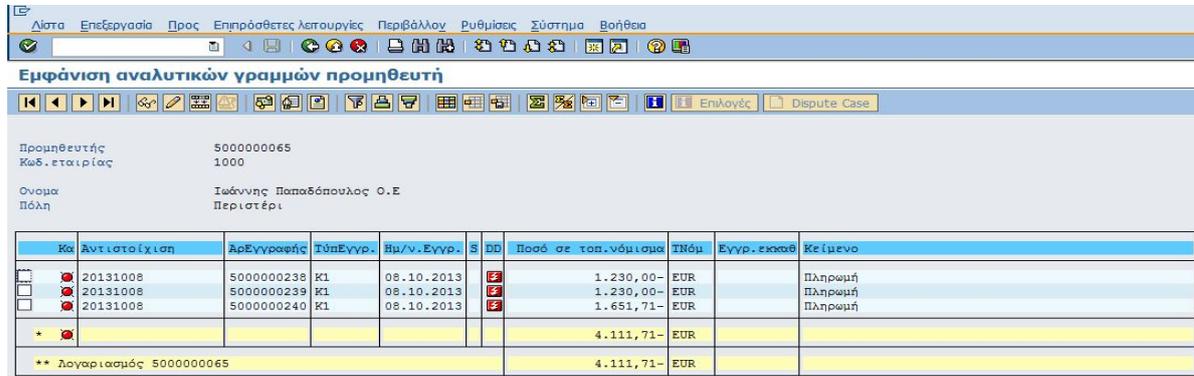

Συμπληρώνουμε ανάλογα:

Πεδίο	Παράδειγμα
Λογαριασμός προμηθευτή	5001000006
Κωδικός εταιρίας	1000
Εκκρεμείς αναλυτικές γραμμές	☒ ΕκκρΑναλΓρ
Ανοικτό σε κρίσιμη ημερομηνία	26.09.2013
Κανονικές αναλ. γραμμές	☒

Επιλέγουμε το εικονίδιο ή πληκτρολογούμε <F8>.

Όπως είδαμε και στην εμφάνιση αναλυτικών γραμμών πελάτη, έχουμε τη δυνατότητα μέσα από το εικονίδιο του κύβου να φέρουμε μέσα στην απεικόνιση τα στοιχεία εκείνα που θέλουμε να βλέπουμε για περισσότερες πληροφορίες.

Κω	Αντιστοίχιση	Αρ.Εγγράφου	Τύπος	Ημ./ν.Εγγρ.	S	DD	Ποσό σε τοπ. νόμισμα	ΤΝόμ	Εγγρ. εκκασθ	Κείμενο
	20131008	5000000238	K1	08.10.2013			1.230,00-	EUR		Πληρωμή
	20131008	5000000239	K1	08.10.2013			1.230,00-	EUR		Πληρωμή
	20131008	5000000240	K1	08.10.2013			1.651,71-	EUR		Πληρωμή
+							4.111,71-	EUR		
** Λογαριασμός 5000000065							4.111,71-	EUR		

Παρατηρούμε ότι ο συγκεκριμένος προμηθευτής έχει τρεις αναλυτικές γραμμές.

Το εικονίδιο δείχνει ότι η γραμμή αυτή είναι σε εκκρεμότητα.

Το εικονίδιο δείχνει ότι η εκκαθάριση του τιμολογίου σε σχέση με την ημερομηνία κλειδί που καθορίσαμε πριν εκτελέσουμε την αναφορά έχει καθυστερήσει.

Η διαδικασία έχει ολοκληρωθεί.

Για να επιστρέψουμε στο αρχικό μενού επιλέγουμε το εικονίδιο όσες φορές χρειαστεί.

A2.4 Module AA (Πάγια) – Transaction codes

A2.4.1 Μητρώο Παγίων

Transaction code: J1GAM_LA

Διαχείριση Παγίων > Πληροφοριακό Σύστημα > Ελληνικό Μητρώο Παγίων > Θεωρημένο Μητρώο Παγίων

Ελέγχεται ως προς το Ισοζύγιο η Ομάδα 1, και πραγματοποιείται συμφωνία (reconciliation) με το Μητρώο Παγίων. Για παράδειγμα ελέγχεται ότι στο Μητρώο παγίων έχουν περαστεί σωστά οι αποσβέσεις. Επιπρόσθετα μπορεί να γίνει φυσική απογραφή Παγίων, ότι τα πάγια είναι καταμετρημένα και ότι υπάρχει η σχετική ετικέτα και κωδικοποίηση με κωδικό κίνησης (ABAVN). Όσον αφορά τα τιμολόγια κτήσης παγίων, ότι οι κινήσεις είναι εντός έτους.

Αναφορές Ελληνικοποίησης: Μητρώο Παγίων

Συμπληρώνουμε ανάλογα τα πεδία:

Πεδίο	Παράδειγμα
Κωδικός εταιρίας	1000
Αριθμός Παγίου	Εφόσον θέλουμε να δούμε το μητρώο για συγκεκριμένο πάγιο ή εύρος
Δευτερεύων Αριθμός	Εφόσον θέλουμε να δούμε το μητρώο για συγκεκριμένο υποπάγιο ή εύρος
Κατηγορία Παγίου	Εφόσον θέλουμε να δούμε το μητρώο για συγκεκριμένη κατηγορία ή εύρος
Κέντρο κόστους	Εφόσον θέλουμε να δούμε το μητρώο για συγκεκριμένο κέντρο κόστους ή εύρος
Εγκατάσταση	Εφόσον θέλουμε να δούμε το μητρώο για συγκεκριμένη εγκατάσταση ή εύρος
Περιοχή	Εφόσον θέλουμε να δούμε το μητρώο για συγκεκριμένη περιοχή ή εύρος
Ευρύτερος αριθμός παγίου	Εφόσον θέλουμε να δούμε το μητρώο για συγκεκριμένη υποκατηγορία παγίων ή εύρος

επιλέγουμε το εικονίδιο

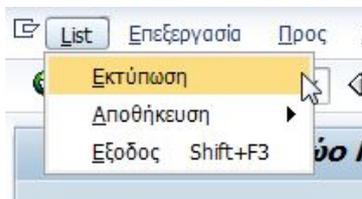
*** Θραύσιμο Μητρώο Παγίων ***

Περιοχή απόδοσης: 01 Απόδοσης βάσει IFRS - Ημ/νία αναφοράς: 31.12.2013

ΤΕΥΧΟΣ 1
ΗΜ/ΝΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ 31.12.2013
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ J_IGMMLDGA
ΠΡΟΣΤ. 12 ΕΥΡ

Καθ. Παγίου	Κ.	Περιγραφή παγίου	Ημ. κεραι/ο	Εντ.α	Ποσδ.	Αρχ.αξ.κτιόση	Προσθήκες	Απομ.τρέξ	Με.ώσε.ς	Προσθ./Με.ώ.ς	Απομ.αρ.ετών	Απομ.το.έτους	Απομ.απομ.	Απομ.απομ.	Είθ.απομ.Τ.Ε	Συνολική απόδο	Αναπόθ.Αξία
110000000000	0	Test Asset: 11000000-1	01.01.2013	0,00	1	0,00	10.000,00	0,00	10.000,00-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
110000000001	0	Test Asset: 11000000-2	16.09.2013	0,00	1	0,00	81.300,81	0,00	70.796,46-	10.504,35	0,00	70,00-	0,00	0,00	0,00	70,00-	10.430,82
110000000002	0	Test Asset: 11000000-3	16.09.2013	0,00	2.000	0,00	118.699,19	0,00	10.000,00-	108.699,19	0,00	724,66-	0,00	0,00	0,00	724,66-	107.974,53
110000000003	0	Test Asset: 11000000-4	16.09.2013	0,00	1.000	0,00	100.000,00	0,00	10.000,00-	90.000,00	0,00	600,00-	0,00	0,00	0,00	600,00-	89.400,00
110000000004	0	Test Asset: 11000000-5	17.09.2013	0,00	2.000	0,00	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,00	666,67-	0,00	0,00	0,00	666,67-	99.333,33
110000000005	0	Test Asset: 11000000-6	01.01.2013	0,00	1	0,00	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00	200,00-	0,00	0,00	0,00	200,00-	9.800,00
110000000006	0	Test Asset: 11000000-7	01.01.2013	0,00	0	0,00	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,00	400,00-	0,00	0,00	0,00	400,00-	19.600,00
110000000007	0	Test Asset: 11000000-8	01.01.2013	0,00	0	0,00	30.000,00	0,00	30.000,00-	0,00	0,00	400,00-	0,00	0,00	0,00	400,00-	0,00
110000000008	0	Test Asset: 11000000-9	01.01.2013	0,00	0	0,00	40.000,00	0,00	40.000,00-	0,00	0,00	533,33-	0,00	0,00	0,00	533,33-	0,00
110000000009	0	Test Asset: 11000000-10	01.01.2013	0,00	0	0,00	50.000,00	0,00	50.000,00-	0,00	0,00	666,67-	0,00	0,00	0,00	666,67-	0,00
		Σύν.λογαρ.Γ/Α				0,00	\$40.000,00	0,00	220.796,46-	339.203,54	0,00	4.261,36-	0,00	0,00	0,00	2.661,36-	336.542,18
120000000000	0	Test Asset: 12000000-1	01.01.2013	0,00	0	0,00	60.000,00	0,00	60.000,00-	0,00	0,00	1.000,00-	0,00	0,00	0,00	1.000,00-	0,00
120000000001	0	Test Asset: 12000000-2	01.01.2013	0,00	0	0,00	70.000,00	0,00	70.000,00-	0,00	0,00	1.166,67-	0,00	0,00	0,00	1.166,67-	0,00
120000000002	0	Test Asset: 12000000-3	01.01.2013	0,00	0	0,00	80.000,00	0,00	80.000,00-	0,00	0,00	1.333,33-	0,00	0,00	0,00	1.333,33-	0,00
120000000003	0	Test Asset: 12000000-4	01.01.2013	0,00	0	0,00	90.000,00	0,00	90.000,00-	0,00	0,00	1.500,00-	0,00	0,00	0,00	1.500,00-	0,00
120000000004	0	Test Asset: 12000000-5	01.01.2013	0,00	0	0,00	100.000,00	0,00	100.000,00-	0,00	0,00	1.666,67-	0,00	0,00	0,00	1.666,67-	0,00
120000000005	0	Test Asset: 12000000-6	01.01.2013	0,00	0	0,00	110.000,00	0,00	110.000,00-	0,00	0,00	1.833,33-	0,00	0,00	0,00	1.833,33-	0,00
120000000006	0	Test Asset: 12000000-7	01.01.2013	0,00	0	0,00	120.000,00	0,00	120.000,00-	0,00	0,00	2.000,00-	0,00	0,00	0,00	2.000,00-	0,00
120000000007	0	Test Asset: 12000000-8	01.01.2013	0,00	0	0,00	130.000,00	0,00	130.000,00-	0,00	0,00	2.166,67-	0,00	0,00	0,00	2.166,67-	0,00
120000000008	0	Test Asset: 12000000-9	01.01.2013	0,00	0	0,00	140.000,00	0,00	140.000,00-	0,00	0,00	2.333,33-	0,00	0,00	0,00	2.333,33-	0,00

Για την εκτύπωση του μητρώου παγίων επιλέγουμε :

Η διαδικασία έχει ολοκληρωθεί.

A2.5 Module MM (Υλικά/απόθεμα) - Transaction codes

A2.5.1 Μητρώο Αποθεμάτων

Transaction code: MB52

Ο ελεγκτής μπορεί να προβεί σε φυσική απογραφή υλικών. Για συγκεκριμένα υλικά γίνεται έλεγχος κινήσεων με των κωδικό κίνησης MB51. Για μεγάλες ποσότητες και μεγάλα ποσά ότι έχουν εκδοθεί τα αντίστοιχα τιμολόγια αγοράς. Δηλαδή αν έχουν καταχωρηθεί στο SAP, και ότι έχουν σωστές αξίες και ποσότητες. Επιπρόσθετα ότι έχει γίνει απομείωση των αποθεμάτων. Τέλος ένας ακόμη έλεγχος που μπορεί να γίνει, είναι για το αν υπάρχουν κατεστραφέντα. Ζητείται δήλωση κατεστραφέντων υλικών στη Δ.Ο.Υ και γίνεται σύγκριση με τα scrap materials στο SAP.

Εμφάνιση Αποθεμάτων Αποθήκης Υλικού

🔄 ⓘ

Επιλ. Βάσης Δεδομένων

Υλικό 8090008289 ως [] ➡

Εγκατ. 2118 [] ως [] ➡

Αποθηκευτικός Χώρος [] ως [] ➡

Παρτίδα [] ως [] ➡

Εύρος Λίστας

Τύπος Υλικού [] ως [] ➡

Ομάδα Υλικών [] ως [] ➡

Ομάδα Προμηθειών [] ως [] ➡

Επιλογή: Ειδικά Αποθέματα

Επιλ. Και Ειδικών Αποθεμάτων

Δείκτης Ειδικού Αποθέματος [] ως [] ➡

Ρυθμίσεις

Εμφάνιση Μόνο Αρνητ. Αποθεμάτων

Εμφάν. Αποθεμ. Παρτιδ.

Καμία γραμ. μηδεν. αποθέματ

Μη Εμφάνιση Αξιών

Επιλογές Εμφάνισης

Ιεραρχική Παρουσίαση

Μη Ιεραρχική Παρουσίαση

Διάταξη []

Αφού εισάγουμε τα κριτήρια που επιθυμούμε κάνουμε κλικ στο εικονίδιο για να βρει και να εμφανίσει τα αποθέματα. Η εμφάνιση των αποτελεσμάτων γίνεται όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα:

Εμφάνιση Αποθεμάτων Αποθήκης Υλικού

🔍 🖨️ 📄 📊 📈 📉 📌 📑 ⓘ ⏪ ⏩

Υλικό	Περιγραφή υλικού		Εγχ. Name 1				
ΑπΧ.	ΑΧ	Απεριόριστος Βύθ	Κοθ'Οδόν/Μεταφ. Σε Ποιοτικό Έλεγχο	Περιορισμ.Χρήση	Δεσμευμένο	Επιστροφές	
		Συνολική Αξία	Συνολική Αξία	Συνολική Αξία	Συνολική Αξία	Συνολική Αξία	
8090008289		ΔΙΑΛΥΤΗ ΟΡΓΑΝΙΚΟΣ		2118			
0001	676	LT	0	0	0	0	
	28.474,80	EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	
0002	575	LT	0	0	0	0	
	24.220,43	EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	
0003	102	LT	0	0	0	0	
	4.296,49	EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	
* Σύν.							
	56.991,72	EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	

Στην οθόνη αυτή βλέπουμε το απόθεμα της εγκατάστασης χωρισμένο ανά αποθηκευτικό χώρο με ποσότητες και αξίες. Επίσης υπάρχει και διαχωρισμός σε κατάσταση αποθέματος ανά στήλη, δηλαδή διαθέσιμο απόθεμα, καθ'οδόν κλπ. Αν εισάγουμε και την καταλληλότητα στην αρχική οθόνη, τότε γίνεται διαχωρισμός και ανα καταλληλότητα.

A2.6 Module SD (Έγγραφα Πωλήσεων) - Transaction codes

A2.6.1 Λίστα Παραγγελιών

Transaction code: VA05

Γίνεται επισκόπηση των παραγγελιών, παρατηρείται ο όγκος των παραγγελιών που έχουν γίνει ανά προμηθευτή, καθώς και αν η επιλογή του προμηθευτή ανταποκρίνεται όντως σε καλύτερους όρους.

Το **VA05N** δίνει τη δυνατότητα καλύτερης επεξεργασίας του αρχείου, τόσο για τις εκκρεμείς όσο και για τις ολοκληρωμένες παραγγελίες.

Πρόγραμμα Επεξεργασία Προς Σύστημα Βοήθεια

Λίστα Παραγγελιών

Δεδομ. Παρ.

Αριθμός Παραστατικού		ως		↕
Τύπος Παραγγελίας		ως		↕
Πελάτης		ως		↕
Ημερομηνία Παραστατικού		ως		↕
Υλικό		ως		↕
Αριθμός Εντολής Αγοράς				

Υπεύθυνοι

Υπεύθυνος Εταίρος Λειτουργιών				
Υπεύθυνος Αριθμός Μητρώου		ως		↕
Δημιουργημένο Από		ως		↕

Οργαν. δεδομένα

Οργανισμ. Πωλήσεων		ως		↕
Κανάλι Διανομής		ως		↕
Τμήμα		ως		↕
Υποκατάστημα Πωλήσεων		ως		↕
Ομάδα Πωλήσεων		ως		↕

Κριτήρ. Επιλογής

Ανοιχτές Παραγγελίες
 Όλες οι Εντολές

A.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

A3.1 Αναφορά ΦΠΑ

MODULE: FI

Transaction code: J1GVTR

Είναι ένας κωδικός κίνησης που σου εμφανίζει τους λογαριασμούς ΓΛ, εσόδων και εξόδων, με τους αντίστοιχους φορολογικούς κωδικούς (Tax Code) και τα ποσά τους. Βλέπεις τι ΦΠΑ σου βγάζει στο τέλος της περιόδου.

Επίσης ελέγχεται το Ημερολόγιο Εγγράφων. Εμφανίζονται όλες οι εγγραφές αναλυτικά για να δω αν υπάρχει ακολουθία/συνέχεια στη μηχανογράφηση και από εκεί γίνεται δειγματοληπτικός έλεγχος.

Όσον αφορά το ΦΠΑ, Παρακρατούμενους φόρους, το φόρο εισοδήματος , το ΦΜΥ, γίνεται έλεγχος του Ισοζυγίου, αντίστοιχη επισκόπηση των συναλλαγών στο FBL3N και αντιπαραβολή με τις δηλώσεις που είναι περασμένες στο TAXIS.

Ειδικότερα για το ΦΜΥ, γίνεται αντίστοιχη συμφωνία με το πρόγραμμα Μισθοδοσίας. Για το ΦΠΑ γίνεται σύγκριση με τους κωδικούς κίνησης J1GVTR, J1GTBG, FBL3N. Επίσης, η δήλωση Φόρου Εισοδήματος συγκρίνεται με το GR55 στο SAP. Επηρεάζεται από διάφορες άλλες συνιστώσες (Provisions, Deferred Taxes). Το GR55 σου εμφανίζει τα Κέρδη Μετά Φόρων, πάνω στα οποία γίνεται φορολόγηση.

Μέσα από το FB50 γίνονται οι εγγραφές κλεισίματος.

Τέλος ελέγχεται η Φορολογική αναμόρφωση.

Αναφορές Ελληνικοποίησης: Αναφορά Φ.Π.Α.

Γενική Λογιστική > Περιοδικές Εργασίες > ΦΠΑ > J1GVATR - Αναφορά Φ.Π.Α.

Πρόγραμμα Επεξεργασία Προς Σύστημα Βοήθεια

Πρόσθετη Λίστα για Προκαταρ.Αναφορά για Φόρο σε Πωλήσεις/Αγορές

Κωδικός εταιρίας 1000 ως
Αριθμός Εγγράφου ως
Οικονομική Χρήση 2013 ως
Καθολικό 01

Γενικές επιλογές

Τύπος εγγράφου ως
Ημερομηνία καταχώρισης 01.09.2013 ως 30.09.2013
Ημερομηνία καταχώρισης ως
Αριθμός αναφοράς ως
Κίνηση Αναφοράς ως
Κλειδί αναφοράς ως
Λογικό σύστημα ως

Περατέρω επιλογές

Κέντρο κόστους ως
Στοιχείο WBS ως
Αριθμός Εντολής ως
Οικονομική περίοδος ως
Κωδ. φόρου σε πωλήσεις/αγορές ως
Ημερομηνία εγγραφής ως
Λογαριασμός Γ/Λ ως

Έλεγχος εξόδου

Ταξινόμηση κατά κέντρο κόστους
 Ταξινόμηση κατά στοιχείο WBS
 Ταξινόμηση κατά αριθμ.εντολής

Συμπληρώνουμε ανάλογα τα πεδία:

Πεδίο	Παράδειγμα
Κωδικός εταιρίας	1000
Οικονομική Χρήση	2013
Ημερομηνία καταχώρισης	01.09.2013 ως 30.09.2013

επιλέγουμε το εικονίδιο

Πρόσθετη λίστα για φόρο στην αναφορά προώθ.πωλήσεων/αγορών από 01.09.1

Πρόσθετη λίστα για φόρο στην αναφορά προώθ.πωλήσεων/αγορών από 01.09.1

*** Πρόσθετη λίστα για φόρο προωθ.πωλήσεων/αγορών ***

ΚΕΣΥΛΛ 1
 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ J_16FFRREPORT
 ΗΜΕΡΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ 04.10.2013
 ΑΠΟ 01.09.2013 ΕΩΣ 30.09.2013

Συστ. κωδ.	Όνομα φόρου	Λογ/ορ./7/3	Ποσό βάσης	Ποσό φόρου	Μη Εκπιπόμε. Φόρος	Υπολογισ. φόρος	Διαφορά φόρος - Υπολογ. Φόρος
1000	CA ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 04	7201000000	877.804,88	0,00	0,00	0,00	0,00
1000	CA ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 04	72	877.804,88	0,00	0,00	0,00	0,00
1000	CA ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 04	7403000001	1.000,00-	0,00	0,00	0,00	0,00
1000	CA ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 04	74	1.000,00-	0,00	0,00	0,00	0,00
1000	CA ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 04	8103000000	386.138,21-	0,00	0,00	0,00	0,00
1000	CA ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 04	81	386.138,21-	0,00	0,00	0,00	0,00
1000	CA ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 04	*****	490.666,67	0,00	0,00	0,00	0,00
1000	CF ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 234	7103010000	216.000,00-	49.690,00-	0,00	49.690,00-	0,00
1000	CF ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 234	7112080004	3.000,00-	690,00-	0,00	690,00-	0,00
1000	CF ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 234	71	219.000,00-	50.370,00-	0,00	50.370,00-	0,00
1000	CF ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 234	7201000000	917.804,88-	211.095,12-	0,00	211.095,12-	0,00
1000	CF ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 234	72	917.804,88-	211.095,12-	0,00	211.095,12-	0,00
1000	CF ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 234	7403000000	10.000,00-	2.300,00-	0,00	2.300,00-	0,00
1000	CF ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 234	74	10.000,00-	2.300,00-	0,00	2.300,00-	0,00
1000	CF ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 234	7603990000	6.000,00-	230,00-	0,00	1.390,00-	1.150,00
1000	CF ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 234	76	6.000,00-	230,00-	0,00	1.390,00-	1.150,00
1000	CF ΝΕΑ ΕΣΟΔΩΝ 234	*****	1.152.804,88-	263.995,12-	0,00	265.145,12-	1.150,00
1000	**	*****	662.138,21-	263.995,12-	0,00	265.145,12-	1.150,00

B. AUDIT MANAGEMENT (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ)

B1. Βήματα για τις ρυθμίσεις διεξαγωγής ελέγχου

Παρακάτω εκτίθενται τα βήματα τα οποία προετοιμάζουν την σωστή διεξαγωγή των βημάτων της ελεγκτικής διαδικασίας.

1) Υλοποίηση της Ελεγκτικής Διαδικασίας μέσω εργαλείων SAP

Το SAP παρέχει εξαιρετικά εργαλεία για τη διεξαγωγή ελέγχου του συστήματος βάση ενός ερωτηματολογίου που συντάσσεται. Οι ακόλουθες διαφάνειες δείχνουν πώς να γίνεται η ρύθμιση του Συστήματος Διαχείρισης Ελέγχου στο SAP προκειμένου να δημιουργηθεί η Έκθεση Ελέγχου. Καταρχάς πρέπει να κάνουμε μερικές αλλαγές διαμόρφωσης για τη ρύθμιση του ελέγχου σύμφωνα με τις απαιτήσεις μας, να κάνουμε δηλαδή τις απαραίτητες ρυθμίσεις (setting).

Η Εκτέλεση συναλλαγών γίνεται με τα ακόλουθα βήματα:

SPRO --> SAP reference IMG --> Cross-Application Components --> Audit Management

Η Διαχείριση Ελέγχου (AUDIT MANAGEMENT) χωρίζεται σε τέσσερις κατηγορίες:

- Question List (Λίστα ερωτήσεων)
- Control (Ελεγχος)/Evaluation
- Audit Definition (Προσδιορισμός Ελέγχου)/Quality, Environmental, Risk Analysis
- System Adjustment (Προσαρμογή συστήματος)

2) Δημιουργία του είδους Προφίλ Ερωτήσεων που απαιτούνται.

Ακολουθούμε τα βήματα: Part-Sub Part-Element-Sub Element-Sub Qu

The screenshot shows the SAP SPRO configuration interface for 'Profile for Hierarchy Levels'. The title bar reads 'Change View "Profile for Hierarchy Levels": Overview'. Below the title bar, there are icons for 'New Entries' and other actions. The main area is divided into two panes. The left pane shows the 'Dialog Structure' with a tree view containing 'Profile for Hierarchy Levels' and 'Definition of Hierarchy Lev'. The right pane shows a table with columns 'H.. Hierarchy Profile', 'Qs Allowed', and 'Item Type'. The table contains several rows, with the last row highlighted in yellow.

H.. Hierarchy Profile	Qs Allowed	Item Type
50 Question	☐	
60 Element - Question	☐	
70 Part - Element - Question	☐	
91 Defect - Cause	☐	
92 Process - Question	☐	
93 Part-Sub Part-Element-Sub Element-Sub Qu	☒	Audit Questio

3) Μόλις δημιουργηθεί το προφίλ ερωτήσεων θα πρέπει να δημιουργηθούν επίπεδα κάτω από αυτό το κύριο προφίλ, όπως απεικονίζεται και παρακάτω με το χαρακτηρισμό “Child Element”.

Επίπεδα Ιεράρχησης

Change View "Definition of Hierarchy Levels": Overview

Hierarchy Prof. 93 Part-Sub Part-Element-Sub Element-Sub Qu

H.	Descr.	Hierarchy Lvl	No Valuation	Higher	Item Type	Valuatn Profile
1	Part		☐			
2	Child Part 1		☐			
3	Child Part 2		☐			
4	Child Part 3		☐			
5	Element		☐			
6	Child Element 1		☐			
7	Child Element 2		☐			
8	Child Element 3		☐			
9	Child Element 4		☐			
10	Question		☐			
11	Child Question 1		☐			
12	Child Question 2		☐			
13	Child Question 3		☐			
14	Child Question 4		☐			
15	Child Question 5		☐			

4) Μετά τον προσδιορισμό της ιεράρχησης των ερωτήσεων, πρέπει να συγκεκριμενοποιηθεί ο προσδιορισμός της αξιολόγησης, δηλαδή αν το προφίλ της ερώτησης είναι ποσοτικό ή ποιοτικό κ.τ.λ. καθώς και τα σκορ που αντιστοιχούν σε κάθε αξία και είδος αξιολόγησης.

Προσδιορισμοί/χαρακτηρισμοί των εισαχθέντων ερωτήσεων και ισχυρισμών.

New Entries: Details of Added Entries

Valuatn Profile 6001 My Valuation

Valuation Profile

Cat.Val.Profile Quantitative

Description Valuation

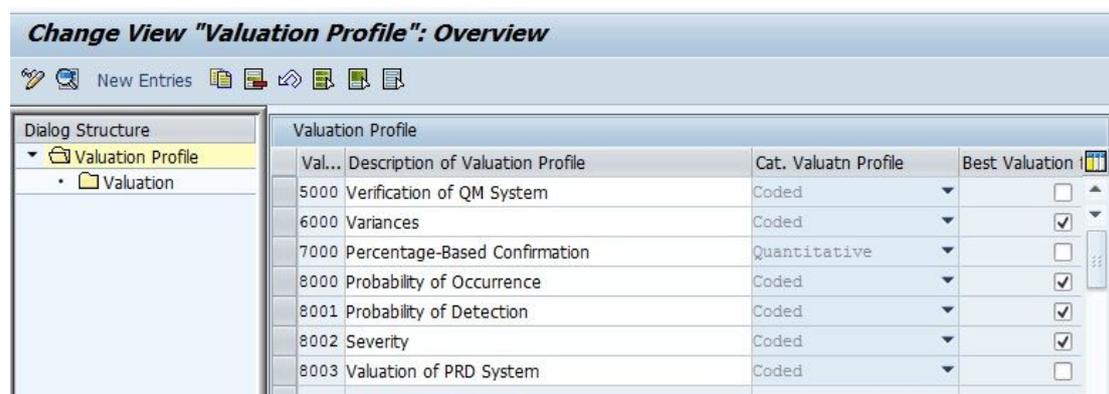
Best Valuation for Least No. of Points

Quantitative Data

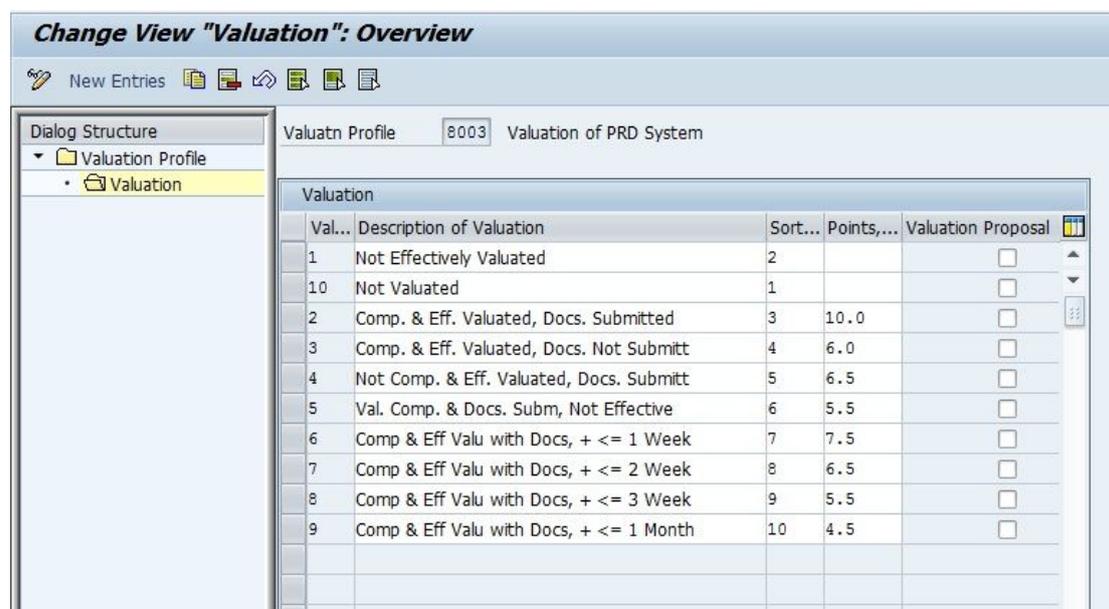
Scale From 1.0 Scale To 10.0 Increment 1

ValuatnProposal

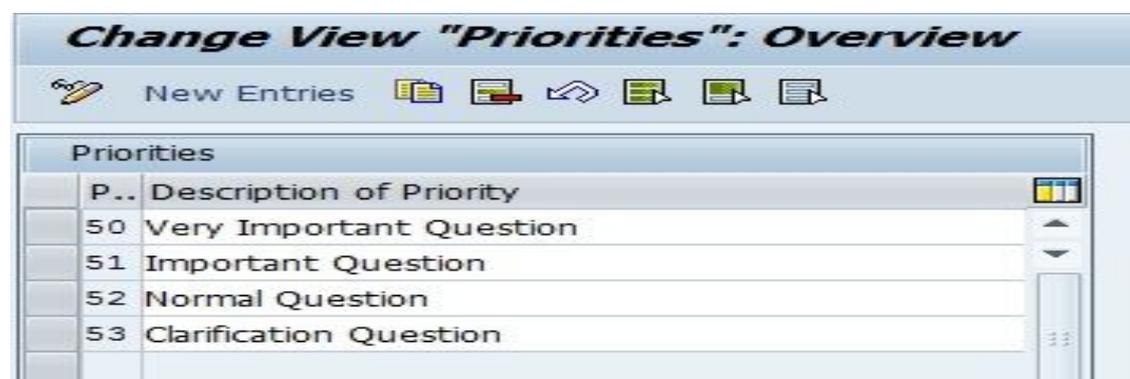
Επιλέγοντας το προφίλ αξιολόγησης που θέλουμε ανοίγει ο φάκελος και πρέπει να γίνει διπλό κλικ πάνω στο πεδίο της αξιολόγησης/αποτίμησης «valuation».

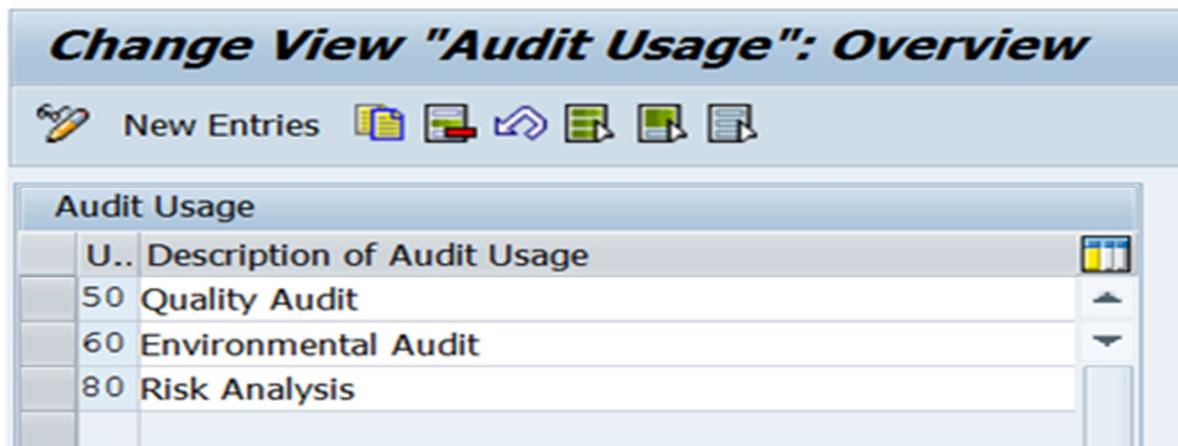
Εκεί χρειάζεται να προσδιορίσουμε άλλες αξίες του ελέγχου όπως πιθανότητα επανάληψης, πιθανότητα ανίχνευσης και τη σοβαρότητα, τη σημαντικότητα του ισχυρισμού ή της ερώτησης.

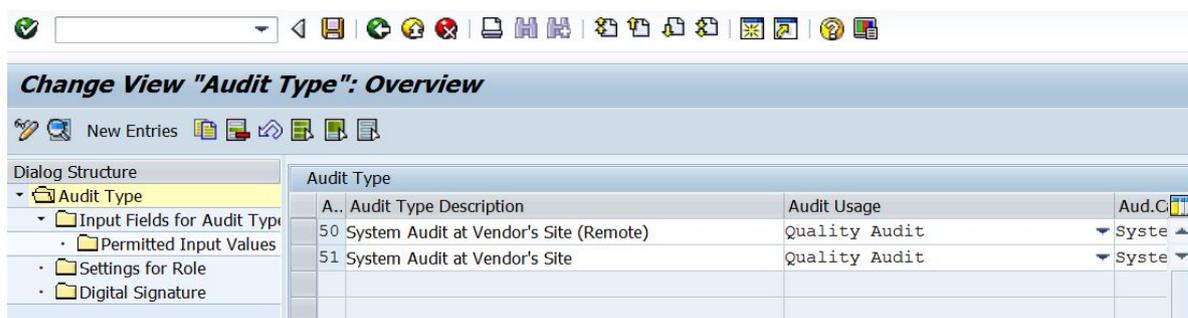
5) Σε επόμενο βήμα, ρυθμίζεται ο βαθμός, το επίπεδο προτεραιότητας.

Ακολουθεί ο προσδιορισμός τους ελέγχου, το συγκεκριμένο τμήμα του ελέγχου και η χρήση του.

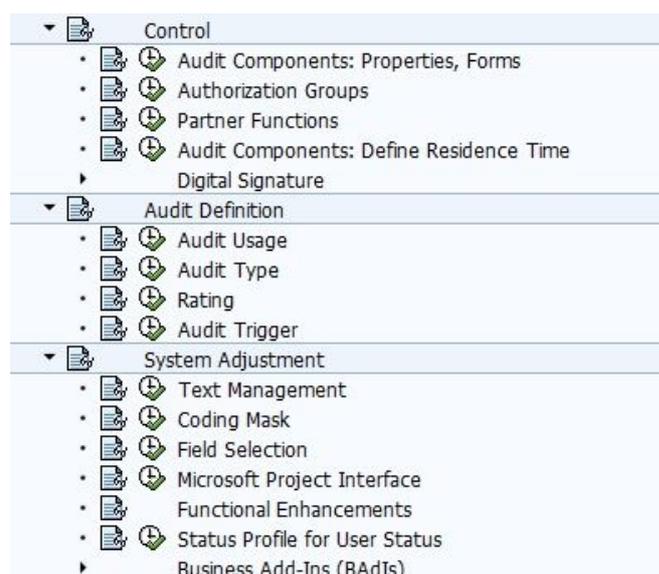
6) Προσδιορισμός του τύπου ελέγχου. Παρακάτω απεικονίζεται ο συστημικός τύπος ελέγχου. Όπως ήδη είπαμε υπάρχει και ο επιχειρηματικός και ο φορολογικός.

7) Δημιουργία στρατηγικής των βαθμίδων αξιολόγησης για την Ελεγκτική

8) Πρέπει επίσης να γίνουν ρυθμίσεις των απαιτήσεων του προσδιορισμού του λογιστικού ελέγχου & των δικλίδων ασφαλείας.

Μέχρι στιγμής όλες οι ρυθμίσεις που σχετίζονται με τη διεξαγωγή του ελέγχου έχουν ρυθμιστεί. Πρέπει ακολούθως να γίνει η δημιουργία του ελέγχου, του σχεδίου ελέγχου, της λίστας των ερωτήσεων κ.τ.λ.

B2. Βήματα διαχείρισης ελέγχου (Audit Management)

Ο σκοπός της Διαχείρισης Ελέγχου, η επεξεργασία και η διεύθυνση των συστατικών ελέγχου που χρησιμοποιούνται κατά τη διαδικασία ελέγχου είναι τα βήματα εκείνα που χρειάζεται να πραγματοποιηθούν.

- Audit Plan
- Question List
- Audit
- Corrective & Preventive Actions

Οι περιοχές της ελεγκτικής διαδικασίας και τα βήματα που στην πορεία εκτενέστερα θα αναλυθούν είναι τα ακόλουθα:

- Audit Planning
- Question Lists
- Audit Execution
- Corrective & Preventive Actions
- Audit Documentation (Audit Report)
- Audit Evaluation (using Audit monitor)

Σε περιβάλλον SAP, η Διαδικασία προσδιορισμού των περιοχών ελέγχου είναι η ακόλουθη: Στο NetWeaver Business Client (NWBC)-> Retention Management Cockpit ->Processing of Audit Areas. Στο SAP application system-> User Menu -> ILM Retention Management Audit Areas -> Processing Audit Areas (Transaction ILMARA).

Γ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

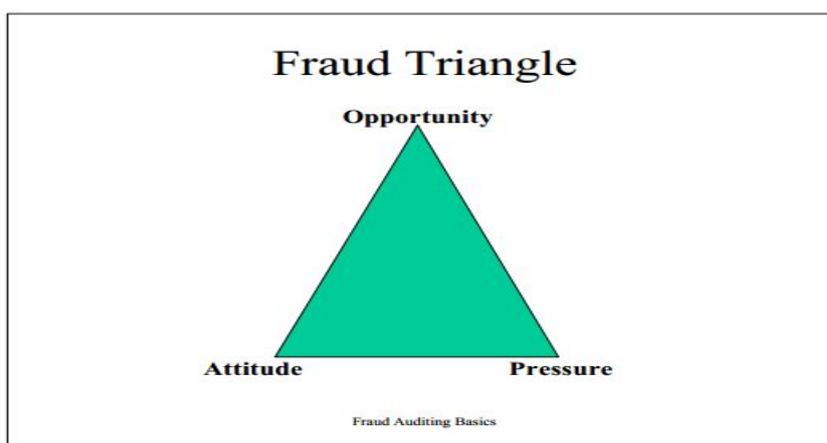
Γ1. Έλεγχος Απάτης (Fraud Audit)

(Based on Phil Moulton CA CIA MBT, Business Audit Services Manager, Pauls Limited)

Η πρόκληση για τον εσωτερικό ελεγκτή που διενεργεί τον έλεγχο του μέσω του SAP, είναι να διαθέτει ικανότητες, φαντασία και γνώση να αποτρέπει, να ανιχνεύει και να αντιμετωπίζει συναλλαγές απάτης.

Τα βασικά πεδία/αρχές του Ελέγχου Απάτης είναι τα ακόλουθα:

- Red Flags & Indicators (ενδείξεις ότι πιθανώς κάτι είναι λάθος, πρόκειται για ενδείξεις και όχι αποδείξεις), χρειάζεται να προσδιοριστούν κανόνες, π.χ απόθεμα, πωλήσεις.
- Fraud Triangle
- Off Book & on Book Fraud
Off book= όταν η απάτη δεν απαιτείται να καλύπτεται π.χ διαφθορά ή συστήματα αποπληρωμής
On book= όπου οι εγγραφές είναι πλαστές για να διευκολύνουν την απάτη (π.χ. υπάλληλος φάντασμα)
- Fraud within SAP is going to be “on book”.

Το τρίγωνο απάτης αντιπροσωπεύεται από τρία βασικά στοιχεία: την ευκαιρία, τη στάση-συμπεριφορά και την πίεση, τα οποία προδιαθέτουν την ύπαρξη απάτης. Η πίεση μπορεί να σημαίνει αδυναμία αποπληρωμής χρέους, ευκαιρία μπορεί να σημαίνει χαλαρές δικλείδες ασφαλείας από τις οποίες επωφελείται κάποιος που θέλει να διαπράξει απάτη ενώ στάση είναι η εκλογίκευση μιας κακής πράξης όπως το να εκμεταλλευτείς οικονομικά μια κατάσταση και να κλέψεις τον εργοδότη σου, την εταιρεία σου, θεωρώντας ότι και εσύ είσαι αντικείμενο εκμετάλλευσης. Είναι γεγονός ότι οι παράγοντες της στάσης και της πίεσης δεν μπορούν να επηρεαστούν, αλλά σίγουρα οι ελεγκτές οφείλουν να τους περιορίσουν δημιουργώντας δικλείδες ασφαλείας επαρκείς να αντιμετωπίσουν συχνές μορφές απάτης και ανωμαλιών. Συνεπώς οι χαλαρές δικλείδες συνεπάγονται την ύπαρξη “red flag”.

Παραδείγματα κανόνων περιλαμβάνουν:

- Δαπάνες οι οποίες υπερβαίνουν τα προυπολογισμένα
- Υπερβολικά ποσά σε ορισμένους τύπους εξόδων
- Σημαντικές ημερολογιακές μη αυτόματες εγγραφές που έχουν γίνει σε λογαριασμούς αποθεμάτων και κλεισίματος
- Στοιχεία επικοινωνίας που συνδέουν τους εργαζόμενους με προμηθευτές αγαθών και υπηρεσιών.
- Αναλυτοί δείκτες οι οποίοι δεν βγάζουν νόημα όπως αναλογία των εξόδων των υπερωριών προς τις πωλήσεις, το περιθώριο μικτού κέρδους
- ανεξήγητη αύξηση των τιμών του κόστους των υλικών (kickback scheme)

Παραδείγματα- Συγκέντρωση Κανόνων για τον έλεγχο απάτης στο Sap

- Οι εγγραφές της αποθήκης και των πωλήσεων παράγονται συστηματικά και αυτόματα (με την Παραλαβή αγαθών GR και την έκδοση πωλήσεων FI)
- Κάθε είδος συναλλαγής έχει δικό του τύπο εγγράφου.
- Τεστ Απάτης: Αναζήτηση για τύπους εγγράφων-> RE (τύπος παραλαβής τιμολογίων) σε λογαριασμούς Γ/Λ 200000(πωλήσεις).
- Τεστ Απάτης: Αναζήτηση για τύπους εγγράφων-> WL (τύπος παραλαβής για αγαθά/παραδόσεις) σε λογαριασμούς Γ/Λ 300000(Κόστος πωληθέντων).

Σημειώσεις/Συμπεράσματα:

Ο χρήστης δύναται με τη χρήση αυτού του εγχειριδίου να αντλήσει τα δεδομένα που χρειάζεται απευθείας από το λογισμικό, δεδομένης της εξουσιοδότησης που δικαιούται σε περίπτωση ελεγκτικής διαδικασίας, χωρίς τη παρέμβαση τρίτων.

Ακόμη και σε περίπτωση που δεν καταφέρει να εκτελέσει όλα τα βήματα μόνος του, μπορεί με τη βοήθεια του αρμόδιου χρήστη να συμπληρώσει τα όποια κενά χρειάζεται για την εκτέλεση των βημάτων. Είναι πολύ σημαντικό όμως ότι με το εγχειρίδιο αυτό, γνωρίζει τι να ζητήσει και τι πληροφόρηση μπορεί να αντληθεί από το λογισμικό προκειμένου να διερευνήσει τη ζητούμενη πληροφόρηση σε βάθος.

Λόγω των αναρίθμητων κωδικών κινήσεων (transactions) που υπάρχουν, το εγχειρίδιο αυτό φιλοδοξεί στο να αποτελέσει τη βάση των απαραίτητων προς την ελεγκτική διαδικασία βημάτων, αφήνοντας περιθώρια στο χρήστη ή στον ελεγκτή να το εμπλουτίσει στην πορεία με βήματα που ο ίδιος θεωρεί χρήσιμα για την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Έπειτα από λίγη ενασχόληση με το SAP, ο χρήστης – δεδομένου ότι γνωρίζει μέσω του εγχειριδίου τους κωδικούς κίνησης – αντιλαμβάνεται ότι ο τρόπος συμπλήρωσης των επιθυμητών πεδίων είναι εύκολος καθώς με το εικονίδιο αναζήτησης που εμφανίζεται σε κάθε πεδίο, μπορεί να συμπληρώσει και μόνος τα πεδία που επιθυμεί.

Το SAP δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη ή στον ελεγκτή να εντοπίσει ποιος έχει εκτελέσει και πότε κάποια κίνηση στο σύστημα γεγονός που επιταχύνει τις διαδικασίες στην ελεγκτική διαδικασία καθώς ο ελεγκτής ξέρει άμεσα που θα απευθυνθεί.

Υπενθυμίζεται ότι το Audit Information System παρέχεται με το standard SAP ενώ το Audit Management αποτελεί ξεχωριστή θεματική ενότητα πιο πρόσφατης έκδοσης.

Δεδομένου ότι οι λογαριασμοί εξόδων και οι λογαριασμοί Πληρωτέοι αποτελούν «περιοχές απάτης και διαφθοράς», το παράρτημα βοηθά στον ευκολότερο εντοπισμό τους.

Βιβλιογραφία

1. Auditing with SAP ERP-My SAP ERP Financials, 2006, SAP PRESS
2. Audit Manual, Introduction to the SAP R/3 system focusing on audit aspects, Roger Odenthal, 2007
3. Fraud Auditing, Phil Moulton CA CIA MBT, Business Audit Services Manager, Pauls Limited, 2011
4. SAP Audit Handbook-Management with the SAP-Audit Roadmap, Henning Kagermann, William Kinney, Karlheinz Küting, Claus-Peter Weber, © 2008 Springer-Verlag Berlin Heidelberg

Διαδικτυακές πηγές:

<http://scn.sap.com/docs/DOC-29892/http://scn.sap.com/thread/1500154>

<http://www.slideshare.net/nasirgondal/sap-security-an-overview>

<http://scn.sap.com/docs/DOC-29892>